KARTA INFORMACYJNA

Własność archiwum	Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie
Aktotworca	Stołeczny Urząd Spraw Wewnętrznych w Warszawie [1945] 1983-1990
Tytuł teczki	KIEŻUŃ WITOLD
Daty skrajne jednoski archiwalnej	
Stara sygnatura	
Sygnatura archiwalna	IPN BU 00275/45/2

Ipn bu 00275/45/2

SUSW
15129/I

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

TAJNE

spec. znaczenia

JAWNE
M. Gruszkowska

TECZKA PRACY
TAJNEGO WSPÓŁPRACOWNIKA

ps. — "TAMIZA"
Nr. ew. 7119.

15129/I

SUSW

EO-19 IPN BU 00275/145 t. 2

strona: 0001

Ipn bu 00275/45/2

2

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Pieczątka jednostki operacyjnej

TAJNE
spec. znaczenia

ZAREJESTROWANO
w Wydziale ... Wwy
pod N. 7119
19V73 ... 41

TECZKA PRACY
TAJNEGO WSPÓŁPRACOWNIKA

Tom I

Pseudonim „Jamiza"

Nr ewidencyjny 7119

Nr składnicy mater. operac.	
Kategoria akt	

Zaczęto dn. 19 – V – 1973 r.

Zakończono dn. ..... 196... r.

EO – 19

Ipn bu 00275/45/2

Rozdział I

1. Karta kontrolna.
2. Arkusz przebiegu współpracy z t. w.
3. Wykaz osób przechodzących w materiałach t. w.

Ipn bu 00275/45/2

4

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Lp.	NAZWA DOKUMENTU	Nr str.	Uwagi
1.	Karta kontrolna	1	
2.	Plan z dn. 28.05.75 r.	2-4	
3.	Charakterystyka z dn. 10.02.78	5	
4.	Kierunkowy plan z 7.02.75	6	
		270882	

strona: 0005

Ipn bu 00275/45/2

5 (1)

Tajne spec. znaczenia

KARTA KONTROLNA

(Wykaz osób prowadzących sprawę – teczkę*)
oraz osób, które zapoznały się z materiałami lub z t. w.*)

Nr ewidencyjny 7119

Lp.	Stopień, nazwisko i imię oraz nazwisko pod jakim prac. występuje wobec t. w.	Stanowisko służbowe i nazwa jedn. oper.	Data	Uwagi
1.	Kpt. T. Klubowski	Kier. Gr. u Wydziału	19 V 71	[illegible]
2	mjr A. Tecis	Z-ca Nacz.	5 III 74	
3	płk. P. Borawski	Inspektor Głów. Inspektoratu MSW	2/VIII/74	Kontrola [illegible]
4	mjr A. Tecis	Z-ca Nacz.	9 II 76	[illegible]
5	mjr A. Tecis	Z-ca Nacz.	11 VI 76	[illegible]
6	— " —	— " —	6 IX 76	[illegible]
7.	płk Kasperski	Z-ca Kom. Stoł. ZB	3.05.78	[illegible]
8	ppłk Maj Andrzej	N-ka Wydz. III	2.II 79	
9.	kpt. J. Oralak	Z-ca Nacz. W. III	26.06.80 r.	J. Oralak

*) Niepotrzebne skreślić.

Ipn bu 00275/45/2

(2)

"ZATWIERDZAM"

28.5.73.

Warszawa, dnia 28 maja 1973 r.

T a j n e

egz. nr 2

P L A N

kierunkowego wykorzystania t.w. "TAMIZA"

Biorąc pod uwagę to, iż "TAMIZA" jest nowopozyskanym źródłem planuje się:

1. Sprawdzenie go i systematyczną kontrolę poprzez wszelkie dostępne środki pracy operacyjnej i techniki /zlecanie odpowiednich zadań sprawdzających go, stosowanie opracowań "W" i "TP".

2. Wiązanie go z aparatem SB poprzez odpowiednie rozmowy z nim, szkolenie go oraz powierzanie mu zadań możliwych do gruntowego zrealizowania przez niego i egzekwowania wywiadu w pisemnych relacjach /doniesieniach/.

3. Szczególnie wiązać go z SB poprzez powierzanie mu przemyślanych zadań w odniesieniu do n/w i egzekwowanie od niego informacji dot:
   - fig. sprawy "Spółdzielca" /Chrzanowski/
   - kontaktów /"Chrzanowskiego"/
   - t.w. "Maska"
   - sytuacji wśród naukowców PAN i UW - interesujących naszą służbę.

Wyk. 2-egz.
Druk AB/opr.TSZ/II.
nr. masz. 1817/73.

/-/ kpt. T.Szlubowski.

Ipn bu 00275/45/2

7 48 3

Warszawa, dnia 24 marzec 1975 r.

Tajne spec.znaczenia
egz.nr.....

CHARAKTERYSTYKA

t.w. ps. " Tamiza " nr rej. 7119

T.w. " Tamiza " ma lat 53, czł. SD, żonaty, wykształcenie wyższe i tytuł docenta, zatrudniony w charakterze kierownika.....
zam. W-wa, ul.....
3 m 38, telefon pryw.....
służbowy.....

" Tamiza " jest b. oficerem AK z ugrupowania " Baszta ". W latach 1945 - 1946 jako internowany przebywał w ZSRR /Turkmenia/. Po powrocie do 1949 r. studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim i działał w "Bratniaku". W latach 1965 - 1969 jako czł. SD zamieszany był w rozpracowywaną przez MSW działalność rozbudowującą tzw. "Koła Młodych". W wyniku przedsięwzięć SB w/w wraz z innymi członkami SD odstąpili od organizowania Kół Młodych, przestali działać i istnieć jako grupa opozycyjna.

Do współpracy z SB "Tamiza " został pozyskany w dniu 17 maja 1973 r. na zasadzie dobrowolności, do sprawy "Spółdzielca" dot. Wiesława Chrzanowskiego. Uzyskane od Tamizy informacje /pisemne/ i ustne w znacznym stopniu dopomogły rozpracować figuranta i zakończyć sprawę "Spółdzielca". Ponadto " Tamiza " przekazał cały szereg wartościowych informacji dotyczących naukowców polskich i innych państw znajdujących się w zainteresowaniu innych jednostek SB.

Przebywając w 1974 r. przez okres 10 mcy na terenie USA i Kanady, " Tamiza " wykonał zadanie dla Wydz. VIII Dep. I MSW, dokonując tam rozeznania pod kątem ustalenia udziału niektórych tamtejszych placówek naukowych i ich personelu w dywersji polityczno - ideologicznej p-ko krajom socjalistycznym.

./.

Ipn bu 00275/45/2

8 49 41

" Tamiza " w swojej specjalności jest wybitną indywidualnością /Prakseologia/. W rozwoju tej nowej nauki bierze aktywny udział w kraju i za granicą. Z tego tytułu bardzo często wyjeżdża za granicę i ma rozległe kontakty z przedstawicielami tego kierunku naukowego. Jest typowym naukowcem, o bardzo dużym dorobku z dziedziny Prakseologii. Jest jednym z kandydatów do tytułu profesora. Włada biegle językiem rosyjskim, angielskim, niemieckim i francuskim. Wybitnie inteligentny o ujmującej prezencji. Jest zdecydowanym zwolennikiem socjalizmu. Przeciwny jest wszelkim formom biurokratyzmu. Jest wyjątkowo uczulony na zjawiska negatywne rzutujące na dobro społeczne i człowieka. Bardzo chętny do współpracy p-ko tego typu zjawiskom.

Posiada duże umiejętności przystosowania się do rozmówcy i otoczenia. Doskonały analityk i obserwator. Bardzo przywiązany do rodziny /żona - lekarz stomatolog, córka studentka romanistyki i syn - maturzysta, wybiera się na psychologię, zdawać będzie w br./.

" Tamiza " jako jednostka wybitna i poważna wymaga specyficznego traktowania i podejścia do jego osoby oraz subtelności w realizowaniu współpracy z nim. Nie powinno się wykorzystywać go do spraw stosunkowo błahych. Powinien zawsze sądzić, że współdziała z SB dla dużej rzeczy, sprawy itp. mimo, iż w rzeczywistości nie ma takiej rangi dana sprawa, ale on o tym nie powinien wiedzieć.

Aktualnie wykorzystywany jest pod b. czł. NOW i AK /Chrzanowski, Naciński, Frybes, Skrobich/ jak również pod środowisko naukowców tak polskich jak i obcych.

Posiada perspektywy operacyjnego wykorzystania podczas częstych wyjazdów za granicę, jak również pod szkodliwe elementy w SD.

Z uwagi, iż z SB współpracuje bezinteresownie wynagradzany nie jest, w jednym przypadku wyróżniono go upominkiem z okazji jego imienin.

Kieronik Grupy II Wydziału III

kpt. T. Szlubowski

Wyk. 2 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 852/75

Ipn bu 00275/45/2

Nr-wa 10. II 78.

Tajne opis. 5

Charakterystyka.

T/. ps. „Tamiza" Nr 7119.

T/. „Tamiza" lat 56, cz. przewodn. CKSD, zaszły profesor UW. i cz. PAN.
W latach 40-45 oficer AK. zgrup. „Barta" 45-46 internuny do Turkmenii. Studiował p. powrocie na U.J. i Krakowie i działał w Bratniaku. Od 65-69 działał w kole Młodych SD. Pomyślny w 73. p. kpt. Szlubowskiego do rzeczy „Spółdzielca". Z powierzonych zadań wywiązuje się dobrze. Informacje przekazuje na piśmie. Spotkania odbywać były w LK. Środowisko obecnie zostanie wprowadzony do LK „Kuźnia". W 1974 przebywał w ZSRR i Czechosłowacji wykładając z zakresu prakseologii. Zrealizował zadanie dla Wydz. I. dot. tamtejszych placówek naukowych ich personelu oraz działalności w dyrekcji polityczno-ideologicznej p-ko IRD.
„Tamiza" jako znany naukowiec, posiada rozległe kontakty w kraju i zagranicą. Cieszy się szacunkiem i autorytetem. Ma duży dorobek naukowy. Jest i jeszcze sił przyczyn - przychylnych.
Włada biegle językiem rosyjskim, angielskim, niemieckim i francuskim. Chętny do współpracy i pozytywnie wskazówki do organów Wydz. Bezp. Posiada umiejętności dostosowywania się do rozmówcy i to ułatwia mu

strona: 0010

Ipn bu 00275/45/2

Ipn bu 00275/45/2

Zatwierdzam:

Warszawa 7. II 1978.

tajne spec. zn.

10

Kierunkowy plan
wykorzystania t/. ps. „Tamiza"
Nr. 7119.

1. Wykorzystać t/. do rozpoznania nastrój, powiązań z wrogim ośrodkami i elementami antysocjalistycznymi w kraju oraz negatywnych inicjatyw i zamiarów środowiska naukowego VW i PAN.

2. Ukierunkować na rozpoznanie dr. Frieske zaangażowanie w działalność antysocjalistyczną oraz na gen. Bantę Sprechowicza, dec. Macieja, Prof. Frybosa, dr W. Chrzanowskiego, Tymowskiego i innych.

3. Wykorzystać możliwości styku z naukowcami USA, Canady, Francji i Anglii do ustalenia osób prowadzących wrogą działalność p-ko PRL. Współdziałać ściśle z Dep. I – szczególnie do naukowców żydowskich uplasowanych na uczelniach amerykańskich i współdziałających z ośrodkami dywersji ideologicznej.

4. Ustalać inicjatywy wrogich ośrodków sensacyjnych i endeckich za granicą oraz powiązania ich z naukowcami.

5. Wykorzystując sławę naukową i autorytet t/. w. wszechstronnych przypadkach zlecać zadania dezintegracyjne i szerzące w środowisku naukowym.

strona: 0012

Ipn.bu 00275/45/2

6. Dalsze kontrole w zależności od potrzeb. — popisu wszelkie dostępne środki przy operacji (Zw. PT.) i t/.

2 egz.
1 egz. [illegible]
1 egz. [illegible]

[illegible]

strona: 0013

Ipn bu 00275/45/2

Rozdział II

1. Spis zawartości teczki.
2. Oryginały informacji pisanych przez t. w.
3. Oryginały notatek z uzyskanych od t. w. informacji ustnych.

UWAGI: patrz na odwrocie.

Ipn bu 00275/45/2

UWAGI:

1. Informacje pisemne tajnego współpracownika przyjmować jedynie wtedy kiedy przedstawiają istotną wartość operacyjną.
2. Treść informacji winna możliwie w y c z e r p y w a ć dane o osobie, zdarzeniu lub zjawisku.
3. Sporządzone wyciągi z informacji tajnego współpracownika winny zawierać określenie źródła informacji, datę pochodzenia informacji oraz stwierdzenie czytelnym podpisem zgodności wyciągu z treścią oryginału.
4. Jeśli przesłanie wyciągu innej jednostce mogłoby narazić tajnego współpracownika na dekonspirację, należy treść tego wyciągu o d p o w i e d n i o opracować w formie notatki informacyjnej.

   Kopię pisma przewodniego załączać do oryginału informacji tajnego współpracownika lub do oryginału notatki, o której mowa w punkcie 2 na str. 1 Rozdziału II.

Ipn bu 00275/45/2

Spis zawartości teczki

12

L. p.	Nr sprawy	TREŚĆ	Nr str.	Uwagi
1.		Doniesienie "Tamary" z dn. 10.05.43.	1-6	
2		Doniesienie "Tamary" z dn. 17.05.43.	7-8	
3		Doniesienie "Tamary" z dn. 4.07.43.	9-12	
4.		Doniesienie "Tamary" z dn. 14.07.43.	13-16	
5		Pismo do W-wa V D-ii z dn. 12.07.43.	18	
6.		Pismo do Wydz. Wyw. z dn. 16.07.43.	19	
7		Not. służb. z dn. 13.09.43.	20-21	
8		Doniesienie "Tamary" z dn. 12.X.43	22	
9		Doniesienie - projekt wyjazdu "Tamary"	23-30	
10		Doniesienie "Tamary" z dn. 31.X.43.	31-33	
11		Doniesienie "Tamary" z dn. 16.XI.43.	34	
12		Doniesienie "Tamary" z dn. 6.XII.43.	35-41	
13		Pismo do W-wa IV Dep. III z dn. 11.XII.43.	42	
14		Doniesienie "Tamary" z dn. 24.XII.43	43-46	
15		Pismo do W-wa III Bis/a "W" z dn. 24.XII.43	45	
16		Doniesienie "Tamary" z dn. 24.I.44.	46-48	
17		Doniesienie "Tamary" z dn. 4.II.44.	49-50	
18		" " z dn. 11.II.44.	51-52	
19		Not. służbowa przez Dep. I Wydz. VIII z dn. 18.II.44	53	
20		Wyw. - zwiadu "Tamara" z dn. 18.II.44.	54-59	
21		Not. służbowa z dn. 5.III.44.	60	
22		Wyw. - zwiadu "Tamara" z dn. 9.III.44.	61-62	
23		Not. służbowa z dn. 9.III.44.	63-64	
24		Akt. operac. "Tamary" z dn. 25.I.45.	65-69	
25		" " 25.I.45	70-70	
26		Pismo do W-wa V D-I z dn. 28.I.45.	71	
27		Akt. operac. "Tamary" z dn. 15.II.45.	72-73	
28		" " 15.III.45.	74-76	
29		Pismo do W-wa V D-III z dn. 19.III.45	77	
30		Charakterystyka z dn. 24.III.45	78-79	(pseudonim)

Og-16. W.Z.Graf. Zam. 6379. XXX-395. 1967 r.

Ipn bu 00275/45/2

L. p.	Nr sprawy	TREŚĆ	Nr str.	Uwagi
31		Inf. operac. „Tamizy" z dn. 14.04.75	80	
32		— " — 26.04.75	81-82	
33		— " — 26.05.75	83-86	
34		Pismo do W-ŚW D-I z dn. 28.05.75	87	
35		Inf. operac. „Tamizy" z dn. 6.06.75	88-92	
36		Pismo do W-VII D-III z dn. 12.06.75	93	
37		Inf. operac. „Tamizy" z dn. 30.06.75	94-97	
38		— " — 24.07.75	98-99	
39		— " — 29.07.75	100	
40		— " — 6.08.75	101	
41		— " — 25.09.75	102-103	
42		Pismo do W-VI D-III 29.09.75	104	
43		Inf. operac. „Tamizy" 27.09.75	105-107	
44		— " — „Tamizy" z 14.10.75	108-111a	(„Retrakt" + 112-117 artykuł)
45		— " — „Tamizy" z 19.XI.75 r.	118-120	
46		— " — „Tamizy" z 2.XII.75 r.	121-122	
47		— " — „Tamizy" z 8.XII.75 r.	123	
48		— " — „Tamizy" z 10.XII.75 r.	124-125	
49		— " — „Tamizy" z 16.XII.75 r.	126	
50		— " — „Tamizy" z 3.I.76	127-128	
51		— " — „Tamizy" z 30.I.76	129-134	
52		Pismo do W-IV D-III z 2.II.76	135	
53		Inf. operac. „Tamizy" z 25.II.76	136-137	
54		Pismo do KWRON-Sąg z 26.II.76	138	
55		Not. Stab. 23.03.76	1-2	
56		Inf. operac. „Tamizy" 14.04.76	139-140	
57		— " — 22.04.76	141-145	
58		— " — 10.05.76	146-147	
59		— " — 28.05.76	148-150	
60		Pismo do W-VIII D-I z dn. 1.VI.76	151	
61		Inf. operac. „Tamizy" z 16.VI.76	152-155	
62		Inf. operac. „Tamizy" z 10.VII.76	156-159	

Ipn bu 00275/45/2

Spis zawartości teczki

L. p.	Nr sprawy	TREŚĆ	Nr str.	Uwagi
63		Pismo do W-wa D-III z VII 76 r.	160	
64		Mat. operac. "Termity" z 24 VII 76 r.	161-162	
65		— " — z 13 VIII 76 r.	163	
66		Not. służbowa z 14.08.76 r.	164	
67		Mat. operac. "Termity" z 8.X 76 r.	166-167	
68		— " — z 14.X 76 r.	168-172	
69		— " — z 12 X 76 r.	173-176	
70		Wycinki z mat. "Termity" dot. przest. kradzieży	177-178-180 (2 egz.)	
71		Mat. operac. "Termity" z 15 X 76 r.	181-185	
72		" " — z 3 XI 76 r.	186-189	
73		" " — z 12 XI 76 r.	190-195	
74		Not. służbowa z dn. 30 XII 76 r.	196	
75		Mat. operac. "Termity" z 7 II 77 r.	197-199	
76		" " — z 21 II 77 r.	200-203	
77		" " — z 24 II 77 r.	204-206	
78		" " — z 8 III 77 r.	207	
79		" " — z 19 III 77 r.	208-212	
80		" " — z 27 IV 77 r.	213-214	
81		Pismo do Departamentu z dnia 25 IV 77	215	
82		Pismo do Departamentu z dnia 12 V 77	216	
83		Informacja 3.6.77.	217-218	
84		— " — 14 VI 77	219-226	
85		— " — 6 VII 77	227-231	
86		Notatka 11 VIII 77	232-238	
87		— " — 18 VIII 77	237	
88		Opinia z dn. 6 IX 77.	238	
89		Notatka z dn. 9 IX 77.	239	
90		Notatka z 9 III 78.	240-241	
91		Notatka 18 IV 78	242	
92		Notatka 18 IV 78	243	

Og-16. W.Z.Graf. Zam. 6879. XXX-395. 1967 r.

Ipn bu 00275/45/2

L. p.	Nr sprawy	TREŚĆ	Nr str.	Uwagi
93		Informacja opr. 23 IV 78	244	– 45
94		Notatka 20 IV 78. (z [illegible])	246	–
95		Notatka ze [illegible] 10 V 78	247	
96		Notatka " 20 V 78	248	– 249
97		Notatka 9 VI 78 + [illegible]	250	– 252
98		Suffragi do Gelewskiego	253	– 254
99		Informacja oper. 11 7 78	255	– 261
100		Pismo do Dep. I 24 VII 78	262	
101		— " — II — " —	263	
102		Pismo Dep. Dep. II z 17.10.78	264	265
103		Informacja Operac. 2 op. z 28.X.78	266	272
104.		Inf. Operac. 2 op. z 20.11.78	273	281
105		Notatka służbowa z 2.I.79	282	284
106		Pismo do Dep. Dep. II z 26.I.79	285	
107		Notatka służbowa 2.II.79	286	–
108		— " — — " — 9.III.79	287	
109		Informacja operacyjna 19.III.79	288	– 289
110		— " — — " — 30.IV.79	290	– 291
111		— " — — " — 08.5.79	292	
112		— " — — " — 16.6.79	293	– 294
113		— " — — " — 16.7.79	295	– 298
114		— " — — " — 26.7.79	299	– 300
115		— " — — " — 17.9.79	301	– 302

[illegible] 2708 Kr.

strona: 0019

Ipn bu 00275/45/2

Kwadrat "TAMIZA"
Przyjął: Szlubowski o godz. 12[00]
z kwitariuszu.

W-wa dn. 10.V.73 r.
tajne

14

[redacted]

Tajne
egz.nr 2

Moje kontakty zagraniczne z obywatelami państw kapitalistycznych można podzielić na kontakty : rodzinne, naukowe i towarzyskie.

- Kontakty rodzinne grupują się wokół osoby mojego kuzyna /syn cioteczngo brata mego ojca/ Jana Wojewódzkiego, który od 1939 r. mieszka we Francji. Wojewódzki jest półkrwi Francuzem /matka z domu Gauticz/ i jest urzędnikiem handlowym w Tanloure. Ożenił się z córką emigranta politycznego z Włoch, który emigrował do Francji w czasie pierwszych lat faszyzmu włoskiego. Teść kuzyna Romeo Nastazzi był aktywnym działaczem socjalistycznym.
Kuzyn posiada troje dorosłych dzieci, córka Helena studiuje w Tuluzie, syn Roland mieszka w Paryżu i pracuje w charakterze biegłego, księgowego, córka Maria mieszka w Rzymie i jest stewardessą Alitalia. W Paryżu mieszka siostrzenica żony kuzyna zamężna Ait-Ali, urzędniczka.
Kuzyn, jego żona, syn, siostra żony i stryj żony kuzyna odwiedzali Polskę. Wszyscy są nastawieni bardzo pro-polsko. Pobyt ich w Polsce miał duże znaczenie propagandowe, wszyscy wyjeżdżali oczarowani krajem i pełni uznania dla naszych osiągnięć.
Teść kuzyna Romeo Nastazzi kazał swojemu wnukowi dokładnie opisać osiągnięcia socjalizmu i przysłał do mnie list, w którym napisał, że całe życie będąc socjalistą jest szczęśliwy, że u schyłku życia doczekał zwycięstwa socjalizmu w kraju swego zięcia.
Kuzyn w okresie istnienia konsulatu polskiego w Tuluzie utrzymywał kontakty z konsulem ob. Bańbułą, obecnie stara się o współpracę z firmą Metalexfrance zajmującą się importem i exportem wyrobów metalowych do Polski i z Polski.
Chciałbym stwierdzić, że cała bliższa i dalsza rodzina kuzyna jest nastawiona bardzo życzliwie do naszego kraju i jest ośrodkiem aktywnej sympatii do Polski. Ocena ta dotyczy również rodziny żony kuzyna zamieszkałej we Włoszech w Padwie.: Annibale Nastuzzo/ w 1968 r był w Polsce razem ze swym przyjacielem dr Bertolinim, ten ostatni zmarł w 1971 r./, Loretta i Elian Nastazzi Luciano Nastazzi.

Ipn bu 00275/45/2

15

- Kontakty naukowe dotyczy przede wszystkim środowisk francuskich i amerykańskich.
We Francji utrzymuję kontakt z środowiskiem Ecole Pratique des Hautes Etules, Niversite Paris - Dauphine Sozbone IX, ponadto z Centre de Sociologie de L'Organisation i Centre Nationale des Arts et des Metiezs.
W Ecole Pratique nawiązałem kontakty naukowe z VI sekcją kierowaną przez prof. De Goff /żonatego z Polką/, kontakty te wiążą się z konferencją naukową, zorganizowaną w kwietniu br. na temat "Nauka i społeczeństwo". W konferencji tej brał udział prof. Szczepański, prof. Łopatka i prof. Markiewicz.
Drugim środowiskiem z Ecole Pralique jest grupa badawcza prof. Langroda.
Prof. Jerzy /Georges/ Langrod prowadzi grupę badawczą administracji Poznałem go w roku 1970 w okresie mojego pobytu we Francji w czasie którego wygłosiłem publiczny odczyt na Sorbonie zorganizowany przez Centre de la Civilisation Polonaise. Odczyt poświęcony metodom zarządzania w polskich przedsiębiorstwach /tekst opublikowany został w Prakseologii, piśmie Zakładu Prakseologii/ był zorganizowany przez dyrektora Centre prof. St. Frybesa. Przewodniczącym zebrania był prof. Langrod ze względu na jego specjalizację /nauka administracji/. Wiedząc o tym, że prof. Langrod wyjechał z Polski po wojnie, a ściślej mówiąc nie wrócił do kraju po kadencji w Międzynarodowym Trybunale Administracyjnym, omawiałem właściwość wyboru jego osoby na przewodniczącego zebrania z attache Kulturalnym ambasady. Ambasada o ile wiem, po porozumieniu z Centralą wyraziła na to zgodę.
W roku 1971 mój publiczny odczyt zorganizowany został przez dyr. Jana Detkę z Centre de la Civilisation Polonaise i dyr. Pawła Nowackiego z Station Scientifique de l'Academie Polonaise w porozumieniu z ambasadą /radca kulturalny i sekretarz E. Kuc/. Tematem odczytu była modernizacja gospodarki Polski. Odczyt, po którym odbył się koktail, zgromadził dużą grupę naukowców francuskich, jak również przedstawicieli życia gospodarczego. Odczyt ten odbył się na tydzień przed VI Zjazdem Partii, w treści odczytu nawiązywałem do tez zjazdowych.

Ipn bu 00275/45/2

Tekst odczytu jest obecnie w druku w "Prakseologii" organie Zakładu Prakseologii i PAN.
Na odczycie była szeroko reprezentowana ambasada polska. Prof. Langrod jako przewodniczący zachowywał się b. taktownie i akcentował życzliwość dla rozwoju gospodarczego Polski Ludowej. O ile sobie przypominam mówił o więzach przyjaźni polsko - francuskiej i ciekawych rozwiązaniach organizacyjnych w Polsce. Osoba prof. Langroda jako przewodniczącego była ustalona przez organizatorów w porozumieniu z ambasadą /radca Klaczyński i sekretarz Kuc/.
Pamiętam, że obaj ci przedstawiciele ambasady byli zainteresowani w nawiązaniu stałych kontaktów z prof. Langrodem licząc na jego pomoc w praktykach stypendialnych dla Polaków.
W roku 1970 i 1971 brałem udział w seminariach prof. Langroda wygłaszając tam 2 referaty : o stylach zarządzania w przedsiębiorstwach socjalistycznych i o nauce administracji w systemie nauk ergologicznych. W seminarium bierze udział około 30-tu osób: Francuzi, Afrykanie i Polacy.
Z Polski brali udział w seminarium stypendyści: doc. dr Jerzy Lewandowski z SGPiS, doc. dr Martyniak z WSE w Katowicach, prof. Kozłowska z Uniwersytetu Śląskiego. Z Polaków uczestników seminarium nie stypendystów przypominam sobie. p. Bachrach, p. Bagińskiego /napisał pracę doktorską o polskiej prakseologii/, p. Lipowską, p. Mikułowskiego, p. Dugnesna /nie jestem pewny nazwiska/, p. Łamzaki, p. Krychalska.....Dokładnie nie znam "statusu" tych Polaków, wiem, pe p. Lipowska jest żoną korespondenta TV polskiej w Paryżu, p. Bachrach przyjechała do Polski w r. 1972 /zbierała materiały bibliograficzne w Zakładzie Prakseologii/, podobnie o ile wiem przyjeżdżała p. Krychalska.....Bagiński po zrobieniu doktoratu wyjechał na dalsze studia do USA.
Prof. Langrod propaguje szeroko naukę polską we Francji, m.innymi prowadził w Ecole Pratique des Hautes Etudes..wykład pt. "Polska szkoła organizacyjna": Kotarbiński, Zieleniewski, Kowalewski". Utrzymuje kontakt z uczonymi polskimi, którzy odwiedzają go w Paryżu.
Prof. Jerzy Starościak, prof. Łopatka, doc. Sokolewicz z INP PAN.
Prof. Starościak dwukrotnie uczestniczył w dwóch monumentalnych światowych wydawnictwach prof. Langroda :

Ipn bu 00275/45/2

" Traktat o nauce administracji " i "Administracja konsultatywna". Referaty prof. Starościaka tam umieszczone obrazują polską administrację, [illegible] i propagując wiedzę o Polsce Ludowej.
Prof. Langrod cieszy się w Paryżu wielkim autorytetem, jest ekspertem ONZ, doradcą naukowym w wielu krajach. Nie ulega wątpliwości, że kontakty naukowe z nim są korzystne dla naszej nauki administracji.
W czasie ostatniego pobytu w Paryżu byłem na jednym seminarium prof. Langroda, w tym czasie sekretarz ambasady K. Kuc prosił mnie o zorientowanie się, czy prof. Langrod przyjechałby na II Kongres Nauki Polskiej, ambasada chciałaby zapewnić jego udział ze względu na jego pomoc dla stypendystów. Stwierdził on, że ambasada pozytywnie ocenia postać prof. Langroda, który nigdy nie bierze udziału w żadnych atakach na Polskę Ludową. Podobną opinię słyszałem również z ust prof. Adama Łopatki dyr. INP PAN w czasie rozmowy z nim w Paryżu.
Dalsze środowisko naukowe, z którym mam pewien kontakt to Centre de Sociologie [illegible]/prof. Michel Crozier, J. [illegible]/. Prof. M. Crozier lewicowy - liberał prowadzi badania nad administracją, zaprosiłem go do Polski, gdzie zresztą już był. Reprezentuje on klasę światową i aktywnie współpracuje z Rządem francuskim nad usprawnieniem administracji. Środowisko, z którym mam dobre, przyjacielskie nawet kontakty to Uniwersytet Nauk Organizacyjnych Paris - [illegible] W szczególności chodzi tu o Maxa Pagesa, lewicującego sympatyka Polski, który bawił w 1971 r. w Polsce /miał odczyt w Zakładzie Prakseologii/. Jest on ciekawą indywidualnością, jest b. przychylny Polsce i zafascynowany /jak większość intelektualistów francuskich/ Związkiem Radzieckim. Brałem udział w jego seminarium, prowadząc zajęcia ze studentami na temat partycypacji w zarządzaniu i metod integratywnych w socjalistycznym przedsiębiorstwie. Studenci Pagesa są w większości lewicowi /również i [illegible]/ i bardzo zainteresowani Polską. Drugim zaprzyjaźnionym pracownikiem Paris - [illegible] jest sekretarz generalny tego uniwersytetu, Maurice Zinowieft /późniejszy radca ministra oświaty/.

Ipn bu 00275/45/2

18

W roku 1972 był w Polsce, gdzie wygłosił odczyt o uniwersytetach francuskich. Jest b. przyjazny, po powrocie z Polski wygłosił w Paris - Vaujour b. życzliwy odczyt o Polsce i ZSRR, gdzie również był w 1972 r.

Dalszym środowiskiem naukowym jest Centre National des Azts et des Metiezs, a w szczególności Laboratorium Socjologii Pracy /dr Lowit/. Dr Lowit był w Polsce w 1972 r. i ma ponownie przyjechać na badania w 1973 r.

Ze środowisk poza francuskich należy wymienić:
Międzynarodowy Instytut Nauk Administracyjnych w Brukseli, dyrektor tego Instytutu prof. Sfassen był w Polsce w 1972 r. na zaproszenie Uniwersytetu Warszawskiego. W Warszawie omówiłem z nim koncepcję powołania w tym Instytucie zespołu prakseologicznego. W tej sprawie miałem z nim skontaktować w Brukseli w tym roku. Do spotkania nie doszło, ponieważ nie udało się uzgodnić terminu dogodnego dla obu stron.

Utrzymuję również kontakt z Seton Hall Uniwersitet w New Jersey USA. Uniwersytet ten prowadzi stałą wymianę profesorów z Polską. Dziekan tego uniwersytetu Bob Senkier i prof. Stan Kosakowski obaj z pochodzenia Polacy odwiedzali Polskę dwukrotnie. Poznałem ich w roku 1971 w czasie spotkania organizowanego przez TNOiK. Opublikowałem w ich piśmie "Business Journal" artykuł. Z tego uniwersytetu przyjeżdżali do Polski: prof. Antonio d'Amelo /wygłosił odczyt w Zakładzie Prakseologii o [illegible], podobnie w Szkole Letniej w Sopocie/, prof. [illegible] i ostatnio prof. Weisenfeld.

Prof. Kosakowski, który w czasie pierwszego pobytu w Polsce prawie, że nie mówił po polsku, w ciągu roku na nowo opanował język polski. Uważam go za Amerykanina pochodzenia polskiego o bardzo serdecznym stosunku do Polski, bardzo patriotycznie nastawionego do Polski.

W maju Senkier i Kosakowski znów przyjeżdżają w celu ustalenia zasad wymiany naukowców, mają być przyjęci przez min. Kaczmarka.

W ramach wymiany zorganizowanej przez Senkiera wyjeżdżał do Seton Hall prof. Kuroat z SGPiS, obecnie w Seton Hall przebywa doc. dr Jan Macieja z SGPiS.

Ipn bu 00275/45/2

64
18

- Zagraniczne kontakty typu towarzyskiego wiążą się z następującymi osobami : rodzina Metelskich /Maria, Janina, Marian i syn/, są to znajomi, którzy wyjechali z Polski w 1939 r. razem z moim kuzynem. Pani Metelska mieszka w St. Maurice pod Paryżem, syn pracuje w fabryce samolotów Concorde w Tuluzie, Jan Kobylański, który mieszka z żoną i liczną rodziną /4 dzieci/ pod Paryżem, jest to mój kolega z powstania, pracuje on jako technik w jakimś przedsiębiorstwie pod Paryżem, wakacje z reguły spędza w Polsce, we Francji jest od 1945 roku; Krzysztof Nowacki kolega z okresu żeglarskich podróży morskich, który mieszka w Paryżu od paru lat, żonaty z Japonką, ma paszport konsularny, odwiedzał Polskę w 1972 r. planuje po zebraniu "kapitału" wrócić do Polski. W Paryżu zrobił doktorat, pracuje w kancelarii adwokackiej.

Warszawa, dnia 10.V.1973 r.

U w a g i :

Autor niniejszego opracowania stosunkowo dokładnie, a co istotniejsze wyjątkowo szczerze podaje dane o swoich powiązaniach za granicą. Ujęte przez niego informacje pokrywają się całkowicie z uzyskanymi przez nas danymi w czasie opracowania go poprzez "W".

Kierownik Grupy II Wydziału III
/-/ kpt. T. Szlubowski

Wyk. 2 egz.

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 1710/73

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 17 maj 1973 r.

Tajne
egz.nr...

Źródło - t.w. "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski
o godz. 12,00 w kawiarni

DONIESIENIE INFORMACYJNE

/ ze słów /

Chrzanowski Wiesław jest "duszą" akcji wystawienia płyty pomnikowej poległym "Harnasiowcom" na cmentarzu powązkowskim z tym, że wszystko czyni w ramach obowiązujących przepisów administracyjnych i za wiedzą oraz zgodą ZBOWiD. W tej sprawie nawiązał kontakt bezpośredni lub korespondencyjny z b. "Harnasiowcami" lub z ich rodzinami, wspólnie poprzez składki zebrali kilkadziesiąt tysięcy złotych i ufundowali odpowiednią płytę, której uroczyste odsłonięcie nastąpi w rocznicę wybuchu powstania warszawskiego. W składce tej i ja wziąłem udział przekazując znaczną sumę z czego Chrzanowski był zadowolony. Wielokrotnie mnie telefonicznie informował o przebiegu tej akcji i domagał się, abym wziął udział w zebraniach tego środowiska w klubie ZBOWiD przy ul. Pankiewicza. Tak się składało, że z braku czasu musiałem mu odmówić. Przypuszczam, że w tym tkwi nie tylko inicjatywa Chrzanowskiego, ale i Macińskiego Tadeusza /"Prusa"/ b. d-cy i wychowawcy ideowego Chrzanowskiego. Osobiście z "Prusem" zetknąłem się w czasie powstania warszawskiego i to w niezbyt przyjemnych okolicznościach, ponieważ "Prus" przekazywał rozkaz do wycofania się mojego oddziału z bronionej pozycji, a ja miałem odmienne w tej kwestii zdanie, a nie znając bliżej znaczenia jego osoby nie kwapiłem się tego rozkazu wykonać /nie było potrzeby wycofywania się, gdyż Niemcy byli słabi na tym odcinku/ i przepędziłem "Prusa" z bronionej przeze mnie pozycji.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Dopiero po wojnie Chrzanowski mi opowiedział, że był to "Prus" /Prezes Stołecznego SN i K-t NOW/, któremu podlegał bat. "Harnasie" składający się z czł. NOW.

Zadanie:

Proszę akcję wystawiania płyty pamiątkowej, oraz wszystkie inne sprzyjające okazje wykorzystać do zorganizowania systematycznego towarzyskiego kontaktu z Chrzanowskim i najbliższymi jego kontaktami, oraz rozpoznać ich zachowanie się zamierzenia.

U w a g i :

T.w. "Tamiza" z własnej inicjatywy wysunął swoją koncepcję, aby do zbliżenia między nim, a Chrzanowskim wykorzystać zbliżające się imieniny Chrzanowskiego /7.VI.br./ co odpowiednio wykorzystałem, aby go zjednać dla SB. W wyniku czego "Tamiza" oświadczył, że niewątpliwie SB zainteresują informacje z terenu PAN o istniejących tam niekorzystnych dla nauki polskiej zjawiskach o czym na spotkanie następne przygotuje pisemną informację wraz ze swoimi wnioskami.

Kierownik Grupy II Wydziału III
/-/ T. Szlubowski

Wyk. 3 egz.
1 egz. t.pers."Tamiza"
2 egz. t. rob. "Tamiza"
3 egz. sprawa "Spółdzielca"
Druk MW/opr. TSz/II
nr masz. 1791/73

Ipn bu 00275/45/2

22 (9)

Warszawa, dnia 4 lipca 1973 r.

Źródło: "Tamiza"
Przyjął - T.Szlubowski
L.K. "Śródmieście".

T a j n e !

egz. nr. 1..

Na temat przyjęcia u Chrzanowskiego wszystkie Longie źródła - czy "Tamiza" nie jest przeważliwy
11.7.73

DONIESIENIE INFORMACYJNE

/ ze słów /

Jak corocznie uczestniczyłem w imieninowym wieczorku w dniu 6 czerwca br. u Chrzanowskiego Wiesława. Jak nigdy przed tym obecnie tak ja jak i moja żona spostrzegliśmy prawie że wrogi stosunek Chrzanowskiego i jego matki do mojej osoby. Wyrażało się to tym, że witająca nas na progu mieszkania matka Chrzanowskiego przywitała nas oschle stwierdzeniem - "a to państwo!" bez okazywania jak w latach poprzednich z zadowolenia z naszego przybycia. Natomiast Chrzanowski wprost grubiańsko się zachował, gdyż po przywitaniu się i przyjęciu życzeń w przedpokoju natychmiast odszedł do pokoju pozostawiając nas w przedpokoju. W pokoju do którego poszedł miał już innych gości, stąd początkowo sądziłem, że jego nietakt spowodowany jest roztargnieniem. Ale gdy w trakcie przyjęcia stwierdziłem , że w odróżnieniu do innych nie próbuje ze mną rozmawiać , a na czynione przeze mnie usiłowania odpowiadał bardzo oschle i zdawkowo stało się dla mnie zrozumiałe, że jest nie zadowolony z mojego przybycia. Stąd też długo u niego nie byłem i zaraz po wyjściu Falkowski Wandy /dziennikarka/ razem z żoną pożegnaliśmy towarzystwo i Chrzanowskich. Żona moja podobnie jak i ja odczuła grubiańskistosunek Chrzanowskich oraz oświadczyła mi, że więcej do Chrzanowskiego nie pójdzie.

U Chrzanowskiego w tym czasie było ok. 15 osób a wśród

Ipn bu 00275/45/2

nich znani mi: Tymowski Andrzej - przewodniczący Towarzystwa Socjologicznego, Falkowska Wanda z mężem - adwokatem /Kozanecki Andrzej/, siostra Chrzanowskiego z mężem - Tymowski, Przeciszewski Tadeusz - prof. KUL - U , Frybes Stanisław - prof. UW z żoną i inni nieznani mi.

Do kontaktu ze mną dążył tylko Tymowski i Frybesowie. U Chrzanowskiego i pozostałych tej chęci nie było. Rozmowy jakie treały u Chrzanowskiego w czasie mojej obecności nie miały charakteru politycznego. Konwersacja wybitnie towarzyska i prawnicza / większość adwokatów/. Czas mojego uczestnictwa w tym przyjęciu nie przekroczył dwóch godzin. Tak jak wspomniałem pierwsza wyszła Falkowska a ja z żoną po niej. Natomiast inni pozostali.

Przypuszczam, że grubiańsko Chrzanowskiego stosunku do mnie ma związek z tym że w ubiegłym roku na imieniny przekazałem Charzanowskiego w prezencie napisaną przeze mnie książkę , w której ostro skrytykowałem kler katolicki, za jego wsteczne tendencje. Jeżeli Chraanowski nie będzie się poczuwał do rewizyty imieninowej w dniu moich imienin i nie postara się wytłumaczyć przedemną ze swego grubiaństwa zbliżenie moje z nim w celu rozeznania go dla SB staje się problematyczne, nie mniej dadal będę miał to na uwadze przy każdej okazji.

Nejman Alina jest byłym pracownikiem administracyjnym UW, gdzie przez wiele lat była sekretarką prof. Infelda, a następnie pracowała w dziekanacie tej uczelni. Nie ma wykształcenia wyższego i bezpartyjna. Ma córkę Elżbietę, doktor socjologii która była asystentką Baumana, bardzo zdolna jako naukowiec i aktualnie z ramienia PAN służbowo przebywa w Moskiwe. Alina Nejman w 1962 r. przy pomocy córki przeniosła się z pracy wUW do zakładu Prakseologii PAN na sekretarkę kierownika tego zakładu. Przy tym przedstawiła opinię w której świętnie ją opiniował pur. Infeld. Natomist w praktyce jakosekretarka okazała się

Ipn bu 00275/45/2

nie przydatna i doc Kieżuń /kierownik zakładu/ był z niej nie zadowolony. Cechuje ją niechlujstwo, bałaganiarstwo, brak pamięci złośliwość i brak zainteresowania pracą. Do 1939 r. oraz podczas okupacji miała dwuczłonowe nazwisko : Spława-Nejman. Aktualnie używa nazwiska Nejman. Obecnie jest kierownikiem sekcji obsługi technicznej w zakładzie Prakseologii PAN, oraz pełni funkcję członka kolegium, co według mnie jest wielkim nieporozumieniem, gdyż jest ona do tych funkcji nieprzygotowana pod każdym względem. Prawdopodobnie jest popierana przez kogoś z osób wpływowych z kierownictwa PAN.

W czerwcu b.r w Polsce przebywali dwaj naukowcy amerykańscy polskiego pochodzenia: Stanisław Kossakowski, i Bob Senkier z Hall Uniwersitet z New Jerscy. Kossakowski to profesor zaś Senkier to dziekan w/w uczelni.
Ponieważ łączą mnie z nimi sprawy naukowe oraz przyjacielskie towarzyskie stosunki byli moimi gośćmi i towarzyszyłem im zwiedzamiu Torunia. Do Polski przybyli w sprawach naukowych a przedewszystkim w celu przeprowadzenia konsultacji z ministrem Kaczmarkiem i rektorami Uniwersytetów w sprawie wymiany starzystów i specjalizacji naukowych z Polskimi uczelniami. Oceniam ich jako życzliwych dla Polski naukowców. Dotychczas w czasie kontaktów z nimi niespostrzegłem, aby okazywali zainteresowania zagadnieniami którymi nie powinni się interesować. Nie sądzę aby byli bądź mogli by być wykorzystani przez władze USA do celów antypolskich. Utrzymuję z nimi również kontakt korespondencyjny o czym już syngalizowałem. Polską są zachwyceni . Podkreślają z dumą że są pochodzenia polskiego. Twierdzą, że Polska wspaniale się rozwija po II wojnie światowej, że Amerykanie to widzą i coraz bardziej pozytywnie oceniają ten fakt i przychylnie odnoszą się do Polaków. Twierdzą że w kręgach przemysłowców USA coraz częściej mówi się że Polska jest państwem z którym należy rozwijać stosunki naukowe gospodarcze i kulturalne

strona: 0030

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie: Proszę opracować obiektywną informację o mających miejsce w PAN-ie ujemnych zjawiskach hamujących rozwój nauki polskiej że wskazaniem przyczyn i osób za to odpowiedzialnych. Nadal proszę dążyć do zbliżenia z Chrzanowskim i osobami z jego najbliższego otoczenia.

Uwagi: /Tamiza/ zadowolony był z warunków spotkania na L.K. Czuł się swobodnie z zszczegółowo relacjonował swoje spostrzenia Z jego wypowidzi wynikało, że nadal ma zamiar przenieść się z PAN do pracy na UW ale uważa to za niezbyt korzystne dla dalszego jego rozwojunaukowego. Twierdzi że bezpiecznie PAN mu stwarza poważniejsze p możliwości do rozwoju naukowego. Dlatego też zgodził się z moją radą, aby porozumiał się odpowiednio z dyr. nowopowołanego Instytutu Kierowania i Zarządzania PAN w miejsce zakładu Praksiologii i przy wspólnych ustępstwach dalej działał naukowo w PAnie. Stwierdził, że już uczynił w tym kierunku posunięcia i prawdopodobnie przyjmie kierownictwo którejś z katedr tegoż instytutu. Ponadto "Tamiza" zwierzył się że ma zmartwienie z 18-letnim synem, który od roku narkotyzuje się. Omówiłem z nim co powienien czynić, aby syna ratować przed skutkami narkomanii. Ma przygotować dane , które mogą być pomocne Milicji Obywatelskiej w odniesieniu do przeciwdziałania narkomanii i narkomanom z otoczenia jego syna..

Wysł. 2-egz. + 3 = wybiągi
Druk AB/opr.ZSZ/II.
nr. masz. 2196/73.

Ipn bu 00275/45/2

26 (13)

Warszawa, dnia 14 lipca 1973 r.

Źródło: t.w. "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski
o godz. 10.00 w L.K. Śródmieście.

T a j n e
egz. nr...

DONIESIENIE INFORMACYJNE

Podaję bliższe dane o kontaktach w USA - Stanley Kosaakowski ur. 1919 r. w USA, oboje rodzice polacy, żona polka - mówi po polsku, v-ce dziekan Uniwersytetu w Seton Hall South Orange New Jersy, specjalista od Zarządzania przedsiębiorstwami, prowadzi audycje Polka - Party w rozgłośni radiowej w New - Yersy dla Polonii Amerykańskiej. Współpracuje z czasopismem Post Eagle Amerycas Leaing Independet Amerycan - Polish Weekly Clifton, New Yersy.

Rober Senkier, lat 56, ur. w USA, matka polka, dziekan Uniwersytetu w Senton Hall.

Thomas Fahy, rektor Uniwersytetu w Seton Hall, duchowny katolicki - prałat, z pochodzenia Irlandczyk, w Europie był tylko w Irlandii.

Podaję bliższe dane o lekomanach /narkomanach/ z otoczenia mojego syna, uczniów z Gimnazjum N. Reja w Warszawie.

- Sławek Sadowski - zam. ul. Świerczewskiego 71 tel. 27-52-29. b. uczeń Gimnazum Reja, ubezwłasnowiony wyrokiem sądu, obecnie na leczeniu przymusowym w Lubiążu woj. Wrocław.
- Darek Szczepański - zam. ul. Kleczewska 18 tel. 34-10-18, niepełnoletni, również na leczeniu przymusowym w Lubiążu,
- Marek Włodek -b. uczeń szkoły M. Reja na leczeniu przymusowym w szpitalu w Warszawie.

Ipn bu 00275/45/2

27 - 44

- Mirka Szelengowska, córka Komendanta Wojewódzkiego M.O. na leczeniu przymusowym w Pruszkowie,
- Płoński Sławomir, pseudonim "Balbi" zam. Praga 3 ul. Stryńskiego 10/107, kolega Darka Szczepańskiego.
- Jolanta Nowakowska, zam. ul. Siennicka 38/37 tel. 10-58-14, koleżanka Szczepańskiego.
- Domaradzki, tel. 45-71-73 /bliższych danych brak/, kolega Szczepańskiego Darka.
- Wojciech Dominiak, starszy chłopak /student ?/ - opikun i dostawca pozostałych, samotnie mieszkający w domu róg ul. Emilii Plater i Świerczewskiego piętro 10.

"Tamiza"

UWAGI: "Tamiza" przekazał dane o narkomanach z otoczenia jego syna również narkomanach /aktualnie na leczeniu/ z prośbą o szczególne zainteresowanie się M.O. Wojciechem Dominiakiem i Katarzyną Głębiowską, która w dniu 23.06.1973 r. do syna t.w. "Tamiza" nadesłała list z Gołdapu woj. białostockie, z obozu ZWiWS zorganizowanego na terenie tamtejszego Powiatowego Ośrodka Sportu, Turystyki i Wypoczynku. Z listu tego wynika, że jest narkomanką i osobą zdegenerowaną. Listem "Tamiza" mi przekazał, który załączam do doniesienia.

ZADNIA: Proszę opracować informację o swojej roli w byłej opozycyjnej działalności niektórych członków SD tzw. Kół Młodych Zapewnić sobie udział w odsłonięciu płyty pamiątkowej "Harnasiowców" i zabezpieczyć to spotkanie pod kątem naszych zainteresowań oraz wykorzystać do zbliżenia z kontaktami Chrzanowskiego.

PRZEDSIESIECIA: Kontakty "Tamizy" z ZSA sprawdzić w systemie kartotecznym również w Departamencie I MSW.

Wyciąg z doniesienia dot: narkomanów przekazać do tut. Wydziału kryminalnego w celu operacyjnego wykorzystania.

Wyk. 2-egz. + 1wyciąg.
Druk AB/opr.TSZ/III.
nr. masz. 2234/73.

Ipn bu 00275/45/2

Zabrało: "TAMIZA"
przyjął: Szlachowski o godz. 10⁰⁰,
ukłon "Szlachcieście".

dow. inf.

W-wa dn. 14. VII. 73 r.
tajne

28

— Stanley Kosakowski
ur. w 1919 r. w USA.
— oboje rodzice Polacy, — ~~matka~~
— żona Polka. — mówi po polsku.
vice-dziekan Uniwersytetu w Seton Hall
South Orange New Yersey
specjalista od zarządzania przedsiębiorstwami
prowadzi audycje Polka-Party w rozgłośni
radiowej w New-Yersey dla Polonii amerykańskiej.
Współpracuje z czasopismem Post Eagle
America's Leading Independent American-Polish
Weekly. / Clifton, New Yersey /
z napisem:
Serving the interests of the American
Polish Community since 1962
„New Yersey's Only American, Polish Voice"
winieta z orłem bez korony.

— Robert Senkier
lat 56 ur. w USA
matka Polka.
dziekan Uniwersytetu w Seton Hall.

— Thomas Fahy
Rektor Uniwersytetu w Seton Hall.
Duchowny katolicki, — prałat
z pochodzenia Irlandczyk.
W Europie był tylko w Irlandii.

strona: 0034

Ipn bu 00275/45/2

Lekomanii — Z gimnazjum M. Reja

teletow (16)

Świerczewskiego 71/27-52-29)

— Stanek Sadowski. — zam. na ul. Daniłowiczowskiej.
b. uczeń M. Reja. — ubezwłasnowolniony wyrokiem sądu obecnie na leczeniu przymusowym w Lubiążu woj. wrocławskie.

28

— Darek Szczepański. — zam. Kleczewska 18 — (tel. 34-10-18)
niepełnoletni
również na leczeniu przymusowym w Lubiążu.

— Marek Włodek. b. uczeń szkoły M. Reja
na leczeniu przymusowym w szpitalu w Warszawie

— Mirka Szelągowska — córka kom. Woj. M. O. —
na leczeniu przymusowym w Pruszkowie.

— Starszy chłopak (student?) —
opiekun i dostawca. — samotnie mieszkający.
Wojciech Dominiak
IX piętro dom. Emilia Plater róg Śto Krzyskiej

— Płoński Sławomir (pseud. „Balbi")
Praga III
Stryńskiego 10/107

— Jolanta Nowakowska
Sienicka 38/37
tel. 10-58-14

Domaradzki tel. 45-71-73

Koledzy Darka Szczepańskiego.

Uwagi: "TAMIZA" przekazał dane o lekomanach z otoczenia jego syna również lekomana z prośbą szczególnego zainteresowania się przez MO Wojciechem Dominiakiem i Katarzyną Głębicką, która w dniu 23 VI br. do syna "TAMIZU" nadesłała list z Gołdapu woj. białostockie z obozu Z W i w s na terenie tamt. Powiatowego Ośrodka Sportu i Turystyki i Wypoczynku. Z listu tego wynika, że jest narkomanką i osobą zdegenerowaną seksualnie. List ten "TAMIZA" mi przekazał i

./.

strona: 0035

Ipn bu 00275/45/2

(1) Załączam go do doniesienia. Wyciąg dot. lekarzy wraz z listem Głębickiego proponuję przesłać do wykorzystania operacyjnego przez Inst. Wydz. Kryminalny.

Zadanie: proszę opracować informację o swej roli w byłej działalności opozycyjnej niektórych działaczy Stow. Kół Młodych w SD. Zapewnić sobie udział w odsłonięciu płyty pamiątkowej Harnasiowców i zabezpieczyć to spotkanie pod kątem zainteresowań SB.

Dzięki + wyciąg

Ipn bu 00275/45/2

30

Warszawa, dnia 12.07. 1973 r.

Tajne!
egz. nr. 2

NWB-03545/73

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH.

W załączeniu przesyłam wybiąg z doniesienia t.w. "Tamiza" z dnia 4.07.1973 r. dot: Nejman Aliny i jej córki Nejman Elżbiety, pracowników PAN.

Wyk. 2-egz.
Druk AB/opr.TSZ/II.
nr. masz. 2197/73.

/-/ ppłk. mgr. A. Maj.

Ipn bu 00275/45/2

31 (19)

Warszawa, dnia 26. 7. 73.

T a j n e !

egz. nr. 2

NB03661/73

NACZELNIK WYDZIAŁU KRYMINALNEGO
W m i e j s c u.

W załączeniu przesyłam do wykorzystania służbowego wyciąg z doniesienia t.w. "Tamiza" z dnia 14 lipca 1973 r. dot: narkomanów wraz z oryginałem listu przekazanego przez "Tamizę", którego autorką jest Katarzyna Głębicka , również narkomanka.

Ponadto uprzejmię proszę o aktywne operacyjne zajęcie się tą grupą narkomanów w celu zachamowania szerzenia się wśród niej narkomanii.

Występujący w informacji "Tamizy" student - Wojciech Dominiak ma mieć udział w dostarczaniu środków /narkotyków/ do szerzenia się narkomanii wśród osób wskazanych przez t.w. "Tamiza".

Załą. 2.
Wyk. 2-egz.
Druk AB/opr.TSZ/II.
nr. masz. 2234/73.

/-/ ppłk. mgr. A. Maj.

Ipn bu 00275/45/2

32/20

Warszawa, dnia 13 września 1973 r.

T a j n e !
egz. nr 1...

N O T A T K A S Ł U Ż B O W A
ze spotkania z t.w. "TAMIZA".

"TAMIZA" poinformował, że w spotkaniu "Harnasiowców" w dniu 2 bm. udziału nie wziął, ponieważ nikt spośród nich go o tym nie powiadomił w odpowiednim czasie. Przypuszcza, że usiłowano to zrobić, ale wówczas, gdy przebywał z rodziną w Bułgarii /cały sierpień/.

"TAMIZA" sygnalizuje, że w jego otoczeniu /naukowcy PAN/ panuje powszechnie oburzenie na sprawców i współwinnych exscesów jakie miały miejsce w czasie festynu "Trybuny Ludu". Przy tym dawano wyraz żalu, że taką wspaniałą imprezę zakłócono, w ten sposób zaprzepaszczono jej podstawowe kulturalno - wychowawcze cele.

Głosy oburzenia padają przede wszystkim pod adresem zdemoralizowanej młodzieży, ale również i pod adresem M.O, której zarzuca się, że dopuściła do zakłócenia tej imprezy przez zaniedbanie i niezorganizowanie odpowiedniego zabezpieczenia. Twierdzi się, że należało przewidzieć tego rodzaju exscesy i już przed imprezą odpowiednio przeciwdziałać p-ko elementom chuligańskim oraz różnym gangom młodzieżowym. Uważa się, że karygodną lekkomyślnością było zezwolenie na sprzedaż piwa w czasie tego festynu, którym przeważnie raczyły się elementy chuligańskie i zdemoralizowane. Twierdzi się, że dopuszczenie do exscesów skompromitowało społeczeństwo Warszawskie w oczach

Ipn bu 00275/45/2

gości zagranicznych, u których tego rodzaju imprezy są częstsze i ~~uczą~~ tego rodzaju zakłóceń właśnie dlatego, że tam potrafią w czasie takiej imprezy wyeliminować wszystko co może spowodować zakłócenia. Twierdzi się, że M.O. w Warszawie jest zbyt tolerancyjna i zbyt późno przewidziała.

Przypuszcza się, że do winnych zaniedbań, które były sprzyjającymi dla elementów chuligańskich jak również w stosunku do sprawców exscesów zostaną wyciągnięte odpowiednie konsekwencje i zostaną podane do wiadomości społeczeństwa.

Ponadto "TAMIZA" poinformował, że planuje 6 miesięczny naukowy wyjazd do U.S.A tj. od lutego do połowy sierpnia 1974 r dla pogłębienia swej specjalizacji, a przy tym na temt. uczelniach wygłosi szereg wykładów z dziedziny prakseologii.

ZADANIA: "TAMIZA" otrzymał zadanie przeprowadzenia rozmów ze Skrobikiem i Tymowskim w celu ustalenia co było, powodem że go nie powiadomiono o terminie odsłonięcia płyty pamiątkowej zgr. "HARNAŚ" mimo że ma udział w ufundowaniu tej płyty. Ponadto będzie dążył w rozmowach z nimi do wiadomości od nich o wyjeździe Chrzanowskiego do Hiszpanii, co z kolei wykorzysta do zbliżenia się z Chrzanowskim, poprzez którego przekaże upominek od siebie znajomemu naukowcowi hiszpańskiemu w Barcelonie.

Wyk. 2-egz.
Druk AB/opr.TSZ/II.
nr. masz.2657/73.

/-/ kpt. T. Szlubowski.

Ipn bu 00275/45/2

34 (22)

Warszawa, dnia 12 października 1973 r.

T a j n e
egz.nr./.

Źródło - t.w. "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski
LK - Śródmieście godz. 10,00

Wykorzystano do informacji 15.X.73. [illegible]

DONIESIENIE INFORMACYJNE

/ ze słów /

Wykorzystując naturalną sprzyjącą okoliczność próbowałem spotkać się z Wiesławem Chrzanowskim. Chodziło o przekazanie przy jego pomocy przesyłki do znajomego profesora w Barcelonie i zaprotegowania przez Chrzanowskiego do znanego adwokata. Od sprawy hiszpańskiej Chrzanowski sprytnie się odciął mówiąc, że będzie wyłącznie w Madrycie i nie przewiduje bytności w Barcelonie. Natomiast do drugiej odniósł się przychylnie i skierował poleconą mu osobę do adwokata. Nadal nie przejawiał chęci do bliższych kontaktów, które umożliwiłyby sondowanie jego orientacji politycznej i zamierzeń. Sądzę, że już powrócił z Hiszpanii, gdyż miał tam wyjechać z wycieczką Orbisu na okres 10 dni co uniemożliwia przedłużenie pobytu za granicą.

W środowisku naukowców PAN / Instytut Kierowania i Zarządzania/ w kwestii ponownego konfliktu zbrojnego na Bl. Wschodzie mówi się, że obecne starcia między państwami arabskimi i Izraelem mają na celu odsunięcie Izraela od Kanału Sueskiego na taką odległość, aby ta droga morskiego transportu ropy naftowej mogła być eksploatowana. Zaobserwowałem, że panuje powszechna sympatia dla działań wojsk arabskich i zadowolenie, że odnoszą sukcesy w starciach z armią izraelską.

Panuje przy tym pewne zdziwienie, że mało doceniani Arabowie dotychczas uważani za niezorganizowanych, nie zdyscyplinowanych i skłóconych przygotowali się należycie do obecnej rozgrywki militarnej z Izraelem. Z dużym zaciekawieniem oczekuje się jak będzie dalej wyglądała ta wojna, kto odniesie sukces i jaki będzie jej epilog. Uważa się, że szanse na sukces mają państwa arabskie, tym większe, że Izrael ignorując inicjatywy ONZ coraz bardziej zaczyna być osamotniony w walce z państwami arabskimi.

" Tamiza "

./.

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie:

Proszę przygotować projekt swego naukowego wyjazdu do USA z uwzględnieniem, gdzie i z kim oraz w jakich sprawach będziecie pracować. Nadal proszę swoje możliwości i kontakty wykorzystać do zorganizowania dobrych stosunków koleżeńskich z Chrzanowskim i jego otoczeniem.

U w a g i:

"Tamiza" w 1974 r. /I połowa/ ma zamiar w celach naukowych spędzić 6 m-cy w USA, działając na tamt. wyższych uczelniach. Po przekonsultowaniu tej okoliczności przez tow. Grabowskiego z Departamentu I, który ma zapotrzebowania z terenu tamt. wyższych uczelni i chętnie skorzystałby z możliwości "Tamizy" zostanie od niego pobrany szczegółowy projekt jego pobytu w USA, co pomoże określić przed nim zadania na okres jego bytności w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Kierownik Grupy II Wydziału III

kpt. T. Szlubowski

Wyk. 1 egz. + wyc.

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 2934/73

Ipn bu 00275/45/2

35 98

Warszawa, dnia 31 października 1973 r.

Tajne
egz.nr. 3

Źródło - t.w. " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

DONIESIENIE

Projekt programu pobytu w U S A

Proponowany okres pobytu 1 marzec - 31 sierpień 1974 r. w tym do 15 sierpnia USA a od 15 sierpnia Kanada.

Wyjazd w ramach współpracy Uniwersytetu w Seton Hall /Sontt Orange/ z polskimi ośrodkami. W ramach tej współpracy dotychczas wyjeżdżali : prof. Kurnal, /SGPiS/ doc. Macieja /SGPiS/ i dr Gałęzki /SGPiS/ - ze strony amerykańskiej przyjechało do Polski 6 osób /pobyty miesięczne/, /Senkier, Kosakowski, Fahy, d'Amato, Ludlaw, Weisenfeld/.
Bob Senkier - dziekan Business Administration - Szkot polskiego pochodzenia.
Stanley /Stanisław Kosakowski/ - z-ca Senkiera
Fahy - Irlandczyk - rektor uniwersytetu
d'Amato - prof. socjolog.....
Ludlaw - prof. ekonomista.....
Weisenfeld - ,, ekonomista - profesor

Zaproszenie podpisane przez Senkiera skierowane do I Wydziału PAN. - na 3 miesiące pobytu /inicjatywa własna przedłużenia o dalsze 3 m-ce z oszczędności ze stypendium w celu : a/ zwiedzenia innych uniwersytetów, b/ własnych studiów, c/ udziału w Światowym Kongresie Socjologicznym /sekcja socjologiczna/ w Toronto /19.- 26.VIII/.
Kierownictwo w tej sprawie zorientowałem, nastawione jest życzliwie. Definitywnej odpowiedzi nie mam.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Zastrzeżenia ma prof. Kulikowski i Straszak jedynie co do wysokości stypendium /za niskie/.

- Będę w Seton Hall University / South Orange New Jersey/ - studia nad organizacją i metodami zarządzania w przemyśle i administracji amerykańskiej, wykłady /4 - 6/ - na temat metoda organizacji pracy i zarządzania w Polsce. Będę w kontakcie z wymienionymi na odwrocie plus ze słuchaczami i innymi profesorami.

- Będę w Schol of Business w New Jork Universitas - w szkole tej był w czasie pobytu w USA dyr. Podleśny z Inst. Dosk. Kadr ..... Adm. Państw. /stypendium Eisenhovera/ podobno jest to nowoczesna szkoła zarządzania. Aktualnie nie znam tam nikogo spodziewam się dostać jakiś kontakt przez dyr. Podleśnego.

- Będę w Dugnesne University w Pittsburgh. /Pensilvania/ - u doc. dr Stefana Kwiatkowskiego mojego kolegi z SGPiS, który tam przebywa w charakterze " visiting professor " na okres 1 roku.

- Ewentualnie będę w Stanford University /California/, gdzie przebywa obecnie dr Maria Łoś mój aktualny pracownik naukowy. Uniwersytet ten zaproponował mi studia na tzw. zaawansowanych studiach dla profesorów w roku 1975 / ankietę wysłałem w lipcu/ list 2 .....ankietę podpisał dyr. Preston Cutler dyrektor tych studiów.

- W Toronto na Światowym Kongresie Socjologicznym spotkałem czołówkę teoretyków organizacji : March-a, Simona, Koontz-a , Evans'a to jest tych, którzy znają Zakład Prakseologii i pismo Prakseologia.

- W październiku 1972 r. w Monachium na Światowym Kongresie Naukowej Organizacji Pracy poznałem Amerykanina pochodzenia niemieckiego, dyrektora Nasa (do wiadomości w zapiskach), który był uczestnikiem kongresu. Okazywał on życzliwość i zapraszał do odwiedzenia go w Stanach w czasie ewentualnego pobytu. Na Nowy Rok posłałem mu kartkę z życzeniami - bez odpowiedzi.

./.

Ipn bu 00275/45/2

37 95

- Inne osoby z terenu USA. Znane są z pobytu na sympozjum polsko-amerykańskim w październiku 1972 r.
- Robert L. Gardiner - firma doradztwa organizacyjnego /2 razy był w Polsce/. New Yersey.
- T. Kirk Parvisch III Prezydent Life Savers. Inc. New York 460 Pork Avenue.
- Allen Mottur - doradca d/s zarządzania - New York - The Harward Club.
- E. M. Hicks, Jr. Dyrektor techniczny - koncern Dupont de Nemours Company. Wilminston, Delaware.
- dr Kurt Rschka - dyrektor Rank Xerox Austria - Wiedeń A-1011 Lubeck 1- 2.

U w a g i :

Projekt dot. pobytu naukowego " Tamizy " w USA pobrano od niego po uprzednim zainteresowaniu Dep. I-go który ma operacyjne zainteresowania z terenu amerykańskich wyższych uczelni. Odpis projektu zostanie przekazany poprzez st. insp. d/s Dep. I tow. Grabowskiego zainteresowanym w Dep. I- szym w celu określenia, czy i na ile ewentualnie zdecydują się skorzystać z " Tamizy " w czasie jego pobytu w USA.

Wyk. 3 egz.

1 egz. t.pers. "Tamizy"
2 egz. Dep. I MSW
3 egz. t.rob. "Tamizy"
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 3278/73

Tph Bu 00275/45/2

Przyjął: Szlukowski 3278

W-wa, dn. 31 X 1973 r.

Łapie

38 26

Projekt programu pobytu w USA.

Proponowany okres pobytu. 1 marzec – 31 sierpień 1974 r. w tym do 15 sierpnia USA a od 15 sierpnia Kanada.

W USA – pobyt w Seton Hall University w South Orange (New Jersey). – udział w zajęciach uniwersyteckich. – wykłady na temat metod organizacji i zarządzania. Przewidywany czas pobytu 3-4 m-ce. Wizytacja School of Business w New York University – 100 Trinity Place New York.

Planuję również wizytę w Pittsburgh w Pensylwanii w Duquesne University School of Business Administrations (600 Forbes Avenue – Pittsburgh) gdzie obecnie przebywa doc. dr. hab. Stefan Kwiatkowski z S. G. P. i S.

Chciałbym również odwiedzić mojego kolegę z czasów szkolnych prof. Andrzeja Ehrenkreutza, wyjechał z Polski w 1979 r., który jest profesorem języków Bliskiego Wschodu (arabski) w Ann Arbor (Michigan). Sądzę, że ułatwi mi ewentualny kontakt naukowy z tym uniwersytetem.

W miarę możności okres lipca chciałbym wykorzystać na wycieczkę krajoznawczą do Californii i ewentualnie odwiedzić Uniwersytet w Stanford. Będzie to zależeć od możliwości finansowych.

W sierpniu chciałbym pojechać do Kanady do Toronto na Światowy Kongres Socjologiczny na który przygotowuję referat w Sekcji Socjotechnicznej. Powrót do Kraju bezpośrednio z Kanady.

30 X 73

[redacted]

strona: 0046

Ipn bu 00275/45/2

Wyjazd w ramach współpracy Uniwersytetu w Seton Hall (South Orange) z polskimi ośrodkami. Inni w ramach tej współpracy dotychczas wyjeżdżali: prof. Kurnal, (SGPiS) doc. Macieja (SGPiS) i dr. Gałęzki (SGPiS) -. Ze strony amerykańskiej przyjeżdżało do Polski ca 6 osób /pobyty miesięczne/.
(Senkier, Kosakowski, Fahy, d'Amato, Ludlaw, Weisenfeld,)

- Bob. Senkier - dziekan Business Administration School - polskiego pochodzenia
- Stanley (Stanisław Kosakowski) - z-ca Senkiera
- Fahy - Irlandczyk - rektor. Uniwersytetu
- d'Amato - prof - od marketingu
- Ludlaw - prof. ekonomista
- Weisenfeld - " "

Zaproszenie podpisane przez Senkiera skierowane do I Wydziału PAN. - na 3 m-ce. pobytu. /inicjatywa własna przedłużenia o dalsze 3-mce z oszczędności ze stypendium w celu a) zwiedzenia innych uniwersytetów. b) własnych studiów c) udziału w Światowym Kongresie Socjologicznym /sekcja Socjotechniczna/ w Toronto (19-26 VIII) -
Kierownictwo w tej sprawie zorientowałem, nastawione jest życzliwie. Definitywnej odpowiedzi nie mam. Zastrzeżenia ma prof. Kulikowski i Straszak jedynie co do wysokości stypendium (za niskie)

strona: 0047

Ipn bu 00275/45/2

39

— W październiku 1972 r. w Monachium na Światowym Kongresie Naukowej Organizacji Pracy poznałem amerykanina pochodzenia niemieckiego. dyrektora Nasa - . . . . . .
który był uczestnikiem Kongresu.
Okazywał on życzliwość i zapraszał do odwiedzenia go w Stanach w czasie ewentualnego pobytu.
Na Nowy Rok posłałem mu kartkę z życzeniami. — bez odpowiedzi..

— Inne osoby. — z teren USA.
Znane mi z pobytu na sympozjum polsko-amerykańskim w październiku 1972.

— Robert L. Gardiner. — firma doradztwa organizacyjnego (2 razy był w Polsce./ New Yersey. .

strona: 0048

[pn bu DD275/45/2

40 88

- T. Kirk Parrish III
Prezydent Life Savers, Inc.
New York. 460 Park Avenue

- Allen Mottur
dyrektor d/s zamówień.
New York - The Harvard
Club -

- E. M. Hicks, Jr.
Dyrektor techniczny -
Koncern Dupont
de Nemours Company.
Wilmington, Delaware.

strona: DD49

[pn bu DD275/45/2

41 29

dr. Kurt Rischka

Direktor Rank Xerox

Austria -

Wiedin - A-1011

Lubeck 1-2.

strand: DDSD

Ipn bu 00275/45/2

42 (80)

Uwagi: projekt dot. pobytu naukowego "Tamizy" w USA pobrano od niego po uprzednim zainteresowaniu Dep. I-go, który ma operacyjne zainteresowania z terenu amerykańskich wyższych uczelni. Odpis projektu zostanie przekazany poprzez st. insp. d/s Dep. I-go Tow. Grabowskiego zainteresowanym w Dep. I-szym w celu określenia czy i na ile ewentualnie zdecydują się skorzystać z "Tamizy" w czasie jego pobytu w USA.

3 egz:

Egz. Nr. 1 – t. pers. "Tamizy"
Egz. Nr. 2 – Dep. I rasw
Egz. Nr. 3 – t. ob. "Tamizy".

strona: 0051

Ipn bu 00275/45/2

43 (34)

Warszawa, dnia 31 października 1973 r.

T a j n e
egz. poj.

Źródło - "Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

6.12.73

DONIESIENIE INFORMACYJNE

W związku ze stawianymi zarzutami prof. Kurnalowi o nielojalne zachowanie się w czasie pobytu w USA, polegającym na wyrażaniu nielojalnych opinii mogę stwierdzić co następuje:

Prof. Kurnala znam od 10 lat, charakteryzuje się on wielką przezornością, jest ostrożny w wypowiedziach sądach i opiniach, nastawiony wybitnie lojalistycznie z istoty swej natury.

W związku z tym wydaje mi się mało prawdopodobne, ażeby mógł on wyrażać opinie ostotnie szkodzące naszym interesom. Wydaje mi się, że [illegible] nie mieści się to w jego konstrukcji psychicznej. Rzeczą charakterystyczną jest to, że o ile wiem nie zdobył on sobie sympatii w Seton Hall University w USA, gdzie przebywał.

Dziekan Robert Senkier przyjeżdżając w maju br. do Polski nie wyrażał nawet chęci zobaczenia prof. Kurnala. Prof. Stanley Kosakowski mówił mnie w czasie swego pobytu w Warszawie, że nie "polubili" Kurnala w Stanach, bo jest "sztywny", zasadniczy, wyniosły i utrzymuje zawsze dystans. Mówił mi, że nie mają zamiaru więcej go zaprosić do Seton Hall. Podobno w Seton Hall zyskał sobie przydomek " herr profesor " co tam jest synonimem uniwersyteckiej [illegible] w tradycyjnym stylu niemieckim.

Uzupełnienie:

Wiesław Chrzanowski powrócił z turystycznego pobytu w Hiszpanii. Spotkałem się z nim u Ireny Wojnar 20 października na jej imieninach. Nadal zakochana w nim ona jest po uszy i ma ciągle nadzieje, że się pobiorą. Z opowiadań Chrzanowskiego o swoich refleksjach z pobytu w Hiszpanii można było wyczuć, że bardzo sobie ceni możliwości wyjazdów zagranicznych do krajów kapitalistycznych. Jego wypowiedzi są od pewnego czasu ważone i nie są tak zjadliwymi w stosunku do rzeczywistości polskiej, jak w latach ubiegłych. Niemniej jednak dzieląc się swoimi spostrzeżeniami z Hiszpanii stwierdził, że rozmach budownictwa komunalnego, turystycznego jest tam znacznie szerszy i szybszy aniżeli ma to miejsce w Polsce.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Na tym przyjęciu u Wojnar byli i Frybesowie, z tym, że on bardzo krótko, gdyż spieszył się na jakąś konferencję, zaś żona Frybesa była dłużej i została gdy ja wyszedłem. Innych istotnych tematów nie poruszano.

" Tamiza "

Zadanie:

Proszę brać udział w rozmowach swego otoczenia z PAN i SD, jak również z b. czł. SN i ustalać ich poglądy i opinie w odniesieniu do I Kraj. Konf. Partyjnej.

Przedsięwzięcie:

Wyciąg z doniesienia dot. Kurnala przesłać do Wydz. II "Biura "C" celem skomasowania z mater. nr 11585/I, zaś wyciąg dot. Chrzanowskiego załączyć do sprawy " Spółdzielca ".

Wyk. 1 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 3285/73

Ipn bu 00275/45/2

Zwiastun Tamizy przyjęł. Ulubowski

-7- dow. ust.

3285

W rę. dn. 31.X.73

tajne

44

W związku ze stawianymi zarzutami prof. Kurnalowi o nielojalne zachowanie się w czasie pobytu w USA, polegającym na wyrażaniu nielojalnych opinii mogę stwierdzić co następuje.

Prof. Kurnala znam od 10 lat, charakteryzuje się On wielką przezornością, jest ostrożny w wypowiadanych sądach i opiniach, nastawiony wybitnie lojalistycznie z istoty swej natury.

W związku z tym wydaje mi się mało prawdopodobne, ażeby mógł On wyrażać opinie istotnie szkodzące naszym interesom. Wydaje mi się, że raczej nie mieści się to w Jego konstrukcji psychicznej.

Rzeczą charakterystyczną jest to, że o ile wiem, nie zdobył on sobie sympatii w Seton Hall University w USA, gdzie przebywał.

Dziekan Robert Senkier przyjeżdżając w maju b.r. do Polski nie wyrażał nawet chęci zobaczenia prof. Kurnala.

Prof. Stanley Kosakowski mówił mnie w czasie swego pobytu w Warszawie, że nie „polubili" Kurnala w Stanach, bo jest „sztywny", zasadniczy, wyniosły i utrzymuje zawsze dystans. Mówił mi, że nie mają zamiaru więcej Go zaprosić do Seton Hall. Podobno w Seton Hall zyskał sobie przydomek „herr profesor" co tam jest synonimem uniwersyteckiej powagi w tradycyjnym stylu niemieckim.

30 X 73

[illegible]

„TAMIZA"

strona: 0054

Ipn bu 00275/45/2

(A) – Będę w Seton Hall University (South Orange New Jersey) – studia nad organizacją i metodami zarządzania w przemyśle i administracji amerykańskiej, wykłady (4-6) – na temat. metod organizacji pracy i zarządzania w Polsce. Będę w kontakcie z wymienionymi na odwrocie plus ze słuchaczami i innymi profesorami.

– Będę w School of Business w New York University – w szkole tej był w czasie pobytu w USA dyr. Podleśny z Inst. Dosk. Kadr Kier. Adm. Państ. (Stypendium Eisenhowera) podobno jest to nowoczesna szkoła zarządzania. Aktualnie nie znam tam nikogo, spodziewam się dostać jakiś kontakt przez dyr. Podleśnego.

– Będę w Ann Arbor u prof. Andrzeja Ehrenkreutza Polaka, który wyjechał z Polski w 1939 r. mojego kolegi szkolnego z gimnazjum. – [Profesor orientalistyki – języki arabskie]

– Będę w Duquesne University w Pittsburgh. (Pensilvania) – u doc. dr. Stefana Kwiatkowskiego mojego kolegi z S.G.P.i.S., który tam przebywa w charakterze „visiting professor" na okres 1 roku.

– Ewentualnie będę w Stanford University [California] gdzie przebywa obecnie dr. Maria Łoś mój aktualny pracownik naukowy. – Uniwersytet ten zaproponował mi studia na t.zw. zaawansowanych studiach dla profesorów w roku 1975. [ankietę wysłałem w lipcu]. – List z – ankietą podpisał dyr. Preston Cutler dyrektor tych studiów.

– W Toronto na Światowym Kongresie Socjologicznym spotkam czołówkę teoretyków Organizacji: March'a, Simona, Koontz'a, Evans'a to jest tych, którzy znają ~~...~~ Zakład Praksedologii i pismo Praksedogia

Ipn bu 00275/45/2

Uzupełnienie:

Wiesław Chrzanowski powrócił z turystycznego pobytu w Hiszpanii. Spotkałem się z nim u Ireny Wojnar 20 października na jej imieninach. Nadal zakochana w nim ona jest „po uszy" i ma ciągle nadzieję, że się pobiorą. Z opowiadań Chrzanowskiego o swoich refleksjach z pobytu w Hiszpanii można było wyczuć, że bardzo sobie ceni możliwości wyjazdów zagranicznych do krajów kapitalistycznych. Jego wypowiedzi są od pewnego czasu ważone i nie są tak zjadliwymi w stosunku do rzeczywistości polskiej jak w latach ubiegłych. Niemniej jednak dzieląc się swoimi spostrzeżeniami z Hiszpanii stwierdził, że rozmach budownictwa komunalnego, turystycznego jest tam znacznie szerszy i szybszy aniżeli ma to miejsce w Polsce. Na tym przyjęciu u Wojnar byli i Frybesowie, z tym że on bardzo krótko, gdyż spieszył się na jakąś konferencję, zaś żona Frybesa była dłużej i została gdy ja wyszedłem. Innych istotnych tematów nie poruszano.

„Tamira"

Zadanie: proszę brać udział w rozmowach swego otoczenia z PAN i SN jak również z b. czł. SN i ustalać ich poglądy i opinie w odniesieniu do I Kraj. Konferencji Partyjnej.

Przedsięwzięcie: wyciąg z doniesienia dot. Kurnala przesłać do Wydz. „Biura" celem skomasowania z matr. Nr. 11585/[illegible] wyciąg dot. Chrzanowskiego załączyć do sprawy „Spółdzielca".

wyciąg

1-egz + 2 wyciągi

strona: 0056

Ipn bu 00275/45/2

(34)

Warszawa, dnia 16 listopada 1973 r. 46

Tajne
egz. poj.

Źródło - t.w. "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski
godz. 10,00 w kawiarni

tow. Kleniewski
oto informacja - Ile Klemy
Już wykorzystano w terminie
niniejszym. Sles

DONIESIENIE INFORMACYJNE
/ ze słów /

Uchwały I Krajowej Konferencji Partyjnej w środowisku pracowników naukowych PAN wywarły pozytywne wrażenie i spowodowały następujące opinie.

- Uchwały I KKP wyraźnie pokazały, że najwyższe kierownictwo partyjno - rządowe zdaje sobie doskonale sprawę z niedowładu, aparatu administracyjno - państwowego i aby ten stan poprawić kieruje się słusznymi intencjami.

- Ogniwa i osoby na których spoczywa odpowiedzialność za usuwanie na czas przyczyn hamujących rozwój kraju, a szczególnie I sekretarz KC tow. Gierek i oddani mu działacze państwowi czynią wszystko, aby te hamulce rozwoju gospodarczego Polski usunąć.

- Reforma w administracji krajowej na odcinku naczelników gmin i powiatów oraz wojewódów i prezydenta w miastach oceniana jest jako posunięcie, które jest konieczne i które na pewno spowoduje znaczną poprawę sytuacji oraz przyniesie duże korzyści, gdyż ograniczy wąski partykularyzm i zlikwiduje regionalny ..dualizm.. oraz gwarantuje skuteczniejszą kontrolę, kierowanie i realizację planów, tak kierownictwu terenowemu jak i centralnemu.

- Skuteczność w praktyce zmian uchwalonych na I KKP będzie uzależniona od tego czy do ich zrealizowania zostaną zaangażowani odpowiedni ludzie, którzy posiadanymi predyspozycjami, a szczególnie kwalifikacjami zawodowymi w połączeniu z dużymi walorami ideowymi i etyczno-moralnymi będą gwarantować, iż zrobią wszystko, by uchwały i zalecenia I KKP znalazły właściwe odbicie w praktyce.

- Wyrażane są opinie, obawy, że istniejący dotychczas biurokratyzm oraz niefachowość osób powoływanych na odpowiedzialne kierownicze funkcje przy pomocy tzw. prywatnych układów, kumoterstwa i nadmierny przerost różnych komórek i etatów w administracji państwowej, usiłujących uzasadniać rację swego istnienia będą swoim stylem pracy i wszelkimi sposobami uniemożliwiać

,/.

Ipn bu 00275/45/2

i hamować właściwą realizację w praktyce uchwał i zaleceń I KKP.

- Panuje opinia, że jeżeli najwyższe kierownictwo partyjno-rządowe konsekwentnie będzie egzekwować i działać przy wcielaniu w życie całego kraju wytycznych i uchwał I KPP, a przede wszystkim jeżeli będzie się opierać i dawać odpowiednie wsparcie kadrze wyspecjalizowanej pod względem fachowości oraz doświadczonej i sprawdzonej na podstawie uzyskiwanych pozytywnych wyników w działalności zawodowej - to bezwątpienia nastąpi znaczna poprawa dotychczasowego stanu i będą większe osiągnięcia ekonomiczne państwa oraz wzrośnie autorytet partii jako inicjatora i kierownika tej akcji.

" Tamiza "

Zadanie:

"Tamiza" otrzymał nastawienie, aby wykorzystał swoje możliwości do ustalania zjawisk i faktów oraz osób usiłujących hamować oraz uniemożliwiać właściwą realizację wytycznych i uchwał I KPP na terenie PAN.

U w a g i:

" Tamiza " przez 2 tygodnie uczestniczył w szkoleniu specjalistycznym zorganizowanym na terenie Zakopanego dla dyrektorów przedsiębiorstw i instytucji państwowych, gdzie spośród 1500 uczestników tego szkolenia prawie wszyscy wskazywali na trudności jakie sprawia kierowanym przez nich przedsiębiorstwom ogromna ilość zaprzeczających sobie zbędnych zarządzeń i bezproduktywnych, a dezorganizujących pracę tzw. zapotrzebowań na różnego rodzaju informacje. Uzgodniłem z "Tamizą", że istotne, ustalone przez niego dane dotyczące uchwał I KKP i akcji wyborczej do rad narodowych opracuje i przekaże na piśmie z pokazaniem osób i źródeł jego informacji.

Kierownik Grupy II Wydziału III

kpt. T. Szlubowski

Wyk. 1 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 3474/73

Ipn bu 00275/45/2

47 (35)

Warszawa, dnia 6 grudnia 1973 r.

(3718)

Tajne

egz.nr 1.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski
o godz. 11,00 w kawiarni

Propozycja z ust. - I. dot. PAN - omówienie u Wydz. IV Dep. III 8.12.73 r.

DONIESIENIE INFORMACYJNE

I. Spostrzeżenia o sytuacji w PAN, zasługującej na szczególną uwagę SB.

1. W 1971 r. zespół pod kierownictwem dr H. Mreła działając w ramach planu badań Zakładu Prakseologii rozpoczął badania organizacji, planowania i finansowania Akademii. Zespół ten liczący 27 osób dokonał analizy diagnostycznej PAN i opracował raport /kwiecień 1972 r./, który został przedłożony.
   a/ min. J. Kaczmarkowi
   b/ sekr. I Wydz. Markiewiczowi
   c/ sekr. ZK PZPR Stroce
   d/ w KC - st. instr. doc. Ryszardowi Chełińskiemu

   Raport ten nie wywołał żadnej reakcji oficjalnej pomimo, że wynikała z niego oczywista dalekoidąca niesprawność działania PAN. W toku dalszych badań został sporządzony dalszy raport, który został złożony w czerwcu 1973 r. doc. dr. Gasparkiemu p.o. kierownikowi Zakładu Prakseologii. Raport ten zawierał ocenę poszczególnych podsystemów i stwierdzenie, że wobec braku zainteresowania kierownictwa Akademii i utrudniania pracy zespołowi przez administrację zespół kończy swą pracę i rozwiązuje się. Materiały analityczne i raport z VI 1973 r. zostały podobno przekazane I Wydziałowi i od tej chwili nie ma żadnej reakcji. Biorąc pod uwagę, że:
   a/ Inicjatywa badań wyszła w r. 1971 od Komitetu Partyjnego.
   b/ Raport stanowi materiał, który powinien być przedmiotem wnikliwej analizy kierownictwa partyjnego i administracji PAN.
   c/ Wycofanie się zespołu z wyraźnym zaznaczeniem, że wynika to z braku zainteresowania KZ PZPR i kierownictwa wynikami badań.

   Należy uznać " schowanie sprawy pod koszem " za działalność nie mającą nic wspólnego z interesem PAN-u, a raczej tłumaczącą się obawą administracji przed jawną analizą ich niesprawności działania.

./.

Ipn bu 00275/45/2

36
48

Wg. oświadczenia dr Hubnera z Zakładu Prakseologii, który dla celów naukowych chciał się zapoznać z materiałem badawczym, w chwili obecnej nie można odnaleźć załączników do II raportu, które gdzieś zaginęły.

d/ Ocena prof. Kaczmarka w środowisku naukowym jest ujemna. Uważany on jest za 1/ taniego karierowicza, 2/ człowieka o ograniczonych horyzontach umysłowych /specjalista od "skrawania metali", a więc nie nauki lecz gałęzi techniki, 3/ człowieka bezwzględnego, 4/ rozstrzelonego między różne funkcje, w związku z tym fikcyjnie kierującego Akademią, 5/ idącego w górę na zasadzie "ładna twarz", " zdolności oratorskie ", 6/ decydującego pochopnie, 7/ tchórza. Ocena Straszaka w środowisku organizatorów zdecydowanie ujemna. 1/ nie fachowiec w tej dziedzinie, 2/ nie ma dorobku, 3/ słownictwo zbyt prymitywne jak na profesora, 4/ Karierowicz typowy, 5/ bezwzględny, 6/ nie nie robi, bo nie ma czasu, dotychczas nie poświęcił prawie nic czasu na kolektywną analizę koncepcji Instytutu.

Opinie negatywne: prof. Bar /Inst.N. P./, prof. Więckowski /UW/, prof. Pasieczny /WSNS/, dr Jadwiszczak...../IDKKAP/- środowisko łódzkie /po wystąpieniu Straszaka w Ustroniu.../ - świadomość kumulacji... pozycji /z-ca kier. Wydz. Nauki + dyr. Instytutu/ stwarza obawę przed ujawnieniem opinii tym bardziej, że chodzi fama, że T. Szlachcic..... darzy go zaufaniem .

W ramach problemu 11.1.1.-09. koordynowanego przez Zakład Prakseologii robił badania zespół dr K. Doktora z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Zespół ten w sumie w r. 1972 wystawił fakturę na około 300.000 zł. za prace badawcze. Zespół oceniający pod przewodnictwem doc. dr X. Gliszczyńskiej nie zatwierdził tej oceny, ze względu na to, że ocena materiałów nie uzasadniała takiej kwoty makładów. Zaznaczyć należy, że wg. opinii doc. Gliszczyńskiej materiały stanowiły równowartość 10 razy mniejszą, /około 30.000/. Po paru miesiącach z polecenia p.o. kier. Zakładu Prakseologii doc. Gasparskiego odbyło się posiedzenie komisji oceniającej, w której wziął udział I sekr. POP - dr Jedrzycki przyjaciel K. Doktor i z-ca Gasparskiego doc. Egeman. Wg. oświadczenia Gliszczyńskiej została ona przez nich zmuszona do podpisania stwierdzenia, że praca odpowiada wartości 300.000 zł. Gliszczyńska w tym czasie miała dostać nominację na kierownika pracowni a później kier. zakładu. Sprawa wymaga ponownego zbadania tym bardziej, że w r. 1973 dr Doktór wydatkował kwotę rzędu 700.000 zł. Doc. Gliszczyńską ta sprawa nurtuje, nosi się z myślą zainteresowania NIK-u.

II. Inne moje spostrzeżenia z odcinka gospodarki ogólnopaństwowej.

- Dyrektorzy przedsiębiorstw w bezpośrednich rozmowach i dyskusjach zwracają uwagę na styl pracy ministerstw, organów naczelnych t.z. [illegible] przeciwdziałający podstawowym założeniom polityki partii w następujących elementach:

./.

Ipn bu 00275/45/2

1/ Tendencja i konkretne dyrektywy idące w kierunku ograniczenia liczby przepisów, akcja kodyfikacyjna są obchodzone poprzez zalew: pism dyrektywnych ministrów, dyrektorów departamentów i dyrektorów zjednoczeń egzekwowanych tak jak zarządzenia ujęte w dziennikach urzędowych.
W ten sposób w ewidencji aktów normatywnych liczba ich się nie zwiększa, a stan faktyczny jest inny. Według masowych relacji dyrektorów sytuacja ta utrudnia działalność przedsiębiorstw w sposób dotkliwy.

2/ Zarządzenia mające na celu ograniczenie liczby delegacji służbowych są omijane w ten sposób, że jednostki nadrzędne nie wzywają na konferencje, ale zawiadamiają o organizacji konsultacji określonej osoby w określonym dniu. W ten sposób skłaniają przedsiębiorstwa do delegowania na własny koszt osoby z przedsiębiorstwa.
Drugą formą obejścia jest organizowanie niby szkolenia, podczas gdy jest to poprostu odprawa.
Ta praktyka jednostek nadrzędnych ma jednocześnie wybitnie demoralizujący wpływ, dyrektorzy widząc "cwaniactwo" kierownictwa wyższych instancji nie mają skrupułów w takim samym postępowaniu wewnątrz przedsiębiorstw.

3/ Zarządzenie o ograniczeniu sprawozdawczości generalnie nie są przestrzegane. Nie domaga się sprawozdań tylko " informacji ", których charakter i ilość odpowiada sprawozdawczości.
Zjawisko to ma charakter ogólny.
Wszystkie te nieprawidłowości są powszechnie podnoszone przez dyrektorów, ich zastępców, głównych księgowych. Np. na konferencji w Kołobrzegu w październiku br. organizowanej przez TNOiK w Bydgoszczy a gromadzącej około 1000 dyrektorów i ich zastępców w dyskusjach samorzutnych sprawy te były spontanicznie stawiane znajdując pełną aprobatę wszystkich zebranych, to samo powtórzyło się na konferencji w listopadzie w Zakopanem /1200 kierowników ekonomicznych/.
Te same uwagi są zgłaszane na szkoleniach dyrektorów w resortowych ośrodkach szkoleniowych.

" Tamiza "

Zadanie:

Aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalania sytuacji i zjawisk w otoczeniu " Tamizy " zasługujących na uwagę SB z uwagi na ich szkodliwość społ. polityczną.

Przedstawienie o sytuacji w PAN poinformować Wydz. IV Dep. III MSW.

Wyk. 2 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 3701/73

Ipn bu 00275/45/2

Zwiastun "TAMIZA"
Przyjął Wielebowski o godz. 11⁰⁰
o Kanarii.

(3701)

dou. informacyjne

W-wa, dn. 6 XII. 1973.

tajne.

(38)

50

I - Spostrzeżenia o sytuacji w PAN, zasługującej na szczególną uwagę SB:

1) W 1971 r. zespół pod kierownictwem dr. H. Mreła działając w ramach planu badań Zakładu Praksedologii rozpoczął badania organizacji, planowania i finansowania Akademii. Zespół ten liczący 27 osób dokonał analizy diagnostycznej PAN i opracował raport (kwiecień 1972), który został przesłany:

a) min. J. Kaczmarkowi
b) sekr. I Wydz. Mankiewiczowi
c) sekr. ZKPZPR Stroce
d) w KC - st. inż. doc. Ryszardowi Chęlińskiemu

Raport ten nie wywołał żadnej reakcji oficjalnej, pomimo, że wynikała z niego oczywista daleko idąca niesprawność działania PAN.
W toku dalszych badań został sporządzony dalszy raport, który został złożony w ~~mar~~ czerwcu 1973 r. doc. dr. Gasparskiemu p.o. kierownikowi Zakładu Praksedologii.
Raport ten zawierał ocenę poszczególnych podsystemów i stwierdzenie, że wobec braku zainteresowania kierownictwa Akademii i utrudniania pracy zespołowi przez administrację zespół kończy swą pracę i rozwiązuje się.
Materiały analityczne i raport z VI 1973 zostały podobno przekazane I Wydziałowi i od tej chwili ~~nikt~~ nie ma żadnej reakcji. Biorąc pod uwagę, że

a) - Inicjatywa badań wyszła w r. 1971 od Komitetu Partyjnego
b) - Raport stanowi materiał, który

strona: 0062

Ipn bu 00275/45/2

powinien być przedmiotem wnikliwej
analizy Kierownictwa Państwowego
Administracyjnego PAN.

b) Wychodząc z założenia z
tymczasowym zatrudnieniem, że wynika to
z braku zainteresowania K.P. PZPR;
Kierownictwo wynikami badań

należy uznać „ schowanie sprawy pod korzec"
za działalność nie mającą nic wspólnego
z interesem PAN-u, a naszej tłumaczyć się
obcą administracji przed jawną analizą ich
niespełnionych działań.
Wg oświadczenia dr Hübnera z Zakładu Paleozoologii, który
dla celów naukowych chciałby się zapoznać
z materiałem badawczym, w chwili obecnej
nie można odnaleźć zabytków do II wojny, które
gdzieś zaginęły..

---

d) Ocena prof. Kaczmarka w środowisku naukowym jest ujemna.
Uważany on jest za 1) taniego karierowicza 2) człowieka o ograniczonych horyzontach umysłowych (specjalista od „skrobania medali", a nic nie rozumie
lecz jakimi technikami 3) człowieka bezwzględnego 4) rozstrzelonego między
różne funkcje, w związku z tym fikcyjnie kierującego Akademią — Dyrektora
w gruncie rzeczy „Zakładu Praw" i „Zdolności oratorskie". ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~". - 6) decydującego posłuchanie 7) tchórza.
Ocena Stronnika w środowisku organizatorów zdecydowanie ujemna.
1) nie fachowiec w tej dziedzinie 2) nie ma dorobku 3) ~~nie~~ stanowisko
zbyt pryncypialne jak na profesora 4) Karierowicz typowy 5) bezwzględny
6) nic nie robi, bo nie ma czasu, dotychczas nie przyniósł
prawie nic czasu na kolektywną analizę koncepcji Instytutu.
Opinie negatywne: prof. Bar (Inst. H. Pr.), prof. Wiącławski (UW),
prof. Pasierczyk (WSNS), dr. Makarowicz (IPKKAP), - środowiska
lubelskie (po wystąpieniu Stronnika w Unii jawnie). - Świadomość kumulacji
pozycji (z-ca kier. W. Nauki i dyr. Instytutu) stwarza obawę przed ujawnianiem opinii
tym bardziej, że chodzi tu o [illegible]

Do t. Schabowicz dane po zastanowieniu.

Ipn bu 00275/45/2

~~39~~ 51

W ramach problemu 11.1.1.-09 ? koordynowanego przez Zakład Praksealogii robił badania zespół dr. K. Doktora z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Zespół ten w sumie w r. 1972 wystawił fakturę na około 300.000 zł za prace badawcze. Zespół oceniający pod przewodnictwem doc. dr. X. Gliszczyńskiej nie zatwierdził tej oceny, ze względu na to, że ocena materiałów nie uzasadniała takiej kwoty nakładów. Zaznaczyć należy, że w/g. opinii doc. Gliszczyńskiej materiały stanowiły równowartość ca 10 razy mniejszą. (około 30.000)

Po paru miesiącach z polecenia p.o. Kier. Zakładu Praksealogii doc. Gasparskiego odbyło się posiedzenie komisji oceniającej, w której wziął udział I sekr. POP. dr. Jedrzycki (przyjaciel K. Doktora) i z-ca Gasparskiego doc. Egeman. W/g oświadczenia Gliszczyńskiej została ona przez nich zmuszona do podpisania stwierdzenia, że praca odpowiada wartości ca 300.000 zł. Sprawa wymaga ponownego zbadania tym bardziej, że w r. 1973 dr. Doktór wydatkował kwotę rzędu 700.000 zł.

Gliszczyńska w tym okresie miała dostać nominację na Kierownika pracowni a później Kier. Zakładu

Doc. Gliszczyńska ta sprawa nurtuje, nosi się z myślą zainteresowania NIK-u.

strona: 0064

Ipn bu 00275/45/2

~~40~~ 52

II – Inne moje spostrzeżenia z odcinka gospodarki ogólnopaństwowej:

– Dyrektorzy przedsiębiorstw w bezpośrednich rozmowach i dyskusjach zwracają uwagę na styl pracy ministerstw, organów naczelnych i zjednoczeń przeciwdziałający podstawowym założeniom polityki Partii w następujących elementach:

1). Tendencja i konkretne dyrektywy idące w kierunku ograniczenia liczby przepisów, akcja kodyfikacyjna są obchodzone przez: pism dyrektywnych ministrów, dyrektorów departamentów i dyrektorów zjednoczeń ~~centralnych~~ tak jak zarządzenia ujęte w dziennikach urzędowych.

W ten sposób w ewidencji aktów normatywnych liczba ich się nie zmniejsza, a stan faktyczny jest inny. Według masowych relacji dyrektorów sytuacja ta utrudnia działalność przedsiębiorstw w sposób dotkliwy.

2). Zjazdy, zebrania mające na celu ograniczenie liczby delegacji służbowych są omijane w ten sposób, że jednostki nadrzędne nie wzywają na konferencje, ale zawiadamiają o wyznaczeniu konsultacji określonej osoby w określonym dniu. W ten sposób skłaniają przedsiębiorstwa do delegowania na własny koszt osoby z przedsiębiorstwa.

Drugą formą obejścia jest organizowanie nibyszkolenia, podczas gdy jest to

Ipn bu 00275/45/2

poprostu odprawa.
Ta praktyka jednostek nadrzędnych ma jednocześnie rozbitnie demoralizujący wpływ, dyrektorzy widząc „cwaniactwo" kierownictwa wyższych instancji nie mają skrupułów w takim samym postępowaniu wewnątrz przedsiębiorstw.

3). Zarządzenia o ograniczeniu sprawozdawczości generalnie nie są przestrzegane. Nie domaga się sprawozdań tylko „informacji", których charakter i ilość odpowiada sprawozdawczości. Zjawisko to ma charakter rozpowszechniony

Wszystkie te nieprawidłowości są powszechnie podnoszone przez dyrektorów, ich zastępców, głównych księgowych. Np. na konferencji w Kołobrzegu w październiku b.r. organizowanej przez TNOiK w Bydgoszczy a gromadzącej około 1000 dyrektorów i ich zastępców w dyskusjach grupowych oprawy te były spontanicznie staniane znajdując pełną aprobatę wszystkich zebranych, to samo powtórzyło się na konferencji w listopadzie w Zakopanem, (1200 kierowników ekonomicznych).
Te same uwagi są zgłaszane na szkoleniach dyrektorów w resortowych ośrodkach szkoleniowych

„Tamika"

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalania sytuacji i zjawisk w otoczeniu „TAMIZY" zasługujących na uwagę SB z uwagi na ich szkodliwość społ. polityczną.

2 egz.

strona: 0066

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 11 grudnia 1973 r.

54

NB06138/2

T a j n e
egz.nr. 2

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości i operacyjnego wykorzystania wyciąg z doniesienia źródła " Tamiza " z dn. 6.XII.73 r. dot. sytuacji w PAN.

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 3713/73

/-/ ppłk mgr ANDRZEJ M A J

strona: 0067

Ipn bu 00275/45/2

55 43

Warszawa, dnia 24 grudnia 1973 r.

T a j n e
egz.nr...

Źródło - "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski

DONIESIENIE INFORMACYJNE

Nastroje w Stronnictwie Demokratycznym w okresie Kongresu nie były najlepsze ze względu na przeświadczenie o obniżeniu pozycji tego środowiska. Wiązano to z faktem, że w przeciwieństwie do tow. Gomułki tow. Gierek nie zabrał głosu na Kongresie, a został jedynie odczytany list KC PZPR do Kongresu S.D. Podobnie marginesowe wspomnienie o S.D. na I Partyjnej Konferencji potwierdziło wrażenie, że pozycja S.D. jest słaba, co wiązano zresztą ze złą polityką b. przew. Moskwy w pierwszym okresie po grudniu 1970 r. Obecnie w toku wyborów do rad narodowych wynikł konflikt z ZSL o stanowiska w dzielnicowych radach narodowych. ZSL nie dochowując zresztą lojalności w sposób b. agresywny wystąpiło z żądaniami, które spowodowałyby obniżenie stanu posiadania przez S.D. Jednakże fakt, że S.D. w Warszawie otrzymało 2 kluczowe pozycje : v-ce prezydenta i v-ce przew. St. R. Nar. i w całym kraju sytuacja kształtuje się podobnie, stworzył obecną niezwykle pozytywną postawę zadowolenia w S.D.

" Tamiza "

U w a g i:

"Tamiza" w 1975 r. zamierza skorzystać z możliwości rocznego naukowego pobytu w USA i w tej sprawie konsultuje się z prof. Michelem Crozierem z Californi do którego wystąpił z odpowiednim listem, który przekazał mi z prośbą o zapoznanie się z nim i przesłanie do adresata /list w załączeniu/. Zważywszy, że możliwościami "Tamizy" na terenie USA zainteresowany jest Dep. I-szy zgodziłem się z prośbą "Tamizy" i proponuję jego list skierować do Croziera poprzez Wydz. III Biura "W" bez opracowania.

Zadanie: Uzgodniłem z "Tamizą", że swoje możliwości w środowisku polskich naukowców, jak również w S.D. skoncentruje na ustalenie zjawisk i faktów, które z racji ich szkodliwości zasługują na zainteresowanie SB.

Wyk. 2 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 3887/73

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: "Tamiza"
Przyjął: Adubowski

Warszawa, dn. 24 XII 1973 r.

56 (44)

(3887) tajne.

Doniesienie informacyjne

Nastroje w Stronnictwie Demokratycznym w okresie Kongresu nie były najlepsze ze względu na przemilczenie o obniżeniu pozycji tego środowiska. Wiązano to z faktem, że w przeciwieństwie do tow. Gomułki tow. Gierek nie zabrał głosu na Kongresie, a został jedynie odczytany list K.C PZPR do Kongresu S.D. Podobnie marginesowe wspomnienie o SD na I Partyjnej Konferencji potwierdziło wrażenie, że pozycja S.D jest słaba, co wiązano zresztą ze złą polityką b. przew. Moskwy w pierwszym okresie po grudniu 1970. Obecnie w toku wyborów do R. Nar. wynikł konflikt z ZSL o stanowiska w Dzieln. Rolach Narodowych. ZSL nie dochowując zasady lojalności w sposób b. agresywny wystąpiło z żądaniami, które spowodowałyby obniżenie stanu posiadania przez S.D. Jednakże fakt, że S.D w Warszawie otrzymało 2 kluczowe pozycje: vice-prezydenta i v-ce prez. St. R. Nar. i w całym kraju sytuacja kształtuje się podobnie stworzył obecnie niezwykle pozytywną postawę zadowolenia w S.D.

Uwagi: "Tamiza" w 1974 r. zamierza skorzystać z możliwości rocznego naukowego pobytu w USA i w tej sprawie konsultuje się z prof. Michelem Crozierem z Californii, do którego wystąpił z odpowiednim listem, który przekazał mi z prośbą o zapoznanie się z nim i przesłanie do adresata (list w załączeniu). Zważywszy, że możliwościami

strona: 0069

Ipn bu 00275/45/2

„Łamiący" na terenie USH zainteresowany jest Dep. I-my
Uzgodniłem się z prośbą „Łamiący" i proponuję jego list skierować
do Cioziera poprzez Wydz. III Biura „W" bez opracowania.

Zadanie: Uzgodniłem z „Łamiącą", że swoje możliwości
w środowisku polskich naukowców i jak również w SD skoncentrują
na ustalenie zjawisk i faktów, które z racji ich
szkodliwości zasługują na zainteresowanie SB.

2 egz

strona: 0070

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 24 grudnia 1973 r.

57

Tajne spec.znacz.
egz.nr....

NACZELNIK WYDZIAŁU III BIURA "W"
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam list zaadresowany : " Prof. Michel Crozier, Center for Adraneed Study in the Bahavioral Sciences, Stanford California 94305 " z prośbą o niezwłoczne skierowanie do adresata bez opracowywania.

Zał. 1 - list

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 3859/73

Ipn bu 00275/45/2

58

Warszawa, dnia 24 stycznia 1974 r.

Tajne
egz. poj.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

DONIESIENIE INFORMACYJNE

Maurice Zinovieff - z pochodzenia Rosjanin, krewny słynnego Mniejszewika, radca osobisty ministra transportu Francji, członek komitetu języka francuskiego przy premierze Francji. Przyjechał do Polski i będzie dnia 21. - 25 bm. w celu omówienia organizacji kolokwium polsko - francuskiego w Paryżu dla uczonych polskich zasłużonychnw rozwoju stosunków kulturalnych polsko-francuskich, Komitet języka francuskiego ma naćelu odbudowę prestiżu języka francuskiego i przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi języka angielskiego. Kontaktuje się - dyr. Jean dyr. Ośrodka Kultury Francuskiej na U.W. Z osób przwidzianych na udział w kolokwium paryskim są:
- redktor U.W. Marian Rybicki
- prof. Bogusław Leśnodarski
- dziekan Wydziału Romanistyki - ?
- prorektor Politechniki Gdańskiej - ?
- prof. Aleksander Gieysztor.
Opinia o reformie cenowej i płacowej.
Kierunek procesu dynamiczny, we Francji są przyzwyczajeni do podwyżki cen i płac - jest to objaw dynamiki rozwojowej. Zinovieff stwierdził duży widoczny rozwój za okres półtoraroku, / był w Polsce X.1972 r. / rozbudowa instytucji w Warszawie, zaopatrzenie sklepów, konkretna realizacja założeń podstawowych.

Mówi się o szeregu podwyżkach nieoficjalnych / mało eksportowe, kasza itd./. Nie wywołuje to w tym środowisku /naukowe/ poruszenia. Istnieje natomiast świadomość dużego spłaszczenia płac - kadra kierownicza - naukowcy - stwierdza się, że np. pensja wykwalifikowanego robotnika prawie równa się pensji profesora.

Zadanie:

Proszę sondować w swoim środowisku opinie w odniesieniu do zmiany płac i cen. O postawach ciekawych informować.

Wyk. 1 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 286/74

Zasada Francji
Przyjął: [illegible]

dow. [illegible]

W-a, dn. 24 I 1[illegible]
tajne

Maurice Zinovieff – (z poch. Rosjanin, krewny słynnego mniej-szenika,)
radca osobisty Ministra Transportu Francji,
Członek Komitetu Języka Francuskiego przy Premierze Francji,

(286)

(W)

59

przyjechał 21 – do 25. bm.
w celu omówienia organizacji kollokwium polsko-francuskiego w Paryżu dla uczonych polskich zostających w rozwoju stosunków kulturalnych polsko-francuskich.

Kontaktuje się:
– dyr. Jean dyr. Ośrodka Kultury Francuskiej na U.W.
~~M.S.~~

Z osób przewidzianych na udział.

Ipn bu 00275/45/2

— rektor Marian Rybicki.
— prof. Bogusław Leśnodorski.
— dziekan Wydz. Romanistyki
— prorektor Politechniki Gdańskiej.
— prof. Aleksander Gieysztor.

Opinie o reformie cenowej i płacowej — normalny proces dynamiczny — we Francji są przyzwyczajeni do podwyżki cen i płac — jest to objaw dynamiki rozwojowej. — Stwierdził duży widoczny rozwój w okres 1½ roku (był. w Polsce X 1972) (inwestycje w Warszawie, zaopatrzenie sklepów)

strona: 0074

Ipn bu 00275/45/2

* Komitet ~~Ka~~ Języka Francuskiego ma na celu odbudowę prestiżu j. francuskiego i przeciwdziałanie odmiennemu rozwojowi j. angielskiego.

Opinia o zmianie płac i cen — w środowisku naukowym polskim - (PAN).

— reforma płac i cen przeprowadzona zgodnie z zasadami naukowymi — wyraz dynamizmu.

— podwyżka cen benzyny „odebrała" środowisko naukowców..

ale podwyżka stawek wydawniczych wyrównuje. —

— Sposób podania do wiadomości banku sprawy —, informacja: kto wyskoczy, program długofalowy

strona: 0075

[pn bu DD275/45/2

- kwestia realizacji zasobów pokrewnych

Mówi się o rezerwach pokrewnych materiałowych. ?/ mowa eksportowa, kosza i.td./, nie wypróbuje się w tym środowisku przemysłu. -

- istnieje substytucja świadomości ekologicznej opakowaniem pokrewnym - kosza kukurydzianego, - naukowej - stwierdza się, że np. pokrewnej tykwalifikowanej robotnika wzgl. również się pokrewnej profesji. -

Zadanie: pokrewnej kształcenie w swoim środowisku ogólnie w odniesieniu do potrzeby pracy i cen. O postawach wrogich uczniów [illegible] [illegible] [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

61 (49)

Warszawa, dnia 4 lutego 1974

Źródło: "TAMIZA"
Przyjął - T. Szlubowski
o godz. 9.00 w Lk Śródmieście

T A J N E

egz.nr. 1

DONIESIENIE INFORMACYJNE
/ze słów /

W Instytucie Organizacji Kierownictwa przy PAN istnieje Zakład Organizacji Działalności Administracji, który w najbliższym czasie zostanie przeniesiony do Uniwersytetu Warszawskiego i będzie funkcjonował w ramach Instytutu Zarządzania.

W Zakładzie Organizacji Działalności Administracji jest dotychczas 3 - naukowców /Jadwiga Staniskis, Elżbieta Nejman i Bolesław Kuc/, do których UW ma zastrzeżenia i może się niezgodzić by te osoby wraz z całym zespołem tego Zakładu przeszły na UW. Zastrzeżenia spowodowane są aktywną działalnością tych osób w czasie marcowych wydarzeń, w 1968 r. Staniskis była wówczas asystentką prof. Hirszowej, zaś Nejman była asystentką prof. Baumana, natomiast Kuc usiłował wówczas bronić Hirszowej. Staniskis była zatrzymana przez kilka dni przebywała areszcie śledczym a następnie została relegowana z UW, zaś Nejman pokłóciła się z Wesołowskim i odeszła z UW. Staniskis i Nejman są z pochodzenia Żydówkami, zaś Kuc jest Polakiem, synem robotnika.

Poza Kucem na dwóch w/w kobietach /doktorzy/ specjalnie nie zależy Kierownikowi Zakładu Organizacji Działalności Administracji i nie zamierza on zabiegać, aby UW zgodził się na ich przejście wraz z całym zakładem na UW. Natomiast zależy mu bardzo na przejściu Kuca, gdyż jest b. zdolnym naukowcem i pożytecznym dla Zakładu. Poza tym, że w 1968 r. zdezorientowany próbował bronić Hirszowej, nic go nie łączy ze środowiskiem syjonistycznym.

Ipn bu 00275/45/2

50 62

Uwagi:

"Tamiza" podał, że sprawa jego naukowego wyjazdu do USA pomyślnie się rozwija., oraz jego wyjazd nastąpi w pierwszych dniach marca b.r. jeżeli go nie skomplikują jakieś niespodziewane okoliczności.

Zadania:

Uzgodniłem z "Tamizą", że dokona sondażu poglądów i opinii swego otoczenia, a szczególnie osób mogocych mieć powiązania z działaczami katolickimi /b. endecy - Chrzanowski i SD-cy/ w odniesieniu do pobytu w Polsce delegacji watykańskiej oraz innych istotniejszych wydarzeń społeczno-politycznych.

Wyk. 1-egz.+-1 wyciąg:

Druk AB/opr.TSZ/II.
nr. masz.345/74.

Ipn bu 00275/45/2

63

Warszawa, dnia 11 lutego 1974 r.

T a j n e
egz.poj.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski
LK - Śródmieście godz. 9,00

DONIESIENIE INFORMACYJNE

Opinia środowiska katolickiego w SD - wg. informacji Euzebiusza Murawskiego - członka SD, pracownika naukowego, członka wydawnictwa " Verum " /obecnie w likwidacji/ porozumienie z Watykanem korzystne dla kardynała Wyszyńskiego stwarza bowiem możliwość interweniowania w formie not dyplomatycznych w sprawach kościoła w Polsce.
Nie ma pełnego porozumienia co do taktyki działania między Watykanem a kardynałem, stąd Wyszyński, który uważa, że Watykan nie rozumie sytuacji w Polsce wydał list odczytany w kościołach w którym formuuje żądania hierarchi kościoła w Polsce.
Nie należy się spodziewać zwiększenia wpływów politycznych w sensie np. stworzenia organizacji politycznej nie mniej jednak środowisko " Znaku " liczy na zwiększenie pozycji w stosunku do PAX-u, którego kardynał nie znosi.

W SD istnieje środowisko katolickie nie tylko grupa zwolenników K. / Przemecki, Fajecki, z " Epoki "/ przeprowadzali oni rozmowy ze Stefańskim, który pozytywnie odnosi się do idei rozszerzenia wpływu kościoła w SD.

W kręgach środowiska naukowego omawia się szeroko aferę z synem premiera. Omawiane są szczegóły życia syna, Komara i przyjaciół / orgie, garsoniera, narkotyki, pijaństwa/. Przypomina się o dawnym chuligaństwie syna premiera i usunięcie go z uniwersytetu. Przewiduje się możliwość ustąpienia premiera.
Zadanie:

Aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalania opinii i sytuacji wśród otoczenia " Tamizy ".

Wyk. 1 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 430/74

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tamira"
Przyjął F. Szlubowski. LM
„Śródmieście" o godz. 9.00

(430) W-wa, dn. 11.02.1971 r.
tajne

64

Dan. informacyjne

1 egz.

Opinia środowiska katolickiego w S.D. – w/g informacji dr. Euzebiusza Murawskiego, – członka S.D. przeciwnika naukowego, członka wydawnictwa „Verum" (obecnie w likwidacji).

– Porozumienie z Watykanem korzystne dla Kardynała – stwarza bowiem możliwość interweniowania w formie nat. dyplomatycznych w sprawach Kościoła w Polsce.

– Nie ma pełnego porozumienia co do taktyki działania między Watykanem a Kardynałem, stąd Kardynał, który uważa, że Watykan nie rozumie sytuacji w Polsce, wydał list odczytany w kościołach w którym formułuje żądania niemożliwe.

– Nie należy się spodziewać zwiększenia wpływów politycznych środowiska ~~[illegible]~~ katolickiego w sensie np. stworzenia organizacji politycznej, niemniej jednak środowisko „Znaku" liczy na zwiększenie pozycji i stosunku do Paxu którego Kardynał nie znosi.

– W S.D. ~~[illegible]~~ istnieje środowisko katolickie nie tylko grupie rzemieślników ale i inteligencji (Przemecki, Fajecki z „Epoki") – przeprowadzili oni rozmowy ze Stefankiem, który pozytywnie odnosi się do idei rozszerzenia wpływu Kościoła w S.D.

– W księgach środowiska naukowego omawia się szeroko aferę z synem Premiera, omawiane są szczegóły życia Syna, Komara i przyjaciół (orgie, garsoniera, narkotyki, pijaństwo). Przypomina się o dawnym chuligaństwie Syna Premiera i usunięciu z Uniwersytetu.
Przewiduje się możliwość ustąpienia Premiera.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania, dot. ustalenia opinii i sytuacji wśród otoczenia „Tamirą"!

strona: 0080

Ipn bu 00275/45/2

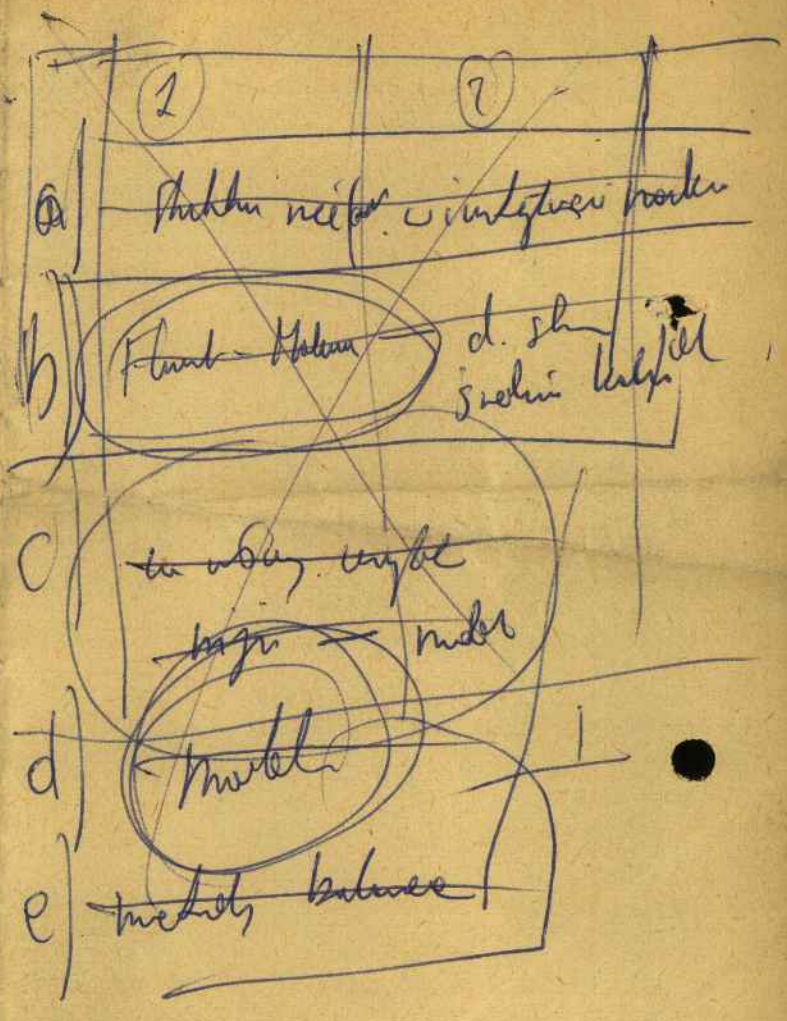

Ipn bu 00275/45/2

tow. Szlubowski

65

Zagadnienia dot. problematyki dywersji polityczno-ideologicznej Zachodu

do omówienia na spotkaniu z „Tamizą"

1) Wysondowanie opinii i poglądów „T" odnośnie wspomnianej wyżej problematyki
   a) czy problematyka ta znana jest „T"? (chodzi o sprawę prowadzonych w USA badań naukowych – analizy prognozy – w dziedzinie nauk politologicznych, historycznych, filozoficznych, socjologicznych, prawnych, ekonomicznych podporządkowanych potrzebom i interesom polityki i strategii USA wobec KS)
   b) czy problemy te interesują „T", czy są dla niego zrozumiałe, czy widzi potrzebę ich śledzenia i analizowania w celu przygotowania naszej kontrargumentacji i przeciwdziałania koncepcjom ideologicznym lansowanym przez Zachód?
2) W wypadku uzyskania pozytywnych odpowiedzi na powyższe – czy wśród kontaktów „T" na terenie USA znajdują się osoby zajmujące się w swej działalności naukowej wspomnianą problematyką? Kim są te osoby, czym się zajmują? – Verte

strona: 0082

Ipn bu 00275/45/2

Uwaga:

Prac. Wydz. VIII Dep. I MSW – Pawłowski telefon (5424) jest autorem zapotrzebowania dla "Tamizy".

[illegible]

18 II, 74 r.

strona: 0083

Ipn bu 00275/45/2

66 54

Warszawa, dnia 18 lutego 1974 r.

Tajne
egz.nr..3

Źródło " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski
LK - Śródmieście o godz.13.00

DONIESIENIE

Moje poglądy i opinia odnośnie problematyki dywersji polit. ideologicznej Zachodu.

Jest rzeczą oczywistą, że współistnienie nie oznacza przerwania walki ideologicznej i politycznej pomiędzy światem kapitalistycznym i socjalistycznym. Sublimuje się metody, odsuwa się możliwość starcia zbrojnego, ale sam problem istnieje i w pewnym sensie narasta w miarę odchodzenia od autarchicznej gospodarki obozu socjalistycznego i nasilenia wymiany dospodarczej.

W zakresie mojej specjalności od dawna istniało zainteresowanie nauki kapitalistycznej metodami zarządzania w ZSRR i innych krajach socjalistycznych i to zarówno w skali makro jak i mikroorganizacyjnej. Nie ulega wątpliwości, że cały szereg naszych rozwiązań został odpowiednio recepowanych w państwach kapitalistycznych, ta mistyfikacja szczególnie zaznaczyła się w koncepcjach tzw. " stosunków międzyludzkich ", krytyka tych rozwiązań jest dobrze opracowana zarówno w literaturze radzieckiej /......./, jak i polskiej.

Sądzę, że w walce ideologicznej i politycznej na odcinku naukowym można wyszczególnić następującą strategię kapitalistyczną najprawdopodobniej sterowaną z USA:

a/ uzyskanie szerokiej bazy informacyjnej co do prac naukowych w zakresie techniki i humanistyki,
b/ analiza materiału pod kątem - możliwości wykorzystania dla usprawnienia funkcjonowania gospodarki kapitalistycznej,

./.

Ipn bu 00275/45/2

- możliwość wykorzystania dla celów propagandowych wewnętrznych i zewnętrznych.

c/ aktywna działalność propagandowa

Istotne znaczenie ma dywersja ideologiczna i polityczna w formie:

a/ - przedstawianiu rzeczywistości k.s. w krzywym zwierciadle,
- wyolbrzymianie trudności gospodarczych,
- kształtowaniu przeświadczenia o niedemokratycznym kształcie stosunków społecznych /brak wolności prasy, wiary itp/,
- kształtowanie przeświadczenia o niedemokratycznym kształcie stosunków politycznych wewnątrz naszego obozu.

b/ - narzucanie swojego stylu życia /americain style of life/ poprzez:
- film, sztukę
- muzykę
- obyczaj
- hierarchię wartości

Ta forma wydaje się szczególnie niebezpieczna wobec wyraźnej "amerykanizacji " również i Europy Zachodniej. Chodzi tu o wytworzenie pewnej postawy, w której ideał konsumpcyjny może być realizowany tylko w kapitaliźmie. Fascynacja tym stylem może spowodować psychiczną akceptację tego wszystkiego co wiąże się z Ameryką.

c/ oddziaływania na zmianę pryncypialnych założeń ekonomicznych i politycznych poprzez rozmaitego rodzaju propozycje "usprawniania" socjalizmu. W koncepcjach tych, nie raz doraźnie efektownych gubi się powoli cała istota naszej odrębności systemowej, zaciera się w szczególności różnica w hierarchii wartości, która jest najważniejszą różnicą dzielącą kapitalizm i socjalizm.

d/ przedstawiania rzeczywistości w k.k. w formie programowo optymistycznej, w szczególności w zakresie stopy życiowej i stosunków społecznych. Warto tu stwierdziń, że w wielu przypadkach ma miejsce daleko idąca polityka "pozyskania " robotnika poprzez stworzenie mu dobrych warunków pracy, /odpowiedniego materialnego środowiska pracy itp/.

./.

strona: 0085

Ipn bu 00275/45/2

68

Problematyka strategii kapitalistycznej niewątpliwie wymaga systematycznych i głębokich studiów i elastycznego dostosowywania strategii własnej. Wydaje się, że istnieją tu możliwości daleko idącego sukcesu poprzez nasilenie inteligentnej propagandy / nie natrętnej/ socjalistycznej również i w środowiskach naukowyc k.k. Z moich osobistych kontaktów odnoszę wrażenie, że wielu intelektualistów Zachodu rozumie beznadziejność wzorca konsumpcji, ..magii.. rzeczy. Wobec zagubienia, dekapitalizacji wzorców spirytualistycznych, które mogły by być przeciwstawne, pozostaje w gruncie rzeczy alternatywa socjalistyczna. Istnieje jednak w pewnym sensie obawa, świetnie potęgowana przez propagandę k.k. zmniejszaniu autonomii indywidualnej w warunkach państwa socjalistycznego.

Kierunki przeciwdziałania moim zdaniem powinny bazować na:

a/ wzbogaceniu informacji o nauce i metodach działania k.k.

b/ nasileniu rzetelnej informacji o k.s. /w USA informacji tej nie ma prawie wcale/, przy czym dobre jeśli informacja ta pochodzi od osób o obiektywnym autorytecie.

c/ przeciwstawienie wzorcom obyczajowo - kulturalnym amerykańskim wzorców autentycznych narodowych,

d/ głęboka analiza kierunków rozwojowych pod kątem nie dopuszczenia do zatracenia pryncypiów w ekonomii i polityce społecznej,

e/ konsekwentne realizowanie wzorca hierarchii wartości socjalistycznych w kraju /chodzi tu o to, żeby pochopnie nie dawać broni do ręki, bazy argumentacyjnej przeciwnikom.

Trudno mi w chwili obecnej sformułować opinię personalne o ludziach i środowiskach zajmujących się w USA działalnością dywersyjną w dziedzinie ideologii i polityki.

Według informacji doc. J. Macieji w Seton Hall University działa prof. Szyprowski /ukraińskiego pochodzenia/, którego postawa jest dwuznaczna. Doc. Macieja ostrzegał mnie przed nim, bowiem zachodzi obawa, że chciałby on sondować opinie i ewentualnie wykorzystać je.

" Tamiza "

Ipn bu 00275/45/2

68

U w a g i:

Z w/w refleksji " Tamizy " wynika wyraźnie, że problematyka dywersji polityczno - ideologicznej Zachodu znajduje się w orbicie jego zainteresowań. Interesują go problemy z niej wynikające oraz widzi on potrzebę ich śledzenia i analizowania w celu przygotowania nszej kontrargumentacji dla przeciwdziałania koncepcjom lansowanym przez Zachód.

Problematykę tą z " Tamizą " omówiłem zgodnie z życzeniem Dep. I-go, który zamierza wykorzystać operac. pobyt "Tamizy" w br. na terenie USA.

" Tamiza " do USA wyjedzie najpóźniej do 10.03.br. A do kraju powróci we wrześniu 1974 r. Na terenie Kanady weźmie udział również w międzynarodowym zjeździe socjologów w Torontto.

Wyk. 3 egz.

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 479/74

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: "Tamira"
Przyjął: Alubowski
w hk "Śródmieście" o godz. 13⁰⁰

(479)

W-wa, dn. 18-02-1974 (58)

(1) tajne

70

— Moje poglądy i opinia odnośnie problematyki dywersji polit.-ideologicznej Zachodu.

Jest rzeczą oczywistą, że współistnienie nie oznacza przerwania walki ideologicznej i politycznej pomiędzy światem kapitalistycznym i socjalistycznym. Sublimują się metody, odsuwa się możliwość starcia zbrojnego, ale sam problem istnieje i w pewnym sensie narasta w miarę odchodzenia od autarchicznej gospodarki obozu socjalistycznego i nasilenia wymiany gospodarczej.

W zakresie mojej specjalności od dawna istniało zainteresowanie nauki kapitalistycznej metodami zarządzania w ZSRR i innych krajach socjalistycznych i to zarówno w skali makro jak i mikroorganizacyjnej.

Nie ulega wątpliwości, że cały szereg naszych rozwiązań zostało odpowiednio recepowanych w państwach kapitalistycznych, ta mistyfikacja szczególnie zaznaczyła się w koncepcjach t.zw. „stosunków międzyludzkich"; krytyka tych rozwiązań jest dobrze opracowana zarówno w literaturze radzieckiej (Gwiszianie) jak i polskiej.

Sądzę, że w walce ideologicznej i politycznej na odcinku naukowym można wyszczególnić następującą strategię kapitalistyczną najprawdopodobniej sterowaną z U.S.A.:

a) uzyskanie szerokiej bazy informacyjnej co do prac naukowych w zakresie techniki i humanistyki

b) analiza materiału pod kątem:
— możliwości wykorzystania dla usprawnienia funkcjonowania gospodarki kapitalistycznej.
— możliwości wykorzystania dla celów propagandowych wewnętrznych i zewnętrznych.

c) aktywna działalność propagandowa

strona: 0088

Ipn bu 00275/45/2

Istotne znaczenie ma dywersja ideologiczna i polityczna w formie:

a) - przedstawianiu rzeczywistości K.S. w krzywym zwierciadle,
- wyolbrzymianie trudności gospodarczych
- kształtowanie przeświadczenia o niedemokratycznym kształcie stosunków społecznych (brak wolności pracy, wiary i t.p.)
- kształtowanie przeświadczenia o niedemokratycznym kształcie stosunków politycznych wewnątrz naszego obozu.

b) - narzucanie swojego stylu życia („americain style of life") poprzez:
- film, sztukę
- muzykę
- obyczaj
- hierarchię wartości

Ta forma wydaje się szczególnie niebezpieczna wobec wyraźnej „amerykanizacji" również i Europy Zachodniej. Chodzi tu o wytworzenie pewnej postawy w której ideał konsumpcyjny może być realizowany tylko w kapitaliźmie. Fascynacja tym stylem może spowodować psychiczną akceptację tego wszystkiego co wiąże się z Ameryką.

c) oddziaływania na zmianę pryncypialnych założeń ekonomicznych i politycznych poprzez rozmaitego rodzaju propozycje „usprawniania" socjalizmu. W koncepcjach tych, nieraz doraźnie efektownych gubi się powoli cała istota naszej odrębności systemowej, zaciera się w szczególności różnica w hierarchii wartości, która jest najważniejszą różnicą dzielącą kapitalizm i socjalizm.

d) przedstawiania rzeczywistości w K.K. w formie programowo optymistycznej, w szczególności w zakresie stopy życiowej i stosunków społecznych. Warto tu stwierdzić, że w wielu przypadkach ma miejsce daleko idąca polityka „pozyskania" robotnika poprzez stworzenie mu dobrych warunków pracy, (odpowiedniego materialnego środowiska pracy i t.p.).

strona: 0089

Ipn bu 00275/45/2

Problematyka strategii kapitalistycznej niewątpliwie wymaga systematycznych, głębokich studiów i elastycznego dostosowywania strategii własnej.

Wydaje się, że istnieją tu możliwości daleko idącego sukcesu poprzez nasilenie inteligentnej propagandy (nie natrętnej) socjalistycznej również i w środowiskach naukowych KK. Z moich osobistych kontaktów odnoszę wrażenie, że wielu intelektualistów Zachodu rozumie beznadziejność wzorca konsumpcji, magii rzeczy. Wobec zagubienia, dekapitalizacji wzorców spirytualistycznych, które mogły by być przeciwstawne, pozostaje w gruncie rzeczy alternatywa socjalistyczna. Istnieje jednak w pewnym sensie obawa, świetnie potęgowana przez propagandę KK, zmniejszenia autonomii indywidualnej w warunkach państwa socjalistycznego.

Kierunki przeciwdziałania moim zdaniem powinny bazować na:

a) wzbogaceniu informacji o nauce i metodach działania K.K.

b) nasileniu rzetelnej informacji o K.S., ~~przy czym informacja ta~~ (w USA informacji tej nie ma prawie wcale). – przy czym dobrze jeśli informacja ta pochodzi od osób o obiektywnym autorytecie.

c) przeciwstawienie wzorcom obyczajowo-kulturowym amerykańskim wzorców autentycznych narodowych.

d) głęboka analiza kierunków rozwojowych pod kątem niedopuszczenia do zatracenia pryncypiów w ekonomii i polityce społecznej.

e) konsekwentne realizowanie wzorca hierarchii wartości socjalistycznych w kraju. / chodzi tu o to, żeby pochopnie nie dawać ~~do ręki b~~ broni do ręki, bazy argumentacyjnej przeciwnikom /.

/.

strona: 0090

Ipn bu 00275/45/2

(4)

Trudno mi w chwili obecnej sformułować opinię personalną o ludziach i środowiskach zajmujących się w USA działalnością dywersyjną w dziedzinie ideologii i polityki.

Według informacji doc. J. Macieji w Seton Hall University działa prof. Szyprowski (ukraińskiego pochodzenia), którego postawa jest dwuznaczna. Doc. Macieja ostrzegał mnie przed nim, bowiem zachodzi obawa, że chciałby on sondować opinię i ewentualnie wykorzystać je.

18 II 1974.

Tamira.

Uwagi: Z w/w refleksji "Tamiry" wynika wyraźnie, że problematyka dywersji polityczno-ideologicznej Zachodu znajduje się w orbicie jego zainteresowań. Interesują go problemy z niej wynikające oraz widzi on potrzebę ich śledzenia i analizowania w celu przygotowania naszej kontrargumentacji dla przeciwdziałania koncepcjom lansowanym przez Zachód.

Problematykę tą z "Tamirą" omówiłem zgodnie z życzeniem Dep. I-go, który zamierza wykorzystać operac. pobyt "Tamiry" w br. na terenie USA.

"Tamira" do USA wyjedzie najpóźniej do 10.03. br. i do Kraju powróci we wrześniu 1974 r. Na terenie USA weźmie udział również w międzynarodowym zjeździe socjologów w Toronto.

3 egz.

strona: 0091

Ipn bu 00275/45/2

72 (60)

Uwaga: T. Pawłowski z Wydz. VIII (5424) Dep. I-go MSW w zależności od potrzeby będzie ze mną ukontaktowane.

Warszawa, dnia 5 marca 1974 r.

t a j n e
egz.nr...

N O T A T K A S Ł U Ż B O W A

W dniu dzisiejszym razem z pracownikiem Dep. I-go tow. Pawłowskim odbyłem spotkanie z t.w. "Tamiza" na L.K -"Śródmieście".

W toku spotkanie w/w prac. Dep. I-go wszechstronnie omówił z "Tamizą" na co powinien zwrócić swoją uwagę i w jakim zakresie wykorzystać swoje możliwości przeprowadzenia rozpoznania wywiadowczego na terenie USA i Canady w kręgach tamt. naukowców, oraz instytucji naukowych, mogących mieć udział w działalności p-ko Polsce i Krajom Socjalistycznym szczególnie na odcinku dywersji politycznej.

"Tamiza" do przedstawionego przed nim zadania ustosunkował się właściwie, ale i ze znaczną dozą rozwagi i rozsądku.

Pracownik Dep. I ocenił "Tamizę" b. pozytywnie oraz przewiduje, że jego możliwości do wykonania zadania w Ameryce są znaczne i mogą przynieść pozytywne rezulataty.

Uzgodniono, że po powrocie z USA i Canady "Tamiza" opracuje dokładną relację z tego co ustali na tamt. terenie. Pracownik Dep. I-go przed "Tamizą" wystąpił pod nazwiskiem "Brzeski".

Wyk. 2-egz.
Druk AB/opr. TSZ/II.
nr. masz.642/74.

/-/ T. Szlubowski

strona: 0092

Ipn bu 00275/45/2

73 61

Warszawa, dnia 9 marzec 1974 r.

Tajne

egz.nr...

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski
LK- Śródmieście

DONIESIENIE INFORMACYJNE

Informacje od Wiesława Chrzanowskiego.

Z Casarolim przyjechał ks. Deskur, który ukończył prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1945 r. po czym wstąpił do seminariu z konkretnym planem pracy w dyplomacji kościelnej. Został wysłany na studia do Fryburga, gdzie poznał obecnego papieża. Jest on człowiekiem wybitnych zdolności, dobrym znajomym Chrzanowskiego. W sprawach polskich odgrywa on dużą rolę w Watykanie. Chrzanowski rozmawiał z Casarolim, tłumaczem był Deskur. Chrzanowski jest zachwycony wspaniałą znajomością języka włoskiego i umiejętnością tłumaczenia bezpośredniego Deskura.

Wg. opinii kardynała Casaroli i Watykanu kontynuują starą politykę jeszcze z czasów Batorego "umizgów " w stosunku do prawosławia, zależy mu na zachowaniu wpływów na wschodzie poprzez kościół prawosławny. Polityka ta uniemożliwiła grę Batorego o hegemonię nad Moskwą. W chwili obecnej papież usiłuje doprowadzić do porozumienia ze wschodem dla zyskania wpływu na prawodławie. Rozmowy z Polską mają więc charakter instrumentalny, jest to pierwszy krok. Polityka ta jest uważana przez kardynała za błędną, nie uwzględnia bowiem interesu kościoła w Polsce, dlatego też kardynał w jednym z kazań wspominał o Pskowie, jak też wyjechał z Warszawy w czasie pobytu Casarolego /później wrócił Kardynał uważa za nietakt decyzję o Minszentim ogłoszoną w momencie przyjazdu Casarolego . W czasie zwiedzania katedry przez Casarolego razem z Wyszyńskim były podobne głosy z tłumu niechętne dla papieża i Casarolego, kardynał miał powiedzieć: " Nie bójcie się ja nie wyjadę ". Wg. opinii Chrzanowskiego, Casaroli " nic nie rozumie" z sytuacji polskiej jeśli chodzi o kościół, jest on zafascynowany wielką grą o prawosławie.

./.

Ipn bu 00275/45/2

U w ag i :

"Tamiza" zgodnie z otrzymanym zadaniem przed swoim wyjazdem do USA doprowadził do spotkania z W. Chrzanowskim który obok refleksji stosunkowo bardzo ciekawych w odniesieniu do rozmów polsko - watykańskich i zajmowanej w tej sprawie pozycji przez kard. Wyszyńskiego zaprotegował " Tamizę " do znajomych Weberów w Bostonie. Okoliczność tą odpowiednio omówiłem z " Tamizą ", by ją wykorzystał z perspektywą większego zbliżenia z Chrzanowskim. W spotkaniu wziął udział mjr Feliś. " Tamiza " do kraju powróci we wrześniu br. W okresie letnim /VI-VII/ w USA odwiedzi go żona. Prosił w związku z tym, aby jej nie wstrzymano wyjazdu.

Zadanie:

" Tamiza " został szczegółowo poinstruowany na co winien zwrócić uwagę i jak się zachowywać, aby dokonać rozeznania i uzyskać dane o kierunkach, sposobach i ośrodkach dyspozycyjnych dywersji politycznej z terenu USA i Canady p-ko krajom socjalistycznym, a szczególnie p-ko ZSRR i Polsce.

Wyk. 2 egz. + wyc.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 700/74

Ipn bu 0027/5/45/2

Zbiory: "Tamira"
Przyjął: Kluskowski o godz. 9ºº,
Wkł. "Sobótka".

(700) W-wa dnia 9.03.1946 r. (62)
Tajne.
74

Dot. informacji.

wyjęte

Informacje od Wiesława Chrzanowskiego.

Z Casarolim przyjechał ks. Deskur, który ukończył prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1945 r, po czym wstąpił do seminarium z konkretnym planem pracy w dyplomacji kościelnej. Został wysłany na studia do Fryburga, gdzie poznał obecnego papieża. Jest on człowiekiem wybitnych zdolności, dobrym znajomym Chrzanowskiego. W sprawach polskich odgrywa on dużą rolę w Watykanie. Chrzanowski rozmawiał z Casarolim, tłumaczem był Deskur. Chrzanowski jest wielkiego wrażenia znajomością języka włoskiego i umiejętnością tłumaczenia bezpośredniego Deskura.

W/g opinii kardynała Casarolii Watykan kontynuuje stary politykę jezuicką z czasów Batorego „umizgów" w stosunku do prawosławia, zależy mu na zyskaniu wpływów na wschodzie poprzez kościół prawosławny. Polityka ta uniemożliwiła grę Batorego o hegemonię nad Słowiany. W chwili obecnej papież usiłuje doprowadzić do porozumienia ze wschodem dla zyskania wpływu na prawosławie. Rozmowy z Polakami mają więc charakter instrumentalny, jest to pierwszy krok. Polityka ta jest uważana przez kardynała za błędną, nie uwzględnia bowiem interesu kościoła w Polsce, dlatego też kardynał w jednym z kazań wygłoszonych w Pelplinie, jak też przyjechał z Warszawy w czasie pobytu Casarolliego (później mówił). Kardynał uważa za nietakt decyzję o Minzentim wydaloną w momencie przyjazdu Casarolliego. W czasie zwiedzania katedry przez Casarolliego razem z Wyszyńskim były podobno głosy z tłumu niechętne dla papieża i Casarolliego, kardynał miał powiedzieć: „nie bójcie się ja nie wyjadę". W/g opinii Chrzanowskiego Casarolli „nic nie rozumie" z sytuacji polskiej jeśli chodzi o kościół, jest on zafascynowany małą grą o prawosławie.

"Tamira".

strona: 0095

Ipn bu 00275/45/2

Uwagi: "Tamira" zgodnie z otrzymanym zadaniem przed swoim wyjazdem do USA doprowadził do spotkania z W. Chrzanowskim który obok refleksji stosunkowo bardzo ciekawych w odniesieniu do rozmów polsko-watykańskich i zajmowanej w tej sprawie pozycji przez Kard. Wyszyńskiego zaprotegował "Tamirę" do znajomych Weberów w Bostonie. Okoliczność tą odpowiednio omówiłem z "Tamirą" by ją wykorzystał z perspektywą większego zbliżenia z Chrzanowskim. W spotkaniu wziął udział mjr. Feliks. "Tamira" do Kraju powrócił we wrześniu br. W okresie letnim (VI-VII) w USA odwiedził go żona. Prosił w związku z tym, aby jej nie wstrzymano wyjazdu.

Zadanie: Tamira został szczegółowo poinstruowany na co winien zwrócić uwagę i jak się zachowywać, aby dokonać rozeznania i uzyskać dane o kierunkach, sposobach i ośrodkach dyspozycyjnych dywersji politologicznej z terenu USA i Canady p-ko Krajom socjalistycznym, a szczególnie p-ko ZSRR i Polsce.

2 egz + wyciąg dla tut. Wysk. IV.

[illegible]

strona: 0096

Ipn bu 00275/45/2

75 (63)

Warszawa, dnia 9 marca 1974 r.

Tajne
egz.nr 2

NOTATKA SŁUŻBOWA

W dniu 9.III.br. odbyłem kontrolne spotkanie z t.w. " Tamiza " - pozostającym na kontakcie kpt. T. Szlubowskiego. Spotkanie odbyto w LK "Śródmieście". W czasie spotkania t.w. zrelacjonował wykonanie zadania oraz omówił szczegóły opracowanego na piśmie doniesienia dot. fig. W. Chrzanowskiego.

T.w. " Tamiza " w sposób rzeczowy i zaangażowany przedstawił możliwość nawiązania kontaktu na terenie USA - zleconego mu przez figuranta. Do zadań zleconych przez prac. Dep. I ustosunkował się pozytywnie wykazując zrozumienie co do ważności problematyki - dyrym..... ideologiczno-politycznej. Potrzeby nasze uznaje jako niezbędne dla interesów państwa polskiego.

W czasie rozmowy stwierdziłem, że t.w. " Tamiza " politycznie jest dobrze wyrobiony. Jest przekonany o wyższości ustroju socjalistycznego. Pozytywnie ustosunkowany do ZSRR.

Predyspozycje polityczne i zawodowe stawiają go w rzędzie ludzi, przed którymi otwiera się w perspektywie kariera naukowa.

Możliwości operacyjne tak w kraju, jak i za granicą ma duże.

Reasumując należy stwierdzić, że jest on cennym nabytkiem w sieci t.w. Tajnemu współpracownikowi został wręczony upominek imieninowy wraz z kwiatami co wywołało u niego wyraźne zadowolenie.

Należy dodać, że kpt. T. Szlubowski pracuje z t.w. w sposób prawidłowy. Wyrobił sobie u t.w. autorytet co wpływa korzystnie na przebieg współpracy. Do całokształtu pracy kpt. Szlubowskiego z t.w. "Tamiza" uwag nie wnoszę.

Wyk. 2 egz.
Druk MW/opr. AF
nr masz. 739/74

Z-ca Naczelnika Wydziału III
/-/ mjr A. F e l i ś

Ipn bu 00275/45/2

(739)

Warszawa dn. 9.III 74.

Tajne 76

Notatka służbowa.

W dniu 9.III br. odbyłem kontrolne spotkanie z t/w. „Tamiza" – pozostającym na kontakcie kpt. T. Szlubowskiego.

Spotkanie odbyło w „Lk. Śródmieście".

W czasie spotkania t/w. zrelacjonował wykonanie zadania oraz omówił szczegóły opracowanego na piśmie do mówienia dot. Ing. H. Chrzanowskiego.

T/w. „Tamiza" w sposób rzeczowy i zaangażowany przedstawił możliwość nawiązania kontaktu na terenie USA. – zlecanego mu przez pogmata. Do zadań zlecanych przez pracę Lwp I. ustosunkował się pozytywnie wykazując zrozumienie co do ważności problematyki – depeszy ideologiczno – politycznej. Potrzeby nasze uważa jako niezbędne dla interesów państwa polskiego.

strona: 0098

Ipn bu 00275/45/2

W czasie rozmowy stwierdziłem, że +/- „Tamiza" politycznie jest dobrze wyrobiony. Jest przekonany o wyższości ustroju socjalistycznego. Pozytywnie ustosunkowany do ZSRR.

Przedsięwzięcie polityczne i zawodowe stawiają go w rzędzie ludzi, pod którymi otwiera się w perspektywie kariera naukowa.

Możliwości operacyjne tak w kraju jak i zagranicą nie duże.

Reasumując należy stwierdzić, że jest on cennym nabytkiem w Cieci +/-.

Tajnym współpracownikom został wręczony upominek uwieńczony wraz z kwiatami co wywołało u niego wyraźne zadowolenie.

Należy dodać, że kpt. T. Szlubowski pracuje z +/- w sposób prawidłowy. Wyrobił sobie u +/- autorytet co wpływa korzystnie na przebieg współpracy. Do całokształtu pracy kpt. Szlubowskiego z +/- „Tamiza" uwag nie mam.

wyr. [illegible]

2 egz.
1 egz. personalne
1 egz. robocze.

strona: 0099

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 25 stycznia 1975 r.

Tajne
egz.nr 2

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski
o godz. 10,00
LK - Śródmieście

INFORMACJA OPERACYJNA

I. W Uniwersytecie Seton Hall New Yersy South Orange 0-7079 działa Russian Area Study, kierowane przez Edwarda S. Shapiro associate professor of history, doktora /PhD/ Harvard Uniwersity. Najbliższym jego współpracownikiem jest William L. Mathes doktor /Ph.D/ Columbia Uniwersity absolwent Russian Institute w Ohio State Uniwersity. Ten ostatni odwiedził ZSRR, był też w 1973 r. /styczeń w Polsce.

W kwietniu 1974 r. E.S. Shapiro zorganizował odczyt dr Wiktora Mandelzweiga, byłego profesora Instytutu Teoretycznej i Eksperymentalnej Fizyki dla celów energii atomowej w Moskwie, który w roku 1973 wyemigrował z ZSRR. Dr Mandelzweig objeżdża uniwersytety amerykańskie z prelekcjami na temat sytuacji Żydów w ZSRR. Mandelzweig oświadczał, że:

1. Żydzi są prześladowani w ZSRR od czasów Stalina, usuwani są z wojska, milicji, nauki i kierowniczych stanowisk w przedsiębiorstwach.
2. ZSRR jest totalitarnym krajem, a USA najbardziej demokratycznym.
3. W ZSRR przewidywany jest konflikt z Chinami.
4. Uczeni amerykańscy mogą pomóc uczonym Żydom w ZSRR poprzez:
   a/ wysyłanie do nich zaproszeń na konferencje i odczyty
   b/ przesyłanie materiałów naukowych
   c/ zapraszanie na stypendia i pobyty naukowe
   d/ domaganie się od kongresmenów interwencji w sprawie emigracji Żydów z ZSRR.

Adresy żydowskich uczonych są w posiadaniu E.S. Shapiro dyrektora Russian Area Study.

Ipn bu 00275/45/2

Wg oceny Mandelzweiga około 300.000 Żydów chce wyjechać z ZSRR. Wypowiedzi Mandelzweiga były przyjmowane z zainteresowaniem, ale także wzbudziły wątpliwości, co do swojej prawdziwości.

II. W Seton Hall University New Jersey South Orange, wykłada ekonomię dr Nicolaus Schirovsky, ukrainiec absolwent Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie /przed wojną/, który ewakuował się z Polski z Niemcami /obawia się przyjazdu na teren państw socjalistycznych/, później pracował w Ukraińskim Uniwersytecie w Niemczech. Obecnie jest on sekretarzem Tow. Tarasa Szewczenki w N. Jorku, jest to ukraińskie stowarzyszenie naukowe, które również ma określone cele polityczne.
Koncepcje reprezentowane przez środowisko ukraińskie zgrupowane wokół Towarzystwa im. Tarasa Szewczenki są następujące:

1. Ukraina stanowi najliczniejszy kraj w ZSRR
2. Polityka Moskwy zmierza do stopniowego wynarodowienia Ukraińców względnie do przemieszania ludności rosyjskiej
3. Celem polityki Ukraińców amerykańskich powinien być rozwój kultury ukraińskiej, pomoc materialna i moralna Ukraińcom w ZSRR i w dalszym etapie doprowadzenie do oderwania Ukrainy od ZSRR.

Celom tym mają służyć:

a/ kontakty osobiste /zwiedzanie Ukrainy przez obywateli amerykańskich/
b/ zapraszanie krewnych
c/ przesyłanie publikacji ukraińskich wydanych w USA do ZSRR
d/ rozwój ośrodków naukowych ukraińskich w USA /główny obecnie w Uniwersytecie Harvard/.

Zakłada się też, że część Ukraińców amerykańskich nawiąże kontakty z przedstawicielami ZSRR /służba konsularna/ w USA dla ułatwienia wyjazdów do ZSRR.

e/ interwencje prasowe w sprawach uwięzionych działaczy nacjonalistycznych ukraińskich
f/ propaganda antyradziecka a pronacjonalistyczno-ukraińska w USA

Środowisko ukraińskie jest dobrze zorganizowane, dba o zachowanie języka ukraińskiego, jest ofiarne, stosunkowo chętnie ponosi wydatki na cele polityki ukraińskiej.

Ipn bu 00275/45/2

Shirowsky zna dobrze język polski i chętnie szuka kontaktów z Polakami, w pierwszym okresie jego pracy w Seton Hall podawał się za Polaka.

III. W Duquesne University w Pitsburgu działa dr Lewis Shipper, Żyd urodzony w Polsce /woj. rzeszowskie/. Emigrował w roku 1938 do Palestyny. Do USA przyjechał po wojnie. Jest aktywnym działaczem organizacji B'nai Brith podaje się za socjalistę. On i jego najbliższe środowisko ustawione jest antykapitalistycznie, uważa że USA jest krajem niesprawiedliwości społecznej, powołanymi do uzdrowienia sytuacji w USA są przede wszystkim żydowscy socjaliści, którzy powinni dążyć do objęcia władzy. Stosunek jego do ZSRR jest nacechowany zainteresowaniem, zwiedził ZSRR i wyraża się z pewnym uznaniem o jego osiągnięciach. On sam i jego koledzy reprezentują nieco utopijny socjalizm, studiują jednak Marksa i prowokują permanentnie dyskusje na temat marksizmu. Można go scharakteryzować jako socjalistę-syjonistę. Szuka on kontaktu z osobami z obozu socjalistycznego i referuje im swój pogląd na świat kapitalistyczny.

IV. Prof. Aleksander Matejko były docent Uniwersytetu w Warszawie pracuje obecnie w Carletown University Ottawa. W Albercie spotkał się z niechętnym stanowiskiem lewicowych studentów, którzy protestowali przeciwko wykładowcy "uciekinierowi" z kraju socjalistycznego. Obecnie działa on również w Instytucie Polsko - Kanadyjskim, który reprezentuje tendencje utrzymania kontaktów z PRL.

Matejko jest w złej formie psychicznej, nie adoptował się w środowisku kanadyjskim, reprezentuje obecnie postawę ugodową, chciałby znaleźć jakieś wyjście z sytuacji, która umożliwiła by mu kontakt z Polską. Jest prześladowany przez Kongres Polonii Kanadyjskiej, której przedstawiciele rzekomo złożyli doniesienie na niego do władz kanadyjskich, że jest on "agentem komunistycznym".

Kongres Polonii zarzuca mu propagowanie idei kontaktów z PRL i twierdzenie, że cały szereg problemów zostało słusznie rozwiązane w Polsce. Zarówno jego sytuacja osobista, jak i nastawienie psychiczne wskazują na możliwość wykorzystania go dla celów naszej polityki.

Ipn bu 00275/45/2

W czasie Światowego Kongresu Socjologii w Toronto, Matejko zainicjował zaproszenie polskiej delegacji na kongres, na obiad przez Instytut Naukowy Polsko-Kanadyjski. Na obiedzie tym wygłosił mowę, w której podkreślił konieczność kontaktu ze źródłem polskiej kultury, którym jest Polska.

V. Prof. W.J. Wagner z Uniwersytetu w Detroit reprezentuje środowisko Stronnictwa Narodowego wśród polskiej emigracji. Jego koncepcja polityczna zakłada, że:

1. Cały szereg elementów obecnej PRL stanowi kontynuację idei Dmowskiego
   a/ oparcie się o Rosję
   b/ uzyskanie granicy na Odrze
   c/ stworzenie państwa jednolicie narodowego
   d/ zorganizowanie emigracji Żydów
2. System społeczno-ekonomiczny Polski utrzymuje drobno-towarową gospodarkę rolną i rzemieślniczą.
3. Pozycja kościoła katolickiego systematycznie wzrasta /zwiększenie majątku, zwiększenie liczby powołań księży i kościołów/

Te przesłanki wskazują na konieczność znalezienia języka współpracy naukowców w USA z PRL, jest zdania, że konieczne są kontakty naukowe, kulturalne i próby znalezienia płaszczyzny porozumień. Pozytywnie ocenia koncepcje niektórych narodowców instytucjonalnego kontaktu z PRL.

U w a g i:

" Tamiza " do kraju powrócił z USA dn. 30.XII.74 r. oraz niniejszą swoją informację opracował na podstawie osobistego kontaktu z w/w osobami i prawie całorocznej obserwacji ich działalności na terenie wymienionych uczelni, instytutów i miejscowości USA oraz Kanady.

Wg "Tamizy" podczas jego pobytu w USA i Kanadzie nie zetknął się z przejawami prowokacji w stosunku do jego osoby. Uważa, że jego pobyt tam przyniósł mu znaczne korzyści na odcinku jego specjalizacji naukowej, którą wzbogacił badaniami jakie przeprowadził w USA.

Ipn bu 00275/45/2

"Tamiza" w znacznym stopniu jest pod wrażeniem panującego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej tempa życia na każdym szczeblu, w którym zasadniczą podstawową rolę spełnia kapitalistyczna ekonomia, realizacji której wszystko jest podporządkowane i znajduje się jakby na drugim planie. Stąd wg. "Tamizy" życie obywateli USA nie jest zbyt optymistyczne, gdyż jest jednokierunkowe, płytkie, hamujące wszechstronny rozwój człowieka jaki ma miejsce w obozie socjalistycznym.

Zadanie:

Proszę ustalać kto z waszych kontaktów i w jakim zakresie będzie okazywał zainteresowanie waszymi spostrzeżeniami z pobytu w USA i Kanadzie. Dążyć do zbliżenia z tymi osobami i ustalać spośród nich element podejrzany i zasługujący na specjalną uwagę ze strony SB.

Wyk. 2 egz. + 2 wyc.

Egz. nr 1 t. pers."Tamizy"
Egz. nr 2 t. rob. "Tamizy"
Wyciąg - Wydz. VIII Dep.I MSW
oraz Wydz.II Dep.III MSW

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 278/75

Ipn Bu 00275/45/2

Informacja operacyjna

W-wa dn. 25.01.1975 r.

tajne

I. W uniwersytecie Seton Hall New Yersy South Orange 0-7079 działa Russian Area Study, kierowane przez Edwarda S.Shapiro associate profe ssor of history, doktora /Ph.D/ Harvard Uniwersity.

Najbiższym jego współpracownikiem jest William L.Mathes doktór /Ph.D/ Columbia Uniwersity absolwent Russian Institute w Ohio State Uniwersity.
Ten ostatni odwiedził ZSRR, był też w roku 1973 /styczeń/ w Polsce.

W kwietniu 1974r.E.S.Shapiro zorganizował odczyt dr.Wiktora Mandelzweiga, byłego profesora Insytutu Teoretycznej i Eksperymentalnej Fizyki dla celów Energii Atomowej w Moskwie, który w roku 1973 wyemigrował z ZSRR. Dr. Mandelzwejg objeżdża uniwesytety amerykańskie z prelekcjami na temat sytuacji żydów w ZSRR. Mandelzweig oświadczał że:
1. Żydzi są prześladowani w ZSRR od czasów Stalina, usuwani są z wojska, milicji, nauki i kierowniczych stanowisk w przedsiębiorstwach.
2. ZSRR jest totalitarnym krajem, a USA najbardziej demokratycznym.
3. W ZSRR przewidywany jest konflikt z Chinami.
4. Uczeni amerykańscy mogą pomóc uczonym Żydom w ZSRR poprzez:
   a/ wysyłanie do nich zaproszeń na konferencje i odczyty
   b/ przesyłanie materjałów naukowych
   c/ zapraszanie na stypendia i pobyty naukowe
   d/ domaganie się od kongresmenów interwencji w sprawie emigracji żydów z ZSRR.

Adresy żydowskich uczonych są w posiadaniu E.S.Shapiro dyrektora Russian Area Study.
W/g. oceny Mandelzweiga około 300.000 żydów chce wyjechać z ZSRR.
Wypowiedzi Mandelzweiga były przyjmowane z zainteresowaniem ale także wzbudziły wątpliwości, co do swojej prawdziwości

II. W Seton Hall University New Jersey South Orange, wykłada ekonomię dr.Nicolaus Schirovsky, ukrainiec absolwent Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie/przed wojną/, który ewakuował się z Polski z Niemcami /obawia się przyjazdu na teren państw socjalistycznych/ później pracował w Ukraińskim Uniwersytecie w Niemczech.
Obecnie jest on sekretarzem Tow.Tarasa Szewczenki w N.Jorku, jest to ukraińskie stowarzyszenie naukowe, które również ma określone cele polityczne.
Koncepcje reprezentowane przez środowisko ukraińskie zgrupowane wokół Towarzystwa im.Tarasa Szewczenki są następujące:
1. Ukraina stanowi najliczniejszy kraj w ZSRR
2. Polityka Moskwy zmierza do stopniowego wynarodowienia Ukraińców względnie do przemieszania ludności rosyjskiej
3. Celem polityki Ukraińców amerykańskich powinien być rozwój kultury ukraińskiej, pomoc materjalna i moralna ukraińcom w ZSRR i w dalszym etapie doprowadzenie do oderwania Ukrainy od ZSRR.

Celom tym mają służyć:
a/ kontakty osobiste/zwiedzanie Ukrainy przez obywateli amerykańskich/
b/ zapraszanie krewnych
c/ przesyłanie publikacji ukraińskich wydanych w USA do ZSRR
d/ rozwój ośrodków naukowych ukraińskich w USA/główny obecnie w Uniwersytecie Harvard/
Zakłada się też, że część Ukraińców amerykańskich nawiąże kontakty z przedstawicielami ZSRR/służba konsularna/w USA dla ułatwienia wyjazdów do ZSRR.
e/ interwencje prasowe w sprawach uwięzionych działaczy nacjonalistycznych ukraińskich
f/ propaganda antyradziecka a pro-nacjonalistyczno-ukraińska w USA

Ipn bu 00275/45/2

82 (70)

Środowidko ukraińskie jest dobrze zorganizowane,dba o zachowanie języka ukraińskiego,jest ofiarne ,stosunkowo chętnie ponosi wydatki na cele polityki ukraińskiej.
Shirowsky zna dobrze język polski i chętnie szuka kontaktów z Polakami,w pierwszym okresie jego pracy w Seton Hall podawał się za Polaka.

III. W Duquesne University w Pittsburgu działa dr.Lewis Shiffler (Shipper), Żyd urodzony w Polsce /woj.rzeszowskie/ Emigrował w roku 1938 do Palestyny. Do USA przyjechał po wojnie.Jest aktywnym działaczem organizacji B'nai B'ith podaje się za socjalistę.
On.i jego najbliższe środowisko ustawione jest antykapitalistycznie uważa że USA jest krajem niesprawiedliwości społecznej,powołanymi do uzdrowienia sytuacji w USA są przede wszystkim żydowscy socjaliści którzy powinni dążyć do objęcia władzy.
Stosunek jego do ZSRR jest nacechowany zainteresowaniem,zwidził ZSRR i wyraża się z pewnym uznaniem o jego osiągnięciach.
On sam i jego koledzy reprezentują nieco utopijny socjalizm,studiują jednak Marksa i prowokują permanentnie dyskusje na temat marksizmu.
Można go scharakteryzować jako socjalistę-sjonistę.
Szuka on kontaktu z osobami z obozu socjalistycznego i referuje im swój pogląd na świat kapitalistyczny

IV. Prof.Aleksander Matejko były docent Uniwersytetu w Warszawie pracuje obecnie w Carleton University w Albercie, (Ottawa) spotkał się z niechętnym stanowiskiem lewicowych studentów,którzy protestowali przeciwko wykładowcy "uciekinierowi z kraju socjalistycznego".
Obecnie działa on również w Instytucie Polsko-Kanadyjskim,który reprezentuje tendencje utrzymania kontaktów PRL.
Matejko jest z złej formie psychicznej,nie adoptował się w środowisku kanadyjskim,reprezentuje obecnie postawę ugodową,chciałby znaleźć jakieś wyjście z sytuacji,która umożliwiła by mu kontakt z Polską.
Jest prześladowany przez Kongres Polonii Kanadyjskiej,której przedstawiciele rzekomo złożyli doniesienie na niego do władz kanadyjskich,że jest on "agentem komunistycznym".
Kongres Poloni zarzuca mu propagowanie idei kontaktów z PRL i twierdzenie ~~tezy~~,że cały szereg problemów zostało słusznie rozwiązane w Polsce.
Zarówno jego sytuacja osobista,jak i nastawienie psychiczne wskazują na możliwość wykorzystania go dla celów naszej polityki.
W czasie Światowego Kongresu Socjologi w Towstw,Matejko zainicjował zaproszenie polskiej delegacji na Kongres,na obiad przez Instytut Naukowy Polsko-Kanadyjski.Na obiedzie tym wygłosił mowę, w której podkreślił konieczność kontaktu ze źródłem polskiej kultury,którym jest Polska.

V. Prof.W.J.Wagner z Uniwersytetu w Detroit reprezentuje środowisko Stronnictwa Narodowego wśród polskiej emigracji.
Jego koncepcja polityczna zakłada że:
1. cały szereg elementów obecnej PRL stanowi kontynuację idei Dmowskiego
2. a/ oparcie się o Rosję
   b/ uzyskanie granicy na Odrze
   c/ stworzenie państwa jednolicie narodowego
   d/ zorganizowanie emigracji Żydów
2. system społeczno-ekonomiczy Polski utrzymuje drobno-towarową gospodarkę rolną i rzemieślniczą
3. pozycja kościoła katolickiego systematycznie wzrasta/zwiększenie majątku ,zwiększenie liczby powołań księżyi kościołów/

Te przesłanki wskazują na konieczność znalezienia języka współpracy naukowców w USA z PRL,jest zdania że konieczne są kontakty naukowe, kulturalne,i próby znalezienia płaszczyzny porozumień.
Pozytywnie oceńia koncepcje niektórych naukowców (narodowców) instytucjonalnego kontaktu z PRL.

Uwaga: Tamina (do Krajowej centrali z USA dn. 30 XII 71 r. oder) swoją informację opracował na podstawie osobistego kontaktu z w/w osobami i prawie cotygodniowej obserwacji ich działal

Ipn bu 00275/45/2

[illegible] na terenie ~~[illegible]~~ wymienionych uczelni i instytutów i miejscowości USA oraz Kanady.

Wg. "Tamiry" podczas jego pobytu w USA i Kanadzie nie zetknął się z przejawami prowokacji w stosunku do jego osoby. Uważa, że jego pobyt tam przyniósł mu znaczne korzyści na odcinku jego specjalizacji naukowej, którą wzbogacił badaniami jakie przeprowadził w USA". Tamira w znacznym stopniu jest pod wrażeniem panującego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej tempa życia na każdym szczeblu, w którym zasadniczą, podstawową rolę spełnia kapitalistyczna ekonomia, realizacji której wszystko jest podporządkowane i znajduje się jakby na drugim planie. Stąd wg. "Tamiry" życie obywateli USA nie jest zbyt optymistyczne, gdyż jest jednokierunkowe, płytkie, hamujące wszechstronny rozwój, człowieka jaki ma miejsce w obozie socjalistycznym.

Zadanie: Proszę ustalić z Waszych kontaktów, którzy w jakim zakresie będzie okazywał zainteresowanie Waszymi spostrzeżeniami z pobytu w USA i Kanadzie. Dążyć do zbliżenia z tymi osobami i ustalić spośród nich element podejmowany ~~[illegible]~~ i zasługujący na specjalną uwagę ze strony SB.

Zegr + 2 wyciągi:

Egz. Nr. 1 – t. pers. "Tamiry"

Egz. Nr. 2 – t. "ob." "Tamiry":

~~[illegible]~~

Wyciąg – Wydz. VIII Dep. I MSW oraz Wydz. II Dep. III MSW

strona: 0107

Ipn bu 00275/45/2

83 (71)

Warszawa, dnia 28 stycznia 1975 r.

NB0379/75

T a j n e

egz.nr. 3

NACZELNIK WYDZIAŁU VIII DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W nawiązaniu do ubiegłorocznej konsultacji z pracownikiem Waszego Wydziału /tow. Pawłowski/ w załączeniu przesyłam wyciąg z informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dnia 25.01.75 r. dot. dokonanego przez w/w źródło rozeznania na terenie USA i Kanady udziału niektórych tamtejszych placówek naukowych oraz ich personelu w dywersji polityczno - ideologicznej wymierzonej przeciwko krajom socjalistycznym.

Zał. 1 kwarty

5424 t. Grzechowiak
4973/Sekretariat

/-/ ppłk mgr ANDRZEJ M A J

Wyk. 3 egz.
1 egz. adr.
2 egz. Wydz.II Dep.III do wiadomości
3 egz. t.rob. "Tamizy"

Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 277/75

strona: 0108

Ipn bu 00275/45/2

84 (72)

Warszawa, dnia 15 luty 1975 r.

Tajne
egz. poj.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

INFORMACJA OPERACYJNA

W stanie Michigan nad jeziorem Michigan, I2 mil na południe od miejscowości New Buffalo, znajduje się elektrownia atomowa, woda jest pobierana z jeziora. Elektrownia jest częściowo czynna, pełną moc produkcyną ma osiągnąć w 1975 r. Elektrownia jest dostępna dla turystów pokazywana jest tylko część wystawowa.

Akademia Wojskowa w West Point w stanie New York jest dostępna dla turystów w części reprezentacyjnej. Oficerowie rezerwy mają możność wprowadzania gości do pomieszczeń wykładowych obejmujących : sale wykładowe, laboratoria fizyczne i sale ćwiczeń.

Nesa Ben Asher żona krytyka muzycznego z N. Jorku, uprzednio żona dyrektora Pagartu - Zakrzewskiego /zmarł w 1965 r./ emigrowała w 1968 r. Pełni funkcje "naganiacza" - namawia Polaków czasowo przebywających w USA do pozostania. Oferuje swoją pomoc i kontakty. Podaje numer swego telefonu - area code 201, Ben Asher jest Żydówką . nr.992 200

Obecnie nie pracuje, w Polsce była aktorką filmową. Finansowo b. dobrze sytuowana, mąż obecny - Ben Asher jest zamożnym człowiekiem. Pani Ben Asher szuka kontaktów z przyjeżdżającymi z Polski, wykorzystuje przy tym swoich znajomych mieszkańców USA.

Zadanie:

Proszę dokonać rozeznania na terenie obecnego miejsca pracy pod kątem ustalenia osób i zjawisk zasługujących na uwagę SB. Dążyć do bliskiego kontaktu z kadrą naukowUW.

Uwagi:

"Tamiza" obecnie jest kierownikiem zakładu naukowego UW. Po powrocie z zagranicy adaptuje się na tym stanowisku. Po pewnym czasie gdy wykrystalizują się jego nowe kontakty na UW może być na tym odcinku pożytecznym źródłem informacji.

Ipn bu 00275/45/2

Przedsięwzięcia:
Wyciąg z doniesienia przesłać do Dep.I MSW.

Wyciąg z doniesienia Żywiela

17.II.75

Zarejestrowano
24.II.75

Wyk. 1 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 474/75

Ipn bu 00275/45/2

Zwiedzenie "Tamira" (474) W-wa dn. 15.02.1975 (77)
Przyjął: Szlubowski

Informacje operacyjne

tajne.

85

1 x wyciąg

W stanie Michigan nad jeziorem Michigan, I2 mil na południe od miejscowosci New Buffalo, znajduje sie elektrownia atomowa woda jest pobierana z jeziora. Elektrownia jest czesciowo czynna pełną moc produkcyjna ma osiągnąc w 1975 r.
Elektrownia jest dostepna dla turyxstów pokazywana jest tylko czesc "wystawowa".

Akademia Wojskową w West Point w stanie New York jest dostepna dla turystów w części reprezentacyjnej. Oficerowie rezerwy mają możność wprowadzania gości do pomiescczeń wykładowych obejmujących: salele wykładowe, laboratoria fizyczne i sale ćwiczeń.

Uwaga

Nesa Ben Asher żona krytyka muzycznego z N. Jorku, uprzednio żona dyrektora Payartu – Zakrzewskiego (zmarł 1967) emigrowała w 1968. Pełni funkcje „naganiacza" – namawia Polaków czasowo przebywających w USA do pozostania. Oferuje swoją pomoc i kontakty. Podaje numer swego telefonu — area code 201, Ben Asher jest Żydówką, nr. 992 200

obecnie nie pracuje, w Polsce była aktorką filmową. Finansowo b. dobrze sytuowana, mąż obecny – Ben Asher jest zamożnym człowiekiem. Pani Ben Asher szuka kontaktów z przyjeżdżającymi z Polski, wykorzystuje przy tym swoich znajomych mieszkańców USA.

Zadanie: proszę odbywać rozeznania na terenie obecnego miejsca pracy pod kątem ustalenia osób i zjawisk zasługujących na uwagę SB. Dążyć do bliskich kontaktów z kadrą naukową UW.

Uwagi: "Tamira" obecnie jest kierownikiem zakładu naukowego UW. Po powrocie z zagranicy adaptuje się na tym stanowisku. Po pewnym czasie wody wykrystalizują się jego nowe kontakty na UW może być na tym odcinku pożytecznym źródłem informacji.

Przedsięwzięcie: wyciąg z doniesienia przesłać do Dep. I MSW.

strona: 0111

Ipn bu 00275/45/2

86

Warszawa, dnia 15 marzec 1975 r.

Tajne
egz.poj...

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

opracowano informacja do KW PZPR.
26.III.75. Elly

INFORMACJA OPERACYJNA

W ciągu ostatniego tygodnia zmieniła się na korzyść atmosfera. Braki w zaopatrzeniu zmniejszyły się, sprawa przestała bulwersować ludzi. W rozmowach nie porusza się już tematu "mięsa". Jednak efekt tych zahamowań w dostawach był ujemny, słyszy się opinie, że nie mamy szans, żeby dojść do stanu pełnej stabilizacji zaopatrzeniowej i że trwale trzeba się liczyć z okresowymi brakami. Jest to świadomość wiążąca się z koniecznością stałej zaradności, posiadania stosunków, które umożliwią w sytuacji deficytowej uzyskania zaopatrzenia. W każdym razie informacja premiera i informacja telewizyjne łącznie z poprawą zaopatrzenia zmieniły korzystnie atmosferę.

W środowisku naukowym należy zwrócić uwagę na pierwotne przyczyny niezadawalającego stanu rzeczy. Stawiane są różne zarzuty nauce i naukowcom dotyczące efektywności ich pracy i ich postawom. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że na uniwersytetach sytuacja materialna pracowników naukowych jest znacznie gorsza niż w przemyśle pracowników inżynieryjnych czy administracyjnych.
W chwili obecnej docent dr habilitowany zarabia 5500 zł netto i praktycznie nie ma już żadnych dodatków. Prof. nadzwyczajny otrzymuje 6600.

Trzeba zdać sobie sprawę, że typowy docent dr hab. jest to pracownik z około 20 letnim stażem pracy, a prof. nadzw. jest z reguły pracownikiem ze stażem ponad 25 lat pracy.
W tym stanie rzeczy ludzie, którzy przez wiele lat musieli zdobywać swoje stopnie naukowe w efekcie uzyskują uposażenie, które w przemyśle, administracji i bankowości mogliby osiągnąć znacznie wcześniej i przy mniejszym wysiłku. Ta sytuacja materialna powoduje typową postawę szukania i rozdrabniania się w wykonywaniu tzw. "chałtur" czyli różnych prac zleconych. Wiąże się z tym małe zainteresowanie pracą podstawową i brak czasu na poważną pracę dydaktyczną odpowiednio przygotowaną i zaprogramowaną. Usiłuje się zapobiec temu zjawisku przez ograniczanie tzw. prac zleconych /specjalne zezwolenie/ co oczywiście nie rozwiązuje sprawy, a tylko wzbudza niezadowolenie. Tego rodzaju sytuacja wpływa również na nastroje w kadrze naukowej, która nie może być zadowolona z tego stanu rzeczy, jeśli do tego dodać warunki lokalowe /na UW np. absolutnie skandaliczne/ i wyposażenie ..mamy..stan, który nie występuje w innych krajach socjalistycznych.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Stan, który ~~nim~~ może być podłożem niezadowolenia kadry mającej duży wpływ na kształtowanie postaw młodzieży uniwersyteckiej. Tego rodzaju opinie są dość powszechne - np. w środowisku UW - prof. Więckowski, Madey, doc. Koźmiński, podobnie w PAN, doc. Doktor. Osoby te martwią się tym problemem.

Dnia 14.III - przedstawiciel Radia BBC - działający w porozumieniu z Pol. Radiem nagrał wywiady na temat " Polski sukces gospodarczy " z dr Nadolskim z IDKKAP, doc. Kabajem, doc. Kieżunem - nagrania sporządził red. Ryszard Kowalski z Pol.Radia. Nagrania dokonano bądź to w barze "Forum", bądź to w instytucjach. Impreza ta jest oficjalnie organizowana w ramach umowy BBC- Polskie Radio. Materiał nagrany jest b. pozytywny dla nas.

Zadania:

Przeprowadzić rozpoznanie wśród znajomych b. aktywistów AK-NOW pod kątem ustalenia istniejących postaw i opinii na wydarzenia społ. polityczne, dążąc do ujawnienia elementów wrogich i podejrzanie się zachowujących. W odniesieniu do UW i PAN postępować zgodnie z omówieniem z poprzedniego spotkania.

Wyk. 1 egz. + 2 wyc.
---
1 egz. t.w. rob. Tamizy
wyciąg - Grupa IV
wyciąg - Wydz. IV Dep. III

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 738/75

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tamira"
Przyjął: Klubowski

Inf. operacyjna

Wrześ. dn. 16.03.76 r.
Tajne

(74)
87

438

W ciągu ostatniego tygodnia zmieniła się na korzyść atmosfera. Braki w zaopatrzeniu zmniejszyły się, sprawa przestała bulwersować ludzi. W rozmowach nie porusza się już tematu „mięsa". Jednak efekt tych zahamowań w dostawach był ujemny, słyszy się opinie, że nie mamy szans, żeby dojść do stanu pełnej stabilności zaopatrzeniowej i, że trwale trzeba się liczyć z okresowymi brakami. Jest to świadomość wiążąca się z koniecznością stałej zaradności, posiadania stosunków, które umożliwią w sytuacji deficytowej uzyskania zaopatrzenia.

W każdym razie informacja Premiera i informacje klenizyjne ~~[illegible]~~ łącznie z poprawą zaopatrzenia zmieniły korzystnie atmosferę.

W środowisku naukowym należy zwrócić uwagę na pierwotne przyczyny niezadowalającego stanu rzeczy.

Stawiane są różne zarzuty nauce i naukowcom dotyczące efektywności ich pracy i ich postawom.

Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że na uniwersytetach sytuacja materialna pracowników naukowych jest znacznie gorsza niż w przemyśle pracowników inżynieryjnych czy administracyjnych.

W chwili obecnej docent dr. habilitowany zarabia 5500 złotych i praktycznie nie ma już żadnych dodatków.

Prof. nadzwyczajny otrzymuje 6.600.

Ipn bu 00275/45/2

Trzeba zdać sobie sprawę, że typowy docent w. hab. jest to pracownik z około 20 letnim stażem pracy, a profesor nadzw. jest zwykle pracownikiem ze stażem powyżej 25 lat pracy. W tym stanie rzeczy ludzie, którzy przez wiele lat musieli uzyskać swoje stopnie naukowe w efekcie uzyskują uprawnienia, które w przemyśle, administracji i bankowości mogliby osiągnąć znacznie wcześniej i przy mniejszym wysiłku. Ta sytuacja modernizm powoduje typowy postawę szukania i wydrabniania się w wykonywaniu t. zw. „chałtur", czyli różnych prac zleconych. Wiąże się z tym małe zainteresowanie pracą podstawową i brak czasu na poważną pracę dydaktyczną odpowiednio przygotowaną i zaprogramowaną. Charakteryzuje się zgubnie tym zjawiskiem przez dyskredytowanie t. zw. prac zleconych / specjalne zezwolenia / co oczywiście nie rozwiązuje sprawy, a tylko wzbudza niezadowolenie.

Tego rodzaju sytuacja wpływa również na postawę w kadrze naukowej, która nie może być zadowolona z tego stanu rzeczy, jeśli do tego dodać warunki lokalowe (na U.W. np. absolutnie skandaliczne) i wynagrodzenie ~~sytuacja~~ ~~sytuacja w której~~ mamy stan, który nie występuje w innych krajach cywilizowanych. Stan, który może być podłożem niezadowolenia. Każdy mający dużą wpływ na kształtowanie ~~podłoża~~ postaw młodzieży uniwersyteckiej.

Tego rodzaju opinie są dość powszechne. – np. w środowisku U.W. – prof. Wieckowski, Madey, doc. Koźmiński, podobnie w PAN, doc. Doktór. Osoby te martwią się tym problemem.

Dnia 14/II – przedstawiciel Radia BBC – obiecujący w porozumieniu z Pol. Radiem nagrać wypowiedź na temat „Polski sukces gospodarczy" z dr. Waddickim z JDKKAP, doc. Kabajem? doc. Kieżunem – nagrania z pomocą radcy Ryszard Kowalski z Pol. Radia. Nagrania dokonano będzie to w sali „Forum" będzie to w środę 18.II.

Jutro ma być otwarcie organizowane w ramach Radia BBC – Polskie Radio. Materiał nagrany jest w przyszłym tygodniu.

Ipn bu 00275/45/2

88 (76)

Zadanie: przeprowadzić rozpoznanie wśród znajomych b. aktywistów AK-NOW pod kątem ustalenia istniejących postaw i opinii na wydarzenia społ. polityczne, dążąc do wyjaśnienia elementów wrogich i podejrzanie się zachowujących. W odniesieniu do UW i PAN postępować zgodnie z omówieniem z poprzedniego spotkania.

1 egz + 2 wyciągi

Egz. Nr. 1 – t. rob. Tamiry
Wyciąg – I – Grupa IV
Wyciąg – II – Wydz. IV – Dep. III

strona: 0116

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 19 marzec 1975 r.

89

Tajne
egz.nr...

NB.0131 1/75.

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości wyciąg z informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dn. 15.03.75 r. dot. red. Ryszarda Kowalskiego z Polskiego Radia, który pilotował przedstawiciela Radia BBC przy robionym przez niego wywiadzie z polskimi naukowcami na temat " Polskiego sukcesu gospodarczego ".

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 768/75

/-/ mjr A. F E L I Ś

Zpr. bu 00275/45/2

Zaczęła Tarnów
Przyjął: Szlukowski

Inf. operacyjna

14 IV 1975

tajne (80)

Opinie o spodziewanym nowym podziale organizacyjnym administracji
(z terenu Bank Narodowy – Departament Organizacji i Zarządzania – Dyrekcja.) 80

- duże trudności we wdrożeniu –
- pierwsza przymiarka nierównomierny podział – duże rozpiętości w wielkości nowych województw, – wynika to z „zakulisowych" starań i powiązań dotyczy to głównie obszaru b. woj. warszawskiego.
- duże zaniepokojenie i niezadowolenie powiatów, – utrata powiązań klikowych.
- niechętna postawa województw dotychczasowych.
- korzyści z nowego podziału: skrócenie drogi informacji, rozbicie kumoterskich powiązań w powiatach i województwach, przeciwdziałanie tworzeniu się „Katany".
- możność nowego bardziej racjonalnego rozlokowania kadr.
  - przewidywania i opinie dr. Napiórkowski, mgr. Baliński i inni.
- istnieje przeświadczenie, że realizowanie podziału jest formą wdrażania koncepcji naukowych reprezentowanych przez teoretyków, którym sprzyja osobiście Gierek i kierownictwo.

Sama koncepcja jest głęboko słuszna teoretycznie uzasadniana przez wiele osób – specjalistów z zakresu teorii organizacji, istnieje jednak problem zachowania cyklu reorganizacji we wdrażaniu. Błędy na etapie wprowadzenia innowacji potrafią zmniejszyć efekt końcowy. Konieczne są następujące kroki.

- uzyskanie możliwie dalekoidącej akceptacji zainteresowanych przez:
  a) informacje o celach społecznych i korzyściach
  b) " o przewidywanej sytuacji własnej.
  c) ustalenie i poinformowanie o etapach wdrażania.
  d) dokładne przygotowanie organizacyjne zmian lokalizacji, charakteru pracy i t.d.

To wszystko wymaga pewnego czasu, element zaskoczenia jest demobilizujący.

strona: 0118

Ipn bu 00275/45/2

Niedobrze się stało, że sprawa jest już znana, powszechnie się mówi, ale brakuje autorytatywnej informacji oficjalnej.

Jest opinia, że wiąże się to z metodą zarządzania Jaroszewicza, który reprezentuje styl autorytatywnych decyzji podejmowanych bez uprzedniej konsultacji i przygotowania psychologicznego.. /w środowisku kadry kierowniczej rewiatów i przedsiębiorstw./

Uwagi: "Tamira" podając powyższe sygnalizuje że już powszechnie się mówi o mającym jeszcze przed VII Zjazdem Partii nastąpić nowym podziale administracyjnym kraju. Dotychczasowe przygotowania do niego wzbudzają zaniepokojenie i obawy, iż przyniesie nowe negatywne problemy.

Zadanie: Proszę ustalić sytuację i nastroje w swoim otoczeniu dążąc do ustalania osób przejawiających tendencyjne bądź wrogie postawy polityczne szczególnie spośród solpologów i klerykałów.

Przedsięwzięcie: Informację wykorzystać w ogólnej informacji sydniałowej.

15.4.75

strona: 0119

dr. Elżbieta Neyman b. asystentka Baumana po powrocie z Francji informuje o powiązaniach socjologa - prof. z Paryża Michel Croziera z Baumanem.

Michel Crozier chce organizować kontakty na Polskę przez doc. ch. K. Doktora.

Doktór w kwietniu b.r. był u Croziera omawiać kontakty z Polską. Neyman twierdzi, że „ma w ręku" Doktora. Doktór szuka kontaktów z Anglią, gdzie przebywa Bauman. Podobno w czasie pobytu doc. dr. Doktora w Paryżu był tam Bauman. Doc. K. Doktór był doktorantem

Ipn bu 00275/45/2

Baumana. Podobno doktorat Jego
był napisany przez Baumana.
Doc. Doktór ma dług wdzięczności
do Baumana, jak również
Bauman ma możność szantażowania
doc. Doktora ujawnieniem niesamodzielności
doktoratu.
Doc. dr. K. Doktór II sekr.
POP Instytutu Org. i Kierowania
PAN, p.o. Dyrektora Centrum
Badań Społecznych JOK PAN
i Min. Nauki, Szkol. Wyż. i Techniki.
Kier. Zakładu Socjologii
Organizacji.
Zorientowany jest, że Neyman
ma o Nim informacje, które
dla Niego są niebezpieczne.

Ipn bu 00275/45/2

– Opinie otoczenia (Studium Dziennikarskie, – dziennikarze mieli już informacje od I Sekr. K.C.) – co do reformy (podziału admin. kraju)

1. Zasada słuszna.
2. Realizacja już niewłaściwa
   a/. za późno przygotowanie psychologiczne, informacja, dyskusje (prasa, telewizja)
   b) niepewność u zainteresowanych (zbyt szybka realizacja po ujawnieniu).
3. Dość powszechne przeświadczenie o politycznym celu (rozbicie „królewiąt", silnych sekretarzy K.W.) – nawiązywanie do „rewolucji kulturalnych"

strona: 0122

Ipn bu 00275/45/2

— Środowisko naukowe. —

- to samo + obawa „bałaganu". — akurat przed Zjazdem.

— Opinia S.D. — obawa przed „niepewnością", i przed zmniejszeniem roli S.D. we władzach terenowych.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania dot. sondażu przez „Tamizę" wśród jego otoczenia (naukowcy) w celu wyselekcjonowania elementu wiejskiego, bądź zasługującego na zainteresowanie operacyjne przez SB.

Uwagi: Neyman o pogłoskach ob. Wolkowa z Baumanem mówiła wyłącznie do „Tamizy". AT

strona: 0123

Ipn bu 00275/45/2

(83)

Warszawa, dnia 26 maja 1975 r. 93

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

Tajne
egz.nr. 1

INFORMACJA OPERACYJNA

Opinia środowiska naukowego /organizatorzy, ekonomiści, prawnicy/ o reformie administracji jest pozytywna, uważa się, że jest ona uzasadniona teoretycznie i zgodna z tezami o spłaszczaniu struktur głoszonymi od dawna przez naukę. /prof. Kowalewski z W-wy, prof. Orłowski z UMCS Lublin/.
Jednocześnie dość powszechna jest opinia, że moment przeprowadzenia reformy związany jest z potrzebą przygotowania zjazdu od strony personalnej, rozbicia dużych województw kierowanych przez ubiegłych książąt, co jednocześnie umożliwia odwołanie "wielkich sekretarzy" jak Karpiak, Bejm, Klasa. Co do Karpiaka krążą opinie, że "pójdzie w górę", podobnie Bejm /minister administracji/, co do Klasy krążą plotki, że do końca był przeciwny reformie i dlatego musiał odejść.

Zainteresowania zgłoszone w czasie publicznych prelekcji na temat reformy dotyczą : a/ kosztów ekonomicznych i społecznych reform, b/ czasu dokonania reformy, c/ braku przygotowania bazy organizacyjnej.
W nowo powstających województwach jest duża aktywizacja, np. w Gorzowie nowy Urząd Wojewódzki i KW dostały od przedsiębiorstwa Stillon 4 piętra w budynku administracyjnym na swoje pomieszczenia. Wg opinii z Gorzowa reorganizacja będzie łatwiejsza i tania niż początkowo przypuszczano. W Zielonej Górze natomiast zgłoszono obawy zmniejszenia dynamizmu rozwoju miasta i stworzenia sytuacji zbyt dużego miasta wojewódzkiego w stosunku do nowego województwa. Również obawiano się degradacji miast powiatowych do roli "miasteczek".

Wśród naukowców w SGPiS pracuje doc. Jan Macieja, który wytwarza opinie o swojej współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa, taka opinia krąży powszechnie. Wykazuje on duże zainteresowanie kontaktami z USA, organizując pobyty i obwożąc po Polsce naukowców z USA, wykazując zwracającą uwagę aktywność w nawiązywaniu znajomości z osobami z USA.

Ipn bu 00275/45/2

26.V, przyjeżdża jako gość Zjedn. Informatyki /Ośrodka Badania Rozwoju Informatyki/ Paul Haenni ze ~~Szwajcarii~~ Szwajcarii /zaproszony przez dyr. Matwina/. Jest on związany z wieloma organizacjami i instytucjami kształcącymi kadrę kierowniczą w skali światowej. Jest on w Polsce 3-ci lub 4-ty raz, po raz pierwszy był w Centr.Ośr. Doskonalenia Kadr Kierowniczych gościem Matwina. Haenni ma duże kontakty międzynarodowe, interesuje się Polską, w programie pobytu ma zwiedzić Nową Hutę. Jego zainteresowania wieloma aspektami życia w Polsce stwarza wrażenie, że wykonuje on jakieś zadania typu wywiadowczego. Orientacja polityczna socjal-demokratyczna.

Zadanie:

Aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalania sytuacji i postaw politycznych wśród otoczenia "Tamizy" i wyselekcjonowania osób spośród kontaktów t.w. godnych zainteresowania SB.

Uwagi:

Kontakt Matwina z Haenni... wg. "Tamizy" może okazać się wyjątkowo ciekawy dla SB. Stąd też uzgodniono z "Tamizą", że będzie dążył do jego rozpoznania, zważywszy, że Matwin dąży do "Tamizy", jak również i Haenni... chce spotkać się z t.w.

Przedsięwzięcia:

Dane o Macieji przesłać do Wydziału IV Dep. I MSW, zaś o Matwinie i Haenni... dla tut. Grupy IV tut. wydziału.

Wyasęg otrzymałem 28.V.75.

Wyk. 1 egz. + 2 wyc.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 1311/75

Ipn.bu 00275/45/4

Zgłosił: "Tamidza" W-wa, dn. 26.05.75 r.
Przyjął: Szlubowski Mat. operacyjna. /tajne

1. Opinia środowiska naukowego (organizatorzy, ekonomiści, prawnicy) – 84 94

13) o reformie administracji jest pozytywna, uważa się, że jest ona uzasadniona teoretycznie i zgodna z tezami o spłaszczaniu struktur głoszonymi od dawna przez naukę. (prof. Kowalewski z W-wy, prof. Orłowski z UMCS Lublin) –

Jednocześnie dość powszechna jest opinia, że moment przeprowadzenia reformy związany jest z potrzebą przygotowania Zjazdu od strony personalnej, rozbicia dużych województw kierowanych przez „udzielnych książąt" – co jednocześnie umożliwia odwołanie

strona: 0126

Ipn bu 00275/45/2

„wielkich sekretarzy", jak Karpiak, Bejm, Klasa. Co do Karpiaka krążą opinie, że „pójdzie w górę", podobnie Bejm (minister Administracji), co do Klasy krążą plotki, że do końca był przeciwny reformie i dlatego musiał odejść.

2. Zainteresowania zgłaszane w czasie publicznych prelekcji na temat reformy dotyczą:

a) kosztów ekonomicznych i społecznych reformy

b) czasu dokonania reformy

c) braku przygotowania bazy organizacyjnej.

W nowopowstających województwach

strona: 0127

[pn bu 00275/45/2

4.

86

95

wyciąg

Wśród naukowców w S.G.P.S pracuje doc. Jan Macieja, który wytwarza opinie o swojej współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa, taką opinią krąży powszechnie. Wykazuje on duże zainteresowanie kontaktami z U.S.A, organizując pobyty i obwożąc po Polsce naukowców z USA, wykazując zwracającą uwagę aktywność w nawiązywaniu znajomości z osobami z USA.

---

wyciąg

26 V przyjeżdża jako gość Zjedn. Informatyki (Ośrodka Badania Rozwoju Informatyki) Paul Haenni ze Szwajcarii. (zaproszony przez dyr. Matwina) Jest on związany z wieloma organizacjami i instytucjami

strona: 0128

Ipn bu 00275/45/2

jest duża aktywizacja, np.
w Gorzowie, nowy Urząd Wojewódzki
i KW dostały od przedsiębiorstwa
Stillon 4 piętra w budynku
administracyjnym na swoje pomiesz-
czenia. W/g opinii z Gorzowa
reorganizacja będzie łatwiejsza i
tańsza niż początkowo przypuszczano.
W Zielonej Górze natomiast
zgłaszano obawy zmniejszenia
dynamizmu rozwoju miasta i
stworzenia sytuacji zbyt dużego
miasta wojewódzkiego w stosunku do
nowego województwa.
Również obawiano się degradacji
miast powiatowych do roli „miasteczek",

strona: 0129

Ipn bu 00275/45/2

nia dot. ustalania sytuacji i postaw politycznych wśród otoczenia "Tamidry" i wyselekcjonowania osób spośród kontaktów tw. godnych zainteresowania SB. 86

Uwagi: Kontakt Matwina z Haenni wg. "Tamidry" może okazać się wyjątkowo cichary dla SB. Stąd też uzgodniono z "Tamidrą", że będzie dążył do jego rozpoznania, zważywszy, że Matwin ciąży do "Tamidry", jak również i Haenni chce spotkać się z tw.

Niedoszkalając: dane o Macieju przesłać do Wydz. IV wg. i MSW, zaś o Matwinie i Haenim dla tut. Grupy IV tut. Wydziału

cp. 1 + 2 wyciągi

strona: 0130

Ipn bu 00275/45/2

kształcącymi kadrę ~~[illegible]~~
Kierowniczą w skali światowej.
Jest on w Polsce 3-ci lub 4-ty
raz, po raz pierwszy był w
Centr. Ośr. Doskonalenia Kadr
Kierowniczych gościem Matwina.
Haenni ma duże kontakty
międzynarodowe, interesuje się
Polską, w programie pobytu
ma zwiedzić Nową Hutę.
Jego zainteresowanie wieloma
aspektami życia w Polsce stwarza
wrażenie, że wykonuje on jakieś
zadania typu wywiadowczego -
Orientacja polityczna - socjal-
demokratyczna.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotka-

strona: 0131

Ipn bu 00275/45/2

87

Warszawa, dnia 28 maja 1975 r.

(87)

T a j n e

egz.nr 2

NB02566/76

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości wyciąg z informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dn. 26.05.75 r. dot. doc. Jana Macieja, będącego w zainteresowaniu operacyjnym pracownika Waszego Wydziału tow. Zielińskiego.

Wyk. 2 egz.

1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 1310/75

strona: 0132

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 6 czerwca 1975 r.

Tajne
egz. poj.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

INFORMACJA OPERACYJNA

W chwili obecnej występuje duże zamieszanie organizacyjne, w związku z reorganizacją aparatu administracyjnego. Wg opinii środowiska naukowego, sama reforma jest bardzo cenna i właściwa, ale sposób jej przeprowadzenia jest za nerwowy i niezgodny z zasadami naukowymi /doc. Malinowski, prof. Głowacki/. Uważa się, że istniała możliwość bardziej racjonalnego przygotowania zmiany i uniknięcia strat moralnych. Podobna opinia dotyczy reformy bankowości, gdzie nastąpił niezwykły bałagan na skutek pełnego zcentralizowania zmian w ręku Prezesa NBP Bienia, który sam wydaje wszystkie dyspozycje, ciągle je zmienia i nie konsultuje z pozostałym kierownictwem. W banku sytuacja oceniana jest jako "burdel na kółkach " /dyr. dr Jasiński, dyr. Graszowski, doradca Choliński, doradca Laskowski/. Na przykład wskutek wyjazdu dn. 7.VI Prezesa Bienia za granicę została przyśpieszona o tydzień odprawa z dyrektorami z terenu, było jedynie 2 dni na jej przygotowanie. Odprawa nie jest dobrze przygotowana. System organizacji pracy prezesa Bienia jest przedmiotem powszechnej uzasadnionej krytyki - system ten polega na pełnej centralizacji decyzji w ręku prezesa, nie liczenia się ani z organizacją partyjną, ani ze zdaniem dyrektorów /.... wprowadzania zmian bez żadnej konsultacji. Metoda ta jest uważana za niesprawną i demobilizującą dobry aparat centrali. /Opinia dosłownie wszystkich dyrektorów departamentów i doradców/ - m. innymi opinie: - dr Jasiński dyr. dep. informatyki, dr Napiórkowski dyr dep. organizacji i zarządz. mgr Baliński z-ca dyr. dep. organizacji, przew. Rady Zakładowej Bartosik, doradca prezesa Choliński, członek zarz. Michalski, dyr. dep. w min. pracy /b. dyr. dep. w NBP - Zembrzuski/, dyr. dep. planowania Sałdak Tego rodzaju metoda doprowadzi m.innymi do:

a/ nonsensowenej polityki co do emisji pieniądza bilon trudny do rozróżnienia i banknoty, które posiadają omyłki,
b/ nonsensowne powołanie na stanowisko skarbnika banku Cz. Kamińskiego, który jest podpisany na banknotach, a który został zwolniony ze stanowiska i wyrzucony z partii za przekroczenia z okresu przed nominacją. V-ce prezes Fedorowicz zwracał uwagę Bieniowi, że Kamiński nie jest człowiekiem uczciwym przed jego nominacją. Bień jednoosobowo zadecydował i dopuścił do skandalu. Osoba szczególnego zaufania /skarbnik NBP/ podpisana na banknotach musiała być zwolniona.

Uwagi: wg. "Tamizy" prezes NBP - Bień jest uczciwym czł. PZPR i ma dobre intencje, ale niewłaściwie je realizuje.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Wymaga specjalnej uwagi ze strony kompetentnych czynników, ponieważ z jego winy mają miejsce nieprawidłowości w działalności NBP i może dojść do dużej kompromitacji NBP.

Zadanie:

Proszę ustalać i sondować sytuację wśród naukowców w odniesieniu do reformy w administracji. O nieprawidłowościach w NBP sygnalizować podając ich przyczyny i osoby je powodujące.

Przedsięwzięcia:

- Informację " Tamizy " dot. reformy o administracji wykorzystać w informacji wydziałowej.
- Informacje o sytuacji w NBP przekazać Wydz. VII Dep. III.

Wyk. 1 egz.+ wyc.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 1411/75

Ipn bu DD275/45/2

Przyjął: Szlubowski Maf. operac. W-wa dn. 6.06.75 i tajne

89

1) W chwili obecnej występuje duże zamieszanie organizacyjne w związku z reorganizacją aparatu administracyjnego. W/g opinii środowiska naukowego, sama reforma jest bardzo cenna i właściwa, ale sposób jej przeprowadzenia jest za nerwowy i niezgodny z zasadami naukowymi (doc. Malinowski, prof. Głowacki). Uważa się, że istniała możliwość bardziej racjonalnego przygotowania zmiany i uniknięcia strat moralnych. Podobna opinia dotyczy reformy bankowości, gdzie nastąpił niezwykły bałagan na skutek pełnego zcentralizowania zmian w ręku

9.6.75

88

1444

strona: 0135

Ipn bu 00275/45/2

100 (90)

Prezesa, NBP Bienia, który sam wydaje wszystkie dyspozycje, ciągle je zmienia i nie konsultuje z pozostałym kierownictwem.
W banku sytuacja oceniana jest jako „burdel na kółkach" – (dyr. dr. Jasiński, dyr. Gruszowski, doradca Choliński, doradca Laskowski).
Naprzykład naskutek wyjazdu dn. 7.VI Prezes Bienia zagranicę został przyśpieszony o tydzień odprawa z dyrektorami z terenu, i było jedynie 2 dni na jej przygotowanie. Odprawa nie jest dobrze przygotowana.

strona: 0136

Ipn bu 00275/45/2

System organizacji pracy Prezesa Bienia jest przedmiotem powszechnej uzasadnionej krytyki – system ten polega na pełnej centralizacji decyzji w ręku Prezesa, nie liczenia się ani z Organizacją Partyjną, ani ze zdaniem dyrektorów C-li, wprowadzania zmian bez żadnej konsultacji. Metoda ta jest uważana za niesprawną i demobilizującą dobry aparat Centrali. (opinie dosłownie wszystkich dyrektorów departamentów i doradców) – m.innymi Tego rodzaju metoda doprowadziła m.innymi do:

a) nonsensownej polityki co do emisji pieniądza – bilon trudny do rozróżnienia i

Wstawiać ze str. 5.

Ipn bu DD275/45/2

101

bankrutów, które powodują omyłki

b) nonsensowe powołanie na stanowisko skarbnika banku Cz. Kamińskiego, który jest podpisany na banknotach, a który został zwolniony ze stanowiska i wyrzucony z Partii za przekroczenia z okresu przed nominacją. V-ce Prezes Fedorowicz zwracał uwagę Bieniowi, że Kamiński nie jest człowiekiem uczciwym przed jego nominacją. Bień jednoosobowo zadecydował i dopuścił do skandalu. Osoba szczególnego zaufania (Skarbnik NBP) podpisana na banknotach musiała być zwolniona.

cd. na str. 6.

strona: 0138

Ipn bu 00235/45/2

Opinie:

- dr. Jasiński dyr. dep. Informatyki
- dr. Napiórkowski dyr. dep. Organizacji i Zarządzania
- mgr. Baliński z-ca dyr. dep. Organizacji
- ~~[illegible]~~ Przew. R. Zakładowej Bartosik
- doradca Prezesa Choliński
- członek Zarządu Michalski

dyr. dep. w Min. Pracy (b. dyr. dep. w NBP - Zembrzuski)

- dyr. dep. Planowania Sałdak
- ~~doradca~~

co wyciąga

Uwagi: wg. "Taminy" prezes NBP - Bień

strona: 0139

Ipn bu DD275/45/2

jest uczciwym czł. PZPR i ma dobre intencje, ale niewłaściwie je realizuje. Wymaga specjalnej uwagi ze strony kompetentnych czynników, ponieważ z jego winy mają miejsce nieprawidłowości w działalności NBP i może dojść do dużej kompromitacji NBP.

Zadanie: proszę ustalać i sondować sytuację wśród naukowców w odniesieniu do reformy w administracji. O nieprawidłowościach w NBP sygnalizować podając ich przyczyny i osoby je powodują

strona: 0140

Ipn bu DD275/45/2

Ce -

Przedsięwzięcie:

- Informację "Tamidy" dot. [illegible] czy o administracji wykorzystać w informacji wydziałowej
- Informacje o sytuacji w NBP przekazać Wydz. VII, Dep. III.

[illegible]

strona: D141

Ipn bu 00275/45/2

103

Warszawa, dnia 12 czerwca 1975 r.

93

NB 02790/75

T a j n e
egz. nr..... 2

NACZELNIK WYDZIAŁU VII DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wykorzystania operacyjnego wyciąg z informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dn. 5.06.75 r. dot. prezesa NBP - Bienia i nieprawidłowości występujących na tym obiekcie.

Zał. 1

Wyk. 2 egz.

1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 1399/75

/-/ mjr A. F E L I Ś

strona: 0142

Ipn bu 00275/45/2

104

Warszawa, dnią 30 czerwca 1975 r.

Tajne
egz. poj.

Źródło -"Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

INFORMACJA OPERACYJNA

Paul Haenni w czasie pobytu w Warszawie przebywał cały czas u dyrektora Mtwina w jego prywatnym mieszkaniu. Haenni deklaruje wielką sympatię do Polski, jest w chwili obecnej ekspertem od spraw polskich, w czasie swoich licznych pobytów w Polsce systematycznie zwiedza poszczególne części Polski. Obecnie zwiedzał Nową Hutę. Haenni jest świetnie zorientowany w problemach polskich i ekonomicznych, społecznych i politycznych. Swoją postawę polityczną określa jako socjaldemokratyczną. Posiada on duże stosunki międzynarodowe m.in. w USA i jest obecnie przewodniczącym Rady Naukowej Międzynarodowej Szkoły Managerów w Fontenblau.. pod Paryżem.

W czasie pobytu w Polsce - w czerwcu br. - wygłosił wiele odczytów m.in. na temat stylów zarządzania na Zachodzie i Wschodzie, reprezentując koncepcję konwergencji, stopniowej ewolucji systemów socjalistycznego i kapitalistycznego.

Haenni widzi wady tradycyjnej polityki kapitalistycznej i "reakcyjność" postaw wielkich bussinesmenów, uważa jednak, że nowa struktura "społecznej własności" korporacji stwarza podstawy do humanizacji systemu kapitalistycznego i jego stopniowego uspołeczniania. Haenni podsuwa swoje koncepcje w sposób inspirujący temat i sonduje.... opinie rozmówców. Szczególnie interesuje się informacjami o sytuacji ekonomicznej, nastrojach społecznych, systemach organizacji zarządzania. Matwin zapewnił mu przez swojego pracownika A. Aranowskiego, członek partii /pracuje w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Informatyki / organizację kontaktu ze środowiskiem naukowym i zorganizowanie odczytów. / w Tow. Naukowym Organizacji i Zarządzania/. Prof. Straszak nie zgodził się na jego wykład w Inst. Org. i Kier. podobnie prof. Kurnal z SGPiS /Katedra Teorii Organizacji/ nie chciał zorganizować mu odczytu. Odczyty miał w Zjednoczeniu Informatyki iw OBRI /seminarium/. Aranowski chce obecnie odejść od Matwina.

W środowisku dziennikarzy warszawskich, partyjnych w odniesieniu do reformy administracji /likwidacja powiatów/ zaobserwowano aktualnie następujące opinie:

./.

Ipn bu 00275/45/2

a/ Spłaszczenie struktur nie jest jedynym sposobem usprawnienia administracji.

b/ Reforma spowoduje zwiększenie centralizacji i tendencji mocnego trzymania.

c/ Reforma spowodowała bałagan i krzywdy moralne wielu urzędników.

d/ Reforma ma charakter "rewolucji kulturalnej" m.innymi osłabia ogniwa partii.

e/ Występuje duże poczucie niepewności u wielu osób, którym nie zapewniono odpowiedniej pracy /dotyczy to znacznej skali/. NP. red. Główczyk sugerował znacznie szerszą płaszczyznę przyczyn reformy niż tylko wynikających z teorii organizacji, ale nie wyjaśniał konkretnie o co mu chodzi, można było się domyśleć, że chodzi tu o przygotowanie terenu pod względem personalnym przed zjazdem. Odnosi się wrażenie, że opinia ta była aprobowana przez dziennikarzy.

W środowisku aktywu stołecznego SD opinie są mniej ostre, uważa się jednak, że metoda przeprowadzenia reformy była zbyt rewolucyjna, za szybko i za mało dokładnie.

Zadanie:

Aktualne z poprzedniego spotkania, dot. ustalania sytuacji i zachowania się naukowców z otoczenia " Tamizy ".

Przedsięwzięcia:

Informację o Matwinie - dyr. Zjednoczenia Informatyki i jego powiązaniach z Haennim przekazać Gr. IV.
Informację o opiniach wśród warszawskich dziennikarzy o reformie w administracji wykorzystać w informacji wydziałowej.

odczytałem 2.7.75

Wyk. 1 egz. + wyc.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 1559/75

Inw. nr. 00275/45/2

Zdobycz "Tamiza" Przy gł. Szlubowskiej

Hut. operacyjna

W-wa, dn. 30.06. 1.75.

1.

Paul Haenni w czasie pobytu w Warszawie przebywał cały czas u dyrektora Matwina w jego prywatnym mieszkaniu. Haenni deklaruje wielką sympatię do Polski, jest w chwili obecnej ekspertem od spraw polskich, w czasie swoich licznych pobytów w Polsce systematycznie zwiedza poszczególne części Polski. Obecnie zwiedzał Nową Hutę. Haenni jest świetnie zorientowany w problemach polskich: ekonomicznych, społecznych i politycznych. Swoją postawę polityczną określa jako socjal-demokratyczną.

Posiada On duże stosunki międzynarodowe m. inny w USA i jest obecnie przewodniczącym Rady Naukowej Międzynarodowej Szkoły

105

1559

strona: 0145

Ipn bu 00275/45/2

Manayerów w Fontainebleau pod Paryżem.

W czasie pobytu w Polsce -w czerwcu b.r. wygłosił wiele odczytów m. innymi na temat stylów zarządzania na Zachodzie i Wschodzie, reprezentując koncepcję konwergencji, stopniowej ewolucji systemów: socjalistycznego i kapitalistycznego.

Haenni widzi wady tradycyjnej polityki kapitalistycznej i „reakcyjność" postaw wielkich bussiresmenów, - uważa jednak, że nowa struktura „społecznej własności" korporacji stwarza podstawy do humanizacji systemu kapitalistycznego i jego stopniowego uspołeczniania. Haenni podsuwa swoje koncepcje w sposób inspirujący temat i sonduje opinie rozmówców.

strona: 0146

Ipn bu 00275/45/2

Szczególnie interesuje się informacjami o: sytuacji ekonomicznej, nastrojach społecznych, systemach organizacji zarządzania.

3.96

106

Matwin zapewnił mu przez swojego pracownika A. Aranowskiego – członek Partii – (pracuje w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Informatyki) organizację kontaktu ze środowiskiem naukowym i zorganizowanie odczytów – (w Tow. Naukowym Organizacji i Zarządzania) –

Prof. Straszak nie zgodził się na Jego wykład w Inst. Org. i Kier. podobnie prof. Kurnal z SGPiS – (Katedra Teorii Organizacji) – nie chciał zorganizować Mu odczytu.

Odczyty miał w Zjednoczeniu Informatyki i w OBRI – (seminarium)

sliona: D147

Ipn bu 00275/45/2

Aranowski chce obecnie odejść od Matwina.

— W środowisku dziennikarzy warszawskich partyjnych w odniesieniu do reformy administracji /likwidacja powiatów/ zaobserwowano aktualnie następujące opinie:

a/ Spłaszczenie struktur nie jest jedynym sposobem usprawnienia administracji

b/ reforma spowoduje zwiększenie centralizacji i tendencji „mocnego trzymania"

c/ reforma spowodowała bałagan i krzywdy moralne wielu urzędników.

d/ reforma ma charakter „rewolucji kulturalnej" m. innymi

strona: 0148

Ipn bu 00275/45/2

osłabia ogniwa Partii. 107 5

94

e) występuje duże poczucie niepewności u wielu osób, którym nie zapewniono odpowiedniej pracy. (dotyczy to znacznej skali).

*

wstawka

- W środowisku aktywu stołecznego S.D. opinie są mniej ostre, uważa się jednak, że metoda przeprowadzenia reformy była zbyt „rewolucyjna", za szybko i za mało dokładnie.

* (np. red. Główczyk sugerował znacznie szerszą płaszczyznę przyczyn reformy, niż tylko wynikających z teorii organizacji), ale nie wyjaśniał konkretnie o co mu chodzi; można było się domyśleć, że

strona: 0149

Ipn bu 00275/45/2

Chodzi tu o przygotowanie „terenu" 6
pod względem personalnym przed
Zjazdem. Odnosi się wrażenie, że
opinia ta była aprobowana przez
dziennikarzy.)

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania, dot. ustalenia sytuacji i zachowania się naukowców z otoczenia „Tamtej"

Przedsięwzięcie: Informację o Matwinie – dyr.

Zjednoczenia Informatyki i jego pociągnięcia z Haennim przekazać Gr. IV.

Informację o opiniach wśród warszawskich dziennikarzy o reformie w administracji wykorzystać w informacji wychwalonej.

[illegible]

1 egz + wyciąg dla Gr. IV.

strona: 0150

Ipn bu 00275/45/2

108

Warszawa, dnia 24 lipca 1975 r.

T a j n e
egz.poj.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

INFORMACJA OPERACYJNA

Dr Wiktor Askanas delegowany na początku lipca do Anglii spotkał się z prof. Baumanem i prof. Hirszowicz, którzy przyjechali do niego z Leeds. Spotkanie miało miejsce w "pubie" i dotyczyło informacji co się dzieje ze znajomymi, którzy zostali w Polsce. Bauman interesował się swoimi byłymi współpracownikami. Oboje wyrzekali, że czują się źle w Anglii i że nie mają tu tej pozycji, którą mieli w Polsce. Uważają, że popełnili błąd opuszczając kraj i że ci co zostali byli bardziej przewidujący, pomimo wszystko "jakoś się urządzili ". Bauman pytał o doc. Doktora i radził Askanasowi "trzymać się jego".

Dr Askanas w chwili obecnej został usunięty z Uniwersytetu Warszawskiego /nie przedłużono mu czasowego zatrudnienia/ i stara się dostać do Zakładu Socjologii Organizacji w Instytucie Organizacji PAN kierowanym przez doc. Doktora. Askanas poprzednio pracował w zespole doc. Kieżuna, przeszedł jednak od lutego br. do doc. Koźmińskiego, z którym jest w przyjaźni. Askanas ma brata stryjecznego w USA, który wyemigrował w 1968 r. i mieszka w Nowym Jorku, jest lekarzem i prosperuje bardzo dobrze. Askanas jest zaprzyjaźniony z dyr. Matwinem, z którym współpracował w Instytucie Maszyn Matematycznych. Bardzo popiera Askanasa doc. Stefan Kwiatkowski /żydowskiego pochodzenia/ z-ca dyr. Instytutu Polityki Naukowej Min. Nauki, który niedawno, jako naczelny redaktor Przeglądu Organizacji powołał go w skład redakcji tego pisma. O zwolnieniu Askanasa z UNIW. Warszawskiego doc. Koźmiński nie był powiadomiony uważa ten fakt za wotum nieufności w stosunku do siebie.

Na podstawie kontaktów towarzyskich, ze Stronnictwa Demokratycznego, z opinii gospodyń domowych należy stwierdzić wzrost i to poważny nastrojów niezadowolenia z powodu braków w zaopatrzeniu. W kolejkach dochodzi do wrogich wypowiedzi spotykających się z uznaniem zebranych. Sytuację w chwili obecnej należy uznać za niepokojącą. W swobodnych rozmowach członków Prezydium SD padały opinie pełne zaniepokojenia i krytyki m. innymi działalności v-ce prezydenta Karwacińskiej która odpowiada za działalność handlową w Warszawie. Opinie te były również formułowane na posiedzeniu Prezydium, w sensie konieczności poprawy zaopatrzenia. Informacje te pochodzą z opowiadań uczestników zebrań Prezydium.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie:

Proszę ustalać opinie swego otoczenia w odniesieniu do zapowiedzianej wizyty prezydenta USA w Polsce.
Sondować poglądy i zachowanie się b. aktywistów prawicowych ugrupowań.

Uwagi:

" Tamiza" sygnalizuje o wzrastaniu niezadowolenia w społeczeństwie warszawskim, spowodowanego systematycznym brakiem mięsa i wysokimi cenami owoców.

Wyk. 1 egz.
Wyciąg dla tow.Tomaszewskiego

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 1673/75

Ipn bu 00275/45/2

Zdrowie Tamira
Przyjął: Szenkowski.

Informacja operacyjna.

W-wa, dn. 24.07.1975.

tajne

(58)

(99)

109.

cyciąg

1675

dr. Wiktor Askanas delegowany na początku lipca do Anglii spotkał się z prof. Baumanem i prof. Hirszowicz, którzy przyjechali do niego z Leeds. Spotkanie miało miejsce w "pubie" i dotyczyło informacji co się dzieje ze znajomymi, którzy zostali w Polsce. Bauman interesował się swoimi byłymi współpracownikami. Oboje wyrzekali, że czują się źle w Anglii i że niemają tu tej pozycji, którą mieli w Polsce. Uważają, że popełnili błąd opuszczając kraj i że ci co zostali byli bardziej przewidujący, pomimo wszystko "jakoś się urządzili".. Bauman pytał o doc. Doktora i radził Askanasowi "trzymać się Jego".

Dr. Askanas w chwili obecnej został usunięty z Uniwersytetu Warszawskiego/ nie przedłużono mu czasowego zatrudnienia/ i stara się dostać do Zakładu Socjologii Organizacji w Instytucie Organizacji PAN kierowanym przez doc. Doktora. Askanas poprzednio pracował w zespole doc. Kieżuna, przeszedł jednak od lutego br. do doc Koźmińskiego, z którym jest w przyjaźni. Askanas ma brata stryjecznego w USA, który wyemigrował w 1968 i mieszka w Nowym Jorku, jest lekarzem i prosperuje bardzo dobrze. Askanas jest zaprzyjaźniony z dyr. Matwinem z którym współpracował w Jnstytucie Maszyn Matematycznych. Bardzo popiera Askanasa doc. Stefan Kwiatkowski (żydowskiego pochodzenia) z-ca dyr. Instytutu Polityki Naukowej Min. Nauki, który niedawno, jako naczelny redaktor Przeglądu Organizacji powołał Go w skład redakcji tego pisma.

O zwolnieniu Askanasa z UNIW. Warszawskiego doc. Koźmiński nie był powiadomiony uważa ten fakt za wotum nieufności w stosunku do siebie.

– Verte –

strona: 0153

Ipn bu 00275/45/2

Na podstawie kontaktów towarzyskich; ze Stronnictwa Dem. – z opinii gospodyń domowych należy stwierdzić wzrost i to poważny nastrojów niezadowolenia z powodu braków w zaopatrzeniu. W kolejkach dochodzi do wrogich wypowiedzi spotykających się z uznaniem zebranych. Sytuacja w chwili obecnej należy uznać za niepokojącą. W swobodnych rozmowach członków Prezydium S.D. podały opinie pełne zaniepokojenia i krytyki m. innymi działalności vice prezydenta Karwacińskiej która odpowiada za działalność handlową w Warszawie. Opinie te były również formułowane na posiedzeniu Prezydium, w sensie konieczności poprawy zaopatrzenia. Informacje te pochodzą z opowiadań uczestnika zebrań Prezydium.

Zadanie: proszę ustalać opinie swego otoczenia w odniesieniu do zapowiedzianej wizyty prezydenta USA w Polsce. Sondować poglądy i zadziwienie się b. aktywistów prawicowych ugrupowań.

Uwagi: Tamtejszą sygnalizuję o wzrastaniu niezadowolenia w społeczeństwie warszawskim, spowodowanego systematycznym brakiem mięsa i wysokimi cenami owoców.

Wyciąg dla t. Tomaszewskiego

24.7.75

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: "Tamira"
Przyjął: Szlubowski

W-wa, dn. 29.07.1975
tajne

Informacja operacyjna

Wizyta Forda wywołała duże poruszenie , ale i nieco odmienne reakcje niż poprzednia wizyta Nixona. W środowisku pracowników finansowych wyższych szczebli obserwuje się pewien spadek "fascynacji" Ameryką, wynika to z końca mitu Ameryki jako najbogatszego kraju na świecie a także skutecznym "obrzydzaniem" USA przez naszą propagandę, w szczególności dotyczy to wojny Wietnamskiej. Nie bez znaczenia są też obserwacje osób ,które odwiedzały swoich krewnych w USA i przywiozły opinie o różnych ujemnych stronach życia w USA. Autorytet USA OBNIŻYŁ poważnie cały szereg niepowodzeń politytycznych(klęska w Wietnamie.klęska w Kambodży.) co ugruntowało przeświadczenie o naiwności i nieudolności polityki amery kańskiej, do tego dochodzi świadomość dwulicowej polityki w stosunku do Polaków w okresie zakończenia wojny i bezpośrednio po wojnie. Przesłanki te powodują, że przywitanie Forda było mniej spontaniczne niż poprzednio Nixona. Nie bagatelne znaczenie ma również fakt przymusowego udziału w powitaniu i zorganizo-

strona: 0155

Ipn bu 00275/45/2

wanego wyjścia z zakładów pracy. Ta pewna forma przymusu w powitaniu, także oficjalne zachęty do serdecznego witania, obniżyły temperaturę uczuć na zasadzie przekory typowej dla Polaków.

Ocena dokonana na podstawie opinii pracowników centrali banku(nacz. Celińska ,dyr. Baliński i inni).

W środowisku PAN zwraca się uwagę na możliwość dalszej pomocy finansowej dla Polski ze strony USA jako na podstawowy motyw serdecznych zabiegów ze strony naszego kierownictwa w stosunku do USA. W środowisku UW zwrócono uwagę na niekonsekwencję naszego stosunku do USA w oficjalnych enuncjacjach i w polityce dotyczącej współpracy naukowej . Według oficjalnego oświadczenia rektora Rybickiego na Senacie UW kontakty naukowe z USA i RFN są ograniczane i każdorazowo wymagają osobistej zgody Ministra Nuauki.

POwszechnie jest też znane poufne zarządzenie ministra Kaliskkiego w tej sprawie.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania w kwestii ustalenia zachowania się otoczenia tu w odniesieniu do wydarzeń społ-politycznych.

strona: 0156

Ipn bu 00275/45/2

Zebrało: „Tamira"
Przyjął: Szlubowski
LVII „Sobdmieście" o godz. 10⁰⁰

Inf. operacyjna

W-wa dn. 6.08.1975 r.

Tajne

(101)

Opinie środowiska naukowego o KBWE.

1. KOlosalny sukces ZSRR, dalsze defenzywa USA, przejaw słabości USA. Kolejna kapitulacja po Wietnamie i Kambodży. Dowód niezwykle skutecznej i sprytnej polityki ZSRR i całego obozu socjalistycznego.

2. Taktyka radziecka zmierza do pełnego zabezpieczenia spokoju w Europie ze względu na zagrożenie ze strony Chin. Należy przewidywać że po śmierci Mao rozpocznie się aktywna działalność ZSRR na terenie Chin np. naskutek prośby jakiejś grupy partyjnej.

3. Kursuje informacja o opinii Sołżenicyna, który miał powiedzieć, że KBWE to bezkrwawo wygrana trzecia wojna światowa.

4. Naogół małe zainteresowanie sprawą KBWE co chyba wiąże się ze wzrastającą obojętnością na sprawy polityki zagranicznej i raczej koncentracji na trudnościach wewnętrznych.

– opinie dr. Dzida z JOK – bem
doc. Kwiatkowski – PZPR
prof. Więckowski – PZPR.

./.

M

wykorzystać do informacji
[illegible]
7.08.75

wykorzystano do informacji
7.VIII.75
[illegible]

strona: 0157

Ipn bu 00275/45/2

W dniu 1 VIII - odbyło się spotkanie b. żołnierzy "Harnasia" w kawiarni "Harenda", było około 10 osób. Brał udział „Prus", spotkanie miało charakter towarzyski - tradycyjny. Prus oświadczył, że pisze historię S.N., jest schorowany i jest już na emeryturze. W rozmowie oświadczył, że nie ma powrotu do liberalizmu gospodarczego, mówił o 68 roku, że była to słuszna koncepcja, ale niezręcznie przeprowadzona.

Na cmentarzu z "Prusem" spotkał się prof. Wagner z USA, istnieje możliwość bezpośredniego spotkania się z Wagnerem.

Byli Harnasiowcy w większości obecnie aktywnie działają zawodowo dla PRL / zajmują nieraz kierownicze stanowiska i są członkami PZPR, stąd też ten typ spotkań przebiega bez akcentów godnych uwagi S.B.

"Tamiza"
6.08.71.

Zadanie: Proszę doprowadzić do spotkania z prof. Wagnerem (b. działacz SN) i w sprzyjających okolicznościach dążyć do ustalenia celu jego przyjazdu do Polski oraz pociągnąć w kraju z b. działaczami SN i innymi osobami. Zmierzać do ustalenia co i kogo reprezentuje od strony zawodowej i politycznej. Do spotkania z nim posłużyć się tym, że sam czuł się z Wami skontaktować podczas Waszej nieobecności.

strona: 0158

Ipn.bu-00275/45/2

Dotyczy: "Tandra".
Przyjął: Szlubowski

Mat. operacyjna

Wrz. dn. 25.09.75 r.
tajne (102)

112

W sierpniu br. byli w Warszawie: Dr. Frederik X. Fleron profesor ze State University of New York w Buffalo i dr. Erik P.Hoffman associate professor z State University of New York z Albany. obaj specjaliści nauk politycznych. F. Fleron interesował się badaniami z zakresu zarządzania i akcją zakupu licencji zagranicznych przez Polskę. Twierdził że wczasie pobytu na Węgrzech dostał od pracownika handlu zagranicznego spis zakupionych licencji i prosił o taki z Polski . Interesował się kto mógł by mu spis ten dostarczyć, zapowiedział ,że przy następnej bytności do tej sprawy powróci, sądząc,że to nie stanowi tajemnicy państwowej, a interesuje Go z punktu widzenia oceny naukowej.

Uwagi: "Tandra" nie wyklucza, iż Fleron może być zaangażowany w działalność na odcinku wywiadu ekonomicznego USA, stąd "Tandra" sygnalizuje o jego zainteresowaniach licencjami. Ponadto "Tandra"

strona: 0159

Ipn bu 00275/45/2

podał, że w środowisku polskich naukowców panuje opinia, iż przypadki pożarów w W-wie (CDD i most oraz "Junior") są dziełem opozycji antygierkowskiej, która w ten sposób dąży do pogłębienia narastającego niezadowolenia z sytuacji wewnętrznej, by tym łatwiej przeforsować swoje koncepcje i zmiany na VII Zjeździe Partii. W tej sytuacji jaka się obecnie kształtuje rozmówcy "Tanidry" dopatrują się tej samej metody zastraszenia i pobudzenia wszelakich elementów antypartyjnych do pogłębiania napięcia i uprzedzania społeczeństwa do sekretarza KC. Jak to zastosowano przed i w toku wydarzeń grudniowych w stosunku do Gomułki i jego najbliższych, których można było usunąć od władzy. Tego typu opinię reprezentuje prof. Głowacki, prof. dyr. Więckowski z Instytutu Zarządzania i Kierowania UW, prof. Bekszak z SGPiS, [illegible] i inni. Są oni zdania

strona: 0160

Ipn bu 00275/45/2

że konieczna jest energiczna akcja aparatu państwowego przeciwdziałająca narastaniu psychozy w społeczeństwie, iż ostatnie przypadki pożarów są wyrazem demonstracji sprzeciwu opozycji antygierkowskiej na zaprezentowane w Sosnowcu przez I. Sekretarza ke zamierzenia ekonomiczno-cenowe. W przeciwnym wypadku napięcie w społeczeństwie będzie narastać i będą się masowo pojawiać szkodliwe akty ze strony marginesu społecznego, ośmielonego pogłębiającym się niezadowoleniem społeczeństwa!

Zadanie: proszę ustalać sytuację w swoim otoczeniu i sondować panujące przekonania i opinie.

Przedsięwzięcie: o zainteresowaniu Fleiona zakupionymi przez Polskę i Węgry licencjami powiadomić odpowiednie departamenty MSW.

1 egz + wyciąg – dla Dep. III

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 29 września 1975 r.

SVB-04844/75

Tajne
egz.nr.....

NACZELNIK WYDZIAŁU VI DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wykorzystania operacyjnego wyciąg z informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dnia 25.09.75 r. dot. dr Frederika Flerona /obywatela USA/, interesującego się licencjami zakupionymi przez Polskę i Węgry.

Zał. 1

Wyk. 2 egz.

1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 2339/75

/-/ mjr A. FELIŚ

Ipn bu 00275/45/2

Zmiana: "Tamira"
Przyjął: Szlubowski

Mut operacyjna

W-wa dn. 24.09.75 r.

2 kopie

105

115

Pożar CDD i mostu Łazienkowskiego wywołały falę plotek i spowodowały poruszenie w wielu środowiskach. Relacja dotyczy środowisk:

- bankowego / NBP i PKO /
- robotniczego / Zajezdnia autobusowa MZK - Bródno /
- naukowego / Uniw. Warszawski /.

Poruszenie to wiąże się z napiętą sytuacją związaną z obawą niekorzystnych zmian cen. Obawy te ugruntowały się po telewizyjnej wypowiedzi I sekretarza, że ruch cen jest zjawiskiem normalnym, chodzi o to, żeby był również i ruch płac. Zostało to potraktowane jako zapowiedź regulacji płac i cen, a ponieważ dotychczasowe doświadczenia z tych obustronnych ~~relacji~~ regulacji są jednoznaczne to znaczy ceny rosną nieproporcjonalnie do płac stąd i niepokój. Niepokój ten potęgują również informacje Gierka o 5% zwyżce w r. 1974 i 2,5% w 1975, co nie zgadza się z odczuciem społecznym. Wiąże się to bowiem z cenami nowości które są b. wysokie, a istnieje tendencja do wypierania ~~nowości~~ przez nowości starego asortymentu. Również to wszystko co podrożało podrożało o kilkadziesiąt %. / benzyna, papierosy, koleje /

Stąd też i przypuszczenia, że

1. - nastąpi generalna dewaluacja o 30 do 50% wartości pieniądza
2. - jedynie wkłady w PKO do 50 tysięcy będą rewaloryzowane.

Pracownicy bankowi / III O/Miejski, IX O/Miejski NBP / są pytani przez klientów czy są już jakieś zarządzenia w tym kierunku.

strona: 0163

Ipn bu 00275/45/2

Na tle tej atmosfery pożary w CDDi na trasie (a plotka głosi, że również ugaszono w Junione i że spaliły się stajnie na Wyścigach) uważane są za protestacyjne akty sabotażu, bądź za działalność inspirowaną przez jakąś frakcję wewnątrz partyjną. Pożary te wywołały duże zaniepokojenie a jednocześnie pogłoski o kolportażu ulotek / Papierosy podrożały, mamy nie palić, to będzie się palić Warszawa / - relacja niezyndyktyfikowanego kierowcy z zajezdni Bródno - twierdził, że kolega jego widział ulotki. Druga wersja, że „gdzieś" były napisy: 7 pożarów na 7my Zjazd, lub 30 pożarów na 30 lecie."

Naogół nie wierzy się w przypadek, -

Dalsza wersja to świadome poruszenie opinii celem stworzenia atmosfery niepokoju i wykorzystania jej przeciwko Gierkowi. Wypowiedzi kierowcy taksówki: - - „Żrą się w Partii przed Zjazdem, Jaroszewicz chce wygryźć Gierka". Motyw ten często się powtarza, Jaroszewicz contra Gierek, przy czym Jaroszewicz to „dzierżymorda", „słupajka" „kapral" „agent Moskwy", a Gierek chce dobrze, choć nie jest dobrze poinformowany.

Takie akcje jak brak mięsa w lutym /przy pełnym magazynach/ i obecne pożary i nacisk na decyzję o Twyżce cen są uważane za przejawy działalności anty Gierkowej.

strona: 0164

Ipn bu 00275/45/2

3. 107

M7

Wydaje się, że

1. konieczna jest szybka informacja o istniejących niepokojach i plotkach dla I Sekretarza
2. chyba istnieje potrzeba „ostudzenia" atmosfery bądź to poprzez
   a) ośmieszenie plotkarstwa w prasie
   b) wystąpienie w telewizji np. rzecznika prasowego rządu.

Najlepszą formą jest chyba ośmieszenie tendencji panikarskich, przy jednoczesnym autorytatywnym podkreśleniu, że stopa życiowa nie ulegnie zmianie, względnie wcześniejszego ogłoszenia o projektach podwyżek cen i płac.

Uwagi: wyraziłem „Tamirze" uznanie i podziękowałem za stosunkowo ciekawą i wnikliwą informację o sytuacji w jego otoczeniu. W najbliższy poniedziałek „Tamira" służbowo udaje się na okres 10 dni do Wiednia.

Zadanie: „Tamira" na terenie Austrii wykorzysta sprzyjające okoliczności do uzyskania danych pod kątem naszych zainteresowań.

– Informacji tej nie przypisywać na maszynie.

[illegible]

strona: 0165

Ipn bu 00275/45/2

118 108

Warszawa, dnia 14 października 1975 r.

Tajne
egz. poj.

Źródło - t.w. "Tamiza"
Przyjął - T. Szlubowski

INFORMACJA OPERACYJNA

Dr Askanas nie został przyjęty do pracy w Instytucie Doskonalenia Kadr Kierowniczych, gdzie miał już przygotowane miejsce. Dyrektor Instytutu minister Br. Ostapczuk oświadczył mu, że nie reflektuje na jego pracę. W prywatnej rozmowie oświadczył, że ma pewne istotne zastrzeżenia co do osoby Askanasa, ale nie uważa za właściwe ich ujawnianie.
Askanas zwrócił się do dyrektora Zjednoczenia Informatyki Matwina, który zaangażował go do pracy w ośrodku łódzkim. Żona Askanasa zamieszkuje w Łodzi stąd też Askanas praktycznie będzie przebywać na tamtejszym terenie.
"Polityka" zwróciła się do wielu naukowców z prośbą o artykuły na temat sprawności organizacji, istotnych punktów i środowisk źle pracujących, oceny efektywności przeprowadzonych reorganizacji. Ogólne hasło brzmi " skończyć ze świętą improwizacją ". W ostatnich numerach /36-40/ ukazały się już artykuły J. Maziarskiego, Giełżyńskiego i szeregu naukowców /w skrótowej formie/.

Przypadki pożarów w Warszawie były przedmiotem zainteresowań w Wiedniu. Zadawano pytania o wielkość strat, ewentualne ofiary. Informacje w tej sprawie dochodziły od turystów polskich i austriackich. Zainteresowanie miało jednak charakter ograniczony do zwykłej ciekawości, bez podtekstu politycznego.
W środowisku naukowym wyraźnie przycichła psychoza spekulacji co było przyczyną pożarów, powoli schodzi ta sprawa z tematu rozmów w ogóle, aczkolwiek istnieje przeświadczenie, że np. pożar mostu był efektem podpalenia.

Do osób parających się fotografiką zaliczam:

1. Tadeusza Szkaradka głównego rewidenta Banku NBP, ul.Warecka 10, robi zdjęcia, powiększenia, zorganizował pracownię fotograficzną w banku ma dostęp do nowoczesnych urządzeń, członek PZPR, członek ORMO, pewny i oddany członek partii, ma skłonności lewackiego podejścia.

2. Czesława Kamińskiego b. głównego skarbnika NBP usuniętego z partii, obecnie Oddział Wojewódzki NBP, ma wysokie umiejętności fotograficzne, plastyczne, robi kopie starych monet, wszechstronny plastyk, może mieć dostęp do kalkomanii suchej /Letraset/ mieszka Warecka 10. Człowiek o niskich walorach moralnych, nastawiony na osobisty zysk, karierowicz, przynależność do partii traktował jako ułatwienie życia.

./.

Ipn bu 00275/45/2

Obaj mogą mieć dostęp do maszyn typu Erika i Urania, które mogą być na stanie NBP. Szkaradek ma łatwe styki z osobami z Łodzi, Krakowa i innych miast, gdzie są jego ekspozytury /zespoły rewizyjne/. Kamiński do 1974 r. miał łatwe kontakty jako główny skarbnik NBP.

Zadanie:

Aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalania sytuacji w otoczeniu " Tamizy " i ustalania elementów wrogich.

U w a g i:

Dr Askanas to ten osobnik, który powiązany jest z Baumanem. Będąc w br. w Londynie przekazywał Baumanowi relacje o sytuacji w kraju.
W toku spotkania pokazałem "Tamizie" dodatkowe zadanie dot. "Letrasetu" zgodnie z opracowanym zadaniem przez Gr. II A. " Tamiza " już w tym doniesieniu wymienia osoby, które parają się fotografiką, mają dostęp do Letrasetu i maszyn Erika i Urania.

Wyk. 1 egz. + 2 wyc.

Druk MW/opr.TSz
nr masz. 2626/75

wyciąg o tej modzie
15.10.75

15.10.75

strona: 0167

Ipn bu 00215/45/2

Przyjęcie Lubowski

inf. operacyjna

W-wa dn. 14.10.75.

Dr. Askanas nie został przyjęty do pracy w Instytucie Doskonalenia Kadr Kierowniczych, gdzie miał już przygotowane miejsce. Dyrektor Instytutu minister Br. Ostapczuk oświadczył mu, że nie reflektuje na jego pracę. W prywatnej rozmowie oświadczył, że ma pewne istotne zastrzeżenia co do osoby Askanasa, ale nie uważa za właściwe ich ujawniania.

Askanas zwrócił się do dyrektora Zjednoczenia Informatyki Matwina, który zaangażował go do pracy w ośrodku Łódzkim. Żona Askanasa zamieszkuje w Łodzi stąd też Askanas praktycznie będzie przebywać na tamtejszym terenie.

strona: 0168

Ipn bu 00275/45/2

– "Polityka" zwróciła się do wielu naukowców z prośbą o artykuły na temat sprawności organizacji, istotnych punktów i środowisk źle pracujących, oceny efektywności przeprowadzonych reorganizacji. Ogólne hasło brzmi „skończmy ze świętą improwizacją". W ostatnich numerach (36-40) ukazały się już artykuły J. Maziarskiego, Giełżyńskiego i szeregu naukowców (w skróconej formie).

– Przypadki pożarów w Warszawie było przedmiotem zainteresowania w Wiedniu, zadawano pytania o wielkość strat, ewentualne ofiary

strona: 0169

Ipn bu 00275/45/2

informacje w tej sprawie dochodziły od turystów polskich i austriackich. Zainteresowanie miało jednak charakter ograniczony do zwykłej ciekawości, bez podtekstu politycznego. W środowisku naukowym wyraźnie przycichła psychoza spekulacji: co było przyczyną pożarów, – powoli schodzi ta sprawa z tematu rozmów w ogóle, aczkolwiek istnieje przeświadczenie, że np. pożar mostu był efektem podpalenia.

strona: 0170

Ipn bu 00275/45/2

— Do osób parujących się fotografiką zaliczam:

1. Tadeusza Szkaradka
Głównego Rewidenta
Banku N.B.P.
ul. Warecka 10 —
— robi zdjęcia, powiększenia, zorganizował pracownię fotograficzną w banku ma dostęp do nowoczesnych urządzeń.
— Członek PZPR, członek ORMO. pewny i oddany członek Partii. ma skłonności lewackiego podejścia.

2. Czesława Kamińskiego
b. Głównego Skarbnika NBP
usuniętego z Partii, obecnie
Oddział Wojewódzki NBP.
— ma wysokie umiejętności fotograficzne, plastyczne

strona: 0171

Ipn bu 00275/45/2

robi kopie starych monet, wszechstronny plastyk, może mieć dostęp do kalkomanii suchej (Letrasyt).

mieszka Wacecka 10.

Człowiek o niskich walorach moralnych nastawiony na osobisty zysk, karierowicz przynależność do Partii traktował jako ułatwienie życia.

Obaj mogą mieć dostęp do maszyn typu Erika i Urania które mogą być na stanie NBP.

Szkaradek ma Tatrze styki z osobami z Łodzi, Krakowa i innych miast, gdzie są jego ekspozytury (Zespoły Rewizyjne).

Kamiński do 1974 roku miał Tatrze kontakty jako Główny Skarbnik NBP

strona: 0172

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania
det. ustalenia sytuacji w otoczeniu
"Tamizy" i ustalenia elementów wrogich.

Uwagi: dr. Askanas - to ten osobnik, który
powiązany jest z Baumanem. Będąc w Dr.
skondycjonie przekazywał Baumanowi
relacje o sytuacji w Kraju.

W toku spotkania przekazałem "Tamizie"
dodatkowe zadanie det. "Letiseta" zgodnie
z opracowanym zadaniem przez Gr. II a.

"Tamiza" już w tym doniesieniu
wymienia osoby, które parają się fotografiką,
mają dostęp do Letiseta i maszyn
kilka będzie wrócić.

1 egz + 2 wyciągi dla Gr. III i II a.

Grus [illegible]
[illegible]

sklana: 0173

Ipn bu 0275/45/2

122 (111a)

Warszawa, dnia 2 października 1975 r.

T a j n e
egz.nr. 339

Z A D A N I A

dot. zwalczania wrogiej propagandy pisanej

1. Ujawnianie wszystkich sygnałów i uzasadnionych sugestii dotyczących:
   a. przygotowań do: opracowywania i kolportażu ulotek, paszkwili lub wykonywania wrogich napisów
   b. istnienia nielegalnych grup i związków,
2. Podanie znanych osób posiadających predyspozycje do:
   a. opracowywania ulotek, anonimów, petycji, programów i skarg dotyczących problemów społeczno - politycznych
   b. wyrażania wrogich bądź negatywnych poglądów w środowiskach i grupach na tle sytuacji społeczno - politycznej i ekonomicznej w kraju.
3. Ustalania osób, które:
   a. posiadają dostęp do maszyn do pisania, a w szczególności marki " Erika ", " Urania ",
   b. interesują się fotografiką oraz posiadają umiejętności obróbki fotograficznej, jakie mają aparaty i powiększalniki
   c. posiadają dostęp do kalkomanii suchej typu " Letraset " /X/
   d. utrzymują kontakty z osobami z terenu Łodzi i Krakowa o charakterze rodzinnym, towarzyskim lub służbowym.

/X/ Kalkomania sucha typu " Letraset " posiada następujące cechy:

- alfabet literowy o różnym kroju czcionki jest fabrycznie naniesiony na przezroczyste podłoże w rodzaju kalki technicznej
- poszczególne litery lub inne znaki drukarskie dają się przenieść z tej kalki na każde gładkie podłoże w sposób trwały przez pocieranie twardym przedmiotem.

Ipn bu 00275/45/2

Bariery sprawności organizacyjnej

Analizy organizacyjne naszej gospodarki umożliwiają ujawnienie uporczywie utrzymujących się pewnych barier sprawności, pomimo upowszechnienia świadomości ich istnienia. Niektóre z nich mają charakter wystarczająco powszechny ażeby traktować je jako swoiste patologie organizacji, inne natomiastdotyczą ograniczonej sfery działalności administracyjno-gospodarczej.

Typową sytuacją organizacyjną jest w dalszym ciągu faktyczne nakładanie się zakresu działań poszczególnych ogniw zarządzania i związany z tym nieracjonalny obieg informacji. Z badań pracy dyrektorów przedsiębiorstw wynika, że poważna liczba decyzji podejmowana jest na wyższym szczeblu, niż to wynika z podziału kompetencji. Zjawisko to występuje zarówno na styku przedsiębiorstwo-zjednoczenie, jak i zjednoczenie- ministerstwo. W praktyce niejednokrotnie nie jest respektowany formalny podział kompetencji przewidziany dla poszczególnych szczebli, występuje swoista "pogoń za decyzją operatywną", często o charakterze marginalnym, mało ważącym w całości działalności. To zjawisko wiąże się z rozbudową systemu dodatkowej, drobiazgowej informacji, której domagają się poszczególne szczeble /często chodzi tu o doraźne informacje telefoniczne/. Powstaje w ten sposób sytuacja w której wysokie szczeble zarządzania są zaabsorbowane załatwianiem spraw operacyjnych, co oczywiście uszczupla fundusz czasu potrzeby na dojrzały namysł nad ważnymi sprawami, typu strategicznego.

Ta praktyka zmusza dyrektorów instytucji gospodarczych do rozbudowy wewnętrznej informacji, która ma umożliwić im natychmiastową odpowiedź na drobiazgowe pytania skierowane do nich. Wynika to z doświadczenia, że dyrektor, który na telefoniczne zapytanie ze zjednoczenia czy ministerstwa odpowie, "nie znam tej drobnej sprawy, muszę dopiero zasięgnąć informacji u swoich referentów", czy prędzej czy później narazi się na opinię, że "nie panuje nad zakładem i nic nie wie". Czasem chcąc zademonstrować swoją drobiazgową wiedzę o zakładzie przekazuje się informacje intuicyjne, wiedząc, że i tak i tak nie będą one przedmiotem weryfikacji. Nie trzeba wyjaśniać, że ta praktyka łamie elementarny porządek organizacyjny, którego podsta-

Ipn Bu 00275/45/2

124

wą zasadą jest działanie w ramach swoich kompetencji i nie wchodzenie w zakres kompetencji swoich podwładnych. Ze względu jednak na nagminność tego zjawiska powstaje pytanie jak to jest możliwe, że szczeble regulacyjne mają czas i chęć zajmowania się działalnością operacyjną i z czego wynika to zainteresowanie. Można tu postawić parę hipotez tłumaczących to zjawisko. Jedna z nich to nadmierna rozbudowa aparatu regulacyjnego, który manifestując swoją aktywność dubluje czynności jednostek operacyjnych. Druga hipoteza wyjaśniająca to zbyt niskie kwalifikacje części pracowników uniemożliwiające interesowanie się strategią działania, stąd też i koncentracja na codziennych operacjach. Ta hipotezan znalazła swoje częściowe potwierdzenie w wynikach wywiadów, w których kadra kierownicza jednego z centralnych urzędów oceniała swoich pracowników. Mniej więcej 30% urzędników o statusie pracowników koncepcyjnych zostało uznanych za posiadających jedynie kwalifikacje do wykonywania prostych,powtarzalnych czynności, a jedynie około 30% zostało uznanych za w pełni samodzielnych pracowników koncepcyjnych. Formułuje się również hipotezę o podatności na instytucjonalny brak zaufania, utrzymanie się archaicznej tendencji do zarządzania przez ciągły, bieżący, drobiazgowy nadzór.

Rozpatrzmy bliżej hipotezę pierwszą. Warto tu podkreślić, że reforma systemu zarządzania polegająca na wdrożeniu częściowego systemu parametrycznego, jak również reforma administracji musiały zmienić rolę centralnego aparatu regulacyjnego, który i tak był uprzednio zbyt rozbudowany ilościowo. Nowa strategia polega na ograniczeniu wąsko dyrektywnych metod oddziaływania i skoncentrowaniu się na decyzjach kierunkowych z jednoczesnym nadzorem wykonania zadania, a nie poszczególnych czynności. Do tej nowej roli nie potrzebna jest, w aparacie regulacyjnym, zbyt duża liczba zrutynizowanych pracowników operacyjnych, natomiast potrzebna jest stosunkowo mała liczba wysoko wykwalifikowanych strategów. Utrzymanie uprzednio istniejącego stanu rzeczy, względnie dokonywanie jedynie drobnej kosmetyki ilościowo-jakościowej grozi utrzymaniem dawnego stylu działania centrum, przy próbie zmiany stylu działania terenu. Zjawisko to z wystarczającą ostrością zostało odnotowane w obszernych materiałach badawczych dotyczących między innymi funkcjonowania nowego systemu zarządzania, z których wynika, że w dalszym ciągu istnieje wyraźna tendencja koncentrowania się na szczegółowych dyrektywach. Warto również dodać, że właśnie w centralnym aparacie regulacyjnym ostatnio odnotowano utrzymanie się niesprawnych struktur wewnętrznych charakteryzujących się małą rozpiętoś-

Ipn bu 00275/45/2

cią kierowania /typowa rozpiętość od 1 do 4 pracowników na jednego przełożonego/ i co za tym idzie zbytnia rozbudowa stanowisk kierowniczych. W wyniku tych badań okazało się, że około 25% stanowisk kierowniczych jest zupełnie zbędnych. Ich utrzymanie niepotrzebnie zwiększyło obieg informacji, utrudniało czynności koordynacyjne, stawało się przyczyną mitręgi biurokratycznej. Stąd też zadanie polegające na zapewnieniu pełnej zgodności pomiędzy strukturą centrum i terenu w warunkach nowego systemu zarządzania i nowej struktury administracji terenowej wydaje się być konieczność organizacyjna.

Przejdźmy teraz do następnego zagadnienia a mianowicie zjawiska nie wystarczającej zbieżności celów partykularnych z celami ogólno-społecznymi, znanego z teorii organizacji pod nazwą autonomizacji. Występuje ono, moim zdaniem, z dużą wyrazistością w organizacji handlu i usług. Istnieje tu dziwna sytuacja organizacyjna, w której nie udaje się podporządkować celowi ogólnospołecznemu partykularnych interesów określonej grupy społeczno-zawodowej. Jestv przecież rzeczą oczywistą, że niedobór sieci gastronomii, handlu czy usług można zmniejszyć poprzez lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału. Słusznie mówił Tow. Gierek na ostatnim spotkaniu w Sosnowcu, że musimy w pełni wykorzystać istniejące moce produkcyjne. Wykorzystujemy je w szerokim zakresie system wielozmianowy. Tymczasem w handlu artykułami przemysłowymi pracujemy z reguły od godziny 11-tej do 19-tej, a sklepy spożywcze zamykamy o 19-tej czy 20-tej, nie otwierając ich w niedzielę, święta czy wolne soboty. Przy czym, historycznie rzecz biorąc, występuje tendencja do skracania godzin pracy handlu, pamiętam, że niegdyć zarówno domy towarowe jak i delikatesy otwarte były również w niedzielę. Stosunkowo krótki okres pracy sklepów, ograniczony jeszcze częstymi remanentami i dostawą towaru jest typowym przykładem bariery sprawności. Czas bowiem, który może poświęcić człowiek pracy na zakupy jest nadmiernie skrócony. Oczywiście jest to wygodne dla handlu, ale gdzie tu kalkulacja ogólnospołeczna? Efekt tego stanu rzeczy to strata czasu na stanie w kolejkach w okresie "po pracy" i nagminna praktyka "wyskakiwania" z pracy po zakupy. I w jednym i drugim przypadku powstają tu określone szkody społeczne, marnotrawstwo czasu i straty moralne. Trudno więc zrozumieć dlaczego możemy uruchomić system wielozmianowy i różne formy częściowych etatów w produkcji, a nie możemy go uruchomić w handlu? Warto tu przypomnieć, że w wysoko rozwiniętych krajach supermarkety żywnościowe często są czynne do północy, a wolna sobota jest dniem powszech-

Ipn bu 00275/45/2

126

nych zakupów. Sądzę, że należy zapewnić możność zakupu towarów przemysłowych to godziny 9-tej, 10-tej wieczorem a żywnościowych i później. To samo dotyczy i gastronomii. Barierą sprawności ogólnospołecznej jest stały niedobór barów samoobsługowych otwartych od 6-tej rano do 10-tej czy 12-tej w nocy, gdzie można by szybko i tanio zjeść przed pracą i po pracy. Ileż tu inicjatyw znanych z krajów wysoce rozwiniętych można by uruchomić; to wszystko co się robi w tej dziedzinie jest niestety tylko nieśmiałym początkiem sprawnej organizacji. Zasadniczą krytykę budzi również sam system organizacji sprzedaży. Wiele lat temu zainicjowano system samoobsługowy, ale w Warszawie od trzech lat istnieje tylko jeden przyzwoitej wielkości supersam spożywczy na Puławskiej. Zobaczym jednak ile czasu tam się stoi w kolejce po koszyki, i ile w kolejce do kasy. Nie chcę tu już powtarzać opisów, argumentów i propozycji, które przedstawiłem w asrtykule w "Życiu Warszawy"[1], poruszył te sprawy również J.Mazurski w Polityce. Ale w tej dziedzinie naprawdę jest niezwykle dużo do zrobienia dla organizatorów. Chciałoby się tu zawołać do kierownictwa resortu, "Panowie pojeździcie trochę po świecie i zobaczcie jak się organizuje naprawdę nowoczesnie system zakupów, nie powielajcie stale tych samych, już starych wzorców." Niewątpliwie niebagatelną trudność w rozwiązaniu zarówno problemu wielozmianowości, jak i sprawnej organizacji handlu stanowi niezadowalający system bodźców w relacji do bodźców w produkcji. Ale tu właśnie warto przypomnieć, że wydajność w produkcji jest również funkcją organizacji zaopatrzenia i usług, bowiem cała gospodarka jest jednym wielkim systemem działającym na zasadzie sprzężeń zwrotnych. Nie można również przecenić moralnego znaczenia sprawności w tej sferze aktywności gospodarczej, ważącego na nastrojach pracujących, a więc i na ich wydajności.

Dalsze zagadnienie które chciałbym pobieżnie naświetlić to zasadnicza sprawa pełnego przestawienia się w praktyce na nowoczesną filozofię organizacji. Nie tu miejsce na wywód teoretyczny, znany tym, którzy studiowali teorię organizacji,/nawiasem mówiąc istnieje duża luka poznawcza w tej dziedzinie, na skutek wieloletniego braku wykładu z tego zakresu w szkolnictwie wyższym.i dużego deficytu kadry naukowej/. Chciałbym jedynie przypomnieć, że nowoczesna organizacja na naszym etapie rozwoju sił wytwórczych i istniejących u nas stosunków produkcji,to: po pierwsze dobrze zaplanowana praca, nie na zasadzie "jakoś to się zrobi", ale według programu, który uwzględnia dostępność i terminowość uzyskania niezbędnych zasobów ludzkich i rzeczowych, po drugie spokojne rytmiczne, tempo pracy

Ipn bu 00275/45/2

bez zahamowań ale i bez nagłych zrywów, po trzecie ściśle określone zadania cząstkowe dla dobrze wykwalifikowanych ludzi, którym zostawia się określoną swobodę sposobu realizacji zadania, a kontroluje się głównie efekt ilościowy i przede wszystkim jakościowy a nie procedurę jego osiągnięcia.

Zasadnicze znaczenie w tej filozofii ma nacisk na spokój, rytmiczność, brak przestojów i nacelowanie na precyzję wykonania, jakość pracy i jakość produktu. Jest to filozofia, której próbki efektywności pokazali nam już dawno Rosjanie przy budowie Pałacu Kultury, a ostatnio stale demonstrują nam Szwedzi budując hotele i gmachy biurowe w Warszawie. Istnieje pilna konieczność daleko idącego upowszechnienia się tej koncepcji pracy z położeniem nacisku na jakość. Stąd też konieczność bardzo ostrożnej akceptacji wszelkiego rodzaju zobowiązań typu ilościowego w produkcji, które, jak słusznie pisał już w Polityce redaktor Giełżyński, mogą również zdezorganizować pracę kooperantów.

Tak się właśnie składa, że mam własne doświadczenie charakteryzujące jakość pracy załogi FSO. Samochód Polski Fiat 125 P, którego szczęśliwym posiadaczem jestem dopiero od paru miesięcy, stale mi się psuje, nieledwie każdy dłuższy wyjazd kończy się holowaniem do warsztatu naprawczego, przy czym chodzi tu głównie o wady montażu, niesprawność drobnych urządzeń. Nie znam danych statystycznych, ale z relacji znajomych i mechaników wnioskuję, że nie jest to sytuacja odosobniona. Nawiasem mówiąc trudno w Warszawie o statystyczne uchwycenie niesprawności wozu w okresie gwarancji, bo np. Stacja Obsługi Polmotu na ul. Omulewskiej przyjmuje zapisy na naprawy gwarancyjne z wyprzedzeniem przeszło 2-miesięcznym, co gorzej, jak ktoś po długim oczekiwaniu zgłosi się z wozem to każe się mu: zabrać koło zapasowe, zabrać kapsle od kół, narzędzia i zostawić wóz na 10 dni, po których należy się dowiedzieć kiedy będzie gotowy. Jest rzeczą jasną, że wiele osób przerażonych perspektywą kradzieży dużo wartościowszych części samochodu niż koło zapasowe, kradzieży dokonanej znaną metodą wymiany części nowych na zużyte, rezygnuje z naprawy gwarancyjnej. Naprawy w okresie gwarancji przeprowadza się więc w warsztatach prywatnych, których statystyka Polmotu oczywiście nie obejmuje.

Piszę o tym przykładzie, bo akurat nad FSO w Warszawie przy ul. Stalingradzkiej wisi olbrzymi transparent głoszący, że FSO zobowiązała się do dodatkowej produkcji wartości 150 mln. złotych. Cóż z tej dodatkowej produkcji, jeżeli jej jakość będzie taka jak mojego Fiata? Brakuje tu jakiejś gospodar-

Ipn bu 00275/45/2

skiej kalkulacji, w pogoni za doraźnym pozornym sukcesem. Sądzę, że jest to niezwykle ważne skoncentrowanie ruchu zobowiązań przede wszystkim na jakości, rytmiczności pracy i opracowaniu systemu, który zweryfikuje prawdziwość osiągnięć zakładów pracy w kategoriach jakościowo-ilościowych, a nie tylko ilościowych.

Ipn bu 00275/45/2

Zarządu "Tamira"
Przyjął: Ulenbowski

Mat. operacyjna.

W-wa dn. 19 XI 1961.

Jan. Łajne.

(118)

129

Międzynarodowe badania nad alternatywami sprawnej organizacji obejmują analizę 100 przedsiębiorstw w 5 krajach. (po 20 w każdym). Japonia Jugosławia, Peru, Polska, Stany Zjednoczone.

Analiza ma dotyczyć kontekstu organizacyjnego w skali mikroorganizacyjnej / struktur, zasad zarządzania, postaw pracowników, organizacji zatrudnienia i spraw socjalnych).

Badania te / dokonywane w ramach problemu węzłowego/ mają na celu określenie istotnych czynników sprawności organizacji decydujących o przyszłości ich prawidłowego i efektywnego rozwoju.

Prowadzone one będą przez zespół pod kierunkiem prof. W. Kieżuna (Inst. Org. i Kier. U. W. i PAN) we współpracy z prof. L. Pasiecznym występującym z ramienia Inst. Org. i Kier. PAN i Min. Nauki, Szk. W. i Techniki.
(Pasieczny jest dziekanem w WSNS przy KC PZPR)
Całość zespołu 6-7 osób. Czas trwania badań 5 lat.

Współpraca Zagraniczna:

- Zespół prof. Josipa Obradovič - Uniwersytet Zagrzeb
- " " W. Dunna - Uniwersytet w Pittsburghu
- " " Yasumasa Tanaka - Uniwersytet Gakushin w Tokio
- " " Raimundo Villagrasa - Uniwersytet del Pacifico z Limy (Peru).

Zakłada się, że badania będą prowadzone przez każdą stronę oddzielnie własnymi siłami w każdym kraju.
Badania krajowe polskie będą przedstawione w formie syntetycznej po odpowiedniej krytycznej eliminacji.

Plusy udziału w badaniach:

- poznanie nowych metod badawczych
- " syntez wyników w różnych krajach
- możliwość opracowania wytycznych do usprawnienia organizacji
- zdobycie płaszczyzny ewentualnego wywiadu ekonomicznego

strona: 0181

Ipn bu 00275/45/2

Badania mają być finansowane ~~[illegible]~~ w ramach problemu wpłonego i dofinansowane z National Science Foundation z USA. Strona polska zgłasza zapotrzebowanie na ca 200.000 $, kosztów badań w Polsce (wynagrodzenie, materiały i t.d.).

Dane osobowe -

- U.S.A.

William N. Dunn
University of Pittsburgh
Graduate School of Public and International Affairs

- Jugosławia

Josip Obradovic
Department of Sociology
University of Zagreb

- Japonia

Yasumasa Tanaka
126 Yocho-machi, Shinjuku-ku
Tokyo, 162 Japan
Department of Political Science
Gakushuin University
1-5-1 Mejiro, Toshima-ku
Tokyo, 171 Japan

- Peru

Raimundo Villagrasa. S.J
Universidad del Pacifico
Av. Salaverry, 2020 Lima (11)
Peru.

-

Carl Beck
University of Pittsburgh
Center for International Studies
(doby osobisty znajomy i współpracownik na ziemi naukowej tow. Frelka) - udział w badaniach konsultatywny - przełożony Dunna

Vladimir Serdar
Institute for Social Research
University of Zagreb

strona: 0182

Ipn bu 00275/45/2

wykorzystano 20.XI.74

~~119~~ 130

Atmosfera w środowisku naukowym z terenu UW uległa ostatnio wyraźnemu zrównoważeniu. Po okresie zainteresowania, wymiany plotek pożarami, walką wewnętrzną w Partii przed Zjazdem i nasileniem nastrojów krytykanckich nastąpiło uspokojenie i oczekiwanie na Zjazd z przeświadczeniem o utrzymaniu obecnej ekipy w tym samym, lub nieco zmienionym kształcie. Nie słyszy się obecnie plotek na temat ustąpienia Gierka (np. Prezydent, ale nie 1-szy sekretarz). natomiast pojawiły się kawały polityczne.

- 1-szy - Na zjazd zaproszono Indirę Gandhi, Papieża i Winnetou. Gandhi ma powiedzieć jak żyć bez mięsa, Papież jak pracować za „Bóg zapłać" a Winnetou jak kochać czerwonych braci.
- 2-gi. Co to jest PRL. - Prywatne Rancho Leonida, a DDR - Dodatek do Rancha.

Bardzo dobre wrażenie zrobiło szybkie zewnętrzne i eleganckie odnowienie CDT i remont mostu. Duże roboty na moście (remont przęseł, dźwigi i t.d.) utwierdziły w przekonaniu, że był to sabotaż dokonany przy użyciu materiałów palnych o wysokiej efektywności, które znajdują się jedynie w posiadaniu wojska. Nie określając dokładnie szereg rozmówców sugeruje, że mógłby to być sabotaż zewnętrzny mający na celu wywołanie wewnętrznych perturbacji.

Przeświadczenie o atakach na Gierka utwierdza Jego pozycję w środowisku naukowym. Pozycja ta opiera się w dużej mierze na:

- „inteligenckim", eleganckim wyglądzie
- kulturalnym sposobie zachowania
- znajomości języka francuskiego („nie wstyd pokazać Go zagranicą).

Stąd też i świadomość atakowania Go zwiększa popularność. Dotyczy to głównie utrzymującej się pogłoski o stałych konfliktach z Jaroszewiczem, który jest mocno nielubiany („kapral, zupak, dzierżymordo, agent

strona: 0183

Ipn bu 00275/45/2

Moskwy, krzywogęby i t.d.).
Niepopularny jest też Szydlak - głównie ze względu na złą wymowę (gwara śląska) i pogłoskę o służbie w Wehrmachcie w czasie wojny.
Śmieszy też Jabłoński (choć profesor) ze względu na swój wygląd zewnętrzny małego klowna i Babiuch (nazwisko skojarzone z postacią).
Sympatie ~~ta~~ i antypatie mają charakter powierzchowny, ale funkcjonują w środowisku autentycznie.

Na zaproszenie PAN (Inst. Org. i Kier.) z inicjatywy doc. K. Doktora przebywa w Polsce prof. David Hickson z Bradford University Anglia.

Zadanie: proszę wykorzystać posiadane możliwości do wszechstronnego rozeznania Hicksona, szczególnie czy jego światopogląd i orientacja polityczna jest lewicującą i w jakim stopniu. Zapewnić sobie z nim dobre stosunki z perspektywą bywania u niego w Anglii.

Uwagi: omówiłem z "Tamizą" jaką winien stosować taktykę do cudzoziemców, w których zachowaniu występuje życzliwy stosunek do systemu socjalistycznego i PRL, jaki wg. "Tamizy" cechuje Hicksona. Kierowałem się przy tym potrzebami Departamentu I. Ponadto uzgodniłem z "Tamizą", że w przypadkach operacyjnie uzasadnionych będzie profilaktycznie oddziaływał na osoby rozpowszechniające szkodliwe dowcipy polityczne.

strona: 0184

Ipn bu 00275/45/2

Przedsięwzięcia:

– Z Dep. I-go MSW przekonsultować na ile wartościowa jest informacja „Tamiry" co do badań przedsiębiorstw Japonii, USA, Peru i Jugosławii od strony naszych zainteresowań wywiadowczych (wywiad ekonomiczny)

Poinformowano tow. Grabowskiego który przekonsultuje się z Dep. I, MW

– Informacje o atmosferze wśród naukowców UW wykorzystać w informacji wydziałowej.

MW

strona: 0185

Ipn bu 00275/45/2

Źródło "Tancira"
Przyjął: Kulkowski x KK-Śródmieście

Inf. operacyjna

W-wa dn. 2.XII.75.
Tajne.

132

W okresie ostatnich tygodni nasiła się w środowisku naukowym zainteresowania problemami politycznymi – prof. Krencik, doc. Kozmiński, doc. Ryć. Wyrażane są obawy o ewentualne akcje dywersyjno-sabotażowe w okresie Zjazdu – np. na terenie dworca centralnego. Ocenia się sytuację gospodarczą jako niepokojącą – zbyt duży trend inwestycyjny powoduje określone trudności w związku z niezadowalającą jakościowo produkcją w nowobudowanych zakładach. Zwraca się uwagę na istniejącą i postępującą inflację, ceny artykułów przemysłu lekkiego rosną w związku z decentralizacją cen nowości. Produkuje się fikcyjne nowości znacznie droższe, które są jedynie dostępne na rynku, przez co utrwala się tendencję inflacyjną. Przyjęta do oceny przedsiębiorstwo wartość sprzedaży powoduje dodatkowy nacisk na wzrost cen wyrobów. W opinii ekonomistów okazuje się, że koncepcja swobody w kształtowaniu cen nowości nie zdała egzaminu stając się źródłem zjawisk inflacyjnych oddziaływujących demobilizująco na społeczeństwo.
Kursują opinie co do przyszłego składu K.C., K.W. i Rządu. Uważa się, że Jaroszewicz odejdzie, a na Jego miejsce przyjdzie Jagielski, podobnie na miejsce Kępy Żandarowski. Zwróciła uwagę sprawa Szlachcica, który nie jest delegatem, uważa się, że zostanie On w pełni wyprowadzony z K.C. i odejdzie ze stanowiska v-ce premiera. Istnieje zaniepokojenie przewidywanymi zwyżkami cen

strona: 0186

Ipn bu 00275/45/2

Zaopatrzeniowych co musi się odbić na cenach rynkowych.

W okresie 15–23 XI przebywał w Polsce prof. David Hickson z Bradford University w Anglii, Żyd lewicujący. Zaprosił Go Instytut Org. i Kier. PAN i Min. Nauki z inicjatywy doc. K. Doktora, który zapewnił Mu opiekuna w osobie dr. Jadwigi Staniszkis pracownika Zakładu Socjologii Organizacji.

Prof. Hickson, który jest znanym badaczem w zakresie organizacji, a w szczególności struktur organizacyjnych – miał 2 publiczne wykłady – jeden w pałacu Kazimierzowskim organizowany przez TNOiK i drugi w pałacu Staszica organizowany przez Zakład Socjologii JOK PAN. Wziął udział w seminarium w Jabłonnie organizowanym przez JOK UW. PAN i seminarium w Zakładzie Socjologii JOK. Odwiedził Kraków – Akademia Ekonomiczna i obóz w Oświęcimiu.

Interesował się polskimi badaniami w zakresie organizacji, jak również stylem życia (pierwszy raz był w Kraju socjalistycznym). Robił zdjęcia nie obiektów historycznych, ale raczej ilustrujących życie codzienne i elementy nie istniejące gdzieindziej jak np. wozy konne, ręcznie pracujące przy kopaniu kobiety, drewniane kryte strzechą chałupy.

W rozmowach wyrażał swój zachwyt nad Polską, która zaimponowała Mu rozmachem i tradycją kulturalną.

Słowa uznania robiły wrażenie prawdziwych, przybierając czasem nieco naiwną formę, np. zachwyt nad operą jej marmurami i wystawą Don Carlosa. Pytany o kontakty z Baumanem, który pracuje w sąsiednim uniwersytecie Leeds uchylał się od odpowiedzi stwierdzając, że zna Go, ale nie ma bliższego kontaktu. Robiło wrażenie, że nie ceni Go jako naukowca. W Polsce miał kontakt z W. Askanasem, który zaprosił Go na kolację i brał udział w sympozjum w Jabłonnie. W ostatnim dniu przed odlotem ukradziono Mu

strona: 0187

Ipn bu 00275/45/2

aparat fotograficzny z całą taśmą filmową.
Kradzież była dokonana bezpiecznie w sklepie, w/g opinii Askanasa. Hickson oświadczył, że również i na odcinku sprawności kradzieży należymy do czołówki europejskiej.
Hickson uczestniczy w zespole Europejskiej Grupy Badawczej którą stanowi grupa badaczy angielskich, skandynawskich i francuskich.
Chce rozwijać badania porównawcze, aczkolwiek badania w Polsce interesują Go raczej z punktu widzenia metodologicznego, a nie efektów.

Zadanie: proszę skoncentrować swoją uwagę na ustalaniu sytuacji i nastrojów w środowisku akademickim oraz naukowym. O zaobserwowanych wrogich przejawach bądź zamiarach szkodliwej działalności niezwłocznie sygnalizować.

Uwagi: „Tamira" został wyczulony na wychwytywanie wszystkiego co może mieć związek z wrogą polityczną działalnością w kontekście do VII Zjazdu Partii bądź piskami do nieodpowiedzialnych wystąpień, petycji itp.

Przedsięwzięcie: Informacyj o nastrojach wśród naukowców wykorzystać do informacji wydziałowej. O Hicksonie i jego przychylnym nastawieniu do rzeczywistości polskiej, poinformować Dep. I Ksw.

[illegible]

Wykorzystano
4.XII. [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: Tamira
Przyjął: Klubowski
o godz. 21³⁰

W-wa, dn. 8.12.1976.
Łapie.

134 (123)

Inf. operacyjna (ze słów).

Były członek AK i aktualnie pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego oraz PAN - prof. Kieżun referat programowy wygłoszony przez I Sekretarza na VII Zjeździe Partii określił jako realną do zrealizowania koncepcję dalszego rozwoju gospodarczego Polski i poprawy warunków życia całego narodu, ale pod warunkiem, że porządkowania gospodarczo-handlowe z partnerami RWPG będą temu podporządkowane. Swój pogląd dosadniej określił stwierdzeniem: jeżeli sojusznicy Polski nie będą przeszkadzać w realizacji tego korzystnego dla narodu polskiego programu.

Kieżun jest pod dużym wrażeniem osobowości I Sekretarza KC-PZPR i uważa, że przy poparciu wszystkich oraz przy respektowaniu założeń strategicznych przedstawionych w referacie programowym realizacja tego

strona: 0189

Ipn bu 00275/45/2

Programu jest realna, a nawet może być ten program znacznie przekroczony, tak jak ma to miejsce z programem VI zjazdu Partii.

Referat programowy dziś zaprezentowany przez I sekr. KC-PZPR jeszcze raz pokazał narodowi polskiemu, że PZPR i jej przywódcy, a szczególnie I Sekretarz KC wszystkie uczynią by sytuacja gospodarcza i warunki życia narodu polskiego nagle ulegały poprawie.

Zadanie: proszę ustalać sytuację i opinię swego otoczenia w kontekście do VII zjazdu PZPR.

[illegible]

strona: 0190

Ipn.bu 00275/45/2

Źródło „Tamira"
Przyjął: Szlubowski
o godz. 18⁰⁰

Mat. operacyjna

W. we dn. 10.XII.-75 / 124
tajne

Wystąpienie Gierka i Jaroszewicza w Zjeździe wśród naukowców (UW i PAN) zwróciło uwagę w następujących fragmentach:

135

1.- zapowiedź dokonywania zmiany cen w konsultacji i nie metodą „od 1 stycznia" wszystko. Bardzo to uspokoiło opinię publiczną, która negatywnie reaguje na wszelkie globalne zmiany przeprowadzane metodą zaskakiwania

2. oczekiwano jednak programu skracania tygodnia pracy, istnieje tu pewne zawiedzenie, ale zapowiedź omówienia sprawy na konferencji partyjnej Tagadu zawiód.

3. uznanie budzi otwarte mówienie o trudnościach m. innymi mięsnych - jest to dobra metoda nie trzymania „pod korcem" spraw drażliwych.

4. ocenia się, że program Gierka jest nastawiony na interes Kraju, są obawy czy powiązania w ramach RWPG umożliwią pełną realizację programu w sposób odczuwalny przez społeczeństwo.

strona: 0191

Ipn bu 00275/45/2

5. Dobrze, że Gierek nie szermuje już tezą o konieczności stałej zwyżki cen, bo teza ta jest tylko wówczas do przyjęcia, jeśli łączy się z tym podwyżki płac, które w szeregu grupach są znacznie opóźniane w stosunku do wzrostu cen.

6. Naukowcy są zaniepokojeni przewidywaną nową siatką w administracji, która jeszcze bardziej pogłębi różnice z nauką.

7. Zwracają uwagę akcenty przyjazne w stosunku do USA, Francji, Szwecji. Uważa się, że jest to konsekwentna polityka rozwoju dobrych stosunków, która nie powoduje rozbieżności pomiędzy kontaktami politycznymi i ekonomicznymi.

8. Ogólna atmosfera jest przychylna, choć są i głosy, że Zjazd ma charakter już tylko manifestacji.

9. Zwraca uwagę brak: Szlachcica, Mitręgi, i całej starej ekipy (Gomułka, Spychalski.) – są głosy, że trzeba było jednak jakoś zaakcentować i pewne pozytywy starej kadry.

strona: 0192

Ipn bu 00275/45/2

136 (125)

Zadanie: aktualne z poprzedniego ~~spotkania~~ dot. ustalania sytuacji i refleksji otoczenia "Tamizy" w odniesieniu do ś.p. zjazdu Partii, a szczególnie kadry naukowej i PAN.

[illegible]

strona: 0193

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tamira"
Przyjął: Klubowski

Mat. operacyjna

W-wa dn. 16.XII.75 r.

tajne

(186)

137

Wyniki Zjazdu zostały przyjęte wśród naukowców pozytywnie.
Opinie wiązały się ze stwierdzeniami, że
1°.- ekipa nie zmieniła się.
2°- umocniła się pozycja osobista Gierka.
Mówi się, że dotychczasowy zespół dwuosobowy Gierek-Jaroszewicz obecnie wyraźnie zmienia się na jednoosobowe kierownictwo Gierka.
Rozchodzi się pogłoska, że uczestnicy Zjazdu wyraźnie forowali Gierka, nie demonstrując sympatii do Jaroszewicza. (wstawano przy wejściu Gierka, a nie chciano wstawać przy wejściu Jaroszewicza.).
Plotki te charakteryzują jednak niechęć do Jaroszewicza, która wiąże się z powszechną opinią o prymitywizmie intelektualnym i kapralskim stylu kierowania.
- Sympatia do Gierka wzrosła wyraźnie.

3°.- Komentuje się awans Kępy jako ukłon pod adresem „twardych"
4°- Wrażenie zrobił brak awansu Rybickiego (został z-cą członka K.C.), - Ocenia się to jako potknięcie Rybickiego i osłabienie jego pozycji.
5°.- Pozytywnie został oceniony awans Łopatki i Pajestki.

Wykonywał 16.XII.

Zadanie: proszę ustalać sytuację w środowisku naukowców i akademickim pod kątem sondażu panujących opinii, wydarzeń o wymowie tendencyjnej i szkodliwej politycznie

strona: 0194

Ipn bu 00275/45/2

Z „Wało-Tamira"
Przedst.: Glukowski

Wrzą dn. 30.IV.76.

inf. operacyjna

tajne

(184)

138

W m-cu grudniu ub.r. przebywał w Polsce na zaproszenie Komitetu Naukoznawstwa PAN z inicjatywy wice-dyrektora Instytutu Polityki Naukowej Min. Nauki, Szk. Wyż. i Techniki doc. Stef. Kwiatkowskiego przebywał w Polsce prof. Robert Solo z Michigan State University East Lansing. Prof. Solo był gościem prof Szeflera z Politechniki Warszawskiej.

Solo jest znanym ekonomistą zajmującym się m.innymi i problemami porównawczymi systemów ekonomicznych. Reprezentuje koncepcję Rooseveltowską systemu ograniczonej interwencji państwa.

Jest zainteresowany rozwiązaniami gospodarki planowej, której zalety i wady opisuje w swoich pracach. W czasie pobytu w Polsce wykazywał życzliwe zainteresowanie problemami ekonomicznymi wyrażając ostrożne uznanie. Pobyt prewidywany w pewnym momencie na 2 tygodnie został skrócony z inicjatywy prof. Solo, który zdecydował zrezygnować z wizyty w Krakowie i wracać na święta do U.S.A.

W chwili obecnej przebywa na zaproszenie Instytutu Organizacji i Kierowania UW i PAN prof. Man Yoon z Fordham University (New York) specjalista od zarządzania przedsiębiorstwami Profesor ten (z pochodzenia Koreańczyk)

strona: 0195

Ipn bu 00275/45/2

W rozmowach bezpośrednich b. pozytywnie wyraża się o Polsce – akcentuje
a) wysoki poziom życia kulturalnego (wyższy niż przeciętny w USA)
b) gościnność i życzliwość gospodarzy
c) wysoki poziom znajomości spraw ogólnoświatowych w Polsce.

Prof. Man Yoon interesuje się systemami szkolenia dyrektorów, z Polski wybiera się do ZSRR, Rumunii, Węgier i Czechosłowacji na krótkie (1–2 dni) pobyty i kontakty z Instytutami kształcenia dyrektorów.

Informacje od prof. ks. Jerzego Buxakowskiego (Wyższe Seminarium w Pelplinie).

– Odczuwalna jest poprawa sytuacji Kościoła w Polsce, formy kontaktu z Władzami są znacznie bardziej tolerancyjne niż uprzednio (za Gomułki)

– Budzi zaniepokojenie w Kościele konsekwentna polityka Państwa przy wykorzystywaniu swoich uprawnień opiniowania kandydatów na biskupów. We Wrocławiu archidiecezja nie jest dotychczas obsadzona ponieważ siedmiu kandydatów Kościoła nie uzyskało uznania Państwa

Ipn bu 00275/45/2

Konsekwentne przestrzeganie zasady opiniowania i akceptowania powoduje odpowiednie nastawienie kandydatów, którzy coraz bardziej starają się nie „narazić" władzy Państwowej, jest to czynnik podporządkowujący skutecznie politykę Kościoła Państwu.

— Środowiska Kościoła katolickiego w RFN są zdecydowanie wrogie Polsce, — kler i chrześcijańska demokracja jeśli chodzi o ludzi średniego wieku, wierzą np. w „krwawą niedzielę" w Bydgoszczy i rysują argumenty antypolskie / prześladowanie „wyrzuconych", „zagrabienie" ziem zachodnich/. Jedynie młodsze pokolenie jest bardziej obiektywne. Ks. Buxakowski w czasie pobytu w RFN „toczył boje" tłumacząc i przedstawiając polskie racje narodowe i prześladowanie Kościoła katolickiego w Polsce w czasie okupacji hitlerowskiej. Twierdzi, że konieczne jest przygotowanie przez Kościół w Polsce odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie w języku niemieckim i rozpowszechnianie jej bezpośrednio w RFN przy okazji kontaktów bezpośrednich.

Zadanie: proszę sondować sytuację w swoim otoczeniu a szczególnie pod kątem wyłaniania elementu wrogiego spośród środo-

strona: 0197

Ipn bu 00275/45/2

Wielka nauka wśród i b. aktywu [illegible]-
[illegible]

strona: 0198

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: "TAMIZA" Mat. operacyjna W-wa dn. 30.I.76 Kajna
Przyjął: Niebawski

Dr. Elżbieta Neyman z Inst. Org. i Kier. UW.

zmieniła się, że przed ~~ot~~ Zjazdem

środowisko młodych ludzi

w którym obraca się Michnik i

Toruńczyk (ten ostatni jej znajomy

osobisty) informowało ją o

niebezpieczeństwie uchwalenia

nowej konstytucji.

a) - miało być w niej sformułowanie o tym, że Partia

jest najwyższą reprezentacją

narodu, co wobec zasady

dyscypliny partyjnej mogło

spowodować np. decyzje o

zmianie statutu Polski - i

129
140
strona: 0199

[ps bu DD275/45/2

np. włączenia do Zw. Radzieckiego, czy zgody na dyslokację wojsk radzieckich w Polsce. –

b) miało być sformułowanie o nierozerwalnych więzach przyjaźni i współpracy Polski z ZSRR co tamtej zwalało pełnej suwerenności. –

W związku z tym mówiono o konieczności protestu. Nie mam wątpliwości, że protest taki wyszedł z inicjatywy głównie Michnika który pełni funkcję niejako sekretarza Stowarzyszenia (Chodzi o t. zw. „petycję 59-ciu").

[pn bu 00275/45/2

141

Neyman wyraziła obawę, że zaproponowany jej podpisanie tej petycji, nie chcąc wdawać się w żadne akcje polityczne i nie znając prawdziwego tekstu poprawek.

W styczniu 1976 r. rozeszła się pogłoska, że pierwsza wersja Konstytucji została podniesiona przez komisję prawnicze poprawkami do jej ostatniej prawnej i wobec tego została zmieniona w formie

strona: 0201

[pn bu 00275/45/2

nie Tamtejszej zasad prawa
państwowego i międzynarodowego.
Wersja opublikowana spotkała
się z uznaniem ze środowiska
S.D. - jako
1. - nie Tamtejsza zasad
wyboru przedstawicielstwa Narodu
2. ujmująca role takie i S.D.
3. określająca zasady polityki
zagranicznej w stosunku do
wszystkich krajów.

Informacje o 2-pełnych
Kościoła i kazaniu Wyszyńskiego

strona: 0202

Ipn bu 00275/45/2

142

5

431

przekazywał dr. Wiesław Chrzanowski.

O jakichś zamiarach protestu w postaci petycji środowiska prawniczego nie wspominał.

O roli prawników, rzekomo opiniujących projekt zmian Konstytucji informował adiunkt Instytutu Mechaniki Precyzyjnej, członek Prezydium St. Kom. S.D. — nazwisko do ustalenia.

Z jego wypowiedzi wynikało iż był o tym zorientowany przez

strona: 0203

[pn bu 00275/45/2

Kogoś z jego zwolenników kościoła nie wymieniał. Robił wrażenie zadowolonego, że procesem zmian jest zgodna z zasadami prawnymi. Projekt ustawy miał uwzględniać postulaty, opiniujących prawników. – tak to określił. –

Wśród klem Katolickiego jest ks. dr. Jerzy Buzakowski profesor Seminarium w Pelplinie k/ Gdańska, który reprezentuje postawę zdecydowanie antyniemiecką

Ipn bu 00275/45/2

co stwarza płaszczyznę
możliwej jego współpracy z
władzą Ludową..
Ksiądz ten reprezentuje
obecnie pogląd że są sfery
wspólnego działania Kościoła i
Partii jak np. sprawa rodziny
gdzie podkreśla zupełną
zbieżność tendencji przeczącą
dawnej tezie, że „komunizm
rozbija rodzinę". Mocno podkreśla
ten czynnik.
Krytykuje ostro politykę miejscową

sziana: 0205

Ipn bu 00275/45/2

w stosunku do Seminarium
(odebranie części zabytkowych
pomieszczeń na internat dla
umysłowo niedorozwiniętych dzieci i
tendencję do obniżenia rangi
turystycznej Pelplina - jego
katedry - którą przekwalifikowano
z klasy turystycznej 0 na 1
podobno ze względów tylko
politycznych). Wyjeżdżał do
Szwajcarii w 1975 r. z ramienia
Urzędu Wyznań na konferencję w
sprawie polityki w stosunku do
rodziny.

strona: 0206

Ipn bu 00275/45/2

144 9

Ma ambicje pozycji, znaczenia osobistego. Finansowo usytuowany dobrze. Wyraził się krytycznie o Wyszyńskim jako tradycyjnym autokracie.

W Warszawie ma siostrzenicę – prokuratora i żonę prokuratora członków Partii, klinika odmiedza.

Ojciec jego był lekarzem w Fordonie, podczas wojny przebywał w radomskim, działał w ruchu oporu jako lekarz, w marcu 1945 wywieziony do ZSRR i tam umarł.

strona: 0207

Ipn bu 00275/45/2

Mimo trudności w uzyskaniu
paszportu ze strony miejscowych
władz natychmiast otrzymał go
z polecenia władz centralnych co
bardzo go zmobilizowało.
Reprezentuje b. wysoki, prawdziwy
poziom moralny, niemniej jednak
w czasie bytności we Francji
w 1970 r. odwiedził lokal
ze streap-tiesem, nie ma
kompleksów scholastycznych
Widzi pozytywnie rozwój kultury
na wsi i wzrost zamożności, a także
obiektywny rozwój organizacyjny kościoła.
Twierdzi, że ilość powołań jest olbrzymia mimo
rządów komunistycznych.

skiana: 0208

Ipn bu DD275/45/2

145

Zadanie: proszę ustalić sytuację w swoim otoczeniu w kontekście do projektu zmian w Konstytucji PRL i zbliżającej się kampanii wyborczej do Sejmu i RN.

Uwagi: "Tamira" dodatkowo podał, że poza "petycją 59" o czym informowała go Neyman Elżbieta o innych tego typu protestach i jego otoczeniu (PAN i UW) nie mówi się.

Ksiądz Boxakowski z Pelplina jest fig. sprawy Wydz. ju KWKU Gdańsk i stąd pobierano od "Tamiry" dane na jego

Ipn bu 00275/45/2

Temat.

Przedsięwzięcie:

- dane z informacji dot. "petycji 59" przesłać grupie III.
- dane dot. pracowników wykorzystać w opisie "PALESTRA"
- dane o Boxakowskim przesłać do Wyd. IV KWMO Gdańsk

[signature]

- przekazać informacje o Mickiewiczu do W. III Dyr. III w oparciu o tę informację opracuję pilne

[signature]

31.I.76

Zgoda: 0210

Ipn bu 00275/45/2

146

Warszawa, dnia 2 luty 1976 r.

Tajne
egz. nr.....

AIB.01062/76

NACZELNIK WYDZIAŁU III DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

Z informacji operacyjnej od t.w. " Tamiza " z dn. 30.01. 1976 r. wynika, że osobisty bliski kontakt Michnika, Toruńczyk wypowiedział się do osoby dobrze mu znanej na temat tzw. "Petycji 59 ".

Wg. Toruńczyka protest ten był konieczny i wyrósł głównie z inicjatywy Michnika, będącego jak określił sekretarzem niejako literata Słonimskiego.

Z wypowiedzi Toruńczyka wynikało, że w środowisku młodych ludzi, w którym on wraz z Michnikiem obracają się panuje zaniepokojenie z niebezpieczeństwa uchwalenia nowej Konstytucji PRL, mającej zawierać sformułowania godzące w suwerenność Polski.

Wg. Toruńczyka i innych z jego środowiska Konstytucja po zmianach ma zawierać stwierdzenie, że Polska Zjednoczona Partia Robotnicza jest najwyższą reprezentacją narodu, co w świetle zasad dyscypliny partyjnej może spowodować decyzje np. o zmianie statutu państwa polskiego i włączenie go do ZSRR lub zgodę na dyslokację wojsk radzieckich w Polsce. Natomiast inne sformułowanie - o nierozerwalnych więziach przyjaźni i współpracy Polski ze Związkiem Radzieckim ma łamać zasadę pełnej suwerenności państwa polskiego.

/-/ mjr A. FELIŚ

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 530/76

Ipn bu DD275/45/2

Źródło: „Tanina"
Przygl.: Szlubowski
Nr 5: „Gaucho"

Mat. operacyjna

W-wa, dn. 25.02.76.
tajne

136

147

Gen. Boruta-Spiechowicz opowiada, że mniejwięcej dwa tygodnie temu otrzymał telefon do domu od kobiety, która przedstawiła się jako „Ania" i oświadczyła, że ma bardzo ważną sprawę i musi się z nim spotkać. Generał zaproponował wizytę u siebie w domu, na co odpowiedziano, że prosi się go o spotkanie na mieście, nieczorem przy starym kościele zakopiańskim. Generał zgodził się, ale przyszedłszy na spotkanie zatrzymał się nieco dalej i obserwował sytuację. Istotnie stała jakaś młoda kobieta, która spoglądała na zegarek

strona: D212

Ipn bu 00275/45/2

Po minięciu terminu spotkania do tej kobiety podjechał samochód osobowy z którego wysiedli dwaj mężczyźni. Porozumieli się z czekającą kobietą i zabrali ją do auta i odjechali.

Gen. Spiechowicz komentuje to zdarzenie jako próbę zamachu na niego, poprzez np. potrącenie go przez samochód na śliskiej jezdni.

O faktach tych opowiadał szeroko doc. W. Jarzębowskiemu z Uniw. w Toruniu, który jest synem przedwojennego podkomendnego generała i który spotkał przypadkowo generała na

sziona: 0213

Ipn bu DD275/45/2

nartach na t. zw. wzgórzu „Olimp" (z wyciągiem) w Zakopanem

Generał mimo podeszłego wieku jeździ tam na nartach

Zadanie: proszę skoncentrować swoje wysiłki na przeprowadzeniu rozeznania o sytuacji w P.T.S. pod kątem ustalenia nastrojów i reprezentowanych postaw ~~[illegible]~~ zasługujących na uwagę SB z uwagi na ich wspólną tendencyjność i szkodliwą wymowę polityczną.

Uwagi: Marzębowski nie ma bliższego związania z Borutą, którego równie nie traktuje poważnie. Kontaktu z nim nie ma i na tamt. terenie (Zakopane) spędza źródło urlopy. Ma

szafka: 0214

Ipn bu 00275/45/2

Przedsięwzięcie: Dane uzyskane od „Tamiry" na temat gen. Boruty-Spiechowicza przekazać jednostce SB, która się nim interesuje (Nowy Sącz k/Krakowa)

[illegible]

strona: 0215

Ipn bu 00275/45/2

148

Warszawa, dnia 26 lutego 1976 r.

Tajne 2
egz. nr.....

138

AB-02080/76

NACZELNIK WYDZIAŁU III
KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ M O
W NOWYM SĄCZU

Uzyskaliśmy informację operacyjną od t.w. " Tamiza " z dn. 25.02.76 r.,iż zamieszkały w Zakopanem gen. Boruta-Spiechowicz opowiada, że około 2 tygodnie temu otrzymał telefon do domu od kobiety, która przedstawiła się jako "Ania" i oświadczyła, że ma bardzo ważną sprawę oraz musi się z nim spotkać.

Boruta-Spiechowicz zaproponował wizytę u siebie w domu, na co "Ania" odpowiedziała, że prosi się go o spotkanie na mieście wieczorem przy starym kościele zakopiańskim. Generał zgodził się, ale przyszedłszy na spotkanie zatrzymał się nieco dalej i obserwował sytuację. Istotnie stała w umówionym miejscu młoda kobieta, która spoglądała na zegarek.

Po minięciu terminu spotkania do tej kobiety podjechał samochód osobowy, z którego wysiedli dwaj mężczyźni, którzy porozumieli się z czekającą kobietą oraz zabrali ją do auta i odjechali.

Boruta-Spiechowicz komentuje to zdarzenie jako próbę zamachu na niego, poprzez np. potrącenie go przez samochód na śliskiej jezdni.

Powyższe przekazuję do wiadomości i ewentualnego wykorzystania operacyjnego.

/-/ mjr A. FELIŚ

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 997/76

Ipn bu 00275/45/2

W-wa, dn. 23.03.76.
Tajne. 149 150

Notatka służbowa
ze spotkania z tw. "Tamira".

"Tamira" podał, że udało mu się wymanewrować z udziału w sesji "Społeczne Morale, dylematy zarządzania" jaką na przestrzeni 3 m-cy (marzec, kwiecień, maj br.) KIK usiłuje przeprowadzić na swoim terenie na n/w tematy:

1) Sprawność funkcjonowania wobec postulatów demokracji i uczestnictwa w administracji państwowej.
2) Sprawność funkcjonowania wobec postulatów uczestnictwa i twórczości prawniczej w przedsiębiorstwie.
3) Sprawność zarządzania w nauce.

Problematyka do tych tematów przewiduje, że autorzy referatów dla każdego z w/w tematów uwzględnią następujące zagadnienia i dylematy:

a) Zespołowość a działanie indywidualne.
b) Organizacja a swobodna twórczość
c) Funkcjonalność wobec pewnego celu (np.

strona: 0217

Ipn bu 00275/45/2

produkcji) a potrzeby pracowników i szerszego środowiska społecznego.

Realizacja wspomnianej sesji zakłada następujący sposób:

- Referaty nie będą przekraczać 30 minut.
- Na każdy temat przeznacza się 3–4 godziny łącznie z dyskusją.
- Teksty 8–15 stronicowe płatne ryczałtowo 2500 zł. Przewiduje się ich ew. publikację po uzyskaniu zgody autorów.
- Autorami i prelegentami tematów będą: prof. prof: A. Stelmachowski, J. Stembrowicz, J. Tymowski, doc. doc: Wł. Rzepecki, Z. Gasperski oraz prof. prof: K. Wajs i A. Tuszka.

Działacz KIK Wielowiejski kilkakrotnie wywierał presję na "Tamizę" by wziął udział w tej sesji. Ustąpił wówczas, gdy "Tamiza" dał mu do zrozumienia, że nie odpowiada mu grono w/w prelegentów, do których nie ma zaufania, a przy tym jest poważnie chory na grypę.

Uwagi: wyraziłem uznanie "Tamizie" za to, że rozważnie się zachował i odmówił afirmowania swoją osobą

strona: 0218

Ipn bu 00275/45/2

tej sesji, w której słusznie dopatruje się tendencji rewizjonistycznych.

151 (140)

"Tamira" ostatnio uzyskał profesurę i angażowanie się przez niego w podejrzaną działalność KiK, a wkrótce niezbyt niebezpieczną nie jest wskazane tak ze względów osobistych tw. jak i ze względów konspiracji "Tamiry". Stąd też danych uzyskanych od niego, podanych w niniejszej notatce nie należy przekazywać innym jednostkom SB.

Zadanie: Uzgodniłem z "Tamirą", iż wyrazi swoją uwagę na dokonywanie sondażu swego otoczenia i rozmówców, a szczególnie b. aktywistów ugrupowań prawicowych i grup naukowców pod kątem ustalenia nastrojów, poglądów w stosunku do aktualnych wydarzeń społeczno-politycznych i wychwycenia osób usiłujących aktywizować się z pozycji szkodliwych politycznie.

[illegible]

strona: 0219

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tandra"
Przyjął: Szlukowski na
WW „Subaniecie" ?

Mat. operacyjna.

W-wa, dn. 14. 04. 76.

Łajne

141

152

Ostatnie posunięcia ekonomiczne w stosunku do pracowników naukowych poważnie obniżyły ich standard życiowy. Płace pracowników naukowych (nauczycieli akademickich) są relatywnie niskie w stosunku do wymagań kwalifikacyjnych i w porównaniu np. z płacami w administracji. Źródłem dodatkowych zarobków były badania prowadzone w ramach problemów węzłowych. W chwili obecnej zarobki te uległy poważnemu zmniejszeniu, ustalono następujące zasady:

- limit miesięczny i roczny zarobków z prac badawczych nie może przekroczyć 40% uposażenia podstawowego (wyjątkowo za zgodą Rektora więcej.).
- należności są płatne po przyjęciu ~~pr~~ pracy (nie ma systemu zaliczkowego). – praktycznie przy pracach długotrwałych odsuwa to okres zapłaty daleko w przyszłość.
- od 300 do 500 godzin badań wlicza się do normy podstawowej w ramach pensji podstawowej.
- ustala się limity dla poszczególnych uczelni w ramach których muszą się utrzymać zarobki z prac badawczych.
- warunkiem podpisania umowy o badania jest możliwość zapłacenia od 30 do 50% należności przez bezpośredniego odbiorcę badań (przedsiębiorstwa, instytucje), przy czym szukać odbiorców musi sam wykonawca.

W praktyce ten system ogranicza, lub wogóle likwiduje prace badawcze. Istnieją tu dwa aspekty zagadnienia:
jeden merytoryczny – widocznie zakłada się, że badania w dziedzinie nauk ekonomicznych i społecznych nie są potrzebne – co przeczy założeniom podstawowym o rozwoju nauki, drugi osobisty – jest to obniżenie stopy życiowej naukowców. Zrozumiałe, że te posunięcia nie budzą entuzjazmu w środowisku naukowym. Mówi się (doc. Marcin Bielski – prodziekan Wydz. Ekon. Socjol. w Łodzi), że ma to charakter tak dalece nieprzemyślany, że aż budzi podejrzenie o sabotaż.

Zadanie: Proszę ustalać rozwój sytuacji wśród naukowców i ich opinii.

strona: 0228

Ipn bu 00275/45/2

celu brać udział w prowadzonych rozmowach na tematy społeczno-polityczne.

Uwagi: "Tamtejsi" sygnalizują o sytuacji wśród naukowców z terenu UW, jaka powstała na tle ostatnich zmian na odcinku płac i wynagrodzeń wprowadzonych dla kadry dydaktyczno-naukowej.

Przedsięwzięcie: informację "Tamtejszy" wykorzystać do meldunku Wydziałowego oraz zapoznać z nią tut. Sek. in.

16.4.76.

wykorzystano 14.IV.76 [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: [illegible]
Przyjął: Szeliboski w UN "Śródmieście". Inf. operacyjna.

W-wa dn. 22.04.76.

Dojrzeć 142

153

Załączone pisma kandydaci otrzymali pod koniec marca.

Nie przyjmuje [illegible] o [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible]

Prof. Dr. Andrzej Koźmiński zadzwonił do Ambasady do p. Plotkina i umówił się na spotkanie. Po rozmowie z doc. dr. Stefanem Kwiatkowskim, który poradził mu kontakt z dr. Klimkiewiczem z M. Nauki, Szk. W. i Tech. – zgodnie z sugestią dr. Klimkiewicza, odwołał spotkanie z Plotkinem.

doc. dr. Stefan Kwiatkowski i prof. dr. Witold Kieżun zadzwonili do mgr. Klimkiewicza, który polecił im do czasu wyjaśnienia sprawy i zajęcia stanowiska przez Ministerstwo nie kontaktować się z Plotkinem. Obaj nie dzwonili do Plotkina.

Kwiatkowski spotkał Plotkina w Ministerstwie Nauki, Szk. W. i Techniki i oświadczył mu, że nie miał czasu i że w roku 1976/77 nie jest zainteresowany w wyjeździe do USA.

Prof. dr. Andrzej Koźmiński ma przewidziany w planie współpracy zatwierdzonym przez Ministerstwo wyjazd w 1976 r. do Duquesne University.

Prof. dr. Witold Kieżun przewidziany był w planie do wyjazdu do Duquesne w r. 1977.

Prof. dr. F. Fleron z New York University w Buffalo, który był w 1975 r. w Warszawie i który interesował się licencjami kupowanymi przez Polskę – przesłał do Instytutu Organizacji i Zarządzania UW i PAN opracowanie na temat „Technika i kultura komunistyczna"

strona: 0222

Ipn bu 00275/45/2

Z Instytutem Organizacji i Kierowania U.W. i P.A.N.
utrzymuje kontakt dr. J. Grote
z The British Council w Warszawie
który wygłosi odczyt w tym Instytucie
British Council finansuje wyjazdy do
Anglii /krótkoterminowe/ kadry naukowej Instytutu.
Inicjatywa nie Grota, a Instytutu.

Kom. MO. na Woli wezwał prof.
W. Kieżuna dla wyjaśnienia sprawy
znalezionego u zatrzymanego złodzieja filmu na
którym był sfotografowany samochód będący
własnością prof. Kieżuna.
Prof. Kieżun ustalił, że film należał do
prof. D. Hicksona z Bradford University
Anglii, który w październiku ub. r. był gościem
Polskiej Akademii Nauk i któremu w przededniu
wyjazdu skradziono aparat z filmem
w sklepie Cepelii. D. Hickson fotografował
Stare Miasto, Kraków, Oświęcim.

strona: 0223

Ipn bu 00275/4572

154
A43

Ambasada USA
Warszawa, Polska

22 Marca 1976

Drogi Panie,

Mam przyjemność poinformować Pana, że został Pan wytypowany jako kandydat do udziału w Zagranicznym Programie Konsultacji Departamentu (Ministerstwa) Zdrowia, Oświaty i Opieki Społecznej St. Zjedn. Am. Północnej. Przed zakończeniem procesu dobom potrzebujemy od Pana informacji dotyczących Pańskiej pozycji naukowej, życiorysu i stanu zdrowia. W związku z tym załączamy list do Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki i egzemplarz książeczki: „Możliwości badań i kształcenia/zagranicą i zagranicznych programów konsultacyjnych w USA", informacji o finansowych warunkach, formularz podania, formularz poufnej opinii (referencji) i formularz sprawdzenia znajomości języka angielskiego.
Ten ostatni formularz będzie wypełniony przez mnie. Proszę o telefon do mego biura dla umówienia spotkania celem rozmowy z Panem, dania ewentualnych wyjaśnień które Pan może mieć i dla oceny Pańskiej znajomości angielskiego. ~~Pan~~ Chciałbym skompletować moją część ~~całość~~ w procesie dobom przed 9 kwietnia. Gdy Pan przyjdzie proszę przynieść ze sobą kompletnie wypełnione formularze i zaświadczenie o stanie zdrowia.
Dziękuję za współpracę. Pozdrowienia. Oczekuję wkrótce zobaczenia Pana.

Pański
Lawrence J. Plotkin
Z-ca Attaché kulturalnego

W załączeniu: jak wymieniono wyżej

Ipn bu 00275/45/2

Załącznik kopia

Ambasada USA

144

155

Warszawa Polska
22 Marca 1976

Dr. Sławomir Klimkiewicz
Departament Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki
Miodowa 6/8 Polska

Drogi Doktorze Klimkiewiczu:

Biuro Szkolnictwa w Departamencie (Ministerstwie) Zdrowia, Szkolnictwa i Opieki Społecznej przysłało nam zapotrzebowanie na kandydatów do uczestnictwa w Zagranicznym Programie Konsultacji w 1976/77. Trzy uniwersytety zaprosiły indywidualnie polskich wykładowców. Wysyłamy do tych kandydatów kopię tego listu, książeczkę informującą bardziej szczegółowo o tym programie i formularze podaniowe które obejmują również prośbę o poufne referencje i zaświadczenie o stanie zdrowia.

Chcę przeprowadzić rozmowę z każdym kandydatem osobiście i liczę że skompletuję cały ~~proces~~ materiał dotyczący trzech głównych i dwóch fakultatywnych kandydatów przed 9 Kwietnia.

Główni kandydaci to:

Dr. Halina Nieć z Uniwersytetu Jagiellońskiego do Grand Valley State College

Dr. Grzegorz Gromadzki, Dyrektor ~~Sz~~ Polskiego Systemu Szkolnictwa (?) do Państwowego Uniwersytetu New York w Stony Brook

Dr. Andrzej Koźmiński, z Instytutu Organizacji i Kierowania Uniw. Warszawskiego i Polskiej Akademii Nauk do Duquesne University

Alternatywni kandydaci to:

Dr. Witold Kieżun, profesor Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego do Duquesne University

./.

strona: 0225

Ipn bu 00275/45/2

Dr. Stefan Kwiatkowski Instytut Polityki Naukowej o Szkolnictwie Wyższym z Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Proszę o telefon jeśli ma Pan jakieś pytania w związku z tym projektem.

Będę szczęśliwy mogąc podyskutować z Panem w każdym czasie.

Mój wyjazd do USA był naprawdę wspaniały.

Jednak dobrze jest wrócić do pracy.

Będzie Pan zadowolony słysząc, że zgodnie z tym co dowiedziałem się od Georgene Lovecky, którą spotkałem w Waszyngtonie, sprawa rozmieszczenia polskich uczestników fundacji Fulbrighta na rok następny przebiega bardzo dobrze.

Oczekuję na rychłe spotkanie

Serdeczności

Lawrence J. Plotkin

Z-ca Attaché Kulturalnego

Zadanie: Proszę w sprawie udziału w konsultacjach, o które zabiega Lawrence J. Plotkin z Ambasady USA sygnalizować i kontaktu osobistego nie nawiązywać bez porozumienia i konkretnej decyzji przedstawiciela Min. Nauki Szkol. Wyższego i Techniki – dr. Klimkiewicza. Proszę opracować analizę i ocenę opracowania prof. Flerona – "Technika i Kultura Komunistyczna" pod kątem zainteresowań SB (tendencyjność tego opracowania, obiektywizm, stopień rozeznania w temacie materiale, skąd i z jakich źródeł mógł korzystać i t.p.) Ponadto "Tomira" będzie realizował poprzednie zadanie

strona: 0226

Ipn bu 00275/45/2

w celu ustalenia sytuacji i zachowania się jego otoczenia ze środowiska naukowców.

144 156

Uwagi: "Tamira" postępując rozważnie spowodował, że Z-ca Attache Kulturalnego Ambasady USA nie osiągnął celu. Osoby-naukowcy, którym zaproponował bezpośrednie kontakty z jego propozycji nie skorzystały i zorientowały o tym dr. Klimkiewicza z Min. Nauki Szk. Wyższego i Techniki PRL, poprzez którego Platkin winien realizować tę sprawę.

[illegible]

strona: 0227

Ipn bu 00275/45/2

Źródło „Tamira" Warszawa dn. 10.06.76
Przyjął - Gruchowski, KK-Środowiska — Autonomia operacyjna — Łajce

W środowisku ekonomistów kształtują się opinie dotyczące:

157 ~~146~~

a) krytycyzmu co do rozdźwięku pomiędzy stopą wzrostu inwestycji a wykorzystaniem istniejącego parku maszynowego — teza o rozwoju jedynie i przede wszystkim poprzez rozwój inwestycji jest poważnie podważana.

b) stałego eksportu do ZSRR — niekorzystnego ekonomicznie: statki, żywność (mięso). — budowa obiektów

c) zbyt dużego ~~[illegible]~~ udziału w walce narodów ujarzmionych — zbyt duża partycypacja powoduje utrzymywanie się różnic w stopie życiowej z NRD i Czechosłowacji.

strona: 0228

Ipn bu 00275/45/2

Opinie te są dość powszechne, formułowane są nieraz w formie zakamuflowanej; –

– pogląd ~~na~~ nieefektywności nadmiernych inwestycji reprezentuje prof. Pajestka. –

– Spraw eksportu do ZSRR przejawia się raczej w „powiedzonkach" wskazujących na widzenie tej sprawy. –

Ogólne problemy poziomu konsumpcji z pozycji pozytywnych ~~[illegible]~~ opiniuje doc. K. Ryć.

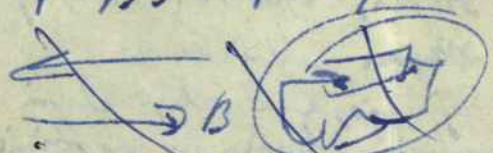

Zadanie: aktualna z poprzedniego spotkania dot. ustalenia nastrojów i zachowania środowisk

strona: 0229

Ipn bu 00275/45/2

naukowców spośród otoczenia "Tamiry". 144

Uwagi: "Tamira" sygnalizuje, że coraz 158
powszechniej wynikuje się w środowisku naukowców na podwyżki cen rynkowych. Sądzono, że one nastąpią po 10 km. Narazie nie ma istotniejszych refleksji, że one nie nastąpiły tak jak przewidywano

[illegible]

strona: 0230

5/2

„Rodzina Tamira" Mat. oceanyjna W-wa 28 05 76 Fajne.

Przyjęcie: [illegible]

„Szanowni" O pismie prof. Bronisław S. Wojtun z Christian Brothers College Memphis.

AUS

759

– i prof. Blair Kolasa z Duquesne University w Pittsburgh

Wyraźnie zarysowują się w USA tendencje wyraźnego zwrotu na prawo. Wiąże się to z:

a) – poprawą sytuacji ekonomicznej

b) – umiejętną propagandą żydowską, – np. ceny chleba i mięsa poszły w górę bo zboże kupuje Związek Radziecki.

Ipn bu 00275/45/2

c) - wpływami kontrkandydatów Forda - Cartera i Reegana. -

Obaj sądzą, że Ford przepadnie w wyborach i polityka zagraniczna nieco się zmieni. Są przekonani, że Kiesinger odejdzie, stracił on podobno zaufanie Żydów.

Za największy sukces polityczny uważa się zdobycie Sadata (Egipt)

Obaj rozmówcy twierdzą, że obecnie większość środowisk polonijnych jest za „Krajem" i, że reprezentują one politykę kontaktów z Polską.

Jeden i drugi martwią się i tego powodu. Wojtuch został zwolniony z pracy.

160 (149)

Pittsburgh wskutek rekolekcji
personelu nauczającego, ale uważa, że
jest to intryga środowisk żydowskich
Kolasa skarżył się, że niektóre
środowiska polonijne mają do
niego pretensje za bliski kontakt
z Krajem i polską Ambasadą;

Powstanie niechęci do Forda
jego przeciwników jest to, że
Ford ułaskawił Nixona, który
bardzo powszechnie jest uważany za
gangstera.

Polityka żydowska w USA polega na

Ipn bu 00275/45/2

Uzyskaniu najwięcej korzyści dla Izraela, temu podporządkowany jest stosunek do Zw. Radzieckiego.

~~Cała~~ ~~W~~ Świadomość przytykalności polityki żydowskiej prowadzącej w interesie światowego żydowstwa a nie interesu społeczeństwa amerykańskiego jest coraz powszechniejsza i rodzi wzmagający się antysemityzm w USA.

Psucie się stosunków USA-ZSRR jest wynikiem działań żydów amerykańskich, którzy decydują, a nie postawy społeczeństwa amerykańskiego.

Zadanie: Proszę dążyć do nawiązania

Kontaktów z profesorami szczególnie Wydz. Matematyki, Prawa i Socjologii ustalając ich postawy społ.-polityczne, powiązania między sobą oraz dążąc do ustalenia kto i w jaki sposób spośród nich usiłuje w sposób szkodliwy oddziaływać, inspirować środowisko akademickie.

161

Uwagi: przechodzący w informacji profesorowie USA (Kolasa i Wojtun) są polskiego pochodzenia. Reprezentują pozytywny stosunek do Polski. Przebywają od tygodnia w W-wie w ramach porozumień naukowych między PRL a USA.

Przedsięwzięcie: z danych od Tamiry sporządzić informację dla Dep. IMSW

Ipn bu 00275/45/2

1621

Warszawa, dnia 1 ~~maja~~ czerwca 1976 r.

NB-04538/76

Tajne
egz. nr..2..

NACZELNIK WYDZIAŁU VIII DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Z informacji operacyjnej od t.w. " Tamiza " z dn. 28.05.br. pozostającego na łączności tut. Wydziału III wynika, że w ramach wymiany naukowej w Warszawie przebywa dwóch naukowców amerykańskich /prof. Bronisław S. Wojtun z Christian Brothevs Coliege w Memphis i prof. Blair Kolasa z Duynesve University W Pittsburghu/, którzy są polskiego pochodzenia i reprezentują n/w poglądy:

- W stosunkach społeczno - politycznych USA obecnie zarysowują się tendencje wyraźnego zwrotu na prawo. Wiąże się to z: 1/ poprawą sytuacji ekonomicznej, 2/ umiejętną propagandą żydowską np. ceny chleba i mięsa poszły w górę, bo zboże kupuje Związek Radziecki, 3/. wpływanie kontrkandydatów prezydenta Forda /Cartera i Reegona/.

- Ford przepadnie w wyborach i polityka zagraniczna nieco się zmieni. Kiesinger odejdzie, ponieważ stracił zaufanie Żydów.

- Za największy suces polityczny uważa się w USA zdobycie Sadata do celów polityki amerykańskiej.

- Istotnym powodem narastania w USA niechęci do Forda jest to, że Ford ułaskawił Nixona, który powszechnie uważany jest za gangstera.

- Polityka żydowska w USA polega na uzyskaniu najwięcej korzyści dla Izraela i temu jest podporządkowany stosunek USA do ZSRR.

- Świadomość partykularnej polityki żydowskiej, prowadzonej w interesie światowego żydowstwa, a nie w interesie społeczeństwa amerykańskiego staje się coraz powszechniejsza w USA i rodzi wzmagający się antysemityzm w tym kraju.

- Psucie się stosunków USA - ZSRR jest wynikiem działań Żydów amerykańskich, którzy decydują, a nie postawa społeczeństwa amerykańskiego.

- Obecnie większość środowisk polonijnych w USA jest za krajem i reprezentują one politykę kontaktu z Polską.

Wspomniani wyżej profesorowie są bardzo pozytywnie nastawieni do Polski. Wyrażają obawę, że pod wpływem żydowstwa amerykańskiego nastąpi powrót zimnowojennego kursu polityki między Wschodem a Zachodem. Przewidują, iż w wyniku narastania w USA

Ipn bu 00275/45/2

tendencji prawicowych ponownie zacznie się dyskryminowanie tych, którzy mają związki z krajami socjalistycznymi.

Prof. Wojtun został zwolniony z pracy w Pittsburhu wskutek redukcji personelu nauczającego, ale on uważa, że jest to w stosunku do niego intryga żydowska. Natomiast prof. Kolasa skarżył się, że niektóre środowiska polonijne mają do niego pretensje za bliski kontakt z Polską Ludową i Polską Ambasadą w USA.

/-/ ppłk mgr ANDRZEJ M A J

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 2567/76

Ipo by 00275/45/2

Źródło: "Tamira" 163 Wrze dn 16 VI 76
Przyjął: Szlubowski w UK Śródmieście
o godz. 10⁰⁰

Mat. operacyjny (ze słów) tajne

— Z reguły środowisko dydaktyczno-naukowe UW i PAN zajmuje rozsądne pozycje w stosunku do panującego przeświadczenia że w najbliższym czasie będzie miała miejsce generalna regulacja cen rynku wewnętrznego.

— Uważa się że taka regulacja jest niezbędna szczególnie tych artykułów których podaż jest ograniczony zbyt małą produkcją krajowego przemysłu.

— Ocenia się, że przede wszystkim

strona: 0238

Ipn bu 00275/45/2

podniesione zostaną ceny mięsa i samochodów, na które ciągle wzrasta zapotrzebowanie i odczuwa się znaczny brak tych artykułów.

— Ocenia się że ludność dysponuje dużą ilością pieniędzy, z czego przeważającą ich część przeznacza na produkty, których wewnętrzna produkcja jest niedostarczająca, by zaspokoić potrzeby wewnętrzne i eksportowe.

— Przewiduje się, że równolegle z podwyżką cen mięsa i innych

strona: 0239

Ipn bu 00275/45/2

artykułów przemysłu spożywczego
zostaną obniżone ceny wyrobów
przemysłu maszynowo-elektronicznego (lodówki, pralki, telewizory,
jedzie, odkurzacze i t.p.)

— Uważa się, że tego typu regulacja
cen jest ekonomiczną prawidło-
wością, ponieważ uwzględnia
interes państwa i społeczeństwa.

— Krytycznie natomiast ocenia
się tendencje do zaniżania opłat
za (świadczenia komunalne, komu-
nikację - łącznie z lotniczą, podręcz-
niki szkolne i wydawnictwa książko-
we, teatr), które nie zaniżane
w opłatach i cenach były znacz-

strona: 0240

Ipn bu 00275/45/2

wym osiągnięciem socjalnym w Polsce. Obecnie zarzucanie cen i opłat na tym odcinku ocenia się jako kapitalizowanie systemu w Polsce, który w znacznym stopniu obniża standart stopy życiowej społeczeństwa polskiego.

– Potępiać się i powszechnie uważa się za niezdrowy pogląd reprezentowany m.in. przez prof. Kopińskiego, podważający prawidłowość stosunków Polsko-Radziechów. Uważa się,

strona: 0241

Ipn bu DD275/45/2

że swoje dotychczasowe osiągnięcia Polska zawdzięcza pozytywnym stosunkom ze ZW. Radzieckim, opartym na przyjaźni i współpracy, co w dużym stopniu pozwoliło Polsce wejść do nałówki najszybciej rozwijających się państw świata.

– Ocenia się, że dalsza przyszłość i rozwój ~~przemysłowy Polski~~ gospodarczy Polski może należycie postępować ~~[illegible]~~ przede wszystkim w oparciu o ZSRR. Prof.

strona: 0242

Ipn bu 00275/45/2

Wpuńskiego określa się jako
nierealistę i zdziecinniałego
starca.
Przedsięwzięcie: informacje "Tamizy" wykorzystać do
Uwagi: "Tamiza" w dniu 20 bm.
na okres 2 tygodni wyjeżdża do
Londynu. W związku z tym
został przeze mnie wyczulony
jak powinien postępować i na
co tam zwracać uwagę w stykach
z polską emigracją polityczną.
Po powrocie z Anglii "Tamiza"
wyjedzie na urlop (Jugosławia i
Finlandia skąd powróci dopiero
7 września b.r.). Stąd też szczególnego
zadania mu nie zlecałem. Lu

strona: 0243

Ipn bu DD275/45/2

166

– Nie dawać na maszynę

[illegible]

weld. wydziałowego

wykorzystano
18.VI.76
[illegible]

strona: D244

Ipn bu 00275/45/2

767 (146)

Warszawa, dnia 10 lipca 1976 r.

Źródło - " Tamiza "
Przyjął - T. Szlubowski

Tajne

egz. nr...2

INFORMACJA OPERACYJNA

Lech Krajewski /Roman Jasieńczyk/ jest członkiem Centralnego Wydziału Wykonawczego Stronnictwa Narodowego z siedzibą w Londynie i publicystą w emigracyjnej prasie narodowej. Stwierdza, że:

1. Środowisko sanacyjne, których centralnym ośrodkiem jest tzw. Zamek w chwili obecnej reprezentują politykę nawiązującą do tradycji Związku Walki Czynnej J. Piłsudskiego. Opierają się na:
a/ współpracy z Niemcami
b/ przygotowaniu działań terrorystycznych i sabotażowych w kraju
c/ aktywizacji różnych ośrodków wrogich PRL w Polsce
d/ współpracy z emigracją ukraińską.

ad.a/ Został nawiązany kontakt z dr Czają czołowym rewizjonistą zachodnioniemieckim. Wg informacji L. Krajewskiego, Czaja zapewnia środki materialne dla działalności politycznej przeciwko obecnej rzeczywistości, za cenę moralnej pomocy i zgody na przyszłą korektę granic. Czaja liczy na konflikt ZSRR-Chiny i na możliwą zmianę sytuacji w Europie.

ad.b/ c/ Sanacja popiera grupę pod kierownictwem Mieczkowskiego, która wydaje dwujęzyczne pismo Wolna Polska - Free Poland, a która gromadzi ludzi w wieku 20 - 50 lat zdecydowanych do walki bezpośredniej o charakterze dywersyjno - sabotażowym. Twierdzą oni, że mają duże środki finansowe i że mają swoich przedstawicieli w kraju. Sanacja twierdzi też, że istnieje zjednoczenie podziemne w kraju.

ad.d/ Sanacja nawiązała kontakt z emigracją ukraińską, z którą zamierza organizować wspólne akcje zmierzające do powstania niepodległej Ukrainy wyłączonej z ZSRR. Sanacja decyduje się na rezygnację z Lwowa.

2. Polityka sanacji i tzw. rządu emigracyjnego /Zamek/ z prezydentem dr Ostrowskim na czele jest zdaniem L. Krajewskiego niezgodna z interesami narodowymi. Polska musi opierać się na sojuszu z Rosją, każdy kontakt z Niemcami musi doprowadzić do klęski utraty Ziem Zachodnich, co przy ekspancji Ukraińców musi doprowadzić do perspektywy Polski w granicach Generalnej Gubernii. Wszelka działalność terrorystyczna w Polsce jest przeciwna interesom Polski, która polega na:
a/ rozwoju gospodarczym
b/ rozwoju nauki i kultury.

Ipn bu 00275/45/2

W związku z tym w swoich artykułach w piśmie Myśl Polska propaguje koncepcję moralnej pomocy dla rozwijającej się Polski. Wydarzenia w Ursusie i Radomiu ocenia negatywnie twierdząc, że są one już efektem działań organizacji Mieczkowskiego, która dysponuje pieniędzmi ze źródeł zachodnioniemieckich i syjonistycznych.

L. Krajewski uważa, że obecny stopień zależności Polski od Moskwy może być zmieniony w tym momencie, w którym Moskwa zrozumie, że istotna siła antyniemiecka jest niezależna i silna Polska. Konieczne jest zdaniem L. Krajewskiego uświadomienie i emigracji i ludzi w kraju o konieczności utrzymania orientacji polskiej, która :
a/ musi być antyniemiecka
b/ musi zakładać współpracę z Rosją
Krajewski sądzi, że obecny rozwój kultury polskiej i rozwój kościoła w Polsce są gwarantem, że ze strony Rosji nie grozi nam ani wynarodowienie, ani likwidacja kultury polskiej względnie jej rusyfikacja. Niebezpieczeństwo takie stale istnieje ze strony Niemców.

L. Krajewski wykazał chęć skontaktowania z innymi członkami CWW Str. Narodowego w Londynie. Zdaniem L. Krajewskiego jego poglądy podziela większość członków CWW Str.Nar. są oni poważnie zaniepokojeni agresywnością sanacji, która wychowała też sobie młode pokolenie nastawione na kontynuację polityki Piłsudskiego.

Zadanie
Proszę dokonać sondażu wśród naukowców warszawskich pod kątem opinii i ocen sytuacji na tle regulacji cen i posunięć władz w tej sprawie.

Uwagi:
" Tamiza " do 6 bm przez 2 tygodnie służbowo przebywał w Londynie i kontaktował się z wym. w informacji L. Krajewskim, który jest jego znajomym z okresu Powstania Warszawskiego /b. czł. AK/. Krajewski usiłował "Tamizę" głębiej wprowadzić w środowisko londyńskiego ugrupowania SN na co "Tamiza" zgodnie z uzgodnioną z nim taktyką nie zgodził się.

Przedsięwzięcia:
Odpis informacji "Tamizy" przesłać do wiadomości Dep. III MSW.

Kierownik Sekcji II Wydziału III
/-/ kpt T. Szlubowski

Wyk. 2 egz.
Druk MW/opr.TSz
nr masz. 3244/76 A

Ipn Bu 00275/45/2

Źródło: "Tarnica"
Przyjął: Szlubowski

W-wa dn. 10.07.76 r.
Łajne

Inf. operacyjna.

Lech Krajewski (Roman Jasieńczyk) 168
jest członkiem Centralnego Wydziału Wykonawczego Stronnictwa Narodowego z siedzibą w Londynie i publicystą w emigracyjnej prasie narodowej.
Stwierdza że:

1.- Środowiska sanacyjne, których centralnym ośrodkiem jest t. zw. Zamek w chwili obecnej reprezentują politykę nawiązującą do tradycji Związku Walki Czynnej J. Piłsudskiego.
Opiera się ona na:
a) współpracy z Niemcami
b) przygotowaniu działań terrorystycznych i sabotażowych w Kraju
c) aktywizacji różnych ośrodków wrogich PRL w Polsce.
d) - współpracy z emigracją Ukraińską

ad a) - Został nawiązany kontakt z dr. Czają czołowym rewizjonistą zachodnio-niemieckim.
W/g informacji L. Krajewskiego, Czaja zapewnia

strona: 0247

Ipn bu 00275/45/2

Środki materialne dla działalności politycznej, przeciwko obecnej rzeczywistości, za cenę moralnej pomocy i zgody na przyszłą korektę granic.
Czaja liczy na konflikt ZSRR-Chiny i na możliwą zmianę sytuacji w Europie.

ad b) i c) Sanacja popiera grupę pod kierownictwem Mieczkowskiego, która wydaje dwujęzyczne pismo Wolna Polska - Free Poland a która gromadzi ludzi w wieku 20-50 lat zdecydowanych do walki bezpośredniej, o charakter dywersyjno-sabotażowym. Twierdzą oni, że mają duże środki finansowe i że mają swoich przedstawicieli w kraju. Sanacja twierdzi też że istnieje Zjednoczenie podziemne w kraju.

~~ad c)~~

ad d) — Sanacja nawiązała kontakt z emigracją ukraińską z którą zamierza organizować wspólne akcje zmierzające do powstania niepodległej Ukrainy wyłączonej ze ZSRR.
Sanacja decyduje się na rezygnację z Lwowa.

strona: 0248

Ipn bu 00275/45/2

2). Polityka sanacji i t. zw. rządu emigracyjnego (Zamek). z prezydentem dr. Ostrowskim na czele jest zdaniem L. Krajewskiego niezgodna z interesami narodowymi:

Polska musi opierać się na sojuszu z Rosją, każdy kontakt z Niemcami musi doprowadzić do klęski utraty Ziem Zachodnich, co przy ekspansji Ukraińców musi doprowadzić do perspektywy Polski w granicach Generalnej Gubernii.

Wszelka działalność terrorystyczna w Polsce jest przeciwna interesowi Polski, który polega na

a) rozwoju gospodarczym

b) rozwoju nauki i kultury.

W związku z tym w swoich artykułach w piśmie Myśl Polska propaguje koncepcję moralnej pomocy dla rozwijającej się Polski.

Wydarzenia w Ursusie i Radomiu ocenia negatywnie twierdząc, że są one już efektem działań organizacji Mieczkowskiego, który dysponuje pieniędzmi ze źródeł zachodnio-niemieckich i syjonistycznych.

L. Krajewski uważa, że obecny stopień zależności Polski od Moskwy może być zmieniony w tym momencie w którym Moskwa zrozumie, że

Ipn bu 00275/45/2

istotną siłą antyniemiecką jest niezależna i silna Polska. Konieczne jest zdaniem L. Krajewskiego uświadamianie i emigracji i ludzi w Kraju o konieczności utrzymania orientacji polskiej, która
a) musi być antyniemiecka
b) musi zakładać współpracę z Rosją.

Krajewski sądzi, że obecny rozwój kultury polskiej i rozwój Kościoła w Polsce są gwarantem, że ze strony Rosji nie grozi nam ani wynarodowienie, ani likwidacja kultury polskiej względnie jej rusyfikacja. Niebezpieczeństwo takie stale istnieje ze strony Niemców.

L. Krajewski wykazał chęć skontaktowania z innymi członkami CWW. Str. Narodowego w Londynie. Zdaniem L. Krajewskiego jego poglądy podziela większość członków CWW Str. Nar., są oni poważnie zaniepokojeni agresywnością sanacji, która wychowała też sobie młode pokolenie nastawione na kontynuację polityki Piłsudskiego.

Zadanie: Proszę odbierać sondażu wśród naukowców warszawskich pod. kątem opinii i ocen sytuacji na tle regulacji cen i posunięć władz w tej sprawie.
Uwagi: "Tamira" do 6 bm. przez 2 tygodnie służbowo prze-

strona: 0250

Ipn bu 00275/45/2

170 (149)

Bywał w Londynie i kontaktował się z Wym. w informacji h. Krajewskim, który jest jego znajomym z okresu Powstania W-skiego (b. czł. AK). Krajewski usiłował „Tamizę" głębiej wprowadzić w środowisko londyńskiego ugrupowania SN na co „Tamiza" zgodnie z uzgodnioną z nim taktyką nie zgodził się.

Przedsięwzięcie: odpis informacji „Tamizy" przesłać do wiadomości Dep. in Ksw.

2 egz

12.7.76

strona: 0251

Ipn bu 00275/45/2

171
160

Warszawa, dnia lipca 1976 r.

Tajne
egz. nr.... 2

MB 0532 1/76

NACZELNIK WYDZIAŁU II DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości odpis informacji operacyjnej t.w. " Tamiza " z dn. 10.07.76 r. dot. sytuacji wśród emigracji politycznej w Anglii /tzw. Centralny Wydział Wykonawczy SN z siedzibą w Londynie/.

Wyk. 2 egz. Zał. 1....

1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 3242/76

/-/ mjr A. F E L I Ś

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tamidra"
Przyjął: Klubowski

172 (101)

Warszawa, 14.07.1976

Mut - operacyjna

tajne

1. Opinia o ostatnich decyzjach w sprawie regulacji cen.
- uznanie co do sposobu przedstawienia stopniowego zmieniania cen. -
- pozytywna ocena procentu wzrostu, bardziej realistycznego niż poprzednio!

do gł.

2. Pytanie, dlaczego ta metoda nie była odrazu zastosowana?
- jednocześnie jednak obawa spekulacji w okresie przejściowym.

Oceny doc. Ryc: prof. Więckowski, prof. Słowacki, prof. Koźmiński

Generalnie problem wykorzystywania dorobku nauki na odcinku wprowadzania zmian organizacyjnych. -
Istnieją algorytmy / systemy / dokonywania zmian niepopularnych, które przewidują określone etapy działań.
Obecna koncepcja jest już zbliżona do tych teoretycznych założeń.
Można było wykorzystać dorobek teoretyczny do praktycznego zastosowania. Znów

strona: 0253

Ipn bu 00275/45/2

występuje zjawisko spontanicznego, nieprzemyślanego działania bez uwzględnienia konkretnej wiedzy socjotechnicznej i organizacyjnej. Wynika to z niewystarczającego kontaktu z zespołami teoretyków.

Zb. Pachoński.

- Prezes Tow. Polsko-Szkockiego w Glasgow. obecnie w Polsce z wizytą.
- nie rozumie poruszenia zwyżki cen na tle olbrzymiej zwyżki w Anglii, sądzi że wynika to z braku systematyczności w podwyższaniu stopniowym. W Anglii proces ten przebiegał stopniowo, choć np. przez dłuższy okres czasu nie było np. cukru. / podwyżka była gwałtowna i spowodowała zerwanie kontraktów z zagranicznymi dostawcami/.
- jest zdania, że struktura cen obecnie jest nonsensowna, zmiana jest konieczna.

Zadanie: proszę sondować zachowanie się swego otoczenia i o ciekawych postawach, opiniach

strona: 0254

Ipn bu 00275/45/2

173

Sygnalizować. Postępować zgodnie z omówioną taktyką.

Przedsięwzięcie: informacje „Taminy" wykorzystać przez Zespół Analityczno-Informacyjny SB Dyt. K-ty

[illegible]

strona: 0255

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 13 sierpnia 1976 r.

T a j n e
egz. poj.

N O T A T K A

25.8.76

W dniu 13.08.76 r. na propozycję t.w. ps. "Tamiza" odbyłem spotkanie w kawiarni w czasie której t.w. poinformował mnie o następujących sprawach:

1. Podjęcie decyzji rządowej o biletach na cukier zdaniem niektórych prac. naukowych UW i PAN, z którymi t.w. wstępnie rozmawiał została przyjęta pozytywnie. Określa się, że jest to decyzja trafna i konieczna ponieważ rozładuje nastroje niezadowolenia osób pracujących, nie mających czasu wyjść z pracy wcześniej, aby po godz. 16,oo bądź rano nabyć cukier, a przy tym stać w kolejkach. Podkreśla że nie powinny się władze wstydzić okresowych trudności i w tym stanie rzeczy winni zastanowić się nad reglamentacją mięsa i wędlin. Mówiono również, że decyzja ta niewątpliwie uderzy w elementy spekulacyjne.
T.w. stwierdził, że w czasie wydarzeń w dn. 25.VI.br. w Radomiu przebywał w Londynie i w rozmowie naukowcy brytyjscy jednoznacznie stwierdzili, że zasady zarządzania i kierowania mają to do siebie, iż powinny przestrzegać konsekwentnie podejmowanych decyzji. Nie wolno nigdy wycofywać się, co jest równoznaczne z utratą autorytetu. Oczywiście decyzja musi być słuszna. Nasze władze mają kłopoty, gdyż decyzje cofnięcia cen w 1970 r. rzutują negatywnie na obecny okres. Wyjście było proste. Należało podnieść płace, a ceny zachować jako słuszne.

2. Do kraju przybył i okresowo się zatrzymał prywatnie profesor Wagner z USA. Jest to działacz CKW SN. Przebywa pod numerem telefonu 39-24-79. T.w. ma się z nim spotkać - jeżeli go zastanie przed odlotem do Finlandii na kongres naukowców.

2. T.w. zapoznał naukowca Uniwersytetu w Detroit niejakiego Jerzego Dżej-Georga Loguscha - jest to osobnik pochodzenia ukraińskiego, przejawiającego silne tendencje nacjonalistyczne. Jego celem jest walka o wolną i niezależną Ukrainę. Przebywał we Wrocławiu jako przewodniczący grupy naukowców amerykańskich. Ma zamiar przyjechać do Polski, ponieważ zapoznał studentkę II roku Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego i ma zamiar się z nią ożenić, /jest żonaty/. Jest to córka b. prokuratora wojskowego obecnie pracującego na odpowiedzialnym stanowisku. Logusch interesuje się pracą doktorską Lewandowskiego na temat Ukrainy. Ma zamiar nawiązać kontakty z Zarządem Gł. Tow. Ukraińskiego. Osobnik b. ciekawy. T.w. może zacieśnić z nim kontakty osobiste.

./.

Ipn bu 00275/45/2

4. Prof. Matejko z UW przebywający aktualnie w Kanadzie nosi się z zamiarem powrotu do kraju. Rozesłać miał kilkanaście listów do różnych profesorów w Krakowie i prawdopodobnie w W-wie, w których odcina się od swej postawy jaką zajął w swych artykułach w Kulturze paryskiej. Na wykładach w Ottawie zajmował wrogą postawę wobec PRL. Obecnie jest zbulwersowany i załamany - stąd z jego strony próba wybielenia się.

Spotkanie z t.w. odbędzie się po jego powrocie z Finlandii. Zadanie zlecone poprzednio jest nadal aktualne.

Przedsięwzięcia:

1. Ustalić do kogo przyjechał prof. Wagner i w jakim celu. Jeżeli będzie możliwe - po uzgodnieniu z Dep. III podjąć obserwację.

2. Uzgodnić z tow. ...Grucka... sprawę Loguscha

3. Odpis dot. Matejki do wykorzyst. w Dep. III.

obyw-
cyj [illegible]

Z-ca Naczelnika Wydziału III

/-/ mjr A. Feliś

Wyk. 1 egz. + 3 wyc.
Druk MW/opr.AF
nr masz. 3601/76

strona: 0257

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, 14. 08. 76.

175

~~164~~

~~tajne~~

Przy ustalaniu danych formularzy [illegible] do [illegible]

Notatka

Nawiązując do informacji t/ Tamira - dot. wyjazdu prof. Wagnera - działania SN. w 2507 ustaliłem że telefon, który podał t/ i oświadczył że ten nie zatrzymał należy do Redaktora Poznańskiego stowarzyszenia zam. Warszawa ul. Kaniowska 36. (nr 392479.)

1 [illegible]

wyd. [illegible]

[illegible]

5/X 76

strona: 0258

5/45/2

Źródło: "Tendencja"
Przyjęt.: Glukowski

Ust. operacyjna

W-wa dn. 8.09.76 r.
tajne

Pozytywne elementy w wystąpieniu Gierka w ocenie środowiska naukowego

165

176

1.- Przeciwstawienie się tendencji zbyt pośpiesznej działalności produkcyjnej bez dokładnego zaplanowania pracy, z nastawieniem na doraźny efekt ilościowy.-

2.- Krytyczna ocena nadmiernego inwestowania, tendencji jednostek terenowych do inwestowania za wszelką cenę.

3.- Zapowiedź usprawnienia gospodarki mięsnej poprzez m. innymi: ~~[illegible]~~ zmniejszenie eksportu: zwiększenie importu mięsa.

Ipn.bu 00275/45/2

do str. 3

4

prof. dr. W. Kieżun z UWiPAN
który pełnił funkcję moderatora
dyskusji w jednej grupie roboczej i
wygłosił referat sumujący prace grupy
na zebraniu plenarnym
Stosunek uczestników z krajów kapita-
listycznych, a szczególnie z Finlandii był
b. życzliwy w stosunku do reprezentantów
krajów socjalistycznych, wysoko oceniono
opracowania radzieckie i polskie.
Na posiedzeniu Komitetu Kierowniczego
(Steering Committee EGPA)
wybrano na członka Komitetu prof. W.
Kieżuna. W poprzednich latach
członkiem tego Komitetu był
zmarły w 1979 r. prof. J. Starościak.

275/45/2

177 2

166

Zapowiedź ta o ile zostanie zrealizowana rozładuje sytuację napięcia.

Wynika z tego, że teoretyczne ustawienie problemów w wystąpieniu Gierka jest jak najbardziej prawidłowe, chodzi jednak o to, ażeby stworzyć cały zestaw warunków dla zrealizowania założonych kierunków. Jest rzeczą niebezpieczną jeśli powstaje luka pomiędzy teoretycznymi wypowiedziami, a realizacją w praktyce.

strona: 0261

Ipn bu 00275/45/2

W Finlandii w Tampere (30 VIII - 4 IX) odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa na temat reform administracyjnych w Europie zorganizowana przez ESPA (European Group of Public Administration) przy IIPA (~~Institute~~ International Institute Public Administration) w Brukseli. Z ramienia krajów socjalistycznych mieli udział:

- prof. Piskotin z Instytutu Państwa i Prawa Radzieckiej Akademii Nauk (jeden z głównych referatów)
- dwóch przedstawicieli z NRD
- z Polski: doc. dr. J. Łętowski v-ce dyr. Instytutu Państwa i Prawa w PAN. – pełnił funkcję przewodniczącego jednej z grup roboczych i

1/75/45/2

Zadanie: ...

...

...

Ipn bu 00275/45/2

Inf. operacyjna (1) tajne

1. Sytuacja aprowizacyjna w Warszawie powoduje silne napięcie emocjonalne, w szczególności u gospodyń domowych. Występują 118 sytuacje zaniedbywania pracy (spóźnianie się do pracy, wcześniejsze wychodzenie) w celu kupienia mięsa, niezgodnego oczekiwania w kolejkach

Źródło: Tamtejsza Pomyśl: Klubowski o Wyprzedniej

do grupy analitycznej (nie na mowy rej)

11.9.76

Wyk. w infor.

13.09.76..

strona: 0264

Ipn bu 00275/45/2

Dotkliwe braki występują też i w innych artykułach żywnościowych, co powoduje zdenerwowanie i atmosferę histerii. Powszechnie wini się kierownictwo za nieumiejętność planowania, nieprzygotowanie rezerw i nadmierny eksport. Szeroko są znane enuncjacje prasy zachodniej informującej o wysokim procencie eksportu mięsa. (Prasa francuska mówi o 55% eksportu wołowiny). Środowiska naukowe są poważnie zaniepokojone sytuacją i zwracają uwagę że.

1.- Ostatnie Plenum nie dało konkretnej recepty, wypowiedzi w dyskusji miały charakter mdły i mało konkretny.
W szczególności Plenum nie dało odpowiedzi

strona: 0265

Ipn bu 00275/45/2

co do pierwotnych przyczyn zaistniałej sytuacji. 3 169

2. Wytworzona sytuacja jest wynikiem braku wyobraźni planistycznej, coraz tempo wzrostu inwestycji oczywiście przekracza możliwości społeczeństwa polskiego. 180

Proporcja pomiędzy inwestycjami o charakterze międzynarodowym, a krajowym kształtuje się niekorzystnie

3. Istnieje przeświadczenie o konflikcie Gierek – Jaroszewicz. Wizyta Gierka w Mielcu bez Jaroszewicza i bez wspominania o Nim w występieniu jest oceniana jako próbę indywidualnego

strona: 0266

Ipn bu DD275/45/2

tomania sytuacji podjęte przez Sienka i potwierdzające różnice zdań.

4. Istnieją opinie, że w gruncie rzeczy kryzys jest płytki i mógłby być szybko zlikwidowany poprzez określenie bardziej korzystnego dla Polski wkładu w działalność RWPG.

Uważa się, że sytuacji nie można lekceważyć i środki w postaci obiektywizacji zjawisk i tłumaczenia nie mogą być efektywne.

Należy za wszelką cenę poprawić już zaopatrzenie

sklana: D267

Ipn bu 00275/45/2

1821 (5)

w przeciwnym wypadku nie może być mowy o sprawnej realizacji działań gospodarczych. Stopień zniechęcenia i wzburzenia jest bardzo silny, w każdej chwili może spowodować nieodpowiedzialne reakcje.

5. Zaznaczyć się konieczność dokonania rewizji umów międzynarodowych w ramach RWPG, w szczególności dotyczących bilansu żywnościowego. – Różnica sytuacji w NRD i CSR gdzie zaopatrzenie jest pełne, działa zdecydowanie negatywnie na postawy społeczeństwa polskiego.

stiana: 0268

Ipn bu 00275/45/2

183

[illegible]rczelnik NBP C-ka. K. Celińska, z-ca dyr. JOKu UW dyr. Buczowski
z-ca dyr. JOK- dyr. Śliwa.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalenia sytuacji w otoczeniu Tatarzy".

Przedsięwzięcia: informację wykorzystać w całości do meldunku Sekcji Analit. Informacyjnej tut. SB.

[illegible]

strona: 0269

Ipn bu 00275/45/2

6. Są słyszane opinie o celowości systemu bonowego na mięso. System bonowy na cukier rozładował sytuację, pomimo że niewątpliwie kompromituje on efektywność gospodarki planowej został przyjęty pozytywnie.

7. Wzmaga się społeczna niechęć do Jaroszewicza, który uważany jest za głównego sprawcę niepowodzeń gospodarczych.

Informacja oparta na ocenach i wypowiedziach:
= dr. Andrzej Ehrlich U.R.M., doc. M. Jełowicki, prorektor WSE Rzeszów, inż. L. Węgrzecki, pracownicy administracyjni U.W. —

strona: 0270

Z rękopisu "TAMIZA" Dwigł. Szczyborski WK "Śródmieście".

-1- inf. oprac. W-wa, 12 X. 36 r. Tajne

W czasie tomaryskiego zebrania na zakończenie konferencji naukowej Instytut Organizacji i Kierowania Uniw. Warszawskiego w Międzyrzecie (koniec maja). — po większej dawce alkoholu, doc. Bielecki, etatowy pracownik NJK-u, kontraktowy pracownik UW (½ etatu) — wyrwał się z dowcipem, że studenci U.W budują tunel pod K.C., bo pozazdrościli studentom krakowskim, że mają piwnicę pod Baranami. Obecny Rektor Rybicki b. ostro zareagował ośmielając, że

Ipn bu 00275/45/2

jedynie sam autor dowcipu.
może się z niego śmiać.
Część osób / dr. Kuc, prof. Kieżun /
opuściła natychmiast zebranie.

W/g opinii dyrektorów Orbisu
z całej Polski zebranych na
szkoleniu w Warszawie na
prowincji sytuacja zaopatrzeniowa
jest znacznie gorsza niż w Warszawie
i to powoduje atmosferę pełnego
zniechęcenia w skali społecznej,
ludzie nie chcą pracować
wydajnie nie widząc możliwości
zaspokojenia swoich potrzeb.

186

W mało środowiskach w tym również i w naukowym utarło się już jednoznaczne przeświadczenie o źródłach braków i nadmierne inwestycje w przemyśle ciężkim (Huta Katowice) podjęte z polecenia RWPS, niekorzystne transakcje z ZSRR (niskie ceny, eksport urządzeń kupowanych za dewizy wzamian za ruble, kredytowanie ZSRR przy pomocy środków dewizowych z Zachodu — np. rurociągi z osprzętem i materiałami z RFN), duży eksport środków żywnościowych. Przeświadczenie to wyraża się również

strona: 0274

187
176

w całym szeregu dowcipów akcentujących nierówność partnerstwa pomiędzy krajami RWPG, a w szczególności wykorzystywanie potencjału polskiego przez ZSRR dla swoich potrzeb. Formułuje się opinię, że Sierek jest „za miękki", nie umie bić się o własne interesy, co wiąże się z jego „zachodnim rodowodem" i chęcią utrzymania się za wszelką cenę przy władzy.

Negatywną ocenę Sierka wyraża się najostrzej w dowcipie o jego rehabilitacji przez Królową Angielską i nadaniem mu nazwiska Edward Gierek Koniecpolski.

Ipn Bu 00275/45/2

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalenia zachowania swego otoczenia zasługującego na uwagę SB.

Uwagi: informację wykorzystać do meldunku ogólnego tut. SBa o Bieleckiego zachowaniu powtórzonego Schejn III-tej tut. Wydziału.

12 X 76.

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia października 1976 r.

Tajne
egz. nr.../...

Wyciąg

z informacji operacyjnej t.w. "Tamiza" z dn. 15.10.76 r.

Docent doktor Jan Macieja z SGPiS w czasie swojego pobytu w USA w Columbia University, a następnie w Seton Hall University w New Jersey nawiązał bezpośredni kontakt z IREX, instytucja organizująca współpracę naukową z Europą Wschodnią w osobach: dr Allen Kassof i John Mathews proponując im zorganizowanie wymiany naukowej i badań ze Szkołą Główną Planowania i Statystyki w ramach umowy, którą SGPiS miała zawrzeć z Seton Hall University. Po uzgodnieniu tej koncepcji z ambasadą polską w Waszyngtonie /prof. Sołdaczuk/ wysłał pismo do dyrektor doc. dr Prandeckiej w SGPiS z propozycją zaproszenia na wstępne rozmowy do Warszawy delegowane osoby z IREX. Dyr. Prandecka nie podjęła tej inicjatywy wysyłając depeszę do USA do doc. Macieja odmawiającą zgody na tą współpracę. Dyrektor Prandecka objęła stanowisko dyrektora instytutu w SGPiS po odwołaniu doc. Macieja i wyraźnie nie chciała realizować pomysłów swego poprzednika. Pomimo braku zgody z SGPiS przyjechali do Warszawy dziekan Mazze i prodziekan Kosakowski z Seton Hall. Wobec fiaska kontaktów z SGPiS doc. Macieja zwrócił się z prośbą do prof. Kieżuna o zorganizowanie pobytu w Polsce obydwu przedstawicieli Seton Hall i umożliwienie im nawiązania współpracy z innymi uczelniami. Jednocześnie doc. Macieja zorganizował spotkanie dyr. Cichomskiego i naczelnika Klimkiewicza z Departamentu Zagranicznego Ministerstwa Nauki z przedstawicielami Seton Hall. Dyr. Cichomski był już poinformowany za pośrednictwem MSZ o poparciu dla idei wspólnych badań finansowych przez IREX przez ambasadę polską w Waszyngtonie. W czasie tej konferencji ustalono, że zostaną zorganizowane pewne formy badań i wspólnych konferencji. W konferencji u dyrektora Cichomskiego uczestniczył również doc. Macieja jako inicjator całej akcji.

Po uzyskaniu wiadomości o pozytywnej postawie Ministerstwa Nauki prof. Kieżun, który znał osobiście prof. Kosakowskiego zorganizował kontakt gości amerykańskich z min. Ostapczukiem znającym również prof. Kosakowskiego z czasu wizyty w USA,, prof. Trzcienieckim z Akademii Ekonomicznej w Krakowie i dyr. K. Pryndą z Ośrodka Postępu Technicznego Min. Nauki w Katowicach. W czasie tych kontaktów omawiano możliwość zorganizowania konferencji naukowej polsko - amerykańskiej na temat: planowania, marketingu i systemu zarządzania przedsiębiorstwami. Miało to miejsce w sierpniu br.

Ipn bu 00275/45/2

188
178

We wrześniu na zaproszenie UW przyjechał do Warszawy dziekan School of Business Fordham University w New York dr Robert Senkier w celu przedłużenia umowy o współpracę z Instytutem Organizacji i Kierowania UW i PAN. Robert Senkier był proszony przez IREX o zorientowanie się w sprawie projektu badawczego proponowanego przez doc. Macieja. Zorientowawszy się w niechętnej postawie SGPiS w stosunku do doc. Macieji zaproponował, żeby projekt IREX-u był realizowany pod egidą nie SGPiS, ale Uniwersytetu Warszawskiego, co zostało akceptowane przez rektora UW prof. Rybickiego pod warunkiem współpracy z innymi uczelniami polskimi. W ten sposób powstała nowa sytuacja, w której inicjatywa przeszła w ręce UW, z ramienia którego występowali: v-ce dyr. Instytutu Organizacji i Kierowania UW i PAN prof. Radzikowski i kierownik Zakładu w Inst. Org. i Kierowania prof. Kieżun, ze względu na uprzednią inicjatywę włączony został do współpracy również doc. Macieja nie mającą jednak oficjalnej delegacji SGPiS.
Dalszy etap organizacji badań finansowych przez IREX miał być omówiony w trakcie wizyty następnego przedstawiciela IREX-u prof. Alfreda Oxenfelda z Uniwersytetu Columbia.

Prof. Oxenfeld, który przybył do Warszawy w dniu 8.X jest Żydem związanym politycznie z demokratami, zwolennik Cartera i zwolennik Brzezińskiego, który obecnie jest doradcą Cartera. Prof. Oxenfeld zwrócił uwagę prof. Radzikowskiego i prof. Kieżuna zainteresowaniami sytuacji Żydów w Polsce i pozycją osobistą Żydów w naczelnych władzach. Jednocześnie prof. Oxenfeld wystąpił z koncepcją zorganizowania w lutym 1977 r. spotkania businesmenów amerykańskich i polskich w Warszawie zmieniając w ten sposób pierwotną ideę współpracy naukowej. Koncepcję tą popierał doc. Macieja. Prof. prof. Kieżun i Radzikowski z dużą nieufnością podeszli do tej nowej koncepcji, która miała wyraźnie na celu odejście od kontaktów naukowych i przejście na płaszczyźnę handlową z jednoczesną możliwością uzyskania szerokich informacji gospodarczych. W/w profesorowie przedstawili nową koncepcję nawiązującą do pierwotnych ustaleń, a mianowicie:

a/ organizowanie konferencji naukowych z udziałem przedstawicieli komisji planowania i przedstawicieli przemysłu, ale kierowanych przez UW,

b/ opracowanie programu badawczego, który umożliwiłby zapoznanie się z metodami planowania w przemyśle amerykańskim.

Projekt ten został omówiony dnia 12.X z prof. Oxenfeldem i 13.X z kierownictwem IREX /Allen Kassof i John Mathews/ które w międzyczasie przybyło do Warszawy dla omówienia współpracy z Ministerstwem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Proponowana konferencja naukowa odbędzie się w czerwcu przyszłego roku, ze strony polskiej mają w niej wziąć udział przedstawiciele komisji planowania /prof. Pajestka, ew. min. Pyka przew. Olesik, przedstawiciele Instytutu Badania Koniunktury M.H. Zagranicznego, naukowcy z UW i innych uczelni /SGPiS i Akademii Ekonomii w Krakowie i Inst. Dosk. Kadr Kierowniczych./

Ipn bu 00275/45/2

Wstępny projekt jest uzgodniony z Min. Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki /nacz. Klimkiewicz, v-ce min. Górski/. Doc. Macieja oświadczył prof. Kieżunowi 14.X., że rano tego dnia był wzywany do pałacu Mostowskich, gdzie wyjaśnił, że cała akcja rozwijania współpracy jest pożyteczna i może przynieść określone korzyści i uzyskał opinie, że nie będą robione trudności pod warunkiem bieżącego informowania o rozwoju współpracy. Na cześć delegacji IREX-u /Allen Kassof, John Mathews i Alfred Oxenfeld/ - radca prasowy i kulturalny ambasady amerykańskiej wydaje w dniu 15.X coctail w ambasadzie przy ul. Dąbrowskiego 65.

Za zgodność

Wyk. 3 egz.
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 4648/76

Ipn bu 00275/45/2

180

Warszawa, dnia października 1976 r.

179

Tajne 3
egz. nr.....

Wyciąg

z informacji operacyjnej t.w. "Tamiza" z dn. 15.10.76 r.

Docent doktor Jan Macieja z SGPiS w czasie swojego pobytu w USA w Columbia University, a następnie w Seton Hall University w New Jersey nawiązał bezpośredni kontakt z IREX, instytucja organizująca współpracę naukową z Europą Wschodnią w osobach: dr Allen Kassof i John Mathews proponując im zorganizowanie wymiany naukowej i badań ze Szkołą Główną Planowania i Statystyki w ramach umowy, którą SGPiS miała zawrzeć z Seton Hall University. Po uzgodnieniu tej koncepcji z ambasadą polską w Waszyngtonie /prof. Sołdaczuk/ wysłał pismo do dyrektor doc. dr Prandeckiej w SGPiS z propozycją zaproszenia na wstępne rozmowy do Warszawy delegowane osoby z IREX. Dyr. Prandecka nie podjęła tej inicjatywy wysyłając depeszę do USA do doc. Macieja odmawiającą zgody na tą współpracę. Dyrektor Prandecka objęła stanowisko dyrektora instytutu w SGPiS po odwołaniu doc. Macieja i wyraźnie nie chciała realizować pomysłów swego poprzednika. Pomimo braku zgody z SGPiS przyjechali do Warszawy dziekan Mazze i prodziekan Kosakowski z Seton Hall. Wobec fiaska kontaktów z SGPiS doc. Macieja zwrócił się z prośbą do prof. Kieżuna o zorganizowanie pobytu w Polsce obydwu przedstawicieli Seton Hall i umożliwienie im nawiązania współpracy z innymi uczelniami. Jednocześnie doc. Macieja zorganizował spotkanie dyr. Cichomskiego i naczelnika Klimkiewicza z Departamentu Zagranicznego Ministerstwa Nauki z przedstawicielami Seton Hall. Dyr. Cichomski był już poinformowany za pośrednictwem MSZ o poparciu dla idei wspólnych badań finansowych przez IREX przez ambasadę polską w Waszyngtonie. W czasie tej konferencji ustalono, że zostaną zorganizowane pewne formy badań i wspólnych konferencji. W konferencji u dyrektora Cichomskiego uczestniczył również doc. Macieja jako inicjator całej akcji.

Po uzyskaniu wiadomości o pozytywnej postawie Ministerstwa Nauki prof. Kieżun, który znał osobiście prof. Kosakowskiego zorganizował kontakt gości amerykańskich z min. Ostapczukiem znającym również prof. Kosakowskiego z czasu wizyty w USA, prof. Trzcienieckim z Akademii Ekonomicznej w Krakowie i dyr. K. Pryndą z Ośrodka Postępu Technicznego Min. Nauki w Katowicach. W czasie tych kontaktów omawiano możliwość zorganizowania konferencji naukowej polsko - amerykańskiej na temat: planowania, marketingu i systemu zarządzania przedsiębiorstwami. Miało to miejsce w sierpniu br.

Ipn bu 00275/45/2

181 (180)

We wrześniu na zaproszenie UW przyjechał do Warszawy dziekan School of Business Fordham University w New York dr Robert Senkier w celu przedłużenia umowy o współpracę z Instytutem Organizacji i Kierowania UW i PAN. Robert Senkier był proszony przez IREX o zorientowanie się w sprawie projektu badawczego proponowanego przez doc. Macieja. Zorientowawszy się w niechętnej postawie SGPiS w stosunku do doc. Macieji zaproponował, żeby projekt IREX-u był realizowany pod egidą nie SGPiS, ale Uniwersytetu Warszawskiego, co zostało akceptowane przez rektora UW prof. Rybickiego pod warunkiem współpracy z innymi uczelniami polskimi. W ten sposób powstała nowa sytuacja, w której inicjatywa przeszła w ręce UW, z ramienia którego występowali: v-ce dyr. Instytutu Organizacji i Kierowania UW i PAN prof. Radzikowski i kierownik Zakładu w Inst. Org. i Kierowania prof. Kieżun, ze względu na uprzednią inicjatywę włączony został do współpracy również doc. Macieja nie mającą jednak oficjalnej delegacji SGPiS.
Dalszy etap organizacji badań finansowych przez IREX miał być omówiony w trakcie wizyty następnego przedstawiciela IREX-u prof. Alfreda Oxenfelda z Uniwersytetu Columbia.

Prof. Oxenfeld, który przybył do Warszawy w dniu 8.X jest Żydem związanym politycznie z demokratami, zwolennik Cartera i zwolennik Brzezińskiego, który obecnie jest doradcą Cartera. Prof. Oxenfeld zwrócił uwagę prof. Radzikowskiego i prof. Kieżuna zainteresowaniami sytuacji Żydów w Polsce i pozycją osobistą Żydów w naczelnych władzach. Jednocześnie prof. Oxenfeld wystąpił z koncepcją zorganizowania w lutym 1977 r. spotkania businessmenów amerykańskich i polskich w Warszawie zmieniając w ten sposób pierwotną ideę współpracy naukowej. Koncepcję tą popierał doc. Macieja. Prof. prof. Kieżun i Radzikowski z dużą nieufnością podeszli do tej nowej koncepcji, która miała wyraźnie na celu odejście od kontaktów naukowych i przejście na płaszczyznę handlową z jednoczesną możliwością uzyskania szerokich informacji gospodarczych. W/w profesorowie przedstawili nową koncepcję nawiązującą do pierwotnych ustaleń, a mianowicie:

a/ organizowanie konferencji naukowych z udziałem przedstawicieli komisji planowania i przedstawicieli przemysłu, ale kierowanych przez UW,

b/ opracowanie programu badawczego, który umożliwiłby zapoznanie się z metodami planowania w przemyśle amerykańskim.

Projekt ten został omówiony dnia 12.X z prof. Oxenfeldem i 13.X z kierownictwem IREX /Allen Kassof i John Mathews/ które w międzyczasie przybyło do Warszawy dla omówienia współpracy z Ministerstwem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Proponowana konferencja naukowa odbędzie się w czerwcu przyszłego roku, ze strony polskiej mają w niej wziąć udział przedstawiciele komisji planowania /prof. Pajestka, ew. min. Pyka przew. Olesik, przedstawiciele Instytutu Badania Koniunktury M.H. Zagranicznego, naukowcy z UW i innych uczelni /SGPiS i Akademii Ekonomii w Krakowie i Inst. Dosk. Kadr Kierowniczych./

Ipn bu 00275/45/2

Wstępny projekt jest uzgodniony z Min. Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki /nacz. Klimkiewicz, v-ce min. Górski/. Doc. Macieja oświadczył prof. Kieżunowi 14.X., że rano tego dnia był wzywany do pałacu Mostowskich, gdzie wyjaśnił, że cała akcja rozwijania współpracy jest pożyteczna i może przynieść określone korzyści i uzyskał opinie, że nie będą robione trudności pod warunkiem bieżącego informowania o rozwoju współpracy. Na cześć delegacji IREX-u /Allen Kassof, John Mathews i Alfred Oxenfeld/ - radca prasowy i kulturalny ambasady amerykańskiej wydaje w dniu 15.X coctail w ambasadzie przy ul. Dąbrowskiego 65.

Za zgodność

Wyk. 3 egz.
Druk MW/opr.TSz/II
nr masz. 4648/76

Uwaga: nie wysłano zgodnie z decyzją Z-cy N-ka

Uwaga: Egz. Nr. 1 - przesłano do Wydz. IV Edp. i zainteresowanego prof. Macieja. (30.X.76.)
Egz. Nr. 2 - przekazano zgodnie z sugestią tow. N-ka Sekcji III Art-K-dy (tow. Hutkowski)
28.X.76.

strona: 0282

Ipn bu 00275/45/2

Z Nowego Tamira
Przyjął: Szlubowski
w KK-Śródmieście"

W-wa dn. 15-X-76.

Mat. operacyjna.

Tajne.

192 (181)

Docent doktór Jan Macieja z SGPiS w czasie swojego pobytu w USA w Columbia University, a następnie w Seton Hall University w New Jersey nawiązał bezpośredni kontakt z IREX, instytucją organizującą współpracę naukową z Europą Wschodnią w osobach: ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ dr. Allen Kassof i John Mathews proponując im zorganizowanie wymiany naukowej i badań ze Szkołą Główną Planowania i Statystyki w ramach umowy którą SGPiS miała zawrzeć z Seton Hall University. Po uzgodnieniu tej koncepcji z ambasadą polską w Waszyngtonie (prof. Sołdaczuk) wysłał pisma do dyrektor doc. dr. Prandeckiej w SGPiS z propozycją zaproszenia na wstępne rozmowy do Warszawy delegowane osoby przez IREX. Dyr. Prandecka nie podjęła tej inicjatywy wysyłając depeszę do USA do doc. Macieja odmawiającą zgody na tą współpracę.

strona: 0283

Ipn bu 00275/45/2

dyrektorom instytutów w SGPiS

Dyrektor Prandecka objęła stanowisko po odwołaniu dwc. Macieji i wyraźnie nie chciała realizować pomysłów swego poprzednika.

Pomimo braku zgody z SGPiS przyjechali do Warszawy dziekan Mazze i prodziekan Kosakowski z Seton Hall. Wobec fiaska kontaktów z SGPiS dwc. Macieja zwrócił się z prośbą do prof. Kieżuna o zorganizowanie pobytu w Polsce obydwu przedstawicieli Seton Hall i umożliwienie im nawiązania współpracy z innymi uczelniami. Jednocześnie dwc. Macieja zorganizował spotkanie dyr. Cichomskiego i naczelnika Klimkiewicza z Departamentu Zagranicznego Ministerstwa Nauki z przedstawicielami Seton Hall. Dyr. Cichomski był już poinformowany za pośrednictwem MSZ o poparciu dla idei wspólnych badań finansowanych przez JREX przez ambasadę polską w Waszyngtonie. W czasie tej konferencji ustalono, że zostaną zorganizowane pewne formy badań i wspólnych konferencji.

Ipn bu 00275/45/2

W konferencji u dyrektora Cichomskiego uczestniczył również doc. Macieja jako inicjator całej akcji.
Po uzyskaniu wiadomości o pozytywnej postawie ministerstwa Nauki prof. Kieżun, który znał osobiście prof. Kosakowskiego zorganizował kontakt gości amerykańskich z min. Ostapczukiem znającym również prof. Kosakowskiego z czasu wizyty w USA, prof. Trzcienieckim z Akademii Ekonomicznej w Krakowie i dyr. K. Pryndą z Ośrodka Postępu Technicznego Min. Nauki w Katowicach. W czasie tych kontaktów omawiano możliwość zorganizowania konferencji naukowej polsko-amerykańskiej na temat: planowania, marketingu i systemu zarządzania przedsiębiorstwami. Miało to miejsce w sierpniu b.r.
We wrześniu na zaproszenie U.W. przyjechał do Warszawy dziekan School of Business Fordham University w New Yorku dr. Robert Senkier w celu przedłużenia umowy

Ipn bu 00275/45/2

o współpracy z Instytutem Organizacji i Kierowania UW i PAN. Robert Senkier był proszony przez IREX o zorientowanie się w sprawie projektu badawczego proponowanego przez doc. Macieja.

Zorientowawszy się w niechętnej postawie SSPiS w stosunku do doc. Macieji zaproponował, ażeby projekt IREXu był realizowany pod egidą nie S.S.PiS, ale Uniwersytetu Warszawskiego co zostało akceptowane przez Rektora U.W. prof. Rybickiego pod warunkiem współpracy z innymi uczelniami polskimi.

W ten sposób powstała nowa sytuacja w której inicjatywa przeszła w ręce U.W, a ramienia którego występowali: r-ce dyr. Instytutu Organizacji i Kierowania UW i PAN prof. Radzikowski i Kierownik Zakładu w Inst. Org. i Kierowania prof. Kieżun, ze względu na uprzednią inicjatywę włączony został do współpracy również doc. Macieja nie mający jednak oficjalnej delegacji SS.PiS.

strona: 0286

Ipn bu 00275/45/2

Dalszy etap organizacji badań finansowanych przez IREX miał być omówiony w trakcie wizyty następnego przedstawiciela IREX-u prof. Alfreda Oxenfelda z Uniwersytetu Columbia.

Prof. Oxenfeld który przybył do Warszawy w dniu 8 X jest Żydem związanym politycznie z demokratami, zwolennik Cartera i zwolennik Brzezińskiego, który obecnie jest doradcą Cartera.

Prof Oxenfeld zwrócił uwagę prof. Radzikowskiego i prof. Kieżuna zainteresowaniami sytuacją Żydów w Polsce i pozycją osobistą Żydów w naczelnych władzach. Jednocześnie prof. Oxenfeld wystąpił z koncepcją zorganizowania w lutym 1977r. spotkania businessmenów amerykańskich i polskich w Warszawie zmierzając w ten sposób pierwotną ideę współpracy naukowej.

Koncepcję tę popierał doc. Macieja.

Ipn bu 00275/45/2

Prof. prof. Kieżun i Radzikowski z dużą nieufnością podeszli do tej nowej koncepcji, która miała wyraźnie na celu odejście od kontaktów naukowych i przejście na płaszczyznę handlową z jednoczesną możliwością uzyskania szerokich informacji gospodarczych. W/w. profesorowie przedstawili nową koncepcję nawiązującą do pierwotnych ustaleń a mianowicie:

a) organizowanie konferencji naukowych z udziałem przedstawicieli Komisji Planowania i przedstawicieli przemysłu, ale ~~organizowanych~~ kierowanych przez U.W.

b) opracowanie programu badawczego, który umożliwiłby zapoznanie się z metodami planowania w przemyśle amerykańskim.

Projekt ten został omówiony dnia 12 X z prof. Oxenfeldem i 13 X z kierownictwem JREX-u (Allen Kassof i John Mathews), który w międzyczasie przybyło do Warszawy dla omówienia współpracy z Ministerstwem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki

strona: 0288

Ipn bu 00275/45/2

Obecna koncepcja jest korzystna dla strony polskiej, umożliwi bowiem wymianę naukową z możliwością rekomendacji dla przemysłu, handlu i usług obydwu stron w zakresie wymiany.

Zarysowuję się jednak następujące wnioski: ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

1).- ze strony amerykańskiej występują następujący Żydzi: dyrektor IREX – Allen Kassof, prof. Alfred Oxenfeld, dziekan prof. Edward Mazze.

2). prof. A. Oxenfeld wyraźnie jest zainteresowany kontaktami z osobami pochodzenia żydowskiego

3). prof. A. Oxenfeld sugerował zmianę profilu współpracy na jednoznacznie handlową z wymianą informacji.

Fakty te winny wzbudzić czujność, można sądzić, że mamy tu do czynienia również z próbą penetracją syjonistyczną przy okazji współpracy naukowej.

Z drugiej strony jak dotychczas zasady współpracy są korzystne dla strony polskiej dzięki jednoznacznemu stanowisku prof. prof. Radzikowskiego i Kieżuna.

cd str. 8

cd str. 8

strona: 0289

Ipn bu 00275/45/2

wyciąg z 2 egzemplarzy tylko tej sprawy

W lipcu br. przyjechał do Polski jako kierownik grupy biznesmenów amerykańskich prof. George Logusch i Grupa ta przeszła kurs wiedzy o Polsce zorganizowany przez Uniwersytet Wrocławski w kooperacji z Fundacją Kościuszkowską w New Yorku.

George Logusch urodzony w USA jest synem Ukraińca Logusza, który brał udział w zamachu na ministra Pierackiego w latach trzydziestych. Jego babka była Polką. Logusch ma obecnie 32 lata.

Logusch w czasie pobytu we Wrocławiu nawiązał romans z Iwoną Gomulską studentką II roku Prawa Uniw. Wrocławskiego która była pilotem na kursie wiedzy o Polsce.

W wyniku tego romansu G. Logusch zdecydował się rozwieść ze swoją żoną i ożenić się z ob. Gomulską. G. Logusch przyjeżdża w grudniu b.r. i zamierza wziąść ślub z ob. Gomulską. Ob. Gomulska jest córką pułkownika W.P. ze służby sprawiedliwości.

adres: ul. Sępia 42 – Wrocław 53-142 – Iwona Gomulska

strona: 0290

Ipn bu 00275/45/2

186 8.

Proponowana konferencja naukowa odbędzie się w czerwcu przyszłego roku, ze strony polskiej mają w niej wziąść udział przedstawiciele Kom. Planowania (prof. Pajestka, ew. min. Pyka, prew. Olesik), przedstawiciele Instytutu Badania Koniunktur przy M.H. Zagranicznej, naukowcy z U.W. i innych uczelni (SGPiS i Akademia Ekonomiczna w Krakowie i Inst. Posk. Kalw. Kierowniczych). Wstępny projekt jest uzgodniony z Min. Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (nacz. Klimkiewicz, v-ce min. Górski).

Doc. Macieja oświadczył prof. Kieżunowi 14 X, że rano tego dnia był wzywany do pałacu Mostowskich, gdzie wyjaśnił, że cała akcja rozwijania współpracy jest pożyteczna i może przynieść określone korzyści i uzyskał opinię, że nie będą robione trudności pod warunkiem bieżącego informowania o rozwoju współpracy. Na cześć delegacji IREXU (Allen Kassof, John Mathews i Alfred Oxenfeld) – radca prasowy i kulturalny ambasady amerykańskiej wydaje w dniu 15.X – coctail w ambasadzie przy ul. Dąbrowskiego 65.

%

strona: 0291

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie: Proszę swoimi możliwościami zabezpieczyć zainicjowaną przez Macieję akcję współpracy z "IREX" pod kątem zainteresowań SB. Postępować przy tym zgodnie z omówieniem.

Uwagi: "Tamira" jest przekonany, że za działaniem "IREX" a szczególnie jego przedstawiciela Oxenfelda może stać działalność specjalnej służby wywiadowczej USA. Stąd też będzie dążył do uzyskania konkretnych danych czy ~~[illegible]~~ i na ile jego obawy są prawdopodobne. Do dn. 30 bm. "Tamira" będzie od 18 bm. przebywał za granicą (ZSRR).

Przedsięwzięcia:

- Wyciąg z informacji o Macieji przekazać do wiadomości Wydz. IV Dep. I MSW (Macieja jest w ich zainteresowaniu operacyjnym).
- Wyciąg z informacji o Logusch przekazać do Wydz. IV KWMO Wrocław wraz z bliższą informacją o jego działalności na odcinku nacjonalizmu ukraińskiego do wykorzystania operacyjnego.
- O Logusch i jego zamiarze zawarcia związku małżeńskiego z córką płk. LWP poinformować WSW.

Wyciąg w 3 egz. ze str. 17 oraz wyciąg w 2 egz. ze str. 9.

Czy nie warto sprawdzić cześć ich na UW – zainteresować tą sprawą w. IV i Dep. III.

16.10.76

Wyciąg otrzymał 28.X.76 (Hulkowski)

Ipn bu 00275/45/2

Z wiadomości Tamidra
Przyjął: Szlubowski
w hotelu „Śródmieście"

Inf. operacyjna.

3 XI 1976

1 tajne

186

197

Hipotezą co do wywiadowczego charakteru
~~wizyty~~ prof. Oxenfelda z Uniwersytetu Columbia
w Polsce potwierdza się wyraźnie w wyniku
analizy jego zachowania. Celem jego przyjazdu
finansowanego przez IREX było przygotowanie
konferencji naukowej w czerwcu 1977 r. i
opracowanie programu badań polsko-amerykańskich
w zakresie zarządzania w ramach umowy zawartej
przez Uniwersytet Warszawski z Uniwersytetem
w Fordham w New Yorku, która ta umowa miała
być rozszerzona o współpracę między paroma ośrodkami
w Polsce (S.G.P.i S., Akademia Ekonomiczna w
Krakowie) z ośrodkami w USA (Columbia University,
New York University, Seton Hall University).
Inicjatywę tego typu konferencji i badań
podjął doc. dr. Jan Macieja z SGPiS w
czasie swego pobytu w USA (vide raport
uprzedni).
Prof. Oxenfeld już w pierwszych rozmowach
w Polsce wyraźnie dążył do zmontowania już w
lutym 1977 konferencji amerykańskich businessmenów
z przedstawicielami polskiego przemysłu, traktując

strona: 0293

Ipn bu 00275/45/2

udział naukowców jako jedynie parawan dla bezpośredniego skontaktowania sfer przemysłowo-handlowych.

Koncepcję tę popierał doc. Macieja nalegając na kontakty Oxenfelda z przemysłem i dostarczenia mu możliwości zebrania informacji o przemyśle chemicznym, handlu i usługach.

Oxenfeld we wszystkich swoich kontaktach stosował wyraźną taktykę wywiadowczą usiłując uzyskać maksimum informacji typu gospodarczego, nie interesując się natomiast zupełnie wątkiem naukowym. Ta jego postawa spowodowała wyraźny rozdźwięk pomiędzy nim a prof. Kieżunem i prof. Radzikowskim, którzy stanęli na stanowisku organizowania konferencji naukowców z ewentualnym udziałem niektórych przedstawicieli praktyki i prowadzenia badań naukowych, a nie „wiązania" przemysłowców amerykańskich z polskimi sferami przemysłowymi.

Doc. Macieja natomiast reprezentował wyraźną postawę pomocy w uzyskaniu maksimum informacji przez Oxenfelda i przesunięciu całej akcji współpracy na tory współpracy gospodarczej i konsultacji udzielanych przez Amerykanów polskiemu przemysłowi i handlowi.

strona: 0294

Ipn bu 00275/45/2

W toku pobytu Oxenfelda Macieja praktycznie wyeliminował Kieżuna i Radzikowskiego zajmując się przez cały czas jego pobytu osobiście Oxenfeldem uczestnicząc w jego rozmowach z przemysłem chemicznym i handlem. Macieja z własnej inicjatywy bez porozumienia z Kieżunem i Radzikowskim wizytował z Oxenfeldem attaché kulturalnego ambasady amerykańskiej, a później attaché ekonomicznego. Wyników i celu tych rozmów nie ujawniał ani Radzikowskiemu, ani Kieżunowi. Informacji o tych spotkaniach Kieżun i Radzikowski uzyskali przypadkowo od Oxenfelda.

Sposób zachowania Oxenfelda i zachowanie Macieji mogą uzasadniać następującą hipotezę:
doc. Macieja znajduje się obecnie w krytycznej osobistej sytuacji, został on zdjęty ze stanowiska dyrektora Instytutu w SGPiS na skutek nie rozliczenia badań na duże sumy, które nie zostały przyjęte przez zamawiającego te badania. (Instytut Organizacji i Kierowania PAN).
Jednocześnie został ukarany karą partyjną m. innymi za indywidualne organizowanie współpracy zagranicznej z USA. bez przestrzegania zasad ustalonych w szkolnictwie wyższym

strona: 0295

Ipn bu 00275/45/2

Równolegle opuścił rodzinę (żonę + córka 18 lat + córka 8 lat) i zamieszkał ze swoją byłą studentką, a później asystentką. Mieszka on ze swoją kochanką „kątem" korzystając z chwilowego wyjazdu znajomych.

W środowisku SGPiS jest „spalonym" zarówno naukowo jak politycznie i moralnie.

Naukowo, ponieważ pomimo 45 ~~lat~~ roku życia i 8 lat od nominacji na docenta nie zrobił habilitacji i nie napisał ani jednej książki, ani ważniejszej pozycji, politycznie ponieważ ~~ale~~ został odrzucony w wyborach do władz partyjnych i uzyskał nagrodę partyjną, moralnie ponieważ porzucił rodzinę i związał się z kobietą będącą jego studentką znaną ze swobodnego trybu życia. Macieja spotkał się z potępieniem swoich Rodziców i braci. W tej sytuacji skłonny on był do szukania jakichś dróg rewanżu, – będąc w USA nawiązał kontakt z IREX i wystąpił z inicjatywą umowy SGPiS – Seton Hall University, ponieważ mimo przyjazdu przedstawicieli tego Uniwersytetu nie udało mu się zorganizować kontaktu z SGPiSem gdzie kierownictwo nie chce już iść na żadne inicjatywy Macieji, „podrzucił" tę koncepcję konferencji i badań finansowanych przez IREX Uniwersytetowi Warszawskiemu (poprzez Ministerstwo Nauki).

strona: 0296

Ipn bu 00275/45/2

Mając już nową formułę podstawę kontaktu z IREX-em i Oxenfeldem rozwinął olbrzymią aktywność starając się umożliwić Oxenfeldowi szeroki kontakt gospodarczy i nalegając na nawiązanie współpracy typu gospodarczego, a nie naukowego.

Jednocześnie [redacted]

Macieja planuje wyjazd ze swoją kochanką do USA w czerwcu b.r. (wyjazd prywatny), w czasie którego chce uzyskać pracę w Seton Hall University (t.zw. szkoła letnia), planując pozostanie w USA przez dłuższy okres czasu, ewentualnie zostając tam na stałe ze swoją kochanką.

Prawdopodobna jest hipoteza, że za swoje usługi dla wywiadu gospodarczego, który reprezentuje IREX i Oxenfeld stronowe mu będą odpowiednie warunki materialne.

Widząc zaniepokojenie zachowaniem i kierunkiem rozmów prowadzonych przez Oxenfelda wyrażone przez prof. Kieżuna i prof. Radzikowskiego, poufnie oświadczył prof. Kieżunowi, że jest w kontakcie z władzami bezpieczeństwa, które aprobują jego zażyłość z Oxenfeldem. Prosił prof. Kieżuna, żeby o tej sprawie nie mówił prof. Radzikowskiemu. Jednocześnie podobnie poinformował prof. Radzikowskiego, że ma kontakty w pałacu Mostowskich, gdzie aprobuje się działalność Oxenfelda (pod warunkiem informowania o rozwoju sytuacji) i

strona: 0297

Ipn bu 00275/45/2

prosił prof. Radzikowskiego o nieinformowanie o tym prof. Kieżuna.

W ostatecznym rachunku prof. Radzikowski i prof. Kieżun ustalili, że

1°. – nie ułatwią Oxenfeldowi rozmów z kierownictwem Kom. Planowania i Min. Handlu.
(prof. Kieżun odmówił Macieji nawiązania kontaktu z prof. Pajestką. – prof. Radzikowski nie dopuścił do kontaktów z v-ce min. Kostrzewskim)

Macieja ma o to pokazać do prof. Kieżuna

2°. – sprowadzę współpracę do tematyki naukowej – jeśli IREX tej formy nie akceptuje to wycofają się z całej imprezy

3°. – wyeliminuję ze współpracy doc. Macieję, który nie reprezentuje tu SSPiS-u, a jedynie swoją osobę.

Prof. Kieżun w dniu 18 X wyjechał do Moskwy i nie brał udziału w ostatnich rozmowach z Oxenfeldem.

Prof. Radzikowski o całości sprawy złożył meldunek Rektorowi Rybickiemu.

Prof. Radzikowski i Kieżun zdecydowali złożyć obszerny raport o pobycie Oxenfelda władzom bezpieczeństwa. Raport ten będzie złożony w dniu 5 XI.

Należy zwrócić uwagę, że w ostatnich dniach pobytu Oxenfeld wyraźnie zimno zachowywał się w stosunku do Kieżuna i Radzikowskiego jednocześnie niezwykle serdecznie akcentując swoją przyjaźń Macieji.

Tamiza

Zadanie: Proszę ustalać zachowanie się ciekawych osób spośród swego otoczenia pod kątem ujawniania wrogich postaw i zamierzeń. Postępować

strona: 0298

Ipn bu 00275/45/2

200

189

Zgodnie z omówieniem

Uwagi: doc. dr. Macieja jest aktualnie w zainteresowaniu operacyjnym Wydz. IV Dep. I do Nr. 16708 (tow. Pruszyński - telefon 4560). Z informacji "Tamiry" wynika, iż Macieja zdekonspirował swoje układy z SB.

Przedsięwzięcie: Poprzez tut. inspektora ob/s Dep. I poinformować o Macieji Wydz. IV Dep. I, interesującego się nim operacyjnie.

[illegible]

strona: 0299

Ipn bu 00275/45/2

Zbiór: "Tamira"
Przyjął: Szlubowski

Mat. operacyjna

W-wa dn. 12 XI. 76.

tajne

150

12.XI.76.

201

Prezydyum w kręgu środowiska naukowego i centrali Nar. B-ki Polskiego co perspektywa rozmów w Moskwie.

12 XI 76.

/ NBP – dyr. Kościałek – Centrum Elektroniczne, – v-ce pres. – Stabiński, – v-ce pres. Majewski. / – U.W. prof. Kasprzak, – / –

– Rozmowy są prowadzone w zestawie całego Frontu Narodowego, bo dotyczą zasadniczych spraw gospodarczych.

a) – zmniejszenia udziału Polski w RWPS

b) – pomocy dla Polski w obecnej sytuacji ekonomicznej / dostawy kredytowe, ceny rozliczeniowe /

Istnieje przeświadczenie, że rozmowy doprowadzą do korzystniejszej sytuacji, która pozwoli wstrzymać zarówno zjawiska inflacyjne jak i realnie wyłonić 5-latkę. Zwraca się uwagę na ceremoniał przyjęcia i „oprawę" wizyty –

– Druga sprawa to problem sukcesji po Jaroszewiczu. Uważa się, że ta sprawa

strona: 0300

Ipn bu 00275/45/2

będzie uzgodniona o Moskwie. —
W grę wchodzi Olszowski i Wrzaszczyk.
Z faktu, że Olszowski był witany przez
Breżniewa bezpośrednio po Jaroszewiczu, wnioskuje
się, że Olszowski ma większe szanse.

Wrzaszczyk jest uważany za
Kariewicza, za „kaprala", za człowieka
pochopnie decydującego („pistolet")
i dlatego b. niebezpiecznego dla
Gospodarki polskiej. Olszowski ma
opinię człowieka rozważnego, poważnego
spokojnego i b. inteligentnego.
Dołączam odpis notatki dla
rektora Rybickiego w sprawie problemu
„JREX" — Macieja został ostatnio
dyscyplinarnie przekazany do dyspozycji
Ministra przez rektora SGPiS. W

strona: 0301

Ipn bu 00275/45/2

Związku z nieuprawnionym organizowaniem kontaktów SSPiS z IREX.

Zadanie: proszę ustalać zachowanie kontaktów spośród środowiska naukowców pod kątem sondowania ich poglądów na wydarzenia społeczno-polityczne. W tym celu nawiązywać rozmowy i poznać istotniejsze problemy z tej tematyki.

Uwagi: Wyczuliłem "Tamizę" na wychwytywanie istotnych danych det. tzw. KOR z perspektywą wejścia tw. do aktywistów tejże grupy.

[illegible]

strona: 0302

Ipn bu 00275/45/2

203
172

N O T A T K A

w sprawie ewent.włączenia "tematu IREX-owskiego" do umowy długoletniej o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim a Fordham Uniwersity w Nowym Jorku

1. Przed kilkoma tygodniami zwrócił się do nas Doc.Jan Macieja, ówcześnie pracownik SGPiS, z wnioskiem o włączenie tematu "Organizacja i zarządzanie na szczeblu przedsiębiorstwa oraz aspekty wpływające na stosunki gospodarcze PRL-USA" /seminarium polsko-amerykańskie coroczne i program badań naukowych/ do długoletniej umowy UW-Fordham. Temat ten miał być subsydiowany częściowo przez IREX, a propozycja ewent.przyjęcia tematu przez UW wzięła się stąd, że SGPiS nie chciał tematu podjąć, a dpc. Macieja szukał nowego "spowsora". Temat ów, zwany dalej "tematem IREX-owskim" był znany Departamentowi Współpracy z Zagranicą MNSzWiT, który koordynuje współpracę polskich instytucji i IREX. W relacji doc.Macieji "temat IREX-owski" wydawał się być interesujący i dlatego wyraziliśmy gotowość rozpatrzenia sprawy szczegółowiej.
   Dla przeprowadzenia szczegółowych rozmów przyjechał do Polski prof.Alfres Oxenfeldt z Columbia University, który był gościem UW w drugiej połowie października br.

2. Po rozmowach z prof.Oxenfeldtem, a także na podstawie oceny jego zainteresowań zademonstrowanych w czasie pobytu w Polsce - doszedłem do wniosku, że "temat IREX-owski" wykracza w swojej obecnej formie i treści poza zakres merytorycznej działalności IOiK UW oraz całego n/Uniwersytetu:

Ipn bu 00275/45/2

- Coroczne seminarium polsko-amerykańskie okazało się być imprezą widzianą przez jej inicjatorów /doc.Macieja, prof.O Oxenfeldt/ jako okazją do spotkania praktyków gospodarczych z polskiego przemysłu, handlu i komunikacji oraz "doradców" amerykańskich, celem wymiany informacji. Podobny charakter miałyby mieć i badania naukowe objęte "tematem IREX-owskim". Prof.Oxenfeldt gotów jest przyjeżdżać do Polski z grupami doradców amerykańskich, prawieże za darmo lub za zwrotem kosztów utrzymania i noclegów, aby doradzać jak usprawnić nasz handel i usługi, a przy okazji i pracę przemysłu. Zestaw informacji jakie byłyby potrzebne prof.Oxenfeldtowi do rozpoczęcia konsultacji jest tak obszerny i dogłębny iż Uniwersytet nie byłby w sta nie ich zebrać samodzielnie.

- Ten praktyczno-business'owy kierunek zainteresowań zademonstrował w czasie pobytu w naszym Kraju sam prof. Oxenfeldt, który nie chciał spotykać się z profesorami i wygłaszać wykładów, ale szukał dojścia do sztabowych pracowników naszego Centrum Gospodarczego /np. do Vice-Przewodniczących Kom.Planowania i Dyrektorów Zespołów w Komisji Planowania, do Vice Ministrów/. Wszystkie te próby zakończyły się niepowodzeniem, ale wyznaczają wyraźnie kierunek zainteresowań prof.Oxenfeldta i kierunek ewent. przyszłej współpracy w temacie IREX-owskim".

- Zestaw "doradców" amerykańskich uczestniczących w obecnym "temacie IREX-owskim" nie jest dotychczas w pełni znany i tylko niektóre nazwiska współpracowników prof.Oxenfeldta udało się ustalić. Wydaje się, że wszyscy oni są - podobni

Ipn bu 00275/45/2

205

jak i sam prof.Oxenfeldt - amerykańskimi żydami pochodzącymi z obszarów ZSRR i Krajów Demokracji Ludowej, w pierwszym lub drugim pokoleniu: Uretsky /Jurecki/, Erlich, Javitz.

- Prof.Oxenfeldt nalega na pilne nawiązanie kontaktów z praktyką gospodarczą PRL i chciałby przyjechać do Polski ponownie możliwie szybko - np. w lutym 1977 r. W tym celu dwukrotnie udawał się, wraz z Doc.Macieją, do Ambasady USA w Warszawie. Doc.Macieja okazał się również zainteresowany w bardzo szybkim nawiązaniu kontaktów szczegółowych pomiędzy przedstawicielami polskiego przemysłu, handlu i komunikacji a "doradcami" amerykańskimi. Trudno powiedzieć czy nie jest to zastępowanie instytucji polskich odpowiedzialnych za rozwój współpracy polsko-amerykańskiej i działających w tym zakresie od wielu lat.

3. Wnioski :

a/ "Temat IREX-owski" można włączyć do umowy wieloletniej o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim a Fordham University w Nowym Jorku tylko pod warunkiem przekształcenia go w temat naukowy, dotyczący problemów teoretycznych organizacji i zarządzania /bardzo dla praktyki ważne są np. studia porównawcze w wielu naraz krajach dotyczące struktur organizacyjnych, metod i stylów zarządzania/. Trzeba odciąć się od prób zastępowania polskich instytucji zajmujących się praktycznie i na codzień organizacją współpracy gospodarczej PRL - USA.

Ipn bu 00275/45/2

206 (198)

b/ Jeżeli IREX odmówi współfinansowania tematu naukowego, o którym mowa w punkcie /a/, to trzeba zrezygnować z"tematu IREX-owskiego". Długoletnia współpraca pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim a Fordham University może być z powodzeniem kontynuowana bez udziału IREX.

c/ Zarówno w przypadku /a/ jak i przypadku /b/ nie należy nawiązywać współpracy z doc.Janem Macieją, którego zainteresowania "tematem IREX-owskim" nie mają nic wspólnego z celami naukowymi i polityką naukowo-badawczą IOiK UW.

Warszawa,10.XI.1976 r.

/Wł.Radzikowski/

/W.Kieżun/

Ipn bu 00275/45/2

207 (196)

Warszawa dnia 30.XII.1976 r.

tajne.

Notatka służbowa
ze spotkania z tw. „Tamira".

Podczas spotkania „Tamira" poinformował, że w jego otoczeniu (naukowcy PAN i UW) kwestią tzw. „KOR" nie ma istotnego zainteresowania. Wg. „Tamiry" działalności tego tworu nikt poważnie nie traktuje i stąd mała prawie żadna popularność tego „KOR" wśród otoczenia „Tamiry".

XII 76

Poza tym „Tamira" podał, że większe zainteresowanie wzbudziły zmiany w aparacie partyjnym (to Szydlak i Kępa). Ich przesunięcie uważa się za rezultat tarć między nimi a Premierem. W tarciach tych jak dotychczas zwycięża Prezes Rady Ministrów. Wśród naukowców znaczne zadowolenie wywołało pominięcie roli Szydlaka, który od dawna nie był w tym środowisku popularny.

Wyczuliłem „Tamirę" na ustalanie i szybkie sygnalizowanie nam o szkodliwych przejawach i poczynaniach kogokolwiek spośród jego kontaktów w powiązaniu z „KOR" i jego sympatykami.

Uwagi: podczas spotkania wręczyłem „Tamirze" prezent nowoczesny (zegarek i kosz delikatesowy) jako przejaw uznania dla jego osoby z racji jego współdziałania z SB. „Tamira" był

strona: 0307

Ipn bu 00275/45/2

bardzo uradowany oświadczając, że zawsze możemy na niego liczyć i tp. Dodał przy tym, że w 1977 roku ma w planie kilkakrotne wyjazdy do KK a w tym USA i tak jak poprzednio jest do naszej dyspozycji w tym zakresie. Każdorazowo odpowiednio wcześniej będzie występował z projektem w kwestii danego wyjazdu do KK uwzględniając nasze zapotrzebowanie. W tej sprawie wielokrotnie zwracał się Dep. i MSW, aby „Tamizę" podczas jego wyjazdów szczególnie do USA odpowiednio i w porozumieniu z nimi wykorzystywać.

Hkpt S. Szlubowski

strona: 0308

Ipn bu 00275/45/2

Z ... Tandrą
Przyjęł: Glubowski

Mat. operacyjna

W-wa dn. 7.01.77 (197)
tajne

208

I – Istnieje określona prawidłowość teoretyczna, że każda reorganizacja powoduje odrazu obniżenie sprawności działania. Jeśli reorganizacja była uzasadniona merytorycznie, po pewnym okresie nastąpi wzrost sprawności. Ta zasada jest powszechnie znana w nauce organizacji i wielokrotnie została sprawdzona w praktyce. Dlatego też każda reorganizacja powinna być dobrze uprzednio przemyślana, dobrze przygotowana i w momencie jej planowania należy przewidzieć ~~pewny okres~~ pewien okres na „dostarcie się" organizacji po jej zmianie. Dlatego też wielkie organizmy nie mogą być poddawane permanentnej reorganizacji i nie można reorganizować w tym samym czasie różnych ich części. Tymczasem w Polsce na przestrzeni ostatnich paru lat zostały dokonane olbrzymie reorganizacje w tym samym czasie w wielu działach gospodarki narodowej. Wszystkie one były przygotowywane w sposób pośpieszny i przeprowadzane system „akcji".

Wymienimy najważniejsze z nich dla zorientowania się w ich skali i zasięgu.

1 – Reforma administracji państwowej, która likwidując powiaty i tworząc zamiast 17-tu – 49 województw stanowiła olbrzymi wstrząs organizacyjny nie tylko dla administracji publicznej, ale i gospodarczej. Wiele przedsiębiorstw niedozakładowych zostało podzielonych pomiędzy poszczególne województwa co stworzyło masę nowych utrudnień i problemów. Niezależnie od teoretycznej słuszności reforma ta spowodowała długotrwały bałagan organizacyjny.

2. Reforma organizacji przemysłu, utworzenie t.zw. WOG-ów, zmiana systemu finansowego, a później w latach ~~[illegible]~~ 71 i 76 znowu odejście w praktyce od systemu WOG-owskiego w sferze ~~finansowania systemu~~ finansowej.

strona: 0309

Ipn bu 00275/45/2

3. Permanentna reorganizacja podziału przemysłu na zjednoczenia i zakłady. Niektóre branże parokrotnie w ciągu roku zmieniają podziały zjednoczeń, ich nazwy i zakres działania. (Przemysł elektromaszynowy).

4. Reorganizacja przemysłu terenowego, przekazanie go do budżetu centralnego ~~i zmiana~~, obok zmiany podporządkowania zmiany organizacji wewnętrznej.

5. Reforma bankowości, połączenie NBP z Powszechną Kasą Oszczędności, - długotrwały bałagan związany ze zmianami personalnymi i zbyt dużą rozpiętością kierownictwa. Obniżenie sprawności banku zarówno w dziedzinie rozliczeń jak i działalności kredytowej.

6. Reforma handlu, połączenie pionu spółdzielczego i handlu miejskiego, nowe podziały komunikacyjne i gruntowna reorganizacja (dotychczas nie zakończona). Spowodowała ona olbrzymi bałagan, który jest źródłem wielu ~~braków to~~ pozornych braków towarowych,

7. Reorganizacja rolnictwa:
   a) zniesienie dostaw obowiązkowych (od 1 I 1975)
   b) ~~za~~ wstrzymanie od 1 I 75 sprzedaży ziemi z Państwowego Funduszu Ziemi, a później zniesienie wycofanie się z tego zarządzenia
   c) reforma struktury cen skupu i pasmy dla rolników.

8. Permanentne reorganizacje w ramach systemu finansowego: podatkowego. (po parę razy w ciągu roku zmiany o charakterze fundamentalnym, np. w zakresie podatku wyrównawczego i t.d.)

9. Reorganizacja służby zdrowia. Objęcie opieką społeczną rolnictwa, rzemiosła i przyszłej inicjatywy bez organizacyjnego przygotowania służby zdrowia

strona: 0310

Ipn bu 00275/45/2

Wszystkie te reformy były przygotowane w sposób spontaniczny bez dokładnej analizy ich skutków. (np. reforma w rolnictwie spowodowała natychmiast odejście chłopów od produkcji mięsa, jako nieopłacalnej i bardzo prawochłonnej).

Trudności obiektywne (~~[illegible]~~ nieuniknione) były tylko czynnikiem dodatkowym, nasilającym powstałe trudności.

Nasilenie tendencji reorganizacyjnych, pośpiech w przeprowadzeniu i ich nieefektywność robią ~~[illegible]~~ niejednokrotnie wrażenie, że jest to świadoma wrogą robotą mającą na celu zdezorganizowanie życia pod pozorem jego usprawnienia i doprowadzenie do zniechęcenia w społeczeństwie. Tego rodzaju opinie są coraz częściej spotykane, słyszy się głosy, że „tak to wygląda jakby ktoś naumyślnie robił bałagan"

Faktem jest, że jakość zarówno produkcji jak i zaopatrzenia jest coraz niższa, faktem jest też, że poważnym źródłem tego stanu rzeczy jest ona gorączka reorganizacyjna.

Personalnie wiąże się te tendencje m. innymi z osobami Wrzaszczyka znanego „pistolet" człowieka zbyt szybkiej decyzji i zbyt szybkiego nieprzemyślanego działania, który, rekomendowany Janoszewicza, jest uważany za Jego pupila. Wrzaszczyk jest odpowiedzialny za skandaliczne obniżenie jakości Polskich Fiatów i niezagospodarowanie olbrzymiego procentu importowych maszyn, w „nagrodę" za to awansował na vice-premiera i Prew. K. Planowania.

Obecnie Wrzaszczyk powołał na generalnego dyrektora i praktycznie

strona: 0311

Ipn bu 00275/45/2

„dyktatora" od informatyki swego przyjaciela Jana Kramarczuka b. dyr. Inst. Organizacji Przemysłu Maszynowego, znanego alkoholika i niepoważnego człowieka, który w Orgmanie ukarany był karą partyjną.

Jest to podobna osobowość politycznego hochsztaplera, człowieka niepoważnego, pochopnego w decyzjach, cynicznego, narwanego, mogącego spowodować wiele szkód.

Komentarze społeczne są ironiczne i kpiące, - w środowisku Instytutu Organizacji Przemysłu Maszynowego - doc. Sajkiewicz, sekr. org. partyjnej doc. Grzybowski, prof. Kurnal.

II - Niepokojąca jest sytuacja w Instytucie Organizacji i Kierowania Uniw. Warszawskiego. Dyrektor tego Instytutu prof. dr. Jerzy Więckowski, dobry fachowiec w dziedzinie ekonomiki przedsiębiorstw, od dłuższego okresu czasu nie wykazuje zainteresowania przez Instytut pilnując tylko swoich własnych krótkoterminowych wyjazdów zagranicznych lub wyjazdów poza Warszawę celem własnej pracy naukowej. W roku ak. 1975/76 w sumie przebywał poza Instytutem przez około 80-90% czasu zajęć. Podobna sytuacja występuje obecnie w roku 1976/77 - ~~Usiłuje~~ Więckowski jest członkiem Partii, jego postępowanie budzi zdziwienie i niezadowolenie również i u studentów, którzy publicznie piętnowali tę postawę. Więckowski przeforsował na st. z-cy doc. Buczowskiego bezpartyjnego o wyraźnie apolitycznej postawie, znienawidzonego przez kolegów i studentów / w głosowaniu na Radzie Naukowej w sprawie kandydatury Buczowskiego na z-cę było 8 głosów przeciw na 22 członków Rady/, który zastępuje nieobecnego Więckowskiego w kierowaniu sprawami studiów.

Postępowanie Więckowskiego było krytykowane przez z-cę prof. Radzikowskiego i z-cę doc. Ślimę. Istnieje powszechne zdziwienie postawą Rektora Rybickiego który jako przewodniczący R. Naukowej zna obecną sytuację. Więckowski ma duże zasługi przy utworzeniu Instytutu, ale jego obecna postawa jest szkodliwa

strona: 0312

Ipn bu 00275/45/2

210 ~~199~~

Uwagi: "Tanidra" problemy gospodarcze, których pisze w 1 części swej informacji zgodnie z zaproszeniem z KC-PZPR zaprezentuje szczegółowo na specjalnym posiedzeniu specjalistów z płet. Pajestką na czele.

Indagowany szerzej przeze mnie na temat ewentualnych wrogich inicjatyw osób z jego otoczenia "Tanidra" oświadczył, że z takowymi nie zetknął się.

Zadanie: Proszę w rozmowach ze swymi kontaktami tak ze środowiska naukowego jak i b. AK-ców ustalać ich poglądy w kontakcie do wydarzeń społ.-politycznych w kraju, szczególnie w powiązaniu z sytuacją zaopatrzeniową, działalnością tzw. "KOR" bądź innych grup opozycyjnych. Gł.

Przedsięwzięcie: - Osytuacji w Just. Org. i Kier. UW. powtórzenie kat. Sef. III.

strona: 0313

Ipn bu 00275/45/2

Tow. [illegible]!

[illegible]

10 [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: Tamirow
Przyjął: Szlubowski

Warszawa, dnia 22 stycznia 1977 r.

200

211

T a j n e

Egz. pojed.

INFORMACJA OPERACYJNA

/

W Instytucie Organizacji i Kierowania st. asystent Kazimierz Frieske który został służbowo przeniesiony z Instytutu Resocjalizacji wskutek zlikwidowania zakładu prowadzonego przez prof. A. Podgóreckiego. Mgr K. Frieske oświadczył sewmu kierownictwu, że był zmuszony podpisać żądanie powołania Komisji Sejmowej do zbadania sprawy pobicia aresztowanych robotników w Ursusie i Radomiu. Oświadczył, wiąże się to z jego sytuacją osobistą, bo ojciec jego narzeczonej został pobity w śledztwie. Sprawa odrazu stanęła na egzekutywie, która ustaliła:

a/ Frieske nie będzie pracować w instytucie /zatrud. jest na okres do 1.10.br./

b/ Frieskemu zostanie wstrzymany wyjazd do Anglii /planowany uprzednio na luty br./

Sprawy te zostały przedstawione Sekretarzowi KZ i prorektorowi Mikulskiemu. Frieske jest delegatem na Zjazd Socjalistyczny w Krakowie i przedstawia tam referat "Socjologii Prawa /referat ..złożony.../.

Frieske jest inteligentem pracownikiem naukowym o wysokich kwalifikacjach intelektualnych, reprezentuje wysoki poziom ..odwagi... cywilnej, bezpartyjny, nigdy nie występował zdecydowanie negatywnie w stosunku do rzeczywistości socjalistycznej, reprezentuje koncepcję liberalną, w rozmowach bezpośrednich jest powściągliwy, kontakty z socjologami: Kurczewski, Staniszkis, Podgórecki. W środowisku obecnym jeszcze się nie przyjął - kontakty ..ma..na środowisko rewizjonistyczne.

Ipn bu 00275/45/2

201

212

- Lublin -

- doc. dr hab. Zbigniew Szeloch Dyr. Instytutu Ekonomiki Przemysłu UMCS /bezpartyjny/ otrzymał z Monachium oświadczenie podpisane przez Kołakowskiego, Brusa, Michnika w którym proponuje się powrót do Polski "wypędzonych" w 1968 r.

- Bauman, Blossr, Hirszowicz, fachowców którzy mogą uratować gospodarkę Polski. Szeloch jest oburzony tym oświadczeniem uważa to za żydowską akcję antypolską. Listy otrzymało podobno dużo profesorów. Szeloch oświadczenia te przedstawi kierownictwu SB w Lublinie wśród której jest szereg jego uczniów. Oświadczenie otrzymał pocztą.

- w Kongresie Socjologii w Krakowie udziału nie wezmę. Uzasadnione to jest innymi ważnymi sprawami udział w Komisji Partyjno-Rządowej i pracą nad Książką Napiorowo mnie do udziału jako członka PTS. Nie uiściłem wpisowego, na mój udział nie liczę.

Zadania:

aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalenia sprawców i przyczyn szkodliwej politycznie działalności osób z otoczenia "Tamiry"

Uwagi:

"Tamira" oświadczył, że nie wezmie udziału w Kongresie Krakowskim PTS mimo, iż go zaproszono ponieważ termin /25-27.bm./ koliduje z jego ważniejszymi pracami, a szczególnie mającymi wrogich z wiązek z pracami komisji partyjno-rządowej, w której jest zaangażowany.

Masz. nr. -

Wyk. 1 egz. + wyciąg Freske dla Sch. m^c

strona: 0316

Ipn bu 002/5/45/2

Przyjął: Słubowski

Inf. operacyjna

W-a, dn. 27.I.77.

tajne

202

213

1 – W Instytucie Organizacji i Kierowania

st. asystent Kazimierz Frieske

który został służbowo przeniesiony

z Instytutu Resocjalizacji

na skutek zlikwidowania Zakładu prowadzonego

przez prof. A. Podgóreckiego.

Mgr. Frieske oświadczył swemu kierownictwu

że był zmuszony podpisać żądanie

powołania Komisji Sejmowej do zbadania

sprawy pobicia aresztowanych robotników

w Ursusie i Radomiu. Oświadczył, że

wiąże się to z jego sytuacją osobistą, bo

Ojciec jego narzeczonej został pobity w śledztwie.

Sprawa odrazu stanęła na egzekutywie, która

ustaliła: a) – Frieske nie będzie pracować w

Instytucie – (zatrudniony jest na okres do

1 paźd. b.r.)

b) Frieskemu zostanie wstrzymany wyjazd do

Anglii. (planowany uprzednio na luty b.r.).

Sprawy te zostały przedstawione Sekr. K.Z. i

prorektorowi Mikulskiemu. ~~Kiero~~ Frieske

strona: 0317

Ipn bu 00275/45/2

jest delegatem na Zjazd Socjologiczny w Krakowie i przedstawia tam referat o Socjologii Prawa. (referat zbiorowy).

Frieske jest inteligentnym pracownikiem naukowym o wysokich kwalifikacjach intelektualnych, reprezentuje wysoki poziom odwagi cywilnej, bezpartyjny, — nigdy nie występował zdecydowanie negatywnie w stosunku do rzeczywistości socjalistycznej. reprezentuje koncepcję liberalną — w rozmowach bezpośrednich jest powściągliwy, — kontakty — z socjologami. — Kurczewski, Staniszkis i Podgórecki. — W środowisku obecnym jeszcze się nie przyjął, — Kontakty ma na środowisko — rewizjonistyczne.

— Lublin

— doc. dr. h. Zbigniew Szeloch Dyr. Instytutu Ekonomiki Przemysłu UMCS (bezpartyjny —) otrzymał z Ministerium oświadczenie podpisane przez Kołakowskiego, Brusa i Michnika, w którym proponuje się powrót

Ipn bu 00275/45/2

do Polski „wypędzonych" z 1968:

— Baumann, Blassa, Hirszowicz, fachowców, którzy mogą uratować gospodarkę polską.

Szeloch jest oburzony tym oświadczeniem uważa to za żydowską akcję antypolską — listy podobno otrzymało dużo profesorów.

Szeloch oświadczenia te przedstawi kierownictwu S.B w Lublinie wśród którego jest szereg jego uczniów.

Oświadczenie otrzymał pocztą.

— W Kongresie Socjologów w Krakowie udziału nie wezmę, uzasadniam to innymi rozmaitymi sprawami (Komisja Partyjno-Rządowa — prace nad książką). Zaproszono mnie zawiadomieniem do udziału jako członka PTS. Nie uiściłem wpisowego na mój udział nie liczę.

Wydanie: aktualne z poprzedniego spotkania dot. ustalenia sprawców i przyczyn szkodliwej politycznej działalności osób z otoczenia „Tamiury".

strona: 0319

Ipn bu 00275/45/2

– Uwagi: "Tandra" oświadczył, że nie weźmie udziału w Kongresie Krakowskim PTS, mimo iż go zaproszono, ponieważ termin (25-27 bm) kolduje z jego ważniejszymi pracami a szczególnie mającymi związek z pracami komisji partyjno-rządowej, w której jest zaangażowany.

– Wyciąg dla Sek. Nr.

informuję o Finsku
przekazać dla sekcji III „L"
– t.w. zarejestrować dla
sprawy na wkrótce

strona: 0320

Ign. br. 00275/45/3

Zdjęcie: „Tamira"
Przyjęł: Kleczkowski
Wk. „Miesiąc"

Mut. Operac. (1) „tajne"

W-ve p. 27/7/47

W Instytucie Filozofii U.W.
protest podpisała
dr. Maria Łoś, dyr.
Instytutu prof. Fritzhand
nie zgłosił tego faktu,
dr. Łoś wyjeżdża 1 II do
Anglii na stypendium
British Council.—

204

215

W związku z tym są
określone pretensje Frieske, który
razem podpisywał protest i
wie już że ma wstrzymany
wyjazd. Uważa tu decyzję za
wewnętrzną ~~[illegible]~~ Instytutu. Organizacji

sigma: 0321

Ipn bu 00275/45/2

(2)

Stwierdza, że rozumie
obecnie, że zrobił głupstwo, ale
było to wynikiem jego
rozgoryczenia z powodu
rozwiązania Zakładu Socjotechniki
w którym pracował i przeniesienia
go do Instytutu Organizacji.
Obecnie uważa, że wstrzymanie
mu wyjazdu jest dalszym
frustrowaniem go i
wpędzaniem go w szeregi
opozycji. = Zwrócił się
z prośbą do swego przełożonego o
interwencję u Rektora w
sprawie zgody na wyjazd do Anglii

strona: 0322

Ipn bu 00275/45/2

(3) ~~205~~ 216

Swój pobyt na Kongresie Socjologów w Krakowie skrócił do jednego dnia, twierdzi, że atmosfera jest b. napięta, ale środowisko rewizjonistyczne: Nowak, Staniszkis, Łaś weszli do Zarządu Głównego. Wyjechał obawiając się, że może być znów wciągnięty do jakichś akcji antypaństwowych.

Vice Dyrektor Instytutu Buczowski – (jak sam twierdzi apolityczny – bezpartyjny) doszedł do zrozumienia, że aktywność przełożonych Frieskego natychmiast informujących o jego podpisie jest moralnie nagannym, że zrobiono krzywdę

strona: 0323

Ipn bu 00275/45/2

(4) Człowiekowi, Więckowski – dyrektor Instytutu wysługuje się Buczowskim, który faktycznie pełni funkcje dyrektora Instytutu –

Więckowski na kolegium dyrektorskim oświadczył, że nie informuje, że krytykuje się jego i instytut na mieście, – ostrzegł osoby które tak postępują, że on nie natychmiast o wszelkiej krytyce jego osoby i instytutu

Zadanie: proszę ustalać opinie i refleksje w odniesieniu do osób, które jak Freske podpisały petycję, jak również w stosunku do niekorzystnego kongresu socjologicznego.

Uwagi: Wg. "Tamizy" – zaprezentowana

Strona: 0324

postawa v-ce Dyr. Buczowskiego w kwestii
dot. Frieske nie będzie pomagać w
hamowaniu i przeciwdziałaniu angażowania się prac. naukowych
ze swoim wsparciem dla 217
opozycyjnej działalności, petycji
i tp. - Pogląd Buczowskiego
wyraźnie wskazuje, że jako faktyczny kierownik Instytutu Organizacji UW takową działalność
jej przejawy u pracowników
będzie tolerował, a nawet
staje w ich obronie i napiętnuje
tych, którzy takiej działalności
nie chcą tolerować. Ale

Źródło: "Tomira"
Przygł.: Mlubowski

Inf. operacyjna

W-wa dn. 8 II 77 r.
Tajne

207

218

- Opinie co do wystąpienia I Sekretarza w Ursusie
- Ocena pozytywna wynikająca z faktu, że rozwiązuje się zapalne problemy w sposób otwarty, a jednocześnie nielkoduszny. –

Zwraca uwagę, że Gierek mówił w pierwszej osobie „ja wystąpiłem do Rady Państwa" co uzasadnia tezę, że chce on zdobyć osobiste uznanie jako człowiek rozsądzający i obiektywnie oceniający sytuacje konfliktowe.

Jednocześnie uważa się, że Gierek wytrąca broń z ręki tych, którzy występują z obroną robotników. Jest to więc rozsądna polityka o długofalowym znaczeniu. Istnieją również opinie, że Gierek „przestraszył się" atmosfery narastającej w związku z zaopatrzeniem rynku, aczkolwiek zaopatrzenie to ostatnio się bardzo poprawiło w sposób odczuwalny.

Opinie te wyrażali asystenci w WSNS – Chmielak, Wieleńczyk, – z Instytutu Organizacji i Kierowania U.W. – dr. Jaroszyński. Opinie o „przestraszeniu się" pochodzą

10.II.77.

Ipn bu 00275/45/2

od pracowników administracyjnych w Nar. B-ku Polskim

— ~~Rektor Rybicki w~~

Frieske wystąpił z prośbą do prof. Kieżuna o rozmowę z Rektorem Rybickim w sprawie jego pozostania w U.W. oświadczając, że widzi, że zrobił głupstwo. Rektor Rybicki oświadczył, że będzie wyrozumiały, jeśli Frieske odwoła swój podpis. W rozmowie z prof. Kieżunem Frieske oświadczył, że się zastanowi, bo istotnie działał pod wpływem chwili.

dla Sekcji

— Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania w kwestii ustalenia zachowania się b. działaczy ugrupowań prawicowych oraz innych zjawisk o charakterze szkodliwym politycznie.

— Uwagi: "Tamira" sygnalizuje, że Frieske skłonny jest pod wpływem tw oraz zgodnie z życzeniem rektora UW odwołać swoje poparcie pod petycją w której złożył swój podpis. "Tamira" będzie mu to doradzał. Mu-

Ipn bu 00275/45/2

Zwolnienie: Tamiżä
Przyjął: Glubowski
w UK – „Śródmieście"

Inf. operacyjna

219 19 III 77 208

Tajne.

I Wyjazd do USA dnia 24 III lub 26 III – na 2 tygodnie
– do New York (Uniwersytet Fordham) –
sprawa: organizacyjne ustalenie konferencji Polsko-Amerykańskiej
22 III 77 w czerwcu b.r. w Warszawie w ramach umowy
Uniwersytet Warszawski – Fordham University, przy współpracy z Komitetem Nauk Organizacji i Zarządzania PAN. –

– przewidywane kontakty z „IREX"
(International Research and Exchange Board, New York)

– kontakty z George Loguschem, – możliwość kontaktu na środowisko ukraińskie w USA

– kontakt z zespołem Uniw. Fordham i Uniw. Setton Hall.

– 2 dni pobytu w Pittsburgu w Duquesne University – w celu ustalenia programu współpracy z U.W.
(umowa została podpisana w roku 1976)

– 2 dni pobytu w Toronto. York University.
rozmowy na temat współpracy z Uniwersytetem Warszawskim.
W York University silny instytut badań nad Europą wschodnią, ~~środowisko~~ duży procent studentów pochodzenia słowiańskiego (Polacy, Ukraińcy, Czesi). –

strona: 0328

Ipn bu 00275/45/2

II Generał Boruta-Spiechowicz jest obecnie najstarszym żyjącym w Polsce przedwojennym generałem. Jest w chwili obecnej czymś w rodzaju symbolu przedwrześniowej armii dla t.zw. „starej miary", a więc byłych legionistów, peowiaków i części b. zasłużonych oficerów armii sanacyjnej.
Zgodnie z koncepcją zainspirowaną paru laty temu przez gen. Abrahama szuka oparcia o środowisko Jasnej Góry i Poznania Wyszyńskiego. Ugruntowanie tego sojuszu politycznego odbyło się podczas uroczystości organizowanych na Jasnej Górze i katedrze św. Jana w Warszawie. W czasie tych uroczystości, na które zaproszono do konkurencji z armii na Zachodzie, Powstańcy Wielkopolscy, legioniści, peowiacy delegowani do ~~dyrektorium~~ umieszczania tablic, czy ogłaszane religijne deklaracje związane z kultem Maryjnym. Przy tej okazji wygłaszane do przemówienia nawiązujące do starej tradycji sanacyjnej, do tradycji idei Polski przedwrześniowej i armii tego okresu.
Zwróćmy uwagę motyw lwowski występujący w wielu wystąpieniach, (tablica „Leopolis semper fidelis").
Gen. Boruta-Spiechowicz obraca się ciągle w kręgu minionej rzeczywistości, pielęgnując pamięć o tradycji i kreując się na reprezentanta „starej miary". Wspomina chętnie przedwojnie, swój pobyt w ZSRR (więzienie na Łubiance), rozmowy z Beriją, którego uważa za jednego z nielicznych światłych ludzi wśród wojennego kierownictwa radzieckiego. Beria miał mu, rzekomo w r. 1940 proponować współpracę, tłumacząc że komunizm po przejściu Berlina, Paryża, Londynu i Nowego Jorku zmieni swoje oblicze na tyle, że Bonta będzie

Ipn bu 00275/45/2

mógł się w nim „znaleźć". Boruta niesłychanie ostro krytykuje Andersa uważając go za sprawcę tragedii gibraltarskiej. Wszystkie refleksje Boruty obracają się w kręgu przeszłości, teraźniejszość jest o tyle dla niego interesująca o ile może w niej zaspokoić swoją potrzebę ~~[illegible]~~ spełniania misji pielęgnowania tradycji przedwrześniowej.

Reprezentuje oczywiście postawę zdecydowanie konserwatywną, ale w gruncie rzeczy jego aktywizacja polityczna ma charakter jedynie utrzymywania się w roli symbolu pewnej epoki, która nie godzi się na obecną rzeczywistość. Dlatego też podpisze każdą deklarację która stawia protest przeciwko tej rzeczywistości, ale jednocześnie nie potrafi sformułować żadnego programu pozytywnego. Ta postawa wiąże się również i z niskim poziomem intelektualnym, generał mówi, że ma trudności z pisaniem, bo zawsze nalał pracę „w polu". Trzyma się fizycznie dobrze mimo 83 lat, ale opowiadając o przeszłości wraca parokrotnie do tego samego tematu nie pamiętając, że już go poruszał. Należy sądzić, że w chwili obecnej nie jest to już groźny przeciwnik polityczny i skala jego oddziaływania jest ograniczona. Chciałby jeszcze występować na Jasnej Górze (na uroczystość odbędzie się 18 lub 22 maja – ofiarowanie sukienki ze znaków pułkowych dla Matki Boskiej Częstochowskiej), myśli o tablicy ku czci Piłsudskiego w katedrze św. Jana (są opory ze strony hierarchii kościelnej). – chciałby też, żeby ktoś spisał jego wspomnienia, sam nie czuje się na siłach, choć próbuje.

Pomimo dobrej kondycji fizycznej widoczne są już poważnie zaawansowane procesy sklerozy umysłowej, należy sądzić, że proces biologiczny w perspektywie paru lat zahamuje i obecną formę aktywności politycznej generała

Ipn bu 00275/45/2

III W Instytucie Psychologii wyróżnia się aktywnością studentka Lipska ~~nat~~ córka profesora U.W., – namawiając inne dzieci pracowników naukowych do podpisywania petycji do Sejmu.

strona: 0331

Ipn bu 00275/45/2

wyciąg dla Pawła

Autorem artykułu „Epitafium pięcioleciu" może być albo jedna osoba, albo zespół.
Rozważmy wariant 1-szy – / jedna osoba/ –
– Musi to być ktoś kto zna świetnie problematykę ekonomiczną, finansową i wykazuje zainteresowanie socjotechniką. Jest to b. rzadkie połączenie w środowisku naukowym w Polsce. Z osób, które reprezentują ten rodzaj szerokich kwalifikacji wymienić można dwie:
– a) prof. Edward Lipiński
b) Leopold Gluck (b. v-ce prezes NBP)

ad a) – Lipiński od szeregu lat interesuje się humanistycznym aspektem zarządzania pisząc artykuły o humanistycznych szkołach zarządzania i analizując pisma Marksa. Jednocześnie reprezentuje wysoki poziom analitycznej wiedzy ekonomicznej. W artykule występuje problematyka analizy ekonomicznej, analizy politycznej / odejście od założeń ideologicznych/ i analizy socjotechnicznej. Wszystkie te wątki leżą w sferze zainteresowań i kwalifikacji Lipińskiego, biorąc pod uwagę jeszcze i „bojową postawę" starego Lipińskiego, powoływanie się w artykule na opinie E. Lipińskiego i zeszłoroczny wyjazd za granicę istnieje duże prawdopodobieństwo że autorem tego artykułu, a w każdym razie jego ~~[illegible]~~ podstawowej partii jest Lipiński

strona: 0332

Ipn bu 00275/45/2

2 ad b). Leopold Gluck jest ekonomistą, finansistą i socjotechnikiem. Jest na emeryturze i interesuje się życiem gospodarczym.
W artykule ocenia się socjotechnikę Gierka po czerwcu i operuje się pojęciem „scenariusza" są to typowe określenia Glucka.
Glucka stać byłoby na taki artykuł, przeciw tej hipotezie przemawia jednak dotychczasowa postawa Glucka, choć przeszedł On na emeryturę w atmosferze sfrustrowania i krytycznie ocenia obecną sytuację, uważając, że powtarza się „scenariusz" okresu gomułkowskiego tylko, że wypadki rozwijają się znacznie szybciej

Artykuł posiada wiele treści, które stosunkowo łatwo ~~można~~ dadzą się w dyskusji obalić.
Zwraca uwagę jednak parę drobnych, ale istotnych spraw, które są b. „chwytliwe" i propagandowo łatwe do wykorzystania, a których można by było uniknąć przy większej dbałości. Chodzi tu o sprawę Szopy, sprawę syna Jaroszewicza i prof. Groszkowskiego. Te drobne (w skali kraju) sprawy niepotrzebnie stwarzają okazję do propagandy antysocjalistycznej, należy chyba przykładać większe znaczenie do tych pozornie drobnych spraw świadczących o nadużywaniu władzy i przywilejów

strona: 0333

Ipn bu 00275/45/2

grupy rządzącej. Styl życia osobisty i rodzinny szerokiej grupy przywódców jest oceniany: interpretowany zarówno przez społeczeństwo jak i przez wrogie ośrodki. ~~Nadto~~ Wszelkie formy nadużyć, ~~chociaż nie przek~~ przekraczających normy obyczajowe, społeczne, prawne są niezwykle niebezpieczne ze względu na możność ich wykorzystania w walce politycznej.

Tamira.

Zadanie: Proszę podczas pobytu w USA dążyć do zbliżenia politycznego z Loguschami pod kątem uzyskania ich zaufania w celu ustalenia szczegółów istotnych dla SB o działalności nacjonalistycznych ośrodków ukraińsko-litewskich i ludziach w tę działalność zaangażowanych.

Uwagi: Omówiłem z „Tamirą" jak powinien się zachowywać i postępować w czasie przebywania w USA, by ewentualnie podczas jego następnego i już wielomiesięcznego pobytu w Stanach Zjednoczonych (takowy planuje tu w końcu br.) można nim zaoperować w porozumieniu i zgodnie z potrzebami operacyjnymi Dep. I-go.

Przedsięwzięcie: informację dot. gen. Boruty-Spiechowicza przesłać do Wydz. III KWiO-Kraków i Częstochowa. Ocenę „epitafium pięciolecia" Kultury paryskiej, opracowaną przez „Tamirę"

strona: 0334

Ipn bu 00275/45/2

przekazać Sekcji IVa dla której takową popierano „Tamidzą"? Zwróconą przez „Tamidzę" /dok. „Kultury" oddać tejże Sekcji.

Wyciąg z informacji operacyjnej otrzymałem ppor. ZAKRZEWSKI H.
Wych. III S. IVa

18 III 77

Ipn bu 00275/45/2

Przyjął: Szlubowski

Mat. Operacyjna

W-ca dn. 27.04.77

Tajne

2B

224

wyciąg I

W Genewie istnieje instytut doskonalenia Kadr z którym ma kontakt b. Instytut Doskonalenia Kadr Administracji Państwowej a obecny Instytut Organizacji, Zarządzania i Doskonalenia Kadr. Dyrektorem Instytutu w Genewie jest Hawrylyshin – Ukrainiec. W/g informacji ze środowiska amerykańskiego, – jest to ośrodek CIA. Hawrylyshin jest agentem CIA działającym poprzez szkolonych dyrektorów. W instytucie Hawrylyshina przebywało szereg osób z b. JDKAP, a sam Hawrylyshin był gościem JDKKAP.

28.IV.77

---

wyciąg II

W różnych środowiskach amerykańskich układają się różnie stosunki z nową administracją Cartera. School of Business University Fordham była ośrodkiem propagandy za Fordem, ponieważ dziekan R. Senkier (w 3-cim pokoleniu Polak) był w czasie wojny d-cą Forda na Krążowniku i zorganizował Komitet pod nazwą Navy for Ford (Marynarka za Fordem). Komitet ten między innymi akcentował ugodową politykę międzynarodową Forda i współpracę ze Wschodem.

W chwili obecnej środowisko to ostro krytykuje Cartera za

1) – awanturniczą politykę w stosunku do ZSRR: Europy Wschodniej

2) – propozycje budżetu wojskowego

Zwraca się uwagę, że działania Cartera mogą

Ipn bu 00275/45/2

(mówi po polsku)

Attaché-kulturalny Gosende
z-ca attaché kul. J.E. Bradshaw

kontakty na coctailach
/ Marzec 21. 1977 /
Grudzień 1976.

cd. wyciągu

utrudnić dobrą współpracę naukową z Europą Wschodnią. W tej sytuacji School of Business Fordham University staje się istotnym sojusznikiem w oddziaływaniu na społeczeństwo amerykańskie w kierunku przeciwstawienia się próbom nawrotu do zimnej wojny.

Podobne stanowisko reprezentuje dziekan z Pittsburgha Duquesne University Blair Kolasa / Polak w 3-cim pokoleniu). Oświadcza on, że Carter prowadzi niebezpieczną politykę, która może utrudnić dobrą współpracę naukową z Polską.

Można stwierdzić, że część starej Polonii, która wiąże swoją osobistą karierę z kontaktami zawodowymi z Polską krytycznie ocenia politykę Cartera.

Sądzić należy, że stanowi ona środowisko, które może oddziaływać na kształtowanie anty-zimnowojennej atmosfery w USA

Zadanie: proszę sondować swoje otoczenie pod kątem ustalania osób przejawiających szkodliwą postawę polityczną i utrzymujących podejrzane kontakty z cudzoziemcami, personelem placówek państw kapitalistycznych. O ciekawszych, charakterystycznych nastrojach swego otoczenia niezwłocznie informować, szczególnie dot. „Robcio" bądź KOR.

Uwaga: „Tamira" poinformował, że będąc w Nowym Yorku

strona: 0337

Ipn bu 00275/45/2

stwierdził, że tamt. Polonia nie przykłada istotniejszej uwagi do tzw. "Robcio", o czym tamt. prasa lakonicznie informuje oraz wskazuje na h. Moczulskiego, jako na kierującego "Robcio".

Polonia amerykańska pragnie mieć jak najlepsze stosunki z władzami PRL i uważa, a szczególnie kręgi intelektualistów polskiego pochodzenia, że akcje typu "Kopcio" są wynikiem działania nieodpowiedzialnych, chorych psychicznie elementów.

O Hawrylyszynie proponuję poinformować Dep. II MSW, zaś o stosunku ~~[illegible]~~ kół intelektualistów USA do zimnowojennej polityki nowej administracji Cartera poinformować Dep. I MSW.

[illegible]

strona: 0338

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 28.04.1977r.

T A J N E

egz.nr 2

226

NB-01902/77

DYREKTOR DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości wyciąg z informacji TW ps."Tamiza" z dnia 27.04.1977 roku dot.stosunku intelektualistów amerykańskich do administracji Cartera.

Wykonano 2 egz.

1 egz.adresat
1 " a/a
opr.SO/SS

Z-ca KOMENDANTA STOŁECZNEGO MO
ds. Służby Bezpieczeństwa
w Warszawie
płk mgr Edward Kasperski

strona: 0339

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 25.04.1977r.

T A J N E

egz.nr ...

IVB-01901/77

DYREKTOR DEPARTAMENTU II
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

W załączeniu przesyłam wyciąg z informacji TW ps. "Tamiza" z dnia 27.04.1977 roku dot.Dyrektora Instytutu w Genewie Havrylyshina.

Wykonano 2 egz.

1 egz.adresat
1 " a/a
opr.SW/SS

Z-ca KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO MO
ds. Służby Śledczej Milicji Obywatelskiej
w Warszawie
płk mgr Edward Kasperski

Ipn.bu 00275/45/2

Sof. operacyjna. W-wa, dn. 3.06.1977.

Tajne.

~~217~~ 228

Konferencja polsko-amerykańska

— organizuje — Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania Polskiej Akademii Nauk i Instytut Organizacji i Kierowania Uniwersytetu Warszawskiego.

— ~~[illegible]~~ w ramach współpracy z Fordham University w Nowym Jorku / Umowa zawarta pomiędzy Rektorem Zygmuntem Rybickim i Dziekanem Robertem Senkierem w czerwcu 1976 r.)

Temat.: Zarządzanie dużymi przedsiębiorstwami

8 ~~[illegible]~~ referatów polskich i 11 Amerykańskich

Uczestnicy amerykańscy:

— Profesorowie z USA

1. Louis Jordan Fordham University
2. George Logusch " "
3. Stanley Seashore Michigan "
4. ~~John~~ William Strunning Seton Hall "
5. Marvin Jackson — Arizona State University
6. Blair Kolasa — Duquesne University

Profesor z Kanady

7. Charles McMillan — York University Toronto

Przedstawiciele sfer gospodarczych i administracji

8. John Keneth Hickman — współwłaściciel (partner) firmy konsultacyjnej Arthur Andersen and CO w N. Jorku
9. Michael Shegda — współwłaściciel (partner) firmy konsultacyjnej „Coopers and Lybrand" N. Jork

strona: 0341

Ipn bu 00275/45/2

10. Gerald Reilly — Dyrektor Departamentu Medycznego w Gubernatorstwie New Jersey.

11. Clifford Harvey Springer — Dyrektor Dep. Planowania w General Electric Company.

Ze strony polskiej biorą udział członkowie Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania i Inst. Or. i K. U. W. razem 32 osoby.

Referat wprowadzający — min. J. Pajestka. W obradach biorą udział min. B. Ostapczuk.

Organizatorzy ze strony polskiej: prof. Władysław Radzikowski
" Witold Kieżun

W dniu 2 czerwca prof. Kieżun umówił spotkanie wspólnie z prof. B. Glińskim z attachée kulturalnym Ambasady p. Gosende. Do Ambasady prof. Gliński nie przyszedł ze względu na niemożność uzyskania zezwolenia z K.C. — co Jego zdaniem było konieczne w związku z powołaniem go do zespołu doradców naukowych 1-szego Sekretarza K.C.. Prof. Kieżun oczekiwał 15 minut w hallu Ambasady na prof. Glińskiego, ostatecznie ~~[illegible]~~ sam złożył wizytę p. Gosende informując go o porządku obrad. Z ramienia Ambasady ma ktoś uczestniczyć w otwarciu konferencji

strona: 0342

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie: W rozmowach z uczestnikami konferencji jednać ich sobie z perspektywą wykorzystania do sondażu pod kątem ustalania wrogich w stosunku do PRL i obozu socjalistycznego zamierzeń i poczynań z ich strony bądź ośrodków oraz służb specjalnych, z którymi osoby te mogą być powiązane.

Uwagi: "Tanidza" w związku z w/w konferencją będzie się kontaktował z całym szeregiem uczonych amerykańskich, jak również z attache kulturalnym ambasady USA. Niewykluczone, że przy otwarciu konferencji udział weźmie obok attache kult. ambasady USA jeszcze ktoś z tej ambasady. Omówiłem z Tanidzą, że swój udział w tej konferencji wykorzysta wszechstronnie, łącznie z możliwością wykorzystania znajomości z tymi amerykanami do operacyjnego rozeznania niebezpiecznych dla Polski tendencji z terenu USA

[illegible]

strona: 0343

Ipn bu 00275/45/2

8. VI przyjeżdża Rektor Uniwersytetu w Fordham James Finlay razem z dziekanem Robertem Senkierem.

Finlay będzie razem z uczestnikami konferencji na wycieczce na Boże Ciało w Łomżyńskiem (procesja Cudowna)

W piątek 10 VI o 8-ej będzie na śniadaniu u Ambasadora, po czym jedzie do Lublina gdzie zwiedzi Katolicki Uniwersytet w Lublinie, który w czasie okupacji był na emigracji w Fordham University.

Będzie przyjęty przez Rektora Krupca.

W sobotę 11-tego przewidziana jest wizyta u Rektora Rybickiego. W niedzielę (ewentualnie) sprawa nie jest jeszcze uzgodniona pojedzie do Pelplina do Wyższego Seminarium Duchownego które jest filią Uniwersytetu Lateńskiego w Rzymie.

W poniedziałek 13-tego Rektor Finlay wyjeżdża

nie pojedzie

W środowisku studenckim i naukowym ostatnie posunięcie:

a) otwarta dyskusja na łamach pism

b) audycje telewizyjne

zrobiły b. dodatnie wrażenie, — są konkretne argumenty które muszą przekonać i przekonują ~~[illegible]~~ w dużym stopniu. Ludzie są zniechęceni do KORu i do ich działaczy, których nie traktują poważnie.

Wniosek — nie należy unikać otwartej niedemagogicznej, ale rzeczowej dyskusji na łamach pism i w telewizji.

0/6

strona: 0344

Ien bo 00275/45/2

Zgłosił: "Tamira"
Przyjął: Szlubowski z WK "Świdnicka".

W-wa dn. 14 VI 77.
tajne.

~~ZS~~

230

W dniach 6-11 VI — odbyła się konferencja polsko-amerykańska organizowana przez Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN i Instytut Organizacji i Kierowania Unii Warszawskiego. Ze strony amerykańskiej wzięło udział w konferencji ogółem 14 Amerykanów w tym 2 Kanadyjczyków.

Wszyscy uczestnicy wykazywali zainteresowanie dyskusją uczestnicząc przez cały dzień (od 10-tej do 17-tej) w konferencji w Jabłonnie.

Ze sfer przemysłowych brali udział:

- Clifford Springer vicedyrektor General Electric.

strona: 0345

Ipn bu 275/45/2

2
220
231

- Michael Sheyda - współwłaściciel (partner) dużej firmy konsultacyjnej w Nowym Jorku
- John Hickman - również współwłaściciel firmy konsultacyjnej Arthur Andersen and Co w Nowym Jorku

Z wybitniejszych profesorów uniwersytetu prof Stanley Seashore dyrektor największego amerykańskiego instytutu badań społecznych w Ann Arbor (Michigan University)

- Większość przyjechała po raz pierwszy do Polski. Deklarowane opinie są b. pozytywne. - Byli oni zaskoczeni stopą życiową, nowoczesnością miast i ubiorem mieszkańców.

Ipn bu 00275/45/2

W środę dnia 8-ego przyjechali na krótki pobyt: – James Finlay rektor uniwersytetu Fordham, – jezuita, dziekan School of Business Fordham University Robert Senkier i profesor Walter Jaskievicz (ksiądz)

Zespół ten był witany na lotnisku przez: prorektora U. W. prof. W. Kreneckiego, wice dyr. Inst. Organ. i Kierowania W. Radzikowskiego i kier. Zakładu prof. W. Kieżana.

Na lotnisku oczekiwał rektora Finlaya jezuita (w sutannie), który poprosił o wywołanie rektora do informacji. Rozmawiając po francusku oświadczył, że zorganizowana została na godzinę 4-tą pp. wizyta gości amerykańskich u kardynała Wyszyńskiego. Organizatorzy konferencji

strona: 0347

Ipn bu 00275/45/2

przywitywali bezpośredni wyjazd rektora Finlaya do Jabłonny, o tym stanie rzeczy, prof. Kieżun zawiózł dziekana Senkiera bezpośrednio do Jabłonny, a rektor Krencik po małym odpoczynku zawiózł rektora Finlaya i prof. Jaskiewicza pod gmach prymasa, a następnie oczekiwał rektora w samochodzie.

Rektor Finlay i prof. Jaskiewicz przebywali krótko około 20 ~~mi~~-30 minut u kardynała, następnie samochodem rektora Krencika udali się do Jabłonny.

Opinia rektora Finlay o kardynale:

– jestem pod wrażeniem osobowości kardynała, jest to wybitny człowiek zachowujący jasność myślenia pomimo wieku.

strona: 0348

Ipn bu 00275/45/2

W czwartek 9-tego uczestnicy konferencji udali się na wycieczkę do Łowicza.

Efekt propagandowy b. istotny, wszyscy byli pod wrażeniem tłumu ludzi na procesji, komentarze – zupełna swoboda kultu religijnego w Polsce, i pełna tolerancja religijna.

W piątek 10-tego – Rektor Finlay, dziekan Senkier i prof. ks. Jaskiewicz zostali zawiezieni przez prof. W. Kieżuna do Lublina gdzie przyjął ich rektor Krąpiec z KUL. Inicjatorem ~~Rektor Krąpiec~~ tej podróży był Rektor Finlay ~~[illegible]~~ ze względu na to, że w czasie wojny KUL był na emigracji w Fordham University.

Rozmowa z Krąpcem dotyczyła: rozbudowy biblioteki, wymiany książek, pomocy finansowej w remoncie pomieszczeń. Finlay akcentował, że istnieje możliwość współpracy w zakresie

Ipn bg 00275/45/2

religioznawstwa i biblioznawstwa, ale
Fordham w zakresie zarządzania
ma umowę z U. W.
Rozmowy miały charakter pościągliwy –
brali w nich udział dwaj prorektorzy KUL.
Pobyt w KUL trwał 4 godziny (w tym
1½ godziny zwiedzanie biblioteki), obiad.
O godzinie 3,15 rektor Finlay i
prof. ks. Joskiewicz złożyli wizytę
biskupowi lubelskiemu. Wizyta trwała
20-30 minut. Opinia rektora o
biskupie: simple man, zwykły człowiek
w sensie „prymitywny".
Finlay śpieszył się do Warszawy
bo o 8-mej Amerykanie wydali przyjęcie w
Bazyliszku.

strona: 0350

/45/2

236 7
225

W piątek 10 VI. rano rektor Finlay był na śniadaniu u ambasadora Daviesa, — w śniadaniu wziął udział attaché kulturalny Gosende.

W sobotę 11 VI — Finlay został przyjęty przez prorektorów: Mikulskiego i Krencika.

Opinie Amerykanów co do sytuacji politycznej. —

— nie odczuwają nagonki prasy amerykańskiej na Polskę, uważają, że Polska jest traktowana „ulgowo", atoli idą raczej na ZSRR i na Czechosłowację.

Są optymistami jeśli chodzi o rozwój sytuacji międzynarodowej, uważają, że Carter trochę się „postawił", ale obecnie jest już bardziej ugodowy, podobnie jak Breżniew

strona: 0351

pn bu 00275/45/2

8.

Na terenie Instytutu Organizacji i Kierowania występują różne podchody związane z przewidywaną reorganizacją... – np.

prof. Radzikowski który ma być dziekanem Wydziału Zarządzania poinformował Amerykanina prof. Loguscha, że nie przewiduje się mianowania prof. Kieżuna dyrektorem jednego z Instytutów (Instytutu Organizacji) ze względu na to, że jest on za stary (55 lat) i zbyt „sztywny".

Prof. Kieżun leci 29 – na 45 dni do Paryża na posiedzenie Komitetu Dyrekcyjnego Europejskiej Grupy Administracji Publicznej którego jest członkiem. Komitet będzie przygotowywać konferencję w Paryżu w VI 1978.

Tamizo.

Zadanie: aktualne z poprzedniego spotkania

Det. ustalania sytuacji wśród naukowców pod kątem ujawniania szkodliwych i tendencyjnych postaw ze strony osób spośród tego środowiska.

Uwagi: „Tamira" w kwestii zachowania się piot. Radzikowskiego w stosunku do piot. Kieżuna wyraził pogląd, że Radzikowski zachował się niewłaściwie. Właśnie najpoważniejszym kandydatem na dyrektora Instytutu Organizacji winien być piot. Kieżun, posiadający duży dorobek naukowy w dziedzinie psychologii, władający 5 obcymi językami, w tym angielskim, francuskim i rosyjskim. „Tamira" sygnalizuje, że pominięcie piot. Kieżuna, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ na rzecz piot. Koźmińskiego (stosunkowo młodego, bezpartyjnego) będzie niesmacznym posunięciem dla piot. Kieżuna. Piot. Kieżun zdaniem „Tamiry" winien mieć swobodę w decyzji co nie oznacza, że zaraz przyjmie to co [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

proponuję. Jeżeli zostanie w ogóle pominięty bezwątpienia piąt. Kiedy mu pozwolę się uważony i odejdzie z UW.

[illegible]

[illegible]

str

Ipn bu 00275/45/2

Źródło „Tamira"
Przyj.: Szlukowski
w KK-Śródmieście" godz. 8³⁰

Int-operacyjna

W-wa, dn. 6.07.77 r.
tajne

238

9.VII 77

– Środowisko KOR-u posiada dużo pieniędzy i obecnie przygotowuje długofalową akcję opracowania programu wyborczego na wybory za 2 lata. Program ten opracowywany jest przez całe zespoły specjalistów i ma stanowić materiał dla opozycji który zaprezentuje się przed wyborami.

Chodzi tu o program „naprawy Rzeczypospolitej" – idący w kierunku dokonania istotnych zmian usprawniających gospodarkę, a przede wszystkim zapewniający realny wzrost stopy życiowej i wprowadzenie „autentycznego" samorządu w wielu dziedzinach życia społecznego. Przewidywania idą w kierunku zwiększenia odprężenia w skali międzynarodowej, przyjęcia w Belgradzie, względnie w dalszych spotkaniach rumuńskiego wniosku o nieinterwencji zbrojnej, co stworzy przesłanki do wewnętrznej akcji politycznej na większą skalę. Chodzi tu o to, ażeby w okresie do wyborów mieć przygotowany program, który mógłby stanowić krytykę programu Partii i przeciwstawić mu rozwiązania odmienne. Wiadomość od osoby która podpisała petycję KOR-u w sprawie powołania komisji sejmowej dr. Frieske.

5 VII 1977

Tamira

strona: 0355

Ipn bu 00275/45/2

Wyjazd w połowie sierpnia do marca 1978.

4 miesiące w Pittsburghu, Duquesne University. -

Środowisko uniwersyteckie i pewien procent Żydów-profesorów

- w tym dr. Shipper Żyd z Polski (emigrował przed wojną) - członek B'nai B'rith - żydowskiej masonerii. -

Możliwości nawiązania kontaktu na zasadzie dyskusji intelektualnej, u Shippera gromadzą się Żydzi-intelektualiści z nastawieniem sjonistyczno-socjalistycznym. Shipper wrogi w stosunku do Polski

- Drugie środowisko-polonijne zgromadzone wokół organizacji Sokół. z prezesem Wasilewskim, - część uczestnicząca w Kongresie Polonii nastawiona wrogo do PRL.

Łatwa możliwość kontaktu.

- W Uniwersytecie Pittsburgh (Pittsburgh University) silne centrum badań nad Wschodnią Europą i ZSRR, prof. Carl Beck - przyjaciel członka KC PZPR Frelka jeszcze z okresu Jego pracy w Instytucie Spraw Międzynarodowych. - dojście do prof. Dunn który występował z propozycją wspólnych badań. Stosunkowo łatwa możliwość dojścia do tego środowiska niewątpliwie działającego również dla Dep. Stanu i być może CIA.

- Łatwe dojście do środowiska uniwersytetu Alliance College w Cambridge Springs. Uniwersytet polonijny pod wpływami Kongresu Polonii. - utworzony przez Związek Narodowy Polski. Obecnie w trudnej sytuacji finansowej, rektor Szymański zabiegał o kontakt z PRL (utworzenie wydziału medycznego z profesorami z Białostockiej Akademii Medycznej), ale Kongres Polonii nie dopuścił do tego. Są szanse na powrócenie do tej lub innej koncepcji umożliwiającej stopniowe nawiązanie bliższego kontaktu i dokonanie wyłomu w tradycji nieutrzymywania oficjalnego kontaktu z PRL.

strona: 0356

Ipn bu 00275/45/2

Styczeń, luty 1978 r. Kanada Toronto
York University.

- Wydział Administracji i Centrum Badań Międzynarodowych
- Kierownictwo międzynarodowe / Irlandczyk, Estończyk, Ukrainiec /
Duże zainteresowanie Europą Wschodnią, tendencje do
wzrostu studiów porównawczych z wyraźnym nastawieniem
na kumulację materiałów informacyjnych z państw
socjalistycznych. Możliwości istnienia korzystniejszej
formy działania zespołów z pozycji neutralności
ZSRR. - Latem możliwość dojścia.

- Zakłady Bata. - centrum amerykańskie
światowej firmy kierowane przez syna Thomasa Bata,
możliwość pozyskania badań uzyskiwanych w
zakładach i dojścia do kierownictwa.
Th. Bata pochodzi z Czechosłowacji / Zakłady w Gotwaldowie /
jest multimilionerem, - nie utrzymuje stosunków
z Czechosłowacją. -

- Dwie konkurujące ze sobą Związki Polaków z
których jeden utrzymuje kontakty z Polską (Jerzy Dobrzański /
a drugi jest zdecydowanie wrogi PRL i nie
utrzymuje żadnych kontaktów, istnieje supozycja
przekazów pieniężnych dla KOR-u. Możliwości bliższego
dojścia. -

- Kontakt na emigrację polityczną lit ostatnich.
Prof. Aleksander Matejko. - Alberta Edmontown -
- działacz antykomunistyczny - socjolog - działacz
stowarzyszeń naukowych polonijnych.

5. lipca 1977. Tamira

Ipn bu 00275/45/2

Opinia St. Frybesa o Unii Warszawskiej.
Całe kierownictwo administracyjne i naukowe to funkcjonariusze U.B., złe funkcjonowanie Uniwersytetu to wynik dwóch celów stojących przed administracją i stosowanie kryteriów właściwych aparatowi bezpieczeństwa przy organizacji, ocenie i awansowaniu ludzi.
3 VII 77

Tamin

Sprawa mojego wyjazdu do USA i Kanady zgodnie z projektem jest obecnie wstrzymana przez dyrektora prof. Więckowskiego.
Więckowski dnia 4 lipca tuż przed odlotem dziekana Kolasy na lotnisku wystąpił z prośbą, ażeby Kolasa zaprosił go na miesiąc do Pittsburgha płacąc mu 1000 dolarów dla poznania uniwersytetu. Ponieważ Kolasa mówi, że Więckowski nie zna języka angielskiego bronił się przed tą wizytą, nie mając również pieniędzy na taki pobyt. Więckowski sugerował, że prof. Kieżun który będzie w tym czasie w Pittsburgu będzie pełnić funkcje tłumacza. Kolasa zrozumiał, że jest to szantaż jeśli chcesz ażeby u Ciebie wykładał Kieżun musisz zaprosić dyrektora.

strona: 0358

Ipn bu 00275/45/2

Natychmiast po powrocie do Instytutu Więckowski zatelefonował do działu zagranicznego w Uniw. Warszawskim i polecił wstrzymać prace nad wyjazdem Kieżuna i Radzikowskiego do USA zastrzegając tajemnicę.
Takie wstrzymanie jest nielegalne, bo Kieżun ma już zgodę Rektora, na piśmie udzielony urlop naukowy i wniosek rektora do Ministra.
Wyraźnie chodzi tu o aktywność Kieżuna u Kolasy celem uzyskania zaproszenia dla Więckowskiego.
Więckowski podobnie przebywał w kwietniu w New Yorku otrzymując 1000 dolarów od Fordham Uniwersytet za pobyt 1 miesięcy, który skrócił do 20 dni, – ze względu na zupełną nieznajomość języka nie mogły się odbyć przewidziane w zaproszeniu odczyty. Więckowski podobnie niekrotnie jeździł do Francji bez znajomości języka, dopiero gdy okazało się w Warszawie, że nie potrafi się porozumieć po francusku przestał odwiedzać Paryż.
Są to sprawy powszechnie znane w Instytucie Organizacji, obecnie znane są już i w USA, oczywiście kompromituje to nasz kraj w oczach partnerów, którzy widzą, że kontakty z nami nie mogą mieć w pełni autentycznego charakteru i muszą być opłacane systemem łapówkowym.

strona: 0359

Ipn bu 00275/45/2

firmy Bata w Bejrucie z żoną (Polka z pochodzenia), sekretarka T. Baty panna Warnick i jeszcze jeden pracownik Bata z żoną.

Thomas G. Bata interesował się strukturą organizacyjną administracji państwowej, organizacją finansowania przedsiębiorstwami, możliwości ekspansji prywatnego sektora. Wysoki stopień znajomości spraw Polski i Czechosłowacji wykazał dr. F. A. Mencik, który ~~kierował~~ pracował u Baty jeszcze w czasie wojny. Zarówno G. Bata jak i F. A. Mencik wykazywali duże zainteresowanie całością rozwoju gospodarczego Polski, sytuacją ekonomiczną aktualną i perspektywami rozwoju. Bardzo interesowała ich organizacja pracy w przedsiębiorstwach, system zarządzania.

Wykazywali też zainteresowanie Czechosłowacją w której Bata junior nigdy nie był, a także ZSRR w którym Bata już był.

Thomas G. Bata oświadczył, że celem jego firmy jest nie tylko zarobek, ale także szerzenie idei organizacyjnej jego dziadka, idei w której robotnicy uczestniczą w zyskach i istnieje pełny system rozrachunku wewnętrznego. Można było odnieść wrażenie, że firma Bata w dwóch centrach: w Kanadzie i we Francji stanowi silną międzynarodową organizację o celach nie tylko ekonomicznych. Bata stara się wejść na teren Polski, można sądzić, że chodzi tu o przybliżenie się do Czechosłowacji w stosunku do której mają zamierzenia odwetowe. Bata twierdzi, że robotnicy czescy w Zlinie wspominają czasy Bata z rozrzewnieniem i, że jego firma ma cele nie tylko materialne, ale również tworzenia pewnego systemu pracy.

strona: 0360

Ipn bu 00275/45/2

Do Polski przyjechała grupa pracowników Bata z Thomasem G. Bata (synem Baty założyciela firmy w Zlinie, obecnie Gottwaldowie w Czechosłowacji)

Sekretarka Th. Bata telefonowała z Paryża do prof. Kieżuna, a następnie przysłała depeszę z zaproszeniem na obiad. W firmie Bata były przeprowadzane badania organizacji pracy przez Ch. Mc Millana z Kanady uczestnika konferencji polsko-amerykańskiej organizowanej przez Instytut Organizacji i Kierownictwa Uniw. Warszawskiego. W Polsce organizacja firmy Bata (przed wojną) interesowała też Instytut Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego na którym napisana była praca magisterska o firmie przez mgr. Lisa, praca ta dostała nagrodę Towarzystwa Naukowego Organizacji i Zarządzania w konkursie na najlepszą pracę. W skrypcie wydanym przez WSNS pod kier. prof. autorstwa prof. Kieżuna jest opis przedwojennej firmy Bata i krytyka tej organizacji z pozycji marksistowskich Th. Bata był poinformowany o tych pracach w Polsce (przez Mc. Millana, który odbywał badania organizacji firmy w Kanadzie) i chciał w Polsce (załatwiając w ministerstwie Przem. Lekkiego (wiceminister Sobolewski) sprawę współpracy) poznać prof. Kieżuna.
W kolacji w Forum wzięli udział: Thomas S. Bata, dr F. A. Mencik dyrektor generalny fabryki Bata w d'Hellocourt, Angel Broggi dyrektor generalny

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie: w rozmowach z Frieske proszę reprezentować poglądy z których będzie wynikało, iż jesteście sympatykiem KOR i wszczętej przez nich działalności. Dążyć do uściślenia sygnału o przygotowaniach KOR-ców do wyborów i jaką w tym rolę będzie miał sam Frieske.

Uwagi: "Tamira" w połowie sierpnia br. planuje wyjazd naukowy do USA, który będzie trwał do marca 1978. Stąd opracował załączony projekt jego operacyjnych możliwości dla SB na Arenie USA, co wskazane byłoby omówić z Dep. I MSW pod kątem ich potrzeb operacyjnych przy wykorzystaniu do nich "Tamiry" pobytu w Stanach Zjednoczonych.

Uprzedziłem "Tamirę", że z uwagi na moje odejście na emeryturę przejmie go na łączność mój przełożony do czego "Tamira" nie miał zastrzeżeń.

Wyjdzie dot. KOR i Frieske przekazać Sch. m. tut. K-dy

[illegible]

strona: 0362

00275/45/2

Warszawa 11. VIII 77 r.

Tajne 882

Notatka służbowa.

W dniu 11. VIII br. odbyłem spotkanie z t/w „Tamiza" od którego uzyskałem następujące informacje:

1. dr. Fricke z UW, który podpisał petycję KoR do Sejmu poinformował „Tamizę", że KoR zamierza opracować program wyborczy na wybory, które mają się odbyć za 2 lata. KoR nosi się z zamiarem prowadzić długofalową działalność wykorzystując wszelkie możliwości wynikające z różnych nieprawidłowości w systemie zarządzania. Program „Naprawy Rzeczypospolitej" będzie dążył w kierunku dokonania zmian usprawniających gospodarkę narodową z uwzględnieniem wzrostu stopy życiowej i wprowadzenia autentycznego samorządu w wielu dziedzinach życia społecznego. Rozmowca reprezentuje pogląd że konferencja w Belgradzie iść będzie w kierunku zwiększenia odprężenia w skali międzynarodowej, forsowania wniosku rumuńskiego o nieinterwencji zbrojnej – co stworzy przesłanki wewnętrznej akcji politycznej na większą skalę w celu stopniowej demokratyzacji kraju. Przygotowany program Naprawy Rzeczypospolitej w okresie wyborów winien stanowić krytykę programu Partii i przeciwstawiać mu rozwiązania odmienne.

strona: 0363

Ipn bu 00275/45/2

Do przygotowania programu planuje się wykorzystać specjalistów z różnych dziedzin gospodarczych i społeczno-politycznych.

Dr. Frieska jest osobnikiem inteligentnym i zaangażowanym. Jako żyd ma różne powiązania z szeregiem osób. Ostatnio wyjechał do Szwecji do znajomych.

2. Działalność opozycji w kraju – zdaniem „Łaminy" jest problemem złożonym i trudnym do rozwiązania w obecnej sytuacji politycznej. Pojęcie na represje nie przyniesie zamierzonego celu rozwiązania tego zjawiska a może podnieść popularność ich organizatorów, którzy jako „męczennicy" zdobyliby nie tylko obrońców ale i sympatyków oraz zwolenników do działania.

„Łamiza" uważa że najbardziej trafnym rozwiązaniem „było wydanie amnestii i zakończenia spraw czerwca ubiegłego roku – co całkowicie wytrąciło motywacje działania KoR-ców.

W dalszym działaniu wskazanym byłoby unikać nietrafnych bądź niepopularnych zarządzeń, aby uniemożliwić im zdobywanie punktów zaczepnych do działania, a jednocześnie stosować taktykę lekceważenia i ośmieszania przeciwników w celu ciągłego pomniejszania ich popularności.

Obok tych kierunków możnaby równolegle dążyć do dalszego skłócania i rozbijania opozycji

strona: 0364

Ipn bu 00275/45/2

wykorzystując ich osobiste dążenia, motywacje działań itp. Np. z wielokrotnych rozmów z generałem Borutą Spiechowiczem – „Tanrza" wyciągnął wniosek że osobnik ten jest b. słabo wyrobiony politycznie, chciałby być popularny w kraju i za granicą. Ażeby go wymanewrować z tego ruchu warto rozważyć dwa problemy:

– wykazać że Moczulski, Czuma, Jemu i inni to zwykli „gracze polityczni" o mętnej przeszłości, którzy zręcznie wykorzystują jego popularność, a jednocześnie kpią z jego naiwności.

– zwiększyć jego popularność ze strony władz. min. np. napisać o nim kilka artykułów eksponując jego zasługi wojskowe, zaprosić na określoną uroczystość itp.

3. Na terenie USA zwraca uwagę instytucja naukowa Irex, w którym główny rej wodzi żyd Alfred Oxenfeld – profesor i żyd Uretsky (Jurecki) oraz inni żydzi pochodzący z ZSRR i państw Demokracji Ludowej np. Erlich, Jowitz.

Osoby te w ramach współpracy naukowej dążą do spotkań z odpowiedzialnym dyrektorami z Komisji Planowania co wyraźnie wykracza po za ramy zainteresowań naukowych.

Dużą rolę w nawiązaniu kontaktów odegrał doc. Maciejа z SGPiS.

strona: 0365

Ipn bu 00275/45/2

Uwagę zwraca fakt że prof. Oxenfeld w czasie rozmów usiłował uzyskać informację z dziedziny przemysłu i handlu.
Szczególnie zastawiają się na stylu robocze z Instytutu Szkolenia Kadr Kierowniczych na Wawelskiej, gdzie w komputerach znajduje się szereg informacji mogących mieć dla nich istotne znaczenie.
W Instytucie tym pracuje doc. Sadownik b. stypendysta w USA. poprzez którego Vrtsky dąży do uściślenia kontaktów. Dalsze informacje w tej Tamże będzie sukcesywnie ustalał.

W związku z tym że Tamże wyjeżdżamy służbowo do USA. – zostaną z nim omówione zadania wygodnie uczynić w Lep. I.

wyj. Aptaś
[illegible]

1 egz. + wyjazd
Nr 1 sprawa [illegible]
Nr 2 Lep. I.
Nr 2. sprawa [illegible]

strona: 0366

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 11 sierpnia 1977 roku.

Tajne

Egz. nr. 1.

NOTATKA SŁUŻBOWA

W dniu 11.08.1977 roku odbyłem spotkanie z tw. "Tamiza" od którego uzyskałem następujące informacje:

1. dr Frieske z UW który podpisał petycję KOR do Sejmu poinformował "Tamizę", że KOR zamierza opracować program wyborczy na wybory, które mają się odbyć za 2 lata. KOR nosi się z zamiarem prowadzić długofalową działalność wykorzystując wszelkie możliwości wynikające z różnych nieprawidłowości w systemie zarządzania. Program "Naprawy Rzeczypospolitej" będzie dążył w kierunku dokonania zmian usprawniających gospodarkę narodową z uwzględnieniem wzrostu stopy życiowej i wprowadzenia autentycznego samorządu w wielu dziedzinach życia społecznego. Rozmówca reprezentuje pogląd że konferencja w Belgradzie iść będzie w kierunku zwiększenia odprężenia w skali międzynarodowej, forsowania wniosku rumuńskiego o nieinterwencji zbrojnej - co stworzy przesłanki wewnętrznej akcji politycznej na większa skalę w celu stopniowej demokratyzacji kraju. Przygotowany program Naprawy Rzeczypospolitej w okresie wyborów winien stanowić krytykę programu Partii i przeciwstawiać mu rozwiązania odmienne.
Do przygotowania programu planuje się wykorzystać specjalistów z różnych dziedzin gospodarczych i społeczno-politycznych. Dr Frieska jest osobnikiem inteligentnym i zaangażowanym. Jak żyd ma różne powiązania z szeregiem osób. Ostatnio wyjechał do Szwecji do znajomych.

2. Działalność opozycji w kraju - zdaniem - Tamizy jest problemem złożonym i trudnym do rozwiązania w obecnej sytuacji politycznej. Pójście na represje nie przywróci zamierzonego celu rozwiązania tego zjawiska, a może podnieść popularność ~~popularność~~ ich organizatorów, którzy jako "męczennicy" znaleźliby nie tylko obrońców, ale i sympatyków oraz zwolenników do działania.

Ipn bu 00275/45/2

235

246

"Tamiza" uważa że najbardziej trafnym rozwiązaniem było wydanie amnestii i zamknięcia spraw czerwca ubiegłego roku - co całkowicie wytrąciło motywacje działania KOR-ców.
W dalszym działaniu wskazanym byłoby unikać nietrafnych bądz niepopularnych zarządzeń, aby uniemożliwić im zdobywanie faktów zaczepnych do działania, a jednocześnie stosować taktykę lekceważenia i ośmieszania pracowników w celu ciągłego pomniejszania ich popularności. Obok tych kierunków możnaby równolegle dążyć do dalszego skłócania i różnienia opozycji wykorzystując ich osobiste dążenia, motywacje działań itp. Np. z wielokrotnych rozmów z Generałem Borutą Spiechowiczem - "Tamiza" wyciągnął wniosek że osobnik ten jest słabo wyrobiony politycznie chciałby być popularny w kraju i zagranicą. Ażeby go wymanewrować z tego ruchu warto rozważyć dwa problemy

- wykazanie mu, że Moczulski, Czuma, Jerzun i inni to zwykli "Gracze" polityczni o mętnej przeszłości, którzy zręcznie wykorzystują jego popularność, a jednocześnie kpią z jego naiwności.

- zwiększyć jego popularność ze strony władz m.in. np. napisać o nim kilka artykułów eksponując jego zasługi wojskowe, zaprosić na okreśoną uroczystość itp.

3. Na terenie USA zwraca uwagę instytucja naukowa IREX w którym główny rej wodzi żyd Alfres Oxenfeld - profesor i żyd Vretsky /Jurecki/ oraz inni żydzi pochodzący z ZSRR i państw Demokracji Ludowej np. Erlich Jowitz.
Osoby te w ramach współpracy naukowej dążą do spotkań z odpowiedzialnymi dyrektorami z Komisji Planowania co wyraźnie wykracza poza ramy zainteresowań naukowych. Dużą rolę w nawiązaniu kontaktów odegrał ~~doc. Macieja z SGPiS~~. Uwagę zwraca fakt że prof. Oxenfeld w czasie rozmów usiłował uzyskać informację z dziedziny przemysłu i handlu.
Szczególnie ustawiają się na styki robocze z Instytutem Szkolenia Kadr Kierowniczych na Wawelskiej, gdzie w komputerach znajduje się szereg informacji mogących mieć dla nich istotne znaczenia. W Instytucie tym pracują doc. Sadowski b. stypendysta w USA poprzez którego Vretsky dąży do uściślenia kontaktów. Dalsze informacje w tej "Tamiza" będzie sukcesywnie ustalał.

Ipn bu 00275/45/2

236 247

W związku z tym, że "Tamiza" wyjeżdża służbowo do USA - zostaną z nim omówione zadania uzgodnione wcześniej z Dep. I.

/-/ mjr A. Feliś

Wyk. 1 egz. + wyciągi
1 egz. sprawa F.
2 Nr Dep. I
3 Nr Sprawa M
Masz. nr. 2841/77

Ipn bu 00275/45/2

Wr-wa 18.08.77.

tajne 237 248

31.8.77

Notatka

W dniu 18.08.77 r. odbyłem spotkanie z t/w. „Tamiza" przed jego wyjazdem do USA, który będzie trwał do lutego 78 r.

W czasie spotkania omówiłem z t/w. zadanie – zgodnie z zapotrzebowaniem Dep. I MSW.

T/w. „Tamiza" poinformował mnie że aktualnie istnieją na terenie USA następujące osoby do których ma dostarczenie i możliwości uzyskania informacji z zakresu metod stosowanie dywersji ideologicznej ich zamierzeń i kontaktów. T/w. „Tamiza" będzie realizował zadania w/g schematu omówionego uprzednio przez pracę Dep. I.

Z relacji „Tamizy" wynika, że w czasie obecnego wyjazdu będzie dążył do spotkań i rozmów z następującymi osobami:

1. Środowisko uniwersyteckie w Pitsburgu z którego na uwagę zasługuje kilku żydów profesorów min. – Shipper – emigrant z Polski, w. Bnei Brith. o poglądach socjalistyczno – wypowiedzianych.

Ipn bu 00275/45/2

2. Środowisko polonijne przy organizacji Sokół
w środ. nich na uwagę zasługuje m. in.
– prezes Wasilewski

3. Centrum Badań nad wschodnią Europą i ZSRR
przy Uniwersytecie w Pittsburgu – na uwagę zasługuje m. in.
– prof. Carl Beck – powiązany z Dep. Stanu
– prof. Dunn – " –

4. Środowisko Uniwersyteckie w Pittsburgu w Cambrigde
Spinas będącą pod wpływami Kongresu Polonii
utworzony przez Związek Narodowy Polski. Na
uwagę zasługuje m. in. prof. Szymański

5. Środowisko Uniwersyteckie w Toronto z Centrum
Badań Międzynarodowych.

6. prof. Al. Matejko emigrant polityczny. Powiązany
z prac. SGPiS.

7. Prof. Oxenfeld styka z prac. naukowymi
w PRL. Działacz IREX. Ma styk z doc.
Macierzą z SGPiS. Interesuje się mną ekonomiką.
(działacz org. żydowskiej)

8. dr. Robert Senkiel – żyd, powiązany z Irex.
zainteresowanie wykraczające poza naukowe.

Spotkanie z Tamizą odbędzie się po jego
powrocie

wyd. A. Felis

2 egz.
1 egz. robocze
1 egz. personalne

strona: 0371

Ipn bu 00275/45/2

238 243

Warszawa, dnia 6 września 1977 r.

N-003995/77

Tajne spec.znaczenia
egz. nr...2..

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

W załączeniu przesyłam do wiadomości odpis informacji dot. ob. USA - A. Oxenfelda i innych do wiadomości.

/-/ mjr A. FELIŚ

Wyk. 2 egz.
1 egz. adr.
2 egz. a.a
Druk MW/opr.AF
nr masz. 3032/77

Ipn bu 00275/45/2

Tr-wa 9 IX 1977. 250

tajne wpis. [illegible]

[illegible] a. a. 78

Naczelnik Wydz. III. 239

w miejscu.

Wniosek.

Ze związku z przyjęciem t/. „Tamiza" do dalszej współpracy – proszę o zezwolenie wprowadzenia go na LK. Kuźnia.

Łącznie „LK. Kuźnia" będzie 5 t/r. co nie będzie miało wpływu na przeciążenie lokalu.

1 egz. – Łaska „Kuźnia" wyj. [illegible]

Uwaga: Tamiza wraca w lutym 78.

lokal ze względu na chorobę kuźnia. [illegible] do kwietnia 78.

28.III.78 [illegible]

strona: 0373

00275/45/2

Temat ten winien dokładnie opracować tw. T. Feliś. pisze z tą notatką oraz

Wr-wa 9 III 1978.

Tajne

251

240

Notatka służbowa

W dniu 9 III br. na propozycję tj. „Tamiza" odbyłem z nim pierwsze spotkanie po powrocie z USA gdzie prowadził wykłady na Uniwersytecie.

„Tamiza" ustnie zrelacjonował wyniki zrealizowanych żądań i innych spostrzeżeń mogących mieć jego zdaniem istotne dla nas znaczenie.

Ze względu na nawał zaległych prac w PAN UW i WSNS oraz planowanych wykładów będzie mógł nam opracować informację na piśmie na dzień 16 III br. godz. 10³⁰ i doręczyć na spotkaniu w tej samej kawiarni. (Lk. jeszcze nie czynne)

Z relacji „Tamiza" wynika że na Zachodzie w porównaniu z rokiem ubiegłym nasiliły się antypolskie tendencje - lansowane m.in. i w prasie. Wzrosły również obawy wobec ZSRR, które w ich mniemaniu stają się „niebezpiecznym mocarstwem". „Tamiza" stwierdził że wzmogły swą działalność ośrodki dywersyjne w których rej wodzą żydzi w powiązaniu z elementami radykalnymi.

Znany działacz Centralnego Komitetu Wykonawczego SDP Krajewski (kolega z Tamy szkoły) stwierdził że Polska stała się obiektem uściekłego ataku ośrodków dywersyjnych

10.III.78.

strona: 0374

Ipn bu 00275/45/2

na zachodzie, gdzie zaangażowali się żydzi i radykałowie, którzy w powiązaniu z Niemcami mają zamiar zastosować wszelkie dostępne środki w celu wzniecenia w kraju rozruchów i w ten sposób wmanewrować Zw. Radziecki w awanturę interwencji. Generalnie idzie o kompromitację Zw. Radzieckiego i próbę oderwania PRL z obozu państw socjalistycznych. Niektóre ugrupowania – szczególnie narodowe przeciwstawiają się tym planom. Nazywają ich za tą postawą – zdrajcami.

W/g. Krajewskiego na świecie liczą się tylko trzy mocarstwa samodzielne w pełnym tego słowa znaczeniu tj. USA, ZSRR i CHRL. Inne państwa nie mają tego statusu ze względów ekonomiczno-politycznych i dlatego są obiektami różnych rozgrywek.

Krajewski twierdzi że ze względów polityczno-geograficznych PRL może istnieć i rozwijać się jedynie w oparciu o sojusz z ZSRR.

Krajewski stwierdził że za granicą aktywnie działa Kołakowski, Baumann i wielu innych, którzy wyjechali z PRL. Będący w RRN Michnik spotykał się z nimi.

Osoby te twierdzą że Polska jest na pograniczu całkowitego krachu i jedyny ratunek dla niej to oderwanie od wpływów Zw. Radzieckiego. Następnie to może w drodze rozruchów. W tym

strona: 0575

jpn.bu 00275/45/2

celu na zachodzie opracowuje się różne 241
programy dla grup niepodległościowych i dyspy-
dentskich w kraju. 252

Planuje się również zorganizować z emigrantów i uciekinierów przeszkolone grupy do działań dywersyjnych w kraju, które zostaną użyte gdy eskalacja nastroi opozycyjnych wzrośnie do punktu kulminacyjnego grożącego wzruszeniu.

Kiejewski prosił nad wszystko „Łamizę", aby nie włączał się w żadne awantury, petycje itd. a wręcz ostrzegał elementy patriotyczne przed prowokacją żydowską.

O przemożnym wpływie żydów przekonał się
1/. na Uniwersytetach amerykańskich.
Na bazie tych zjawisk - narodowy działacz
Dobrzański spowodował rozłam i utworzył
własną grupę sympatyzującą z PRL.
O pobycie prof. Więckowskiego i pisarza Bartoszewskiego
w USA - „Łamiza" opisze w meldunku.
Zadania dla Ż. zostaną zlecone w dniu 16.III.b.r.
po przejściu opracowanego materiału.

Ty

wyr. [illegible]

Vaste

strona: 0376

Ipn bu 00275/45/2

spotkanie z ważnym wyjątkiem dla Ks.
przeniesione na 23.III br. godz. 12.15.

W międzyczasie na prośbę ojca
Borowskiego zwrócenie się do Ks.
o wziąć udział w wykonaniu
Polityki Zwiastuna Szybkiego w
dniu 18 III br. Tamże zobowiązał
się w miarę możliwości wyjątkowo
wziąć udział w II części.
Informuje pokonanie wieczorem
telefonu a w poniedziałek
odbędzie się mimo dodatkowy spotkanie
w Kawiarni Bidle w 16.15

17 III 78 [illegible]

strona: 03

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa 18 III 75

Tajne ~~242~~ 253

Notatka

T/z „Tamiza" poinformował że na drugiej dyskusyjnej części zebrania Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, które odbyło się w Sali Lustrzanej pałacu Staszica - zareprezentował referat wstępny profesor Jan Lutyński z Łodzi pt. „O działaniach pozornych". Przedstawione tezy w referacie nie prowadziły do dyskusji na tematy ideologiczno-polityczne. Podejmowano m.in. problem konfliktu społeczeństwa z władzą poprzez twierdzenie iż głosi się piękne hasła, a robi się co innego i oszukuje społeczeństwo. Dr. Jacek Kurczewski z UW. w dyskusji dążył do poparcia referenta próbując wpłynąć na obecnych do wzięcia udziału w dyskusji na ten temat.

Głos w dyskusji zabierali m.in. Kwilecki z Poznania, prof. Szaniawski, prof. Nowak, dr. J. Haser z PW. doc. A. Tymowski, prof. Antonina Kłoskowska. Wystąpienie Lutyńskiego poparł prof. Nowak, a prof. Szaniawski stwierdził że referat jest ciekawy ale sprowadza się do tzw. działań logicznych i nie logicznych. Prof. A. Kłoskowska wystąpieniem swoim zmieniła atmosferę gdyż stwierdziła, że referat sprowadza się do płaszczyzny teoretycznej. Problem teoretyczny pozorów występuje w życiu zawsze. 25

strona: 0378

Ipn bu 00275/45/2

[illegible] porozumień, symboli i td. Np. oświadczenie [illegible] [illegible] [illegible]

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa 18 III 78

254

Tajne

243

20.03.78

Notatka.

T/z „Tamiza" poinformował że na drugiej dyskusyjnej części zebrania Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, które odbyło się w Sali Lustrzanej pałacu Staszica – zareprezentował referat wstępny profesor Jan Lutyński z Łodzi pt. „O działaniach pozornych". Przedstawione tezy w referacie naprowadzały do dyskusji na tematy ideologiczno-polityczne. Podejmowano m.in. problem konfliktu społeczeństwa z władzą poprzez twierdzenie iż głosi się piękne hasła, a robi się co innego i oszukuje społeczeństwo. Dr. Jacek Kurczewski z UW w dyskusji dążył do poparcia referenta próbując wpłynąć na obecnych do wzięcia udziału w dyskusji na ten temat.

Głos w dyskusji zabierali m.in. Kwilecki z Poznania, prof. Szaniawski, prof. Nowak, dr J. Hoser z PW, dr. A. Tymowski, prof. Antonina Kłoskowska. Wystąpienie Lutyńskiego poparł prof. Nowak, a prof. Szaniawski stwierdził że referat jest ciekawy ale sprowadza się do tzw. działań logicznych i nie logicznych. Prof. A. Kłoskowska wystąpieniem swoim zmieniła atmosferę gdyż stwierdziła, że referat sprowadza się do płaszczyzny teoretycznej. Problem teorii pozorów występuje w życiu zawsze. 25

strona: 0380

Ipn bu 00275/45/2

13. Gry pozorów, symboli i td. Np. oświadczyła-
na sztuce często płaczemy wiedząc że to je-
dnak jest tylko sztuka.

Na zebraniu obecny był przedstawiciel
Wydz. Nauki K.C. co niewątpliwie wpłynęło
na przebieg dyskusji. Okoł. godz. 18-ej spotkanie
zakończyło się.

Na I części wybrany „Tamira" był
niezbędny pamiętać nie miał mandatu
delegata.

Planowane spotkanie - nadal aktualne
czwartek godz. 12.15. (23 III 78)

2 egz.
1 egz. tow. Zięta
1 egz. 2/3 [illegible]

wyp. [illegible]

Uwaga: Prof. [illegible] do [illegible] [illegible]
[illegible] do Wydz. I Lep. III. i do 18/III 78.

strona: 0381

Ipn.bu 00275/45/2

Zaidi Tamiza
Egzyst. (-) Telis Kaviaris Informacja Operacyjna

Z-ca 23.III 78.

1

I. „Nieprzejednana" emigracja polska na Zachodzie jest jak wiadomo niesłychanie skłócona, ale jednocześnie popiera wszelkie ruchy „dysydenckie" w Polsce. Poparcie to wyraża się zbiórką pieniędzy i poparciem publicystycznym które przedstawia tą działalność jako akcję niepodległościową skierowaną ku pełnemu uniezależnieniu Polski od ZSRR.

Opracował [illegible] inf.

24.03.78

255

W tym dość zgodnym chórze rysuje się jednak zasadniczy dysonans – jest nim stanowisko niektórych znanych osobistości polonijnych (np. prof. Bromke, Giertych) i całych grup politycznych (Stronnictwo Narodowe).

Opinia Str. Nar. przedstawiona przez Lecha Krajewskiego z Anglii wygląda następująco: / Krajewski jest członkiem centralnego kierownictwa S.N., w Polsce był w N.O.W., nie wrócił do kraju z niemal po Powstaniu Warszawskim).

a) – polityka „dysydencka" jest sterowana przez środowiska syjonistyczne i niemieckie.

b) – środowiska niemieckie reprezentuje Hubert Czajka, który odwiedzał w Londynie polski „rząd emigracyjny"

c) – celem tej polityki jest osłabianie wewnętrznego obozu socjalistycznego i doprowadzenie do rozpadu ZSRR. drogą wewnętrznej dywersji

d) cel długofalowy: połączenie Niemiec, reindykacja ziem Zachodnich, samodzielna Ukraina, Białoruś i Litwa (program LBU).

e) metody: legalne, półlegalne, nielegalne / sabotaż, terror).

Ocena tego programu przez S.N. jest negatywna ponieważ:

a) grozi on powstaniem kadłubowej niezdolnej do samodzielnego życia Polski bez Ziem Zachodnich

b) podporządkuje Polskę Niemcom

c) może doprowadzić do daleko posuniętego zgermanizowania / wyższość cywilizacji niemieckiej

Ipn bu 00275/45/2

d) doraźnie próby sabotażowe mogą spowodować reakcję ZSRR w wyniku czego nastąpi otwarta interwencja zbrojna i wprowadzenie w Polsce statusu okupacyjnego /represje, zamknięcie granic i t.d./

W związku z tym przedstawiają swój program neo-dmowszczyzny który ~~został~~ jest ogólnie zbieżny z koncepcjami prof. Bromkego i Giertycha, a który konsekwentnie bazuje na oparciu Polski na Rosji niezależnie od jej ustroju. Oczywiście program ten nie akceptuje komunizmu, ale w kategoriach czysto politycznych zakłada współpracę z Rosją. Jednocześnie program ten bardzo ostro przeciwstawia się jakiejkolwiek próbie dywersji aktualnie w Polsce uważając ją za specjalnie niebezpieczną. Krajewski twierdzi, że istnieją stałe próby montowania działalności sabotażowej, i że S. Nar. śledzi te próby i jest zdecydowane im zapobiegać zarówno w formie propagandowej jak i bezpośredniego przeciwdziałania / demaskowanie publiczne./

Stanowisko „Obozu Narodowego" jest uważane przez szereg ośrodków emigracyjnych za „zdradę" sprawy niepodległościowej. Konflikt ten ma charakter ogólny, występuje zarówno w USA jak w Kanadzie i Anglii. W Kanadzie zaznaczył się on już wiele lat temu gdy Jerzy Dobrzański zorganizował secesję w miejscowej „nieprzejednanej" Polonii protestując przeciwko polityce nie utrzymywania kontaktu z Krajem. Dobrzański w czasie okupacji był w N.S.Z, uciekł w 1949 roku z Polski. Dobrzański zapoczątkował działalność współpracy z P.R.L. kontynuując ją do chwili obecnej.

Kwintesencją tych stwierdzeń jest, że

a) w gronie „nieprzejednanej" Polonii istnieje rozłam na tle stosunku do działalności „dysydenckiej"

b) obóz narodowy jest skłonny przeciwdziałać próbom sabotażu i akcji terrorystycznej w Polsce.

strona: 0383

Ipn bu 00275/45/2

II prof. A. Matejko, który nie miał z zagranicą do kraju około 10-ciu lat temu i zdobył sobie w Kanadzie wysoką pozycję naukową usilnie zabiega o kontakt z krajem i możliwość przyjeżdżania do Polski.

Matejko wystosował list do przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego prof. Nowaka prosząc go o interwencję w tej sprawie i tłumacząc, że konflikt z PRL był wywołany emocjonalną reakcją Matejkina - decyzję Uniwersytetu Warszawskiego dyscyplinarnego zwolnienia z pracy przed rozpatrzeniem podania o przedłużenie pobytu zagranicą. Matejko nie może się psychicznie adoptować w społeczeństwie kanadyjskim, przeżywa silną nostalgię i wydaje się, że byłby skłonny pójść na jakąś formę współpracy za cenę uzyskania wiz i w perspektywie pełnego powrotu do Polski.

Zadanie

Proszę ustalić osoby z kadry naukowej UW popierające elementy atymistyczne bądź osoby wspierające ten ruch. Szczególną uwagę zwrócić na kadrę z socjologii i historii.

Notatka

Jej rozmowa Tamura podał że w odróżnieniu od zachodniej oceny - został ~~sytuacja~~ sytuacja w kraju w miarę spokojna. Nie zetknął się jeszcze ze zjawiskami negatywnymi zbieżnymi z ocenami na zachodzie.

Poinformował rozmowę że w końcu maja wyjeżdża na międzynarodowe sympozjum do Paryża a w czerwcu do USA. Latem będzie rozmowa międzynarodowy zjazd

strona: 0384

Ipn bu 00275/45/2

Szujskiego w Brukseli ale w tym czasie będzie w Grazu.

Nadmienił że na zebraniu w PAN z inicjatywy prof. Pajstki został wybrany Kier. wyjątkowy z zagranicą i na tym odcinku będzie miał sporo pracy i możliwości ciekawych kontaktów.

2 egz.
1 egz. Lwów
1 egz. A/S.

czyj. A. Tekst.

Uwaga: Tamiza powiedział że Wielowieyski z KIK prosił go o przeprowadzenie wykładów na Lwów związane z nauką amerykańską. Wspomniał również że prof. Podgórecki i Łoś przebywają za granicą i nie wykluczone że mogą tam podjąć szkodliwą działalność, ponieważ na UW reprezentowali wrogą postawę polityczną.

strona: 0385

Ipn bu 00275/45/2

257

246

Do pilnie do przepisu 31-III-78

Dyrektor Dep. I
MSW

W załączeniu przesyłam informację z dnia 78.
opracowaną w oparciu o informację operacyjną
tj. Tamże do wiadomości.

Oddz. [illegible]

strona: 0386

Ipn bu 00275/45/2

(249)

Dyrektor Dep. III
MSW.

W załączeniu przesyłam informację z dn. ——— 78.
opracowaną w oparciu o informację Operacyjną +/.
Tamże ~~z dn. 23 III~~ — do credensu.

strona: 0387

Ipn bu 00275/45/2

M-ca 20.IV 78.
Tajne.

259

Notatka

W dniu 20.IV. br. godz. 10-11°° w Kawiarni na Rozdrożu odbyło się w obecności płk. Kasperskiego spotkanie z „Tamiza".

Tematem głównym była sprawa występujących nieprawidłowości między teorią a praktyką w systemie kierowania i zaopatrzenia. „Tamiza" przedstawił w tej sprawie swój pogląd i analizę przyczyn, które rzutują często na postawę szeregu ludzi w tym i młodzieży akademickiej.

Ze względu na zbyt krótki czas spotkanie uzgodniono spotkanie w dniu 10.V. br. godz. 10°° w lokalu „Środowiska" („Tamiza" był wielokrotnie w tym lokalu) na którym będzie obecny również płk. E. Kasperski.

wyr. [illegible]

1 egz.

strona: 0388

Ipn bu 00275/45/2

Nr-wa 10 V 1978.

Tajne 247

260

Notatka

W dniu 10 V 78. w „Tk. Środkowej" odbyłem spotkanie z ½ „Tamiza" na którym poinformował mnie że przebywał w szpitalu i kilka dni temu wrócił do domu. Diagnoza lekarska zaniepokoiła ½ ponieważ stwierdzono poważne zmiany w gardle spowodowane degeneracją strun głosowych. W związku z tym zmuszony jest do odejścia z WW i WSNS. gdyż dalsze nadwerężenie gardła może spowodować nieodwracalne skutki. Tamiza jest tym faktem zgubiony. Ma obecnie zamiar pozostać w PAN i kierować koordynacją zagranicą oraz podjąć pracę u Ostapenko w Urzędzie Rady Ministrów.

Poinformował mnie również że w dn. 25 V - 5 VI będzie przebywał na konferencji międzynarodowej w USA a od 11 VI - 30 VI w Paryżu.

W najbliższych dniach będzie gościł profesora Kalasę i Rejda z Uniwersytetu w Pitsburgu. O czym złożę relację na następnym spotkaniu w dn. 20 V br. o godz. 11°° w „Tk. Środkowej".

Dalsze rozmowy dotyczyły nieprawidłowości w systemie zaopatrzenia i ewentualnych możliwości ich uporządkowywania. Temat ten będzie nadal obiektem rozmowy w obecności tow. Kasperskiego.

strona: 0389

Ipn bu 00275/45/2

Tamże nadmienił, że sprawę tę omawiał
„rozmaicie i profesorem Glińskim doradcą I sekr. KC.

Na temat wpływów opozycji Ż. stwierdził
że daje się odczuć na UW. zmniejszony się
brak zainteresowania. Rozmowa z dr. Trieską
i prof. Trybasem potwierdza tę tezę. Uwagę zwraca
fakt, że po wyjeździe za granicę Podgórskiej,
Łosiowej i Najmniowej pozycja elementów aktywistycznych
na UW osłabła, ponieważ osoby te były poważnie
zaangażowane we wrogą działalność.

Na zakończenie spotkania Tamże poinformował
o swym wykładzie w KIK na prośbę Wielopolskiego.
Wykład dotyczył wystawy zarządzeń w UWA.
Szkodliwych przytoczeń i wypowiedzi nie było.

[illegible]

1 p. nabyć

bu 00275/45/2

Warsz. 20.V 1978 r.
Tajne 248

Notatka

Dr czasie spotkania „Tamiza" (ks. Środkowski) przekazał ustnie następujące informacje:

1. Na terenie Warszawy gościły dwaj profesorowie z USA; Rajd i Kolosa. Są to znani naukowcy z Uniwersytetu w Pitsburgu. Z ich relacji wynika że szybko się rozwija cały tak pod względem budownictwa jak i motoryzacji. Jest to rozmach imponujący. Obaj profesorowie pochodzenia polskiego zgodnie twierdzą że na terenie USA daje się dostrzec eskalację wrogich poczynań wyjaśnionych wobec Polski. Ostatnio pojawił się głośny film telewizyjny o nieszczęściu żydów w gettcie przy jednoczesnych akcentach antypolskich co wywołało odruch niezadowolenia ze strony niektórych warstw tw. „Polonii".

2. „Tamiza" 25 V br. wyjeżdża do Paryża na Europejską Konferencję zorganizowaną przez Instytut Nauk Administracyjnych w Paryżu. Konferencja potrwa do 6 VI br. Na konferencję wyjeżdża również profesor Rapska z Poznania, docent Łętowski (2-gie Łopatki z Instytutu Państwa i Prawa)

strona: 0391

Ipn bu 00275/45/2

Na terenie Paryża ma możliwość spotkania z profesorem Langrodem (myśl pochodzący z Krakowa b. profesor U.J.) oraz Łaszewski - Wawro asystent ze powiązania przez swego wuja (- kierownika placówki w Paryżu) z RWE i Swobodą w Monachium.

Nie wyklucza że może spotkać również inne znane mu osoby. Zadanie będzie realizował indywidualnie jak uprzednio w myśl wytycznych Dept.

3. W dn. 11 VI - 30 VI wyjeżdża do USA na kontynuację konferencji Polsko-Amerykańskiej. Cel konferencji: konsultacje z zakresu kierowania i zarządzenia w wielkich organizmach gospodarczych i w Administracji. Na konferencję wyjeżdża 11 osób:

1. Prof. Gliński - przewodniczący (doradca tow. Grotta)
2. prof. Trzeciakowski
3. prof. Fedorowski
4. doc. Dowryk (Politechnika W-wska)
5. Prof. Trzeciecki Kraków
6. " Derfer. Gdańsk
7. " Radzikowski UW.
8. " Kwiatkowski W-wa (Min. Nauki)
9. ~~doc.~~ Rekowicz dyr. Elany w Bydgoszczy
10. doc. Sejkiewicz UW.
11. ?

Zadanie ekst. przejawów dyrekcji i dealerów fakt. wobec

strona: 0

00275/45/2

PRL – identyczne jak w czasie poprzedniej wizyty w USA
oraz zachowanie się naszych naukowców, podejmowanie
kontakty itd.

262

243

4. „Tamira" poinformował, że UW nie bez pogardy
jest wylęgarnią różnych elementów rewizjonistycznych
i antysocjalistycznych ponieważ dostrzega w tym
wpływ kadry na studentów.
Zwrócił uwagę na niektóre osoby, które
zajmują wrogą postawę i pod pozorem
wolności w nauce reprezentują teorie i tezy
szkodliwe dla naszego systemu politycznego. Robi się
to w sposób mądry, przemyślany trudny do
uchwycenia, ale możliwy w rozmowach np. towarzyskich.
Dla przykładu podał nowego prodziekana
Koźmińskiego, bezpartyjnego, uplasowanego we wszystkim
z zagranicą od strony kadrowej. Facet chciwy
i bezgłośny dorobkiewicz. Szczyci się swym
szlachectwem. Jest on źródłem różnych kawałów
politycznych i propagatorem szkalujących tez.
Kiedyś zwrócił uwagę t/w. po co kształci tych
durni w USNS i KC. Zdaniem „Tamiry" jest
to facet, któremu należałoby się bliżej przyjrzeć.
Wokół niego „krąży" doc. Zawiślak, bezpartyjny
Redzikowski i inni podobnych poglądach.

strona: 0393

Ipn bu 00275/45/2

Zadanie

Zlecenie to samo jak uprzednio w/g wytyczne Dep. I. dot. przejawów dywersyjno-ideologicznych - faktycznych wobec PRL. Oraz zlecenie kontrolę operacyjną wł. delegacji w czasie pobytu zagranicą.

Przedmiot

Uzyskany mat. wykorzystać do bieżącej pracy operacyjnej na UW.

Wyk. A. Fei.

2 egz.
1 egz. S IV
1 egz. a/s.

strona: 03

ton bu 00275/45/2

Warszawa 9 VI 1978 r.
tajne 2/0
263

Notatka

1306 78

W dniu 9 VI br. w Kowieniu na Rozdrożu odbyłem spotkanie z tow. Tamiza w obecności płk mgr E. Kasperskiego. W czasie spotkania Tamiza ustnie zrelacjonował pobyt w Paryżu i wyniki uzyskane zgodnie ze zleconym zadaniem, a mianowicie:

- Rozmawiał z profesorem Langrodem (żyd z Krakowa - powiązany z kulturą Paryską
- oraz z Wawro-Damzaki prac. RWE (Ormiańska żydówka z Warszawy).

Z rozmowy wynika że w RWE są rozdźwięki między starą kadrą i nową - napływowych emigrantów z 68 r. z PRL. Na bazie tych zatargów odszedł z RWE Nowak.

Trwają również poważne nieporozumienia między Kisielewskim i Kołakowskim.

Prof. Podgórecki obecnie przebywa w Londynie i ma wyjechać do Canady.

strona: 0395

Ipn bu 00275/45/2

Zaangażowany jest również w RWE były pisarz PRL Tyrmand autor książki „Zły". Wawro-Łanczaki poinformowała że kultura i RWE są w posiadaniu ścisłych i źródłowych informacji w kraju. Podała że przekazywane są one na stykach pośrednich poprzez obywateli francuskich. Tamże nie wyklucza kontaktów naszych malowniczych z francuskimi poprzez których do ośrodków przeciekają informacje. W rachubę może wchodzić dr. Trieske (powiązany z KOR) producent Koźmiński z VW i inni. (w rozmowie wyszło że te osoby są tam znane). Z Hirszowicz do spotkania nie doszło (nieobecna). Mówiono, że z Cieszyna na zabawie psychiczne.

Z Tamże wyjechano zadania do zyskania w 21.5.07 oraz zlecono rozmowę z dr W. Chmielowskim przejawiającym zamiar włączenia się do działalności dyssydenckiej w celu wpłynięcia swego autorytetu na odstąpienie od tych zamiarów.

strona: 0396

Ipn bu 00275/45/2

Przeprowadzić rozmowę z dec. Tymowskim z PTE w celu rozeznania negatywnych inicjatyw oraz ustalenia że nie następuje spotkanie informacji Tamira opisane osobiście.

mjr. A. Feis

1 p.

Uwaga:

Tamira poinformował że U.C. w Gdańsku zakwestionował na przesyłkę z Canady Tygodnika U.S. World Report. Fakt miał miejsce w czerwcu.

W sprawie tej wystosować zostanie pismo do Gdańska w celu spowodowania zwrotu tego tygodnika.

mjr. A. Feis

strona: 0397

Ipn bu 00275/45/2

Gdańsk

Wojnie

U.S. World Report

z Kanady

strona: 0398

Ipn bu 00275/45/2

4082/1430

W-wa 12.VI 78 r.

tajne.

KOMENDA STOŁECZNA
MILICJI OBYWATELSKIEJ
00-950 w Warszawie
55 L. dz. N-002733/78

Naczelnik Wydziału III. 253 266

szyfrogram.

KWMO.
w Gdańsku.

W miesiącu czerwcu 1978 r. Urząd Celny w Gdańsku zatrzymał przesyłkę z Canady na adres profesora UW. i WSNS. Witolda Kieżuna KIEŻUNA zamieszkałego w Warszawie. W przesyłce znajdował się tygodnik US. World Report REPORT niezbędny do prac naukowych.

W związku z tym proszę o spowodowanie zwrotu z tygodnika właścicielowi bądź przejęcia z UC. i przesłania do Wydz. III KSMO.

Z-ca NACZELNIKA WYDZIAŁU III
K-dy Stołecznej MO w Warszawie

mjr. A. Fens.

2. egz.
1 egz. adresat
1 egz. 99.

ipn bu 00275/45/2

tajne
nr.4082
12.06.78 godz.14.30
l.dz. n-002736/78

2-4 267

n-k wydz.iii kwmo gdansk

w miesiącu czerwcu 1978r. urząd celny w gdansku zatrzymał przesyłkę z canady na adres profesora uw i wsno (uw i wsno) witolda kiezuna (kiezkkkuna) zam.w warszawie. w przesyłce znajdował się tygodnik u.s.world raport (us worlda raport) niezbędny do prac naukowych.

w związku z tym proszę o spowodowanie zwrotu w/w tygodnika właścicielowi bądz przyjęcia z u.c. i przesłania do wydziału
i
III ksmo.

z-ca n-ka wydz.iii ksmo warszawa mjr a.felis

zaszyfrował - galeta 12.06.78 godz.16.30
rozszyfrował - ++ szubert godz. 1750+

Ipn bu 00275/45/2

Źródło - Tamiza
Przyjął - Feliś
Miejsce - Kawiarnia

Warszawa, dnia.11.07.1978 r.

255 268

Tajne

Egz. nr.1.

INFORMACJA OPERACYJNA

Opinia prof. George /Jerzego/ Langroda o aktualnej sytuacji politycznej. Prof. Langrod jest zdania, że stoimy w obliczu zagłady kultury europejskiej. Sądzi on, że inwestowanie w Chiny przez Amerykę musi doprowadzić do konfliktu, który skończy się tragicznie zniszczeniem nie tylko Związku radzieckiego, ale i Europy. Uważa, że polityka Cartera jest nieodpowiedzialna.

Bardzo krytycznie ocenia sytuację wśród emigracji polskiej, emigrację angielską określa jako "dom wariatów" z którymi nie można już w ogóle się kontaktować, a jednocześnie widzi poważny kryzys w środowisku Kultury paryskiej związany z autokratyzmem redaktora Giedrojcia.

Ogólnie jest pesymistą, zrezygnowanym i zmęczonym, co niewątpliwie wiąże się również z jego wiekiem i stanem zdrowia. Jest to jednak charakterystyczna postawa dla jego pokolenia na emigracji, które kończy swoją aktywność w atmosferze zniechęcenia, rozczarowania i pesymizmu.
Jest to istotny element w grze politycznej.

Opinie p. Marii Łamzaki, uciekiniera politycznego z Polski, pracownika redakcji Kultury / W Polsce adwokat/. Redakcja Kultury ma dużo kłopotów z Kisielewskim, uważany jest za człowieka niepoważnego /"pajac"/ - jest to opinia całej redakcji. Toleruje się jego artykuły w Kulturze ze względu na ich żywość i fakt, że jest to autor, który mieszka w Polsce. Uważany jest za człowieka, który wszędzie gdzie jest robi zamieszanie. Jego poglądy uważane są za niepoważne.

Materiały z Polski dla Kultury są przekazywane również za pośrednictwem Francuzów, którzy zabierają je od przebywających w Paryżu Polaków. P.Łamzaki poznała w środowisku francuskim prof. Andrzeja Koźminskiego z U.W. który ma liczne znajomości z Francuzami i który systematycznie przyjeżdza do Francji.

Konferencja polsko- amerykańska w Nowym Jorku na temat organizacji i zarządzania w wielkich organizacjach organizowana przez Polską Akademie Nauk /Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania/ i przez Fordham University była cenna i interesująca. 27 referatów amery-

Ipn bu 00275/45/2

kańskich dało szeroki obraz niepublikowanych zagadnień z dziedziny zarządzania. W Konferencji wzięli udział przedstawiciele 6 Uniwersytetów Amerykańskich i 4 wielkich korporacji m.innymi General Motors, General Electric.

W Konferencji nie brali udziału żadni sowietolodzy /takie było zastrzeżenie strony polskiej/, nie było też żadnych incydentów natury politycznej. Przedstawicielem delegacji polskiej, był prof. Bohdan Śliwiński członek zespołu doradców tow. Gierka, a współprzewodniczącym konferencji prof. W.Kieżun z U.W.

Konsulat Generalny Polski w New Yorku wydał przyjęcie dla uczestników konferencji, - ocena Konsula Generalnego m.in. Dembowskiego jest pozytywna.

Z a d a n i e

Proszę ustalić pracowników naukowych U.W. powiązanych z naukowcami państw kapitalistycznych z uwzględnieniem charakteru kontaktów. W rozmowie ustalać negatywne i szkodliwe zjawiska penetracji naszej kadry naukowej.

N o t a t k a

W rozmowie tw. "Tamiza" podał ustnie dodatkowe informacje, a mianowicie:

Dostrzega się zwiększoną penetrację naszych obywateli ze strony pracowników Ambasady USA. Szczególny nacisk kładzie się na pracowników naukowych i kultury. Jako przykład podał fakt zorganizowanego przyjęcia w rezydencji Ambasadora USA przy ul. Idzikowskiego w dniu 4.07.78 r.. Obecnych było około 1000 osób, co jest faktem dotychczas niespotykanym. Przyjęcie zorganizowano w dwóch turach

I - od 17.30. - 19.00
II - od 18.30 - 20.00

W części pierwszej obecni byli przeważnie pracownicy dyplomatyczni ambasady akredytacji w PRL i innych przedstawicieli władz. W części drugiej obecni pracownicy naukowi, pracownicy kultury i instytucji /UW, SGPiS, CHZ, PKO, itd./.

W czasie spotkania poinformowano, że ambasador kończy pracę w PRL i za miesiąc wyjeżdża /Schenfel/. Wyjeżdza również attache prasowy Brethen. Obecny był attache kulturalny Koseride. W czasie uroczystości nie zauważono nic godnego uwagi. Wśród obecnych

Ipn bu 00275/45/2

257 270

byli m.innymi znany reżyser Kawalerowicz, aktorka Winnicka, K.T. Teplitz Dyrekcja PKO, śpiewak Fogg, Trępczyński, Trzeciakowski z MHZ /specjalizuje się w problematyce badania cen i konjunktury/ Profesor SGPiS...../był pracownikiem ambasady PRL w Waszyngtonie do 1977 roku profesor Szewczeńko z USA /zaproszony przez Trępczyńskiego/ i szereg innych osób znanych z widzenia.

Tamiza poinformował, że w Ambasadzie USA pracuje dr. Sajkiewicz. Powierzono jej do prowadzenia dział naukowy. Jej mąż jest docentem UW na Wydziale Zarządzania i Kierowania. W ubiegłym roku wykładał na Uniwersytecie w New Jorku i do kraju wrócił w r.b. Zaprosił żonę z dwojgiem dzieci /lat 10 i 13/ do USA lecz nie uzyskała ona zgody władz paszportowych. Zadania Tamizy charakter pracy w/w uzasadnia konieczność ich kontroli

Tamiza w załączeniu przekazał dwa listy do wglądu pisane przez doc J.Macieja....z SGPiS do znanych Żydów w USA (Sekkier, Legut.)..... Dokumenty te otrzymał od prof. Kossakowskiego z USA, który stwierdził niech ten z nimi zrobi co chce ja nie chce miec nic wspólnego z tą mętną sprawą. Z treśći listów przekazanych p. za pocztą wynika, że wysłał opracowanie, które prawdopodobnie zostały skonfiskowane. Jest skłonny wyjechać do USA lecz z przyczyn od niego niezależnych nie może wyjechać.
Macieja już wcześniej nawiązał podejrzane kontakty i w wyniku odpowiedniego przeciwdziałania został z nich wymanewrowany. Uzgodniłem z Tamizą, że po podjęcie decyzji zwrócę mu listy z odpowiednim instruktarzem.

Tamiza poinformował, że środowiska naukowe wyrażają niezadowolenie podjęte decyzją opodatkowania dochodów uzyskanych za granicą. On np. otrzymał 1500 dol miesięcznie z czego teraz 500 /1/3/ idzie na podatek, około 500 dol niezbędne do osobistego utrzymania. Pozostaje do dyspozycji 500 dol. od których należy jeszcze w złotówkach opłacić 9 tyś złotych. W takim układzie praca na zachodzie staje się mało opłacalna.

Ipn bu 00275/45/2

258 271

Przedsięwzięcia.

1. Uzyskaną informację z zagranicy przekazać do Dep I.
2. Departament II poinformowa- o spotkaniu w Ambasadzie USA
3. W ramach sprawy operacyjnego sprawdzenia zainteresować się do Sejkowskiego i Macierzja.
4. Sporządzić fotokopie dokumentu /listów/ i zwrócić je w celu oficjalnego nadania biegu.

/-/ mjr Feliś

U w a g a:

Tamiza wyjeżdza z żoną na wczasy do Grecji. Prosił o spowodowanie przesunięcia terminu uzyskania paszportów /termin 15.08./ Chce wyjechać po 1.08.. Wcześniej złożył dokumenty nie mógł powrócić był w USA.

Proponuję sprawę tę załatwić w Wydziale Paszportów

Ipn bu 00275/45/2

Zakł. Tomiza
Przyjął A. Felis
Kawiarnia

Informacja operacyjna

Ar-ve 11.07.78
Tajne

272
2X8

- Opinia prof. George (Jerzego) Langroda o aktualnej sytuacji politycznej. Prof. Langrod jest zdania, że stoimy w obliczu zagłady kultury europejskiej. Sądzi on, że inwestowanie w Chiny przez Amerykę musi doprowadzić do konfliktu który skończy się tragicznie zniszczeniem nie tylko Związku Radzieckiego, ale i Europy. Uważa, że polityka Cartera jest nieodpowiedzialna.:
- Bardzo krytycznie ocenia sytuację wśród emigracji polskiej, emigrację angielską określa jako „dom wariatów" z którymi nie można już w ogóle się kontaktować., a jednocześnie widzi poważny kryzys w środowisku Kultury paryskiej związany z autokratyzmem redaktora Giedrojcia.
- Ogólnie jest pesymistą, zrezygnowanym i zmęczonym, co niewątpliwie wiąże się również z Jego wiekiem i stanem zdrowia. Jest to jednak charakterystyczna postawa dla Jego pokolenia na emigracji, które kończy swoją aktywność w atmosferze zniechęcenia i rozczarowania i pesymizmu. Jest to istotny element w grze politycznej.

- Opinie p. Marii Łamzaki, uciekinierki politycznej z Polski, pracownika redakcji Kultury (w Polsce adwokat.) Redakcja Kultury ma dużo kłopotu z Kisielewskim, uważany jest za człowieka niepoważnego („pajac") – jest to opinia całej redakcji. Toleruje się Jego artykuły w Kulturze ze względu na ich żywość i fakt, że jest to autor, który mieszka w Polsce. Uważany jest za człowieka, który wszędzie gdzie jest robi zamieszanie, Jego poglądy uważane są za niepoważne.
- Materiały z Polski dla Kultury są przekazywane również za

Ipn bu 00275/45/2

pośrednictwem Francuzów, który zabierają je od przebywających w Paryżu Polaków. P. Łamzaki poznała w środowisku francuskim prof. Andrzeja Koźmińskiego z U.W. który ma liczne znajomości z Francuzami i który systematycznie przyjeżdża do Francji.

Konferencja polsko-amerykańska w Nowym Jorku na temat organizacji i zarządzania w wielkich organizacjach organizowana przez Polską Ak. Nauk (Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania) i przez Fordham University była cenna i interesująca. 27 referatów amerykańskich dało szeroki obraz niepublikowanych zagadnień z dziedziny zarządzania.
W konferencji mieli udział przedstawiciele 6 uniwersytetów amerykańskich i 4 wielkich korporacji m. in. General Motors, General Electric.
W konferencji nie brali udziału żadni sowietolodzy (takie było zastrzeżenie strony polskiej), nie było też żadnych incydentów natury politycznej. Przew. delegacji polskiej był prof. Bohdan Gliński członek zespołu doradców tow. Sierka, a współprzewodniczącym konferencji prof. W. Kieżun z U.W.
Konsulat Generalny Polski w New Yorku wydał przyjęcie dla uczestników konferencji, — ocena Konsula Gen. min. Dembowskiego jest pozytywna.

Zadanie

Proszę ustalić prac. naukowych U.W. powiązanych z naukowcami państw kapitalistycznych z względem charakteru kontaktów. W rozmowach ustalać negatywne i szkodliwe zjawiska penetracji naszej kadry naukowej.

strona: 0406

Ipn bu 00275/45/2

Notatka

2 Od rozmowy z Tamizą podał ustnie 2 dodatkowe informacje, a mianowicie:

Dostrzega się zwiększoną penetrację naszych obywateli ze strony prac. ambasady USA. Szczególny nacisk kładzie się na pracowników naukowych i kultury. Jako przykład podał fakt zorganizowania przyjęcia w rezydencji Ambasadora USA przy ul. Idzikowskiego w dniu 14.VII.78. Obecnych było około 1000 osób co jest faktem dotychczas niespotykanym.

Przyjęcie zorganizowano w dwóch turach

I – od 17³⁰ – 19⁰⁰

II – " 18⁰⁰ – 20⁰⁰

W części pierwszej obecni byli przeważnie prac. dyplomatyczni ambasad akredytowanych w PRL i innych przedstawicieli władz.

W części drugiej obecni pracownicy naukowi, prac. kultury i instytucji (UW, SGPiS, CHZ, PKO itd).

W czasie spotkania poinformowano że ambasador kończy pracę w PRL i za miesiąc wyjeżdża. (Schaufel.) Wyjeżdża również attache prasowy Brethen. Obecny był attache kulturalny Koseride.

W czasie uroczystości nie zauważono nic

Ipn bu 00275/45/2

godnych uwagi. W środ. obecnych byli mniej
znany rozpęd Kawalerowicz, aktorka Winnicka,
k. T. Teplitz, Lyrakcja PKO, Spichalski Fagg
Trąpczyński, Trzeciakowski z MHZ (specjalizuje
się w problematyce badania cen i konjunktury)
profesor SGPiS ---- (był prac. ambasady
PRL w Waszyngtonie do 1977.
profesor Szewczenko z USA. (zaproszony przez
Trąpczyńskiego) i szereg innych osób znanych
z widzenia.

3. Tamiza poinformował że w Ambasadzie USA
pracuje dr. Sajkiewicz. Powierzono jej do
prowadzenia dział naukowy. Jej mąż jest
docentem UW na Wydziale Zarządzenia i Kierowania.
W ubiegłym roku wykładał na Uniwersytecie w
New Jorku i do kraju wrócił w r. 6.
Zaprosił żonę z dwojgiem dzieci (lat 10 i 13)
do USA lecz nie uzyskała ona zgody władz
paszportowych. Zdaniem Tamizy charakter pracy
w/w uzasadnia konieczność ich kontroli.

4. Tamiza w załączeniu przekazał dwa listy do
wglądu pisane przez doc. J. Macieja z SGPiS
do znanych żydów w USA Senkiera i Lagusche.
Dokumenty te otrzymał od prof. Kossakowskiego z USA
który stwierdził niech pan z nimi zrobi co chce

Ipn bu 00275/45/2

3. W ramach spr. ogr. sprawdz. zeznania
wg dec. Sajkowskiego i Macieja.

4. Sprawdzić fotok. dok. (listów) i zwrócić
je w celu oficjalnego nadania biegu.

1 egz. zbiorowy
wyciągi: – Sala Lwów I 1
Lwów II 2
Sekcja III 3
IV 4

wyr. [illegible]

Uwaga: Tamira wyjeżdża z żoną na
wczasy do Grajf. Prosił o
spowodowanie przesunięcia terminu wszystkich
paszportów (termin 15 VIII) Chce wyjechać
już 1 VIII. Wczesny złożyć dok.
nie mógł ponieważ był w USA.

Proponuję sprawę tę załatwić w Wydz. Pasz.

strona: 0409

Ipn bu 00275/45/2

ja nie chcę mieć nic wspólnego z tą mętną sprawą
Z treści listów przekazanych p. za pocztą wynika
że Z wysłał opracowanie, które prawdopodobnie
zostały skonfiskowane. Jest skłonny wyjechać
do 7 lat lecz z pojęcia od niego niezależnych
nie może wyjechać.
Macieja już wcześniej nawiązał podejrzane
kontakty i w wyniku odpowiedniego przeciwdziałania
został z nich wymanewrowany.
Uzgodniłem z Tamizą że po podjęciu decyzji
zwrócę mu listy z odpowiednim instruktem.
– Tamiza powiedział że środowiska naukowe
wyrażają niezadowolenie podjętą decyzją opodatkowania
dochodów uzyskanych za granicę. On —
np. otrzymał 1500 dol. miesięcznie z czego
teraz 500 (1/3) idzie na podatek, około ~~[illegible]~~ 500 dol.
niezbędnie do osobistego utrzymania. Pozostaje do
dyspozycji 500 dol. od których należy jeszcze
w złotówkach opłacić 9 tys. złotych. Z takim
układem praca na zachodzie staje się mało
opłacalna.

Przedmiot

1. Uzyskaną informację z zapisu przekazać
do Lap I.
2. Lap II powiadomić o spotkaniu w ambasadzie 6/17

strona: 0410

Ipn bu 00275/45/2

272 275

Warszawa, dnia 24.07. 1978 r.

OT-I.03228/78

Tajne
Egz. Nr 2.

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU I
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W załączeniu przesyłam wyciąg z informacji operacyjnej z dnia 11.07.1978 r. od tw. "Tamiza" do służbowego wykorzystania.

Zał. 2 karty
Wyk. w 2-ch egz.
Egz. 1 - adresat
Egz. 2 - a/a
Opr. i druk KT/I.

ppłk A. FELIŚ

Ipn bu 00275/45/2

243 276

Warszawa, dnia 24.07 1978 r.

Nr I/03227/78

Tajne
Egz. Nr 2

NACZELNIK WYDZIAŁU II
w miejscu

W załączeniu przesyłam wyciąg z informacji operacyjnej z dnia 11.07.1978 r. od tw. "Tamiza" dot. pracowników Ambasady USA w Warszawie do wykorzystania służbowego.

Zał. 2 karty
Egz. 1 - adresat
Egz. 2 - a/a
Opr. i druk KT/I.

ppłk A. FELIŚ

Ipn bu 00275/45/2

264
271

Warszawa, dnia 17.10. 1978 roku

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

0DU- 009/DA/1838 /78

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

Egz. nr. 1.

ZASTĘPCA KOMENDANTA STOŁECZNEGO MO
DO SPRAW SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA
PŁK MGR E. K A S P E R S K I

W nawiązaniu do Waszego pisma nr H-0095/78 z dnia 5.10.78 r. dot. Roberta J.SIENKIEWICZA uprzejmie powiadamiam, iż zainteresowani jesteśmy w uzyskaniu następujących danych:

- możliwie wszechstronna charakterystyka osobowa wymienionego z uwzględnieniem jego mentalności, zapatrywań, zainteresowań osobistych oraz prowadzonego trybu życia;
- faktyczny cel przyjazdów do Polski, okresy pobytu, miejsca zakwaterowania, ewentualne trasy podróży po kraju oraz odwiedzane rejony;
- charakter prowadzonych przez wymienionego prac naukowych na terenie Polski i ocena prezentowanego faktycznie poziomu naukowego;
- charakter związków z polskimi placówkami naukowymi z określeniem na ile wynikają one z oficjalnej międzynarodowej wymiany naukowej na ile zaś z posiadanych kontaktów osobistych
- przejawiane przez wymienionego pozanaukowe zainteresowania, posiadane w kraju kontakty osobiste zarówno towarzyskie, jak i zawodowe z uwzględnieniem ich charakteru i sposobu nawiązania;
- dalsze plany przyjazdów do Polski oraz perspektywy rozwoju kontaktów z W. KIEŻUNEM;
- ewentualne fakty mogące wskazywać na powiązania R. J. SIENKIEWICZA z amerykańskimi służbami specjalnymi i realizowanie

Ipn bu 00275/45/2

określonych zleceń tych służb podczas pobytu na terenie PRL.

Odbito w 2 egz:
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 - a/a
Oprac. DA/NP

DYREKTOR DEPARTAMENTU II MSW

/GEN. BRYG. WŁ. P[illegible]Z O G A /

Dział IV, Sygn. Tajniczy
Przejęto: Kaspersin
28.X.78
IPN Bu 00275/45/2

Informacja operacyjna

Warszawa 28.X.78
tajne specjalnej
egz. No.

Pobyt dr. Roberta Senkiewicza 24-29 IX 78

Dziekan School of Business Fordham University w Nowym Jorku

Pochodzenie polskie - kuzyni w woj. rzeszowskim
robotnicy chłopi. - bardzo przychylny dla Polski,
w 1977 roku uniknął konsula generalnego
w Nowym Jorku min. Dembowskiego o odznaczenie
państwowe. Inicjator umowy o współpracy z SGPiS
(1972-1975) - i z U.W. 1976. Współpracuje
z Polską Akademią Nauk Komitet Organizacji i
Zarządzania (przewodniczący min. J. Pajestka).
Zapewnił PAN w całym okresie
przyjazdu konferencji polsko-amerykańskiej w 1979 roku
o Gdańsku. Osoby z którymi się kontaktował:
- 2 dni w Warszawie - prof. B. Śliński - vice przewodniczący
Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania, - prof. W. Radkowski
v-ce przew. Zespołu Współpracy z Zagranicą Komitetu Nauk
Organizacji i Zarządzania PAN, - prof. W. Kieżun przew. Zespołu
Współpracy z Zagranicą Kom. Nauk Organizacji i Zarządzania PAN.
dr. Jan Sajkiewicz pracownik Wydz. Zarządzania U.W. (visiting
professor w okresie I-IV - 31 VII 1978 r. w Fordham
University), dyr. dr. Sadowski kier. działu w
Instytucie Organizacji, Zarządzania i Doskonalenia Kadr,
v-ce dyr. tegoż Instytutu mgr. Podlejny,
attaché kulturalny Ambasady USA Kozdek i mgr. Johns.
dyr. dr. J. Macieja pracownik Kom. Planowania przy URM i SSPiS.
(były visiting professor w Seton Hall University w klasie
Senkiewicza były uprzednio dziekanem), absolwenci
studiów magisterskich w Fordham University (lat 1975-77)
- Grzegorz Napiórkowski, Dawidowicz, Kamiński.
W Krakowie dyr. Roman Zderkowski - ojciec mgr. J. Zderkowskiego
stypendysty Univ. w Pittsburghu, prof. dr. J. Trzcieniecki
dyr. Instytutu Organ. i Zarz. Ak. Ekonomicznej w
Krakowie.

266
278

Ipn bu 00275/45/2

Ostatniego dnia przed odlotem z prof. dr. J. Kurnalem UMCS w Lublinie - mieszka w Warszawie były visiting profesor w Seton Hall.

Zestawienie kontaktów

- Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN
  1) v-ce przew. Komitetu prof. B. Gliński
  2) przew. Zespołu Współpracy z Zagranicą prof. W. Kieżun
  3) v-ce przew. prof. H. Radzikowski
  4) członek ~~Komitetu~~ Prezydium prof. dr. J. Trzcieniecki (Kraków)
  5) członek - prof. dr. J. Kurnal

- Instytut Organizacji, Zarządzania i Doskonalenia przy URM
  1) v-ce dyr. S. Podleśny
  2) kier. Zakładu doc. dr. Sadownik
  3) kier. działu Współpracy z Zagranicą

- Byli visiting profesorzy i absolwenci studium magisterskiego w Fordham University i Seton Hall University.
  1) doc. dr. J. Macieja
  2) dr. Grzegorz Napiórkowski
  3) dr. Dawidowicz
  4) Kamiński
  5) dr. Jan Sajkiewicz

- Znajomi.
  1) dyr. Roman Zderkowski dyrektor Przeds. Państw. „Lew" w Krakowie. - Syn stypendysta w Pittsburgh

- Ambasada USA. - attaché J. Kordek i mr. Johns - z-ca attaché ?

„Tamiza"

Uzupełnienie:

W trakcie spotkania tu przekazał następujące relacje ustnie. Prof. Senkiewicz będąc po raz pierwszy w Polsce w 1971 r. (od tego czasu

strona: 0416

Ipn bu 00275/45/2

280 (267)

przyjeżdża corocznie) prosił o pomoc w zorganizowaniu mu dotarcia do rodziny jego ojca w Rzeszowskim. Pojechał tam takrówką, a po powrocie do W-wy był trochę zaskoczony prymitywnymi zabudowaniami i małą gospodarką jak też poziomem umysłowym krewnych jego ojca. Tu „Tamiza" uważa że prof. ——— ma dosyć uproszczoną mentalność profesora amerykańskiego – którego polskie pochodzenie powoduje satysfakcję z rozmów ojczyzny ojca. Elementem zaskakującym w nazwie ostatniego jego pobytu w Warszawie była rozmowa prof. ——— z prof. ——— po pobycie tego pierwszego w ambasadzie amerykańskiej. Otóż według utartego zwyczaju prof. ——— złożył wizytę w swej ambasadzie, gdzie przyjął go attache kulturalny Kordele. Dotychczasowi attache starali się podobno prowadzić rozmowy na temat współpracy naukowej między USA i Polską, natomiast niedawno przybyły Kordele w czasie całej rozmowy z prof. ——— ani jednym zdaniem nie ~~[illegible]~~ poruszył celu pobytu prof. w Polsce a zrobił dużo wykład o 12 opozycji w Polsce – ich ~~[illegible]~~ wypowiadań itp. Było to ~~[illegible]~~ mówione z dużą swadą – znajomością podobno szczegółów – zaangażowania – że dosyć mówiony w wiedzy politycznej prof. ——— zwrócił nafto uwagę – zaczął się rozpytywać prof. ——— czy to prawda, na ile

strona: 0417

Ipn bu 00275/45/2

na to ścisłe informacji i dlaczego on jako Polak tu w Warszawie żyjący nie powiedział mu chociaż cokolwiek — nie był na to przygotowany — nic o tym nie wiedział. Tow. „Tamiza" zobowiązał się na kolejne spotkanie przynieść uzupełnienie ~~[illegible]~~ do pytajnika.

W dalszej części spotkania zapytał mnie ~~[illegible]~~ w jakim stopniu aparat SB informuje kierownictwo partii i rządu o sytuacji w kraju. Uważa się rozpowszechniające się plotki i rekomendacje zarządu m. i. sekretarza mają określone podłoże w społecznym klimacie — ~~[illegible]~~ niewiary w możliwość naprawy syt. gospodarczej i t.p. stąd, spotyka się przedziwne wersje i koncepcje.

Na temat działalności KSS KOR lub ROBCIO tw. stwierdził, iż w jego kraju nie spotyka wogóle ich wydawnictw nielegalnych, bądź istotniejszych ~~[illegible]~~ informacji.

Zadanie:

Przekazałem w/w do realizacji przesłany przez Dep. II. pytajnik ~~[illegible]~~ celem uzupełnienia wiedzy o prof. ——

Zwrócić ma uwagę na sytuację w naukach ekonomicznych — jakie koncepcje próbuje lansować Zadrożd — ich zmolenizacji w ocenie sytu-

strona 0418

Ipn bu 00275/45/2

268 281

agji w kraju.

Omówienie:

Spotkanie drugie z tow. „Tamza" odbyło
w Kawiarni - ~~pod~~ i po ~~[illegible]~~ przyjęciu
od tow. Felicja. W opracowaniu jest wypro-
wadzenie w/w na MK.

~~[illegible]~~ Informacja dot. prof. S — zosta-
nie przekazana do Dep. II-go.

W czasie spotkania tow. ~~[illegible]~~ powtórzył
prośbę o:

- pomoc w powtórnym przyjęciu do
ZBOWID-u -
- umożliwienie - pomoc w uzyskaniu
zgody rektora UW - na przejście na etat
do Instytutu prowadzonego przez ——
—. Podpowiedział iż można się powołać
i prosić o to nas lekarz - znany specja-
lista chorób zakaźnych doc. dr Jerzy Januszkiewicz - który jest jego ——.

Odrębne w 1 egz.
1 wyciąg Dep. II.

strona: 0419

Ipn bu 00275/45/2

Źródło : tw.ps. "TAMIZA"
Przyjął: Kasperski
28.10.1977 r.

Warszawa, dnia 28.10.1977 r.

969

Tajne spec. znacz.
Egz. nr 2

INFORMACJA OPERACYJNA

Pobyt dr. Roberta Senkiera 24 - 29.IX.78. Dziekan School of Business Fordham University w Nowym Jorku. Pochodzenie polskie - kuzyni w woj. rzeszowskim, małorolni chłopi. Bardzo przychylny dla Polaków, w 1977 roku wniosek Konsula Generalnego w Nowym Jorku min. Dembowskiego o odznaczenia państwowe. Inicjator umowy o współpracy z SGPiS /1972-1975/ - i U.W. 1976. Współpracuje z Polską Akademią Nauk Komitet Organizacji i Zarządzania /przewodniczący J. Pajestka/.

Zaproszony przez PAN w celu omówienia programu konferencji polsko - amerykańskiej w 1979 roku w Gdańsku. Osoby, z krórymi się kontaktował:

- 2 dni w Warszawie - prof. B. Śliwiński - vicеprzewodniczący Komitetu Nauk. Organizacji i Zarządzania, prof. W. Radzikowski wiceprzewodniczący Zespołu Współpracy z Zagranicą Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, prof. W. Kieżun przew. Zespołu Współpracy z Zagranicą Kom. Nauk. Organizacji i Zarządzania PAN, dr Jan Sajkiewicz prac. Wydz. Zarządzania U.W. /risiting profesor w okresie 1.I. - 31.VI.1978 w Fordham University/, doc. dr Sadownik kier. działu w Instytucie Organizacji, Zarządzania i Doskonalenia Kadr, v-ce dyrektor tegoż Instytutu mgr Podleśny, Attache kulturalny Ambasady USA Kordek i mr Johns, doc. dr J. Macieja prac. Kom. Planowania przy U.R.M. i SGPiS /były risiting profesor w Seton Hall University, w którym Senkier był uprzednio dziekanem/, absolwenci studiów magisterskich w Fordham University /lat 1975-77/.

Ipn bu 00275/45/2

283
279

- Grzegorz Napiórkowski, Dawidowicz, Kamiński. W Krakowie dyr. Roman Zderkowski - ojciec mgr. J. Zderkowskiego stypendysty Uniw. w Pittsburgu, prof. dr J. Trzcieniecki dyr. Instytutu Organizacji i Zarz. Ak. Ekonomicznej w Krakowie.

Ostatniego dnia przed odlotem z prof. dr. J. Kurnelem były visiting profesor w Seton Hall.

Zestawienie kontaktów:

- Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN
  1/ v-ce przew. Komitetu prof. B. Gliński
  2/ przew. Zespołu Współpracy z Zagranicą prof. W. Kieżun
  3/ v-ce przew. prof.W.Radzikowski
  4/ członek Prezydium prof. dr J. Trzcieniecki /Kraków/
  5/ członek - prof. dr J. Kurnal

- Instytut Organizacji, Zarządzania i Doskonalenia przy U.R.M.
  1/ v-ce dyrektor S. Podleśny
  2/ kier. Zakładu doc. dr Sadownik
  3/ kier. działu Współpracy z Zagranicą

- Byli visiting profesorzy i absolwenci studium magisterskiego w Fordham University i Seton Hall University
  1/ doc. dr Jan Macieja
  2/ dr Grzegorz Napiórkowski
  3/ dr Dawidowicz
  4/ Kamiński
  5/ dr Jan Sajkiewicz

- Znajomi
  1/ dyr. Roman Zderkowski dyrektor Przeds. Państw. "Las" w Krakowie - Syn stypendysta w Pittsburgu

- Ambasada USA
  - attache J. Kordek i mr Johns - z-ca attache ?

"T A M I Z A"

strona: 0421

Ipn bu 00275/45/2

U z u p e ł n i e n i e:

W trakcie spotkania tw. przekazał następujące relacje ustnie. Prof. Senkier będąc po raz pierwszy w Polsce w 1971 r. /od tego czasu przyjeżdża corocznie/ prosił o pomoc w zorganizowaniu im dotarcia do rodziny jego ojca w rzeszowskim. Pojechał tam taksówką, a po powrocie do Warszawy był trochę zaskoczony prymitywnymi zabudowaniami i małą gospodarką, jak też poziomem umysłowym krewnych jego ojca. Tw. "TAMIZA", uważa, że prof. Senkier ma dosyć uproszczoną mentalność profesora amerykańskiego, którego polskie pochodzenie powoduje satysfakcję z rozwoju ojczyzny ojca. Elementem zaskakującym, w czasie ostatniego jego pobytu w Warszawie była rozmowa prof. Senkier z prof. Kreiserem po pobycie tego pierwszego w ambasadzie amerykańskiej. Otóż według utartego zwyczaju prof. Senkier złożył wizytę w swojej ambasadzie, gdzie przyjął go attache kulturalny Kordek. Dotychczasowi attache starali się podobno prowadzić rozmowy na temat współpracy naukowej między USA i Polską, natomiast niedawno przybyły Kordek w czasie całej rozmowy z prof. Senkierem ani jednym zdaniem nie poruszył celu pobytu profesora w Polsce a zrobił duży wykład 8 tzw. opozycji w Polsce - ich ugrupowaniach itp.

Było to mówione z dużą swadą - znajomością podobno szczegółów - zaangażowania, że dosyć ..... w wiedzy politycznej profesor - Senkier zwrócił na to uwagę - zaczął się rozpytywać profesora Kreisera czy to prawda, na ile są to ścisłe informacje i dlaczego on jako Polak tu w Warszawie żyjący nie powiedział mu chociaż cokolwiek - nie był na to przygotowany - nic o tym nie wiedział. TW "TAMIZA" zobowiązał się na kolejne spotkanie przynieść uzupełnienie do pytajnika.

W dalszej części spotkania zapytał w jakim stopniu aparat SB informuje kierownictwo partii i rządu o sytuacji w kraju. Uważa, iż rozpowszechniające się plotki o rzekomym zamachu na I Sekretarza mają określone podłoże w społecznym klimacie - nie wierzy w możliwości naprawy sytuacji gospodarczej itp., stąd spotyka się przedziwne wersje i koncepcje.

Ipn bu 00275/45/2

272

285

Na temat działalności KSS KOR lub ROPCiO TW. stwierdził, iż w jego kręgu nie spotyka w ogóle ich nielegalnych wydawnictw, bądź istotniejszych informacji.

Z a d a n i e

Przekazałem w/w do realizacji przesłany przez Dep. II pytajnik celem uzupełnienia wiedzy o prof. Senkiewicz. Zwrócić uwagę na sytuację w ~~warunkach~~ gospodarczych - jakie koncepcje próbuje lansować Zachód - ich zwolennicy w ocenie sytuacji w kraju.

O m ó w i e n i e

Spotkanie drugie z TW. "TAMIZA" odbyło się w kawiarni - po przejęciu od tow. Felisia. W opracowaniu jest wprowadzenie w/w na MK.

W czasie spotkania TW. ponowił prośbę o:

- pomoc w powtórnym przyjęciu do ZBOWiD-u,
- umożliwienie - pomoc w uzyskaniu zgody rektora UW na przejście na etat do Instytutu prowadzonego przez _____.

Podpowiedział, iż można się powołać, że prosi o to nas lekarz - znany specjalista chorób zakaźnych doc. dr Jerzy Januszkiewicz, który jest jego kuzynem.

Odbito w 2 egz.

1 wyciąg - Dep. II

(dot Senkiewicza)

Ipn.bu.00275/45/2

Źródło: tow. „Tamiza" przyp. Kopernik. m. Spółka MK Kolorowa 20.XI.78.

Informacje Operacyjne.

W. ca 20 XI. 1978 tajne spec. zakaz, egz. do

273

286

I Robert Senkier dziekan School of Business Fordham University New Jork, poprzednio dziekan School of Business Seton Hall University New Jersey. l. 63. - doktór nauk pedagogicznych W okresie kampanii wyborów na prezydenta przewodniczący komitetu Navy for Gerald Ford grupującej b. kombatantów marynarki wojennej z okresu II wojny światowej. W czasie II wojny oficer na krążowniku amerykańskim na Pacyfiku, d-ca późniejszego prezydenta Geralda Forda. Zdemobilizowany odrazu po zakończeniu wojny. Spokojny, zrównoważony, aktywny organizator, ale bez umiejętności uwzględnienia dużej ilości czynników w procesie planowania, raczej organizator spontaniczny. Intelektualnie przeciętny o miernym poziomie zainteresowań. Życzliwy ludziom, t.zw. „człowiek dobrego serca", naiwny, dowierzający ludziom, słabo wyrobiony politycznie nie rozumiejący głębszych mechanizmów społecznych. Przywiązany do tradycji polskiej (dziadek emigrant z Rzeszowskiego), reagujący raczej emocjonalnie, chętnie powtarzający obiegowe informacje, podatny na plotki typu towarzyskiego, łatwo nawiązujący kontakty z zaburzeniem emocjonalnym, łatwo, bezkrytycznie oceniający ludzi — większość ludzi t.zw. miłych o zaletach towarzyskich to „good guys" — „dobre chłopy" — „dobre kumple". W sympatiach osobistych nie rozróżnia ludzi w/g postawy politycznej, pała wielką sympatią np. do doc. J. Macieji, o którym wiedział, że jest aktywnym członkiem partii, a jednocześnie nie lubił prof. J. Kurnala, który jest bezpartyjny. Macieja jest bowiem

Ipn bu 00275/45/2

t. zw. miłym człowiekiem, układnym towarzysko,
Kurnal natomiast jest raczej „sztywny"
Tryb życia prowadzi dość aktywny, stale coś organizuje, to dodatkowe kursy, to kontakty uczelni z innymi uniwersytetami, to budowę nowych inwestycji uczelnianych. Sfera jego zainteresowań dotyczy raczej spraw administracyjnych, jest on administratorem a nie uczonym, czy politykiem. Skala zainteresowań obejmuje jedynie sprawy tego rzędu - t. zn. sprawy administracyjne, nie wykazuje zainteresowania sprawami merytorycznymi koncepcjami teoretycznymi.

II W Polsce był od roku 1971 osiem razy
Pierwszy przyjazd na zaproszenie Tow. Naukowej Organizacji i Kierowania w r. 1971 poświęcił poza uczestnictwem w zorganizowanych spotkaniach na poszukiwaniu rodziny polskiej. Był w woj. rzeszowskim pod Przemyślem, gdzie spotkał swoich kuzynów dalszej linii (wnuki i prawnuki brata i siostry dziadka) biednych, małorolnych chłopów z którymi kontakt był więc niemożliwy z powodu nieznajomości języka. Następnie w roku 1972 był gościem SGPiS z którą to uczelnią zawarł umowę o współpracy Seton Hall University. Ze strony SGPiS faktycznie współpracę kierował ówczesny sekretarz ~~[illegible]~~ Wydziałowej Organizacji Partyjnej doc. Jan Macieja, który ustalał kto pojedzie do USA z tej uczelni i organizował pobyty profesorów z Seton Hall w Polsce.
Robert Senkier przyjeżdżał do Polski w ramach tego programu zwiedzając Polskę: Kraków, Zakopane, Lublin, Gdańsk

strona: 0425

Ipn bu 00275/45/2

287

224

gdzie był gościem miejscowych uczelni. Wszystkie jego pobyty były krótkie (maximum 1 tydzień) i miały na celu formalnie ocenę współpracy, bądź to omówienie spraw porządkowych ale również i przyjemność z pobytu w Polsce.
Wiąże się to z gościnnością, programem rozrywkowym, czucia się „ważnym". – Są to ważne motywy dla amerykanów, które czynią atrakcyjnym przyjazd do Polski.
W roku 1975 po przejściu do Fordham University R. Senkier został zaproszony przez Uniwersytet Warszawski w związku z koncepcją zawarcia umowy o współpracy.
~~Przyj~~ Umowa taka została zawarta i w ramach tej umowy rozpoczęły się wizyty amerykańskie i wyjazdy do USA z Instytutu Organizacji i Zarządzania U.W., W roku 1976 R. Senkier przyjechał na konferencję międzynarodową organizowaną przez U.W. i PAN, a w r. 1977 na rozmowy w sprawie dalszej konferencji międzynarodowej organizowanej w Nowym Jorku.
Ostatni pobyt w 1978 r. (wrzesień) – 5 dni miał na celu omówienie programu konferencji która odbędzie się w Gdańsku w 1979 roku. Dyskusje z Senkierem w sprawach konferencji obejmują zagadnienia typu organizacyjnego, – (kto, gdzie, kiedy, kto płaci, porządek obrad i t.p.).
Zakwaterowanie w czasie pobytów w Polsce i kwatera prywatna – p. Halina Turczynowicz. Saska Kępa ul. Zwycięzców 4a, później zwykły Hotel Forum, w Krakowie Hotel Cracovia i Holiday Inn.

strona: 0426

Ipn bu 00275/45/2

III – Senkier jest organizatorem nauki i jego prace w Polsce dotyczyły organizacji kontaktów naukowych pomiędzy uczelniami amerykańskimi a polskimi. – konkretnie

początkowo – Seton Hall University — SSPiS
" " " — Zakład Prakseologii PAN
Fordham University – Uniwersytet Warszawski
" " – PAN – Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania

Nie prowadził natomiast osobiście żadnych prac naukowych na terenie Polski.

IV Związki z polskimi organizacjami naukowymi opierają się na oficjalnej współpracy międzynarodowej mając za bazę umowy (SSPiS, U.W) i programy badań długoletnich (PAN. – Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania). Jednakże wieloletnie kontakty stworzyły również i powiązania osobiste. – w SSPiS takie kontakty towarzyskie zawiązały się z doc. J Macieją, w U.W. i PAN-ie z prof. W. Radzikowskim, z prof. W. Kieżunem

V Pozanaukowe zainteresowania dotyczą sfery relaksowej. – choć Senkier nie pije dużo alkoholu (lubi „bloody Mary" – wódka z sokiem), ale chętnie zwiedza nocne lokale i dobrze się czuje w gronie towarzyskim. Nie stwierdzono jednak nigdy jakichś jego kontaktów z prostytutkami, – jest raczej moralnie nienaganny. Wszystkie kontakty towarzyskie w Polsce nawiązał przy okazji kontaktów służbowych są to:
a/ profesorowie i pracownicy naukowi.
b/ b. studenci Fordham University – pracownicy SSPiS. – z programu

Tpn bu 00275/45/2

zorganizowanego przez doc. Macieję

c) osoby poznane w trakcie ~~[illegible]~~ pobytów w Polsce

Nazwiska znajomych; kontaktów oficjalnych oraz kontaktów towarzyskich

Wszystkie te kontakty były nawiązane poprzez kontakty oficjalne i związane z nimi przyjęcia oficjalne i towarzyskie. Jedynie p. Turczynowicz poznał jako gospodynię kwatery.

Doc. Macieja Jan + jego żona – SGPiS
prof. Kurnal Jerzy + " " + syn – SGPiS
dr. Gajęcki Ryszard – SGPiS
Dawidowicz "
Grzegorz Napiórkowski "
Kamiński "
prof. W. Radzikowski U.W. + jego żona i syn
prof. W. Kieżun U.W. + jego żona
" R. Słowacki " + " "
dr. J. Sajkiewicz " + " "
prof. J. Trzcieniecki A. Ek. Kraków
dyr. Roman Zderkowski – dyr. P.P. Las – Kraków
prof. Jerzy Doerffer – Pol. Gdańska
Halina Turczynowicz. – Zwycięzców 4a (mieszkał u niej).
prof. Andrzej Koźmiński – U.W.
prof. Zygmunt Rybicki – rektor U.W
prof. Sadowski – rektor SGPiS
doc. Z. Szeloch – UMCS – Lublin
prof. Krąpiec – rektor KUL – Lublin
prof. Roman Kulikowski – PAN.
prof. Andrzej Zalewski – TNOiK (nie żyje)
prof. Zygmunt Zbichorski – v-ce prezes TNOiK.
prof. Bronisław Ostapczuk – U.W. i URMiniśtów

strona: 0428

Ipn bu 00275/45/2

VI R. Senkier przechodzi z dniem 1 I 1979 na emeryturę i nie mówi jeszcze prawdopodobnie udział w konferencji w maju 1979 r. w Gdańsku, jako jej współorganizator, ale dalsze jego przyjazdy będą miały charakter czysto prywatny. Chciałby wizytować Polskę od czasu do czasu, spędzić tu wakacje, ale ponieważ jego żona Irlandka nie lubi Polaków i nie chce przyjeżdżać do Polski, - należy sądzić, że sprawi to trudności Senkierowi.

VII. Senkier przyjeżdżając do Polski z reguły składa wizytę w Ambasadzie kontaktując się z attache kulturalnym lub ambasadorem (mr. Key - dawniej mr. Bradshaw i mr. Gosende, amb. Davies. obecnie. ~~[illegible]~~ John Kordek).

„Tamiza"

Przedsięwzięcie: Powyższa informacja zostanie przekazana Dyrektorowi Dep. II-go MSW.

Zadanie: Przygotować informację pisemną swego rodzaju analizę nastrojów społecznych środowiska naukowego Wiednia.

Omówienie: Tw. „Tamiza" zrealizował otrzymane z Dep. II-go zadanie n.t. Senkiera. W trakcie spotkania przekazał ustną relację na temat dużego krytycyzmu środowiska nauko-

strona: 0429

Ipn bu 00275/45/2

D 276
289

nego W-wy - szczególnie ekonomistów, którzy b. krytycznie - niemal publicznie zarzucają kierownictwu Partii i Rządu popełnianie nieudolności i zbyt dużo błędnych decyzji gospodarczych. Tow. Tamiza zapytywał mnie więc, czy sygnalizowane opinie, nastroje społeczne są przekazywane przez aparat SB dokładnie partyjnym i państwowym, gdyż w tym celu on je nam przekazuje. Wobec powyższego poprosiłem go - by te opinie opracował w formie pisemnej - by nie było w przekazie przekształceń.

Spotkanie odbyło na MK „Kolorowa", na które został wprowadzony.

strona: 0430

Ipn bu 00275/45/2

280

Warszawa, dnia 20.11.1978 r.

227

Źródło: tw. ps. "TAMIZA"
przyjął: Kasperski
m. spotkania: MK "Kolorowa"
dn. 20.11.1978 r.

Tajne spec. znacz.
Egz. nr ...2.....

INFORMACJA OPERACYJNA

I Robert Senkier - dziekan School of Business Fordham Iniversity New Jork, poprzednio dziekan School of Business Seton Hall University New Jersey, lat 63 - doktor nauk pedagogicznych. W okresie kampanii wyborów na prezydenta przewodniczący komitetu Navy for Gerald Ford grupującej b. kombatantów marynarki wojennej z okresu II wojny światowej. W czasie II wojny oficer na krążowniku amerykańskim na Pacyfiku, d-ca późniejszego prezydenta Geralda Forda. Zdemobilizowany od razu po zakończeniu wojny. Spokojny, zrównoważony, aktywny organizator, ale bez umiejętności uwzględniania dużej ilości czynników w procesie planowania, raczej organizator spontaniczny. Intelektualnie przeciętny o miernym poziomie zainteresowań. Życzliwy ludziom, tzn. "człowiek dobrego serca", naiwny, dowierzający ludziom, słabo wyrobiony politycznie, nie rozumiejący głębszych mechanizmów społecznych. Przywiązany do tradycji polskiej /dziadek emigrant z rzeszowskiego/, reagujący raczej emocjonalnie, chętnie powtarzający obiegowe informacje, podatny na plotki typu towarzyskiego, łatwo nawiązujący kontakty z zabarwieniem emocjonalnym, łatwo, bezkrytycznie oceniający ludzi - większość ludzi tzw. miłych o zaletach towarzyskich to "good guys" - "dobre chłopy", "dobre kumple". W sympatiach osobistych nie rozróżnia ludzi wg postawy politycznej, pała wielką sympatią np. do doc. J. Macieji, o którym wiedział, że jest aktywnym członkiem partii, a jednocześnie nie lubił prof. J. Kurnala, który jest bezpartyjny. Macieja jest bowiem tzw. miłym człowiekiem, układnym towarzysko, Kurnal natomiast jest raczej "sztywny". Tryb życia prowadzi dość aktywny, stale coś organizuje, to dodatkowe kursy, to kontakty uczelni z innymi uniwersytetami, to budowę nowych inwestycji uczelnianych. Sfera jego zainteresowań dotyczy raczej spraw administracyjnych,

Ipn bu 00275/45/2

jest on administratorem a nie uczonym, czy politykiem. Skala zainteresowań obejmuje jedynie sprawy tego rzędu - tzn. sprawy administracyjne, nie wykazuje zainteresowania sprawami merytorycznymi, koncepcjami teoretycznymi.

II W Polsce był od roku 1971 osiem razy. Pierwszy przyjazd na zaproszenie Towarzystwa Naukowej Organizacji i Kierowania w r. 1971 poświęcił poza uczestnictwem w zorganizowanych spotkaniach na poszukiwanie rodziny polskiej. Był w woj. rzeszowskim pod Przemyślem, gdzie spotkał swoich kuzynów dalszej linii /wnuki i prawnuki brata i siostry dziadka/, biednych, małorolnych chłopów, z którymi kontakt był wręcz niemożliwy z powodu nieznajomości języka. Następnie w roku 1972 był gościem SGP i S, z którą to uczelnią zawarł umowę o współpracy Seton Hall University. Ze strony SGP i S faktycznie współpracą kierował ówczesny sekretarz Wydziałowej Organizacji Partyjnej doc. Jan Macieja, który ustalał kto pojedzie do USA z tej uczelni i organizował pobyty profesorów z Seton Hall University w Polsce.
Robert Senkier przyjeżdżał do Polski w ramach tego programu, zwiedzając Polskę: Kraków, Zakopane, Lublin, Gdańsk, gdzie był gościem miejscowych uczelni. Wszystkie jego pobyty były krótkie /maximum 1 tydzień/ i miały na celu formalnie ocenę współpracy, bądź to omówienie spraw porządkowych ale również i przyjemność z pobytu w Polsce. Wiąże się to z gościnnością programem rozrywkowym, czucia się "ważnym" - są to ważne motywy dla Amerykanów, które czynią atrakcyjnym przyjazd do Polski. W roku 1975 po przejściu do Fordham University R. Senkier został zaproszony przez Uniwersytet Warszawski w związku z koncepcją zawarcia umowy o współpracę. Umowa taka została zawarta i w ramach tej umowy rozpoczęły się wizyty amerykańskie: wyjazdy do USA z Instytutu Organizacji i Zarządzania U.W. W roku 1976 R. Senkier przyjechał na konferencję międzynarodową organizowaną przez U.W. i PAN, a w r. 1977 na rozmowę w sprawie dalszej konferencji międzynarodowej organizowanej w Nowym Jorku. Ostatni pobyt w 1978 r. / / - 5 dni miał na celu omówienie programu konferencji, która odbędzie się w Gdańsku w 1979 r. Dyskusje z Senkierem w sprawach kon-

Ipn bu 00275/45/2

279
282

ferencji obejmuje zagadnienia typu organizacyjnego - /kto, gdzie, kiedy,, kto płaci, porządek obrad itp./.
Zakwaterowanie w czasie pobytu w Polsce: kwatera prywatna p. Halina Turczynowicz Saska Kępa ul. Zwycięzców 4a, później z reguły Hotel Forum, w Krakowie Hotel Cracovia i Holiday Inn.

III Senkier jest organizatorem nauki i jego prace w Polsce dotyczyły organizacji kontaktów naukowych pomiędzy uczelniami amerykańskimi a polskimi - konkretnie

początkowo -	Seton Hall University	-	SGPiS
	" " "	-	Zakład Prakseologii PAN
	Fordham University	-	Uniwersytet Warszawski
	" "	-	PAN - Komitet Naukowej Organizacji i Zarządzania.

Nie prowadził natomiast osobiście żadnych prac naukowych na terenie Polski.

IV Związki z polskimi organizacjami naukowymi opierają się na oficjalnej współpracy międzynarodowej mając za bazę umowy /SGPiS, U.W./ programy badań długoletnich /PAN/ - Komitet Naukowej Organizacji i Zarządzania. Jednakże wieloletnie kontakty stworzyły również i powiązania osobiste - w SGPiS takie kontakty towarzyskie zawiązały się z doc. J. Macieją, w U.W. i PAN-ie z prof. W. Radzikowskim, z prof. W. Kieżunem.

V Pozanaukowe zainteresowania dotyczą sfery relaksowej - choć Senkier nie pije dużo alkoholu /lubi "blood Mary" - wódka z sokiem/, ale chętnie zwiedza nocne lokale i dobrze się czuje w gronie towarzyskim. Nie stwierdzono jednak nigdy jakichś jego kontaktów z prostytutkami - jest raczej moralnie nienaganny. Wszystkie kontakty towarzyskie w Polsce nawiązał przy okazji kontaktów służbowych, są to:

a/ profesorzy i pracownicy nauki,
b/ b. studenci Fordham University - pracownicy SGPiS z programu zorganizowanego przez doc. Macieję,

Ipn bu 00275/45/2

280 283

e/ osoby poznane w trakcie pobytów w Polsce.

Nazwiska znajomych z kontaktów oficjalnych oraz kontaktów towarzyskich. Wszystkie te kontakty były nawiązane poprzez kontakty oficjalne i związane z nimi przyjęcia oficjalne i towarzyskie. Jedynie panią Turczynowicz poznał jako gospodynię kwatery:

doc.	Macieja Jan + jego żona	-	SGPiS
prof.	Kurnal Jerzy + " " + syn	-	SGPiS
dr	Gajęcki Ryszard	-	SGPiS
	Dowidowicz	-	SGPiS
	Grzegorz Napiórkowski	-	SGPiS
	Kamiński	-	SGPiS
prof.	W. Radzikowski + jego żona i syn	-	U.W.
prof.	W. Kieżun + jego żona	-	U.W.
"	R. Głowacki + jego żona	-	U.W.
dr	J. Sajkiewicz + jego żona	-	U.W.
prof.	J. Trzcieniecki	-	A. Ek. Kraków
dyr.	Roman Zderkowski	-	dyr. P.P. Las - Kraków
prof.	Jerzy Doerffer	-	Pol. Gdańska
	Halina Turczynowicz		Zwycięzców 4a /mieszkał u niej/
prof.	Andrzej Koźmiński	-	U.W.
prof.	Zygmunt Rybicki	-	rektor U.W.
prof.	Sadowski	-	rektor SGPiS
doc.	Z. Szelich	-	UMSC - Lublin
prof.	Krapiec	-	rektor KUL Lublin
prof.	Roman Kulikowski	-	PAN
prof.	Andrzej Zalewski	-	TNOiK /nie żyje/
prof.	Zygmunt Zbichorski	-	v-ce prezes TNOiK
prof.	Bronisław Ostapczuk	-	U.W. i URMinistrów

VI R. Senkier przechodzi z dniem 1.I.1979 na emeryturę i weźmie jeszcze prawdopodobnie udział w konferencji w maju 1979 r. w Gdańsku, jako jej współorganizator, ale dalsze jego przyjazdy będą miały charakter czysto prywatny. Chciałby wizytować

Ipn bu 00275/45/2

281 284

Polskę od czasu do czasu, spędzać tu wakacje, ale ponieważ jego żona Irlandka nie lubi Polaków i nie chce przyjeżdżać do Polski, należy sądzić, że sprawi to trudności Senkierowi.

VII Senkier przyjeżdżając do Polski z reguły składa wizytę w Ambasadzie, kontaktując się z attache kulturalnym lub ambasadorem, /mr Key - dawniej
mr Bradshaw i mr Gosende, amb. Davies,
obecnie John Kordek/.

Odbito 2 g.
1 g. Dyr. Dep. VI. MSW
2 g. - ACA.

strona: 0435

[illegible]/45/2

W-wa 2.I.79.

Tajne spec. znak.

Egz. (282) 285

Notatka służbowa

W dniu dzisiejszym odbyłem spotkanie z tw. ps. „Tamiza", ~~Spotkanie~~ ~~tw~~ w MK „Kolorowa". Spotkanie trwało ponad 3 godziny. Byłem zmuszony wysłuchać sporą ilość krytycznych uwag o błędnym zarządzaniu gospodarką. Jedną z przyczyn bezpośrednich, była sprawa Siekierek. To stwierdził, że ponad 10 lat temu zapas paliwa (nieznaruszalny) wynosił dla Siekierek 14 dni. Wiadomym jest, że Warszawa co pewien czas ma okresy 10 dniowych mrozów. By wytrzymać sparaliżowany w tym czasie transport musi być zapas 14 dniowy węgla. Stan z 31.I. świadczy o tym, że nie było zmagazynowanego zapasu paliwa pod dachem (ochrona przed zamarznięciem) jak też węgla w przyczynach i właściwego sprzętu. Jest to w/g tw. typowy obraz działania określonej grupy ekonomistów i administratorów gospodarki narodowej, których ma cechować duża improwizacja i tymczasowość działań – na dzisiaj – jutro – jakoś będzie. Przy tej okazji stwierdził że dzieje się b. niedobrze w Komisji Planowania i w Instytucie Planowania, które według tw. spełniają jedną rolę – a mianowicie

strona: 0436

/45/2

286 (283)

uzasadniają teoretycznie i naukowo - podjęte już wcześniej decyzje i przedsięwzięcia gospodarcze. W tej tw. ma to doprowadzić do pełnego bałaganu gospodarczego, i dużych strat.

Podał zmiany personalne na stanowisku Dyrektora Instytutu Planowania - został nim prof. bez habilitacji Grudzewski, podobno człowiek bardzo sprytny, elastyczny - ambitny, który dla kariery zrobi i napisze wszystko - a nie jest tadkowcem. Podobnym człowiekiem ma być Kramarczyk - generalny Dyr. Komisji Planowania - Centrum Informatyczne. Do tejże grupy zalicza Koźmińskiego z UW. Ta grupa ludzi kupuje (jak to tw. określił) pewnego człowieka - doradcę I. sekr. KC Glińskiego, który nie ma oficjalnie ~~[illegible]~~ stanowiska - mają mu dać takowe - a skutki mogą być wiadome.

Inny temat poruszony przez tw. „Tanina" to problem rozwiązania politycznego dwu spraw -

a) ułożenie nurtu katolickiego w polityce państwa po śmierci Piaseckiego

b) przewidywanie utworzenia lub powołania jakiejś opozycji (tu wyraził obawę by obecna grupa żydowska KOR - tak nazwał) nie otrzymała placetu politycznego działania)

Uważa że pewne szanse mogłyby tu stworzyć przy rozsądnym wykorzystaniu naturalnych

strona: 0437

Jan bd 00275/45/2

284
287

określonych predyspozycji jakie posiada Stronnictwo Demokratyczne.

Ze względu na złożoność omawianych informacji, poprosiłem tw. by zechciał to przedłożyć w informacji pisemnej. Wyraził na to zgodę, gdy zaznaczając jednak iż prosi o zachowanie szczególnej dyskrecji jego nazwiska, ponieważ ~~[illegible]~~ Komisja Planowania – to przecież domena tow. W.

Przekazuje nam informację gdyż uważa że obecnie jest taka sytuacja, iż tylko poprzez nasz aparat może trafić prawdziwa informacja i ocena syt. w kraju do najwyższych czynników politycznych i administracyjnych kraju.

Na zakończenie zwracał uwagę naszego aparatu na kontakty naukowe naszych uczelni – a w tym wypadku Koźmińskiego z UW. z Uniwersytetem Waszyngtona w Waszyngtonie – jest to podobno najbardziej opanowany przez CIA uczelnia amerykańska. Tak mówią sami Amerykanie.

Na spotkaniu wręczyłem tw. „Tamiza" upominek noworoczny w postaci butelki Koźmina – ma za 1000 zł. (słownie: jeden tysiąc złotych)

strona: 0438

Ipn bu 00275/45/2

II-00/23/79

Warszawa, dnia 26 stycznia 1979r.

288

285

T A J N E
SPECJALNEGO ZNACZENIA
Egz.Nr. 2

DYREKTOR DEPARTAMENTU II
MINISTERSTWA SPRAW WEWĘTRZNYCH
GEN.BRYG.Władysław POŻOGA

W ślad za pismem Tow. Dyrektora L.dz. ODU-009/DA/78 przesyłam dla Wydziału I-go dwie informacje operacyjne z dnia 29.10.1978r oraz 20.11. 1978r dot.R.SENKIERA.

Zał.: 8 stron

Odb.2 egz.RK.
Egz.Nr.1-adresat
Egz.Nr.2-aa.
Opr.Ek.

Ipn bu 00275/45/2

288

Warszawa 2.II.79.

tajne spec. znacz.
egz. pojed.

Notatka służbowa

186

W dniu 1.II.79 odbyłem na MK „Kolorowa" spotkanie z tw. ps. „Tamiza".

W trakcie spotkania przedstawiłem w/w problem ewentualnego przejścia na kontakt ppłka Maja, w związku ze zmianą miejsca pracy. Tw. „Tamiza" wyraził na powyższe zgodę. Ponieważ sam też wyjeżdża na urlop, umówiliśmy się, że po 18.II. wywołam spotkanie i wówczas nastąpi zapoznanie z kolejnym pracownikiem.

T. w. „Tamiza" prosił o pomoc w załatwieniu sprawy ze ZBOWiDem, w czym udział bierze jeszcze tow. Feliś.

strona: 0440

Ipn bu 00275/45/2

300

Warszawa, dnia 9 marca 1979 roku

t a j n e spec. znaczenia

282

N o t a t k a s ł u ż b o w a

W dniu 9 marca 1979 roku w MK "Kolorowe" przejąłem na kontakt od płk Edwarda Kasperskiego tajnego współpracownika p.s "Tamiza".

T.w. nie stawiał oporów w sprawie zmiany pracownika obsługującego. Nie posiadał i nie przekazał informacji operacyjnych. Zasygnalizował, że w dniach 23.03.-8.04. wyjeżdża służbowo do Kanady i USA do tamt. Uniwersytetów w Quebec, Ottawie i Nowym Jorku dla wygłoszenia cyklu wykładów z dziedziny zarządzania i organizacji.

Uzgodniono, że kolejne spotkanie odbędzie się w dniu 19 bm. w celu przekazania zadań związanych z wyjazdem.

Naczelnik Wydziału III KSMO

ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 19 marca 1979 roku

t a j n e spec. znaczenia

Źródło "Tamiza"
Przyjął: ppłk A. Maj
MK "Kolorowe"
19.03.g.15,oo-17,30

988

21 III 79

I n f o r m a c j a o p e r a c y j n a

(ze stow)

Profesora Stefana Nowaka znam od co najmniej kilkunastu lat. Jest to typowa znajomość uniwersytecka, tym bardziej, że reprezentujemy odrębne dziedziny naukowe. Nie mniej mogą powiedzieć, że jest to jeden z najwybitniejszych współczesnych polskich metodologów badań socjologicznych. Taką opinię posiada zarówno w kraju jak też na terenie Stanów Zjednoczonych, gdzie metodologia badań socjologicznych traktowana jest bardzo poważnie i stoi wysoko. Nowak posiada bardzo szerokie kontakty na uniwersytetach amerykańskich z tej racji przez okres jednego roku przebywał tam na stypendium. Stypendium przyznane Nowakowi przez amerykanów było bardzo atrakcyjne, wynosiło ok. 1.500 dolarów miesięcznie i przez rok czasu stypendysta mógł zajmować się własnymi pracami. Po roku ciążył na nim obowiązek zreferowania tych rezultatów na radzie wydziału i na tym jego pobyt się kończył. Dodatkowym przywilejem takiego stypendysty, a w tym przypadku Nowaka była możliwość zarekomendowania na swoje miejsce innego uczonego z Polski, ale już z innej dziedziny nauk społecznych. Nowak - jak mi wiadomo - przyjmował "zlecenia" rekomendacji o wielu swych kolegów z UW, jednak faktycznie nikogo z nich nie zarekomendował. Nie wykluczam, że przy tej okazji mógł mieć własne określone korzyści materialne.

Na terenie Uniwersytetu Warszawskiego prof. Nowak uważany jest za liberalnego pozycjonistę, oryginała, szczycącego się pokrewieństwem, a właściwie spowinowaceniem /poprzez żonę/ z prof. Stanisławem Lorentzem z Muzeum Narodowego. Nie utrzymuje z nikim bliższych znajomości, ma opinię dobrze dbającego o swych magistrantów i doktorantów. Bardzo ambitny. Jego konikiem jest badanie zmian świadomościowych studentów i kadry naukowej w przedziałach czasowych.

Ipn bu 00275/45/2

W CK SD zrodziła się ostatnio inicjatywa powołania Rady Naukowej, której zadaniem byłaby m.in. popularyzacja wybitnych członków stronnictwa na łamach prasy oraz podejmowanie badań środowiskowych dot. sytuacji tzw. "prywatnej inicjatywy" na której stronnictwo opiera się. Na jednym z pierwszych posiedzeń tej Rady, zaczęto ustalać kogo w pierwszym rzędzie należy popularyzować. Padło szereg nazwisk, ale wszyscy pomijali prof. Stanisława Lorentza, wreszcie ktoś zapytał dlaczego nie będziemy popularyzować tej osoby. Odpowiedzi były bardzo różne w rodzaju "przecież to mason", "są do niego zadtrzeżenia", "nie jest uczciwy" itp. W każdym bądź razie Lorentz nie będzie popularyzowany przez CK SD.

W ostatnim okresie czasu zauważyłem w środkach masowego przekazu tendencje dość charakterystyczne jeśli chodzi o sprawę naukowej organizacji i kierowania. Kilka tygodni temu w "Polityce" ukazał się artykuł Andrzeja Koźmińskiego - dyrektora Instytutu Organizacji i Kierowania UW i PAN, w którym podjęto dość karkołomną próbę udowodnienia, że w warunkach socjalistycznego społeczeństwa trudno jest mówić o naukowej organizacji i kierowaniu, ponieważ wszystko sprowadza się do konkretnych decyzji wynikających z decyzji uwarunkowanych sytuacją a nie nauką. Cały sens tego artykułu jest dla specjalistów dość jasny, chodzi o wykazanie, że w ustroju socjalistycznym może dojść do ogólnego bałaganu, gdyż jest to obiektywna konieczność rozwoju. Po ukazaniu się tego artykułu zaprotestował prof. Kierzun. "Polityka" obiecała, że artykuł taki zostanie w formie polemiki opublikowany. Kierzun artykuł popełnił i nic się dalej nie dzieje, natomiast dowiedział się, że nad tym artykułem odbyła się dyskusja m.in. z udziałem B. Glińskiego z Instytutu Planowania. Ostateczne decyzje nie są znane.

"Tamiza"

Z a d a n i e

1. w związku z wyjazdem na krótkoterminowy pobyt do Kanady i USA w czasie pobytu za granicą zmierzać do:
   - zebrania informacji na temat prof. Adama Bromke - dziekana Wydziału Nauk Politycznych Uniwersytetu Carleton w Ottawie, a przede wszystkim na temat jego prac badawczych, publikacji, zainteresowaniu ruchem katolickim w Polsce, utrzymywanymi kontaktami z antysocjalistycznymi grupami w kraju,
   - zebrania informacji na temat prof. Chrypińskiego - wykładowcy Uniwersytetu w Windsor, a przede wszystkim jego powiązań ze

Sygn. akt 00275/45/2

302

189

Studium Spraw Polskich w Aerborn w stanie Michigan
-zebrania informacji na temat Studium Spraw Polskich, a w szczególności danych o osobach mających powiązania z tą placówką
-zebrania informacji na temat planów działalności Kongresu Polonii Kanadyjskiej
-rozpoznania osoby Marii Darskiej na Uniwersytecie w Ottawie oraz jej męża Andrzeja Kawczaka
-ustalenia bliższych danych na temat prof. Jerzego Wojciechowskiego zamieszkałego w Kanadzie

Następne spotkanie uzgodnione zostanie telefonicznie po powrocie t.w. z zagranicy.

O m ó w i e n i e

W informacji operacyjnej przechodzi prof. Stefan Nowak - pracownik Uniwersytetu Warszawskiego - figurant tut. Wydziału powiązany z działalnością nieformalnych antysocjalistycznych grup na terenie Warszawy /żona w/w jest "wykładowcą" na kursach T.K.N./.

Zadanie przekazane tajnemu współpracownik w związku z jego wyjazdem do Kanady i USA zostało uzgodnione z Departamentem I-szym MSW. "Tamiza" wyraził zgodę na jego realizację, stwierdzając, że będzie miał jednak pewne trudności ponieważ oficjalny program jego pobytu nie przewiduje zatrzymania się w Ottawie. Nie mniej w Ottawie będzie chciał odwiedzić przebywającego tam na stałe prof. Adama Podgóreckiego, który poprzednio pracował w Uniwersytecie Warszawskim i z którym był zaprzyjaźniony. Aktualnie Adam Podgórecki jest rekonwalescentem po operacji guzu w mózgu i prawdopodobnie nie powróci już do pracy naukowej. Adama Bromke t.w. nie zna osobiście, to samo dotyczy innych osób wymienionych w zadaniu.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

W odniesieniu do otrzymanej informacji operacyjnej przedsięwzięć nie planuje się.

Naczelnik Wydziału III KSMO
ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 30 kwietnia 1979 roku

t a j n e spec. znaczenia

Egz. pojedyńczy

Źródło "Tamiza"
Przyjął: ppłk A. Maj
rest. "Grand Hotel"
30.04.79 g.12,15-14,05

I n f o r m a c j a o p e r a c y j n a

Na przełomie marca i kwietnia br. przebywałem służbowo w Kanadzie i USA. Delegowany zostałem przez Polską Akademię Nauk, do Kanady wyjechał wraz ze mną mgr Aszkenazy z Uniwersytetu Łódzkiego. W USA byłem sam. W czasie pobytu za granicą odwiedziłem trzy miejscowości to jest: Montreal, Quebec i Nowy Jork. Poruszałem się samolotem. Na sympozjum naukowym w Quebec nie było nikogo z Ottawy i stąd też nie byłem w stanie zrealizować przekazanych mi zadań przed wyjazdem.

Korzystając z telefonu uniwersyteckiego w Montrealu przeprowadziłem dość długą rpzmowę z prof. Adamem Podgóreckim wykładającym na Uniwersytecie w Ottawie. Z rozmowy tej wyciągnąłem wniosek, że Podgórecki w sensie zdrowotnym i naukowym jest już "skończony" po przeprowadzeniu poważnej operacji głowy /guz w mózgu/. W czasie rozmowy często zacinał się, robił wrażenie załamanego psychicznie. Jego myśli nie były w pełni zbwrne. Powiedział mi, że "...bardzo męczą mnie zajęcia ze studentami, po wykładzie natychmiast kładę się i odpoczywam...".

Więcej szczegółów o Adamie Podgóreckim dowiedziałem się od jego żony prof. Marii Łoś, która aktualnie wykłada w Oxfordzie w Anglii i z nowym rokiem akademickim zamierza przenieść się do Ottawy do Uniwersytetu Carlton, by wraz z mężem tamx pracować. Łosiowa, która złożyła mi prywatną wizytę w Warszawie powiedziała, że Adam na terenie Ottawy został urządzony bardzo dobrze. Został etatowym profesorem i nie można go zwolnić z pracy co przy jego obecnym stanie zdrowia ma niebagatelne znaczenie. Przekonano jest, że po kilku latach pobytu w Kanadzie oboje powrócą do Warszawy. Ona sama ma zamiar pracować w Carlton przez trzy lata. Pytałem jej jak to się stało, że Adam został tak dobrze urządzony odpowiedziała, że wszystko zawdzięcza niejak emu Kawczakowi, który pomaga mu od samego początku pobytu w Kanadzie. Ten sam Kawczak załatwił jej również pracę w Carlton w roku akademickim 79/80. Więcej na temat Kawczaka nie wypowiadała się.

Ipn bu 00275/45/2

Z całokształtu rozmowy z Marią Łoś odniosłem wrażenie, że zarówno ona jak i Podgórecki swoje wojaże za granicą traktują wyłącznie w sferze materialnej, a nie naukowej. Chcą się urządzić i zabezpieczyć na starość.

W Kanadzie rozmawiałem również z prof. Aleksandrem Matejko, który po roku 1968 wyemigrował z Polski. Rozmowa odbyła się przez telefon gdyż pracuje on na Uniwersytecie w Edmonton. Jeśli w latach ubiegłych Matejko wyrażał wielką tęsknotę za Polską, to obecnie w czasie rozmowy nic go nie interesowało odnośnie sytuacji w Polsce. Mówił natomiast wiele o sobie, swoich planach urządzenia się. O dziwo deklarował się jako wojujący katolik. Powiedział mi, że podjął poważne badania nad Polonią w Kanadzie oraz że jest działaczem Stowarzyszenia Polskich Naukowców w Kanadzie.

W porównaniu do mojego poprzedniego pobytu w Kanadzie przed 4 laty stwierdziłem, że w tamtejszym środowisku naukowym /przynajmniej w tym z którym się bezpośrednio stykałem/ zaszły poważne zmiany na niekorzyść jeśli chodzi o przekrój narodowościowy. Przed 4 laty w różnego rodzaju sympozjach i spotkaniach w mojej dyscyplinie naukowej do wyjątków należały osoby pochodzenia żydowskiego, dzisiaj na spotkaniach tego rodzaju liczba Żydów przekaracza już 50%. Są to przeważnie ludzie młodzi, pochodzenia europejskiego, którzy zostali ściągnięci przez Żydów zajmujących na ziemi amerykańskiej różne eksponowane stanowiska w szkolnictwie wyższym.

W Nowym Jorku rozmawiałem z rektorem Fordham Uniwersytety. Powiedział mi, że uczelnia będzie zmuszona wycofać się ze współpracy z Uniwersytetem Warszawskim. Zapytałem o przyczyny i wtedy powiedział, że przyczyna jest prozaiczna ale dość istotna. Jak wiadomo Fordham jest uczelnią katolicką i pilnie przestrzega pewnych zasad, do których m.in. należy nie podejmowanie współpracy z tymi zagranicznymi uczelniami, które podejmują kontakt z amerykańskimi uniwersytetami powiązanymi z Centralną Agencją Wywiadowczą. Do takich właśnie uczelni należy Uniwersytet im. George Washingtona, którego wiceprezydent w najbliższym czasie ma złożyć oficjalną wizytę na terenie Uniwersytetu Warszawskiego. Uniwersytet im. George Washingtona kształci przede wszystkim kadry na potrzeby CIA i Fordham będzie zabiegał o podjęcie w nowym roku akademickim współpracy ze Szkołą Główną Planowania i Statystyki. Rektor dawał do zrozumienia, że jego zdaniem dziwnym jest fakt zainteresowania ze strony UW podjęciem współpracy z "podejrzaną uczelnią". Sam rektor Fordham Uniwersytety nie ma obecnie "dobrej prasy". Tak się bowiem złożyło, że na jakimś oficjalnym przyjęciu wypowiedział się publicznie, że jeśli Polakom

Ipn bu 00275/45/2

udało się by ich rodak został papieżem, to i Irlandczykom też to się uda /on sam jest z pochodzenia Irlandczykiem/. Ta wypowiedź obiegła całą liczącą się prasę amerykańską i wobec niego zastosowano bojkot. Ukazało się dużo artykułów krytykujących rektora i zaczęły płynąć do niego prywatne protesty. Rektor musiał się tłumaczyć i wyjaśniać. W tej chwili sprawa przycicha ale jakiś osad z niej pozostał.

W czasie pobytu w USA stwierdziłem, że wybór Jana Pawła II wywarł duże wrażenie na Polonii amerykańskiej. Poczuła się ona mocniejszą i jest bardziej pewna siebie. Jest duże zainteresowanie wizytą papieża w Polsce. W tym czasie do kraju wybierają się liczne grupy polonijne. Przypuszczam, że atak na rektora Fordham Uniwersytety był inspirowany przez Polonię, która poczuła się dotkniętą jego wypowiedzią.

"Tamiza"

Z a d a n i e

Na następne spotkanie opracować szczegółową relację z pobytu w Kanadzie i USA na piśmie.

O m ó w i e n i e

Spotkanie z tajnym współpracownikiem odbyłem w resteuracji hotelu "Grand" traktując poczęstunek obiadem jako formę wynagrodzenia. "Tamiza" bardzo się usprawiedliwiał, że nie był w stanie zrealizować postawionego mu zadania /uzgodnione było z Dep. I MSW/ ponieważ nie miał żadnych możliwości przejazdu do Ottawy.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

Nie planuje się.

R o z d z i e l n i k

W oparciu o informację operacyjną opracować pismo do Dep. I MSW dot. George Washington Uniwersytety

Naczelnik Wydziału III KSMO
ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Źródło: „Tomasza"
Przyjął: ppłk. A. Maj
MK „Centrum"
15.05. g. 15⁰⁰–16³⁰

W-wa, dnia 15.05.77
tajne spec. znaczenia
Informacja operacyjna

305

1/92

1. prof. Adam Podgórecki wykłada obecnie na Uniwersytecie Carlton w Ottawie – Department of Sociology. Stan jego zdrowia jest w dalszym ciągu b. zły, nie doszedł do pełnej sprawności po operacji neurochirurgicznej którą przeszedł w Holandii.
Prof. Podgórecki posiada urlop bezpłatny z U.W.
Nowa żona prof. Podgóreckiego dr. Maria Łoś wykładała w Anglii, ale od nowego roku akademickiego 1979/80 będzie wykładać również w Carlton University w Ottawie.
W okresie świąt wielkanocnych p. Łoś bawiła w Ottawie, oświadczam, że posiada paszport wizy na 2-lata i nie planuje obecnie pozostania na stałe zagranicą.
Jest zdemobilizowana aktywnością i uznaniem z jakim spotykają się w Anglii emigranci żydowscy z Polski z reguły wybitni komuniści z lat 50-tych i 60-tych, którzy obecnie reprezentują wrogą postawę antykomunistyczną. Sprawa ich przeszłości w Polsce i zmiany o 180° poglądów nie budzi żadnego zdziwienia. Pani Łoś wyciąga z tego niekorzystne wnioski o społeczności intelektualistów angielskich z Oxfordu.
Prof. Podgórecki wykazuje duże zainteresowanie sytuacją w Polsce, będąc dobrze poinformowanym o tym co się dzieje w Polskim Tow. Socjologicznym. Opiekunem prof. Podgóreckiego w Ottawie jest prof. Kawczak.

2. prof. Aleksander Matejko wykłada w Edmontown w Kanadzie. Zrezygnował obecnie ze starań o wizę do Polski i pogodził się z perspektywą utraty kontaktu z Polską. Prowadzi on szerokie badania nad emigracją polską w Kanadzie i wykazuje albumin

Ipn bu 00275/45/2

aktywność naukową, stale odwiedza Europę, dużo pisze i jest b. znany w środowisku naukowym Kanady.
Jego córka, która opuściła dom i wyszła zamąż za Kanadyjczyka zrywając wszelki kontakt z rodzicami, wróciła do domu po rozwodzie.
Prof. Matejko reprezentuje obecnie postawę mistyczno-religijną pogrążając się w różnych formach egzaltacji religijnej.

3. W USA widać wyraźną egzaltację społeczną związaną z osobą papieża. W wielu miejscach można spotkać portrety, w prasie jest dużo bieżących informacji i zdjęć (np. w szortach na wycieczce). Można stwierdzić, że w wielu kręgach społecznych stał się on nowoczesnym ideałem o dużym ~~ak~~ autorytecie moralnym i społecznej sympatii. Szeroko kolportowane są wieści o jego opiece nad Żydami w czasie wojny, jak również udziału w walce z niemieckim okupantem.

Zadanie

1) Zwrócić uwagę na nastroje środowiska warszawskiego w związku z wizytą Jana Pawła II w Polsce
2) Opracować charakterystykę Jadwigi Staniszkis

Spotkanie w dniu 23.5.1979

Omówienie

Informacja jest uzupełnieniem ulotki t.o. z jego podróży służbowej do Kanady i USA przekazanej na poprzednim spotkaniu.

Przedsięwzięcie

Nie planuje się

N. Sz. Wydz. III WSMO
ppłk. A. Maj

Ipn bu 00275/45/2

306

Warszawa, dnia 16 czerwca 1979 roku

t a j n e spec. znaczenia

Egz. pojedyńczy

192

Źródło: "Tamiza"
Przyjął: ppłk mgr A. Maj
MK "Centrum"
16.06.79 godz.14,oo-16,oo

I n f 0 r m a c j a o p e r a c y j n a

/z e s ł ó W/

Wśród moich znajomych - pracowników naukowych Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego i Zakładu Administracji Państwowej w Instytucie Doskonalenia Kadr Kierowniczych - wizyta w Polsce Jana Pawła II oceniana jest wieloaspektowo. Wszyscy moi rozmówcy podkreślają, że sam papież podczas pobytu w kraju wykazał się:

- wielkimi - wręcz kolosalnymi - zdolnościami dyplomatycznymi i intelektualnymi
- zdolnościami akterskimi pozwalającymi mu panować nad rzeszą wiernych - a właściwie obecnych - na poszczególnych uroczystościach

Wskazuje się przy tym, że wystąpienia papieża zawierały wielki ładunek aluzji politycznych, które prawie, że bezbłędnie odczytywali obecni na uroczystościach. Same uroczystości oceniane są jako przykład właściwej organizacji i współdziałania władz administracyjnych i kościelnych. Krąży nawet dowcip, że teraz nie pyta się księdza z jakiej parafii lecz z jakiego komisariatu. Na grunt polski przeniesiono w czasie pobytu papieża zwyczaj włoski oklaskiwania dostojników kościelnych w czasie ich wystąpień.

Wszyscy moi rozmówcy wskazują ponadto, że wizyta papieża w Polsce spotkała się z szerokim echem w prasie zachodniej, która zaczęła pisać o Polsce bardzo pozytywnie np. artykuły w "Newsweek", "Herald Tribune", "Daily Mirer" i inne w liczących się wydawnictwach zagranicznych. Nie wiadomo jednak, czy wszystkie cele polityczne tej wizyty zostały przez Jana Pawła II osiągnięte. Nadal nie jest zbyt jasny stosunek Związku Radzieckiego do kwestii uregulowania sytuacji Kościoła rzymsko-katolickiego w ZSRR, a z pewnością problem ten nie jest dla nowego papieża obojętny. Wysuwa się spekulacje, czy nieogłoszony z nazwiska kardynał nie jest przypadkiem ze Związku Radzieckiego. Ponadto opowiada się, że władze CSRS i NRD w okresie pobytu

Ipn bu 00275/45/2

papieża w Polsce ograniczyły drastycznie ruch turystyczny do Polski.
Z zadowoleniem i dużym uznaniem ocenia się przemówienie Przewodniczącego Rady Państwa podczas powitania i pożegnania papieża. Zarówno moim zdaniem jak i moich kolegów było to jedno z najlepszych wystąpień publicznych w ostatnim czasie.
Ja sam uczestniczyłem w uroczystościach na pl. Zwycięstwa i muszę stwierdzić, że bardziej przypominały one odpust bądź piknik niż mszę. Zaproszenia otrzymałem od jednego z porządkowych, który mnie rozpoznał jako swego wykładowcę. Zdumiała mnie nikła frekwencja wiernych, dość powiedzieć, że mogłem przynieść sobie z domu /mieszkam w pobliżu/ krzesełka turystyczne i wysłuchać całej mszy na siedząco.

"T A M I Z A"

Z a d a n i e

W czasie pobytu za granicą zwrócić uwagę na:
- działalność stowarzyszenia występującego na terenie NRF pod nazwą "Kuratorium"
- przebieg obrad Europejskiej Konferencji Organizacji w Holandii
Scharakteryzować osobę prof. Zidentoka z Hochsuchle we Frankfurcie n/Menem.
W miarę posiadanych możliwości ustalić strukturę Instytutu Organizacji w Paryżu.
Termin spotkania - po powrocie z zagranicy

O m ó w i e n i e

Tajny współpracownik "Tamiza" poinformował mnie, że w dniach 18.06-6.07 będzie przebywał służbowo za granicą. Plan jego wyjazdu przewiduje m.in. udział w obradach Europejskiej Konferencji Organizacji w Holandii, wygłoszenie referatu na "Sorbonie V" w Paryżu, przeprowadzenie rozmów w Instytucie Organizacji w Paryżu. Jest to placówka podległa bezpośrednio premierowi rządu francuskiego. Celem tych rozmów jest dalsza wymiana naukowców w zakresie organizacji zarządzania między Francją i Polską. Sprawą tych wymian jest zainteresowany rząd PRL. Podczas powrotu t.w. wygłosić ma referat na seminarium prowadzonym przez prof. Zidentoka we Frankfurcie nad Menem.
"Tamiza" wyjeżdża za geanicę własnym samochodem wraz z żoną. Powyższy wyjazd nie był planowany i nastąpił na polecenie ministra Ostapczuka z Urzędu Rady Ministrów.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

Nie planuje się.

ppłk mgr Andrzej M A J

bu 00275/45/2

307

294

Wyciąg z inf. operacyjnej z dnia 15.6.79 od t.w. ps „Tamiza"

Tajny współpracownik "Tamiza" poinformował mnie, że w dniach 18.06-6.07 będzie przebywał służbowo za granicą. Plan jego wyjazdu przewiduje m.in. udział w obradach Europejskiej Konferencji Organizacji w Holandii, wygłoszenie referatu na "Sorbonie V" w Paryżu, przeprowadzenie rozmów w Instytucie Organizacji w Paryżu. Jest to placówka podległa bezpośrednio premierowi rządu francuskiego. Celem tych rozmów jest dalsza wymiana naukowców w zakresie organizacji zarządzania między Francją i Polską. Sprawą tych wymian jest zainteresowany rząd PRL. Podczas powrotu t.w. wygłosić ma referat na seminarium prowadzonym przez prof. Zidentoka we Frankfurcie nad Menem.

"Tamiza" wyjeżdża za geanicę własnym samochodem wraz z żoną. Powyższy wyjazd nie był planowany i nastąpił na polecenie ministra Ostapczuka z Urzędu Rady Ministrów.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

Nie planuje się.

ppłk mgr Andrzej M A J

strona: 0452

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa,dnia 16 lipca 1979 roku
t a j n e spec.znaczenia

Egz. pojedyńczy

Źródło: "Tamiza"
Przyjął:ppłk A. Maj
MK "Centrum"
16.07.79 g.16-19,oo

I n f o r m a c j a o p e r a c y j n a

/ z e s ł ó w /

Kilka dni temu zwrócił się do mnie z następującą prośbą naczelny redaktor redakcji Oświatowo-Naukowej Polskiego Radia obywatel Trzebiatowski: "...Przewodniczący Komitetu d/s Radia i Telewizji postanowił poprzez niego zwrócić się do 5 wybitnych naukowców z różnych dziedzin, by przedstawili - w jak najkrótszym czasie - swoją opinię na temat sytuacji w kraju i prognozy na lata 1980-90. Jednym z tych naukowców mam być ja. Trzebiatowski nadmienił, że dla jego przełożonego jest rzeczą obojętną, czy opracowanie takie będzie miało charakter anonimowy, czy też zostanie podpisane, liczy jednak na pełną szczerość, a ponadto jest gotów wypłacić odpowiednie honorarium wg cenników obowiązujących w Polskim Radiu. Nazwisk osób, do których postanowiono się zwrócić Trzebiatowski mi nie podał - ze zrozumiałych względów. Zapytany kto będzie odbiorcą mojego opracowania stwierdził jedynie że poprzez Przewodniczącegp Komitetu Radia i Telewizji otrzyma je I Sekretarz KC PZPR. ...".

Zasugerowany propozycją Trzebiatowskiego opracowanie takie popełniłem i wczoraj przekazałem je memu zleceniodawcy. Po namyśle wydaje mi się, że iniejatywa nie jest zbyt jasną jeśli nawet nie podejrzaną. Za tym moim zdaniem przemawiają takie fakty jak:

- dążność do utrzymania takiej oceny w tajemnicy, a nawet anonimowości
- pośrednictwo Trzebiatowskiego między autorem a Przewodniczącym Komitetu d/s Radia i Telewizji /jeśli on jest faktycznym zleceniodawcą/
- nie ujawnienie wobec mnie nazwisk pozostałych 4 naukowców.

W swoim opracowaniu zatytułowanym: "Kierunki rozwoju gospodarki PRL w latach 1980-1990 na tle aktualnej sytuacji ekonomiczno-organizacyjnej" zawarłem następujące uwagi:

a/ <u>założenia wstępne</u>:

Ipn bu 00275/45/2

W tej części zwracam uwagę że niektóre zagadnienia bieżące stanowią mój punkt wyjścia do programu rozwoju na lata 1980-90. Przyjąłem, że:

1/ zakładam optymistyczny scenariusz sytuacji międzynarodowej

2/ zakładam wystarczający stopień samodzielności w podejmowaniu decyzji przez polskie kierownictwo państwowe. Takie moje założenie wynika z faktu, że nie posiadamy wystarczających informacji w sprawie rozliczeń w ramach RWPG i obciążeń gospodarki polskiej na rzecz innych krajów socjalistycznych

3/ zakładam, że ogólnie dostępny serwis informacji statystycznej jest wystarczający dla wyrażenia rzeczowej opinii i prognozy, a oficjalne deklarowane cele są celami prawdziwymi, a nie pozornymi i że oficjalne informacje odpowiadają rzeczywistości. Jednakże wydaje mi się, że wiele informacji ze szczebla centralnego w dużym stopniu rzeczywistość fałszuje.

b/ problemy gospodarcze:

Uważam, że aktualna sytuacja w dziedzinie zaopatrzenia w dobra konsumpcyjne jest wręcz tragiczna. Wysoki stan rozregulowania zaopatrzenia łączy się jednocześnie z daleko idącym deficytem usług i ogólną dezorganizacją w dziedzinie transportu i łączności. Podałem przy tym przykład, że spóźnienia pociągów w roku 1978 wynosiły w Polsce w sumie 7 lat, a ilość telefonów na 1 tysiąc mieszkańców jest najniższa w Europie. Na tej podstawie wyciągnąłem wniosek, że efekty dezorganizacji rynku są wybitnie niepokojące ponieważ powodują określone negatywne zmiany w infrastrukturze moralnej.

Następnie zadałem sobie trudu i dokonałem analizy niektórych tylko elementów dotychczasowej polityki gospodarczej. Uznając, że dotychczasowa polityka gospodarcza charakteryzująca się wysoką dynamiką wzrostu doprowadziła do uplasowania nas na 10-tej pozycji w świecie w globalnej produkcji przemysłowej zwracam jednocześnie uwagę, że ta dynamika wzrostu charakteryzuje się następującą proporcją podziału na spożycie i akumulację: 1950 - spożycie wynosiło 80% dochodu narodowego podzielonego, 1970 - spożycie wynosi już tylko 74,1%, a w roku 1977 spada do 68,6%. Oznacza to, że w latach 1950-77 spożycie wzrosło 6-krotnie, a akumulacja aż 12-krotnie.

Przy tej okazji sygnalizuję, zjawisko stałego zmniejszania się inwestycji nieprodukcyjnych działu B, które w latach 46-50 wynosiło 30,7%, w latach 61-65 - 30,6%, w latach 71-75 - już tylko 22,8%, a na przestrzeni lat 76-77 spadło do 22,0%.

Taka sytuacja spowodowała odczuwalny brak równowagi w dynamice rozwojowej pomiędzy działem A i B i infrastru turą. Do tego

d.

Ipn bu 00275/45/2

dochodzi bardzo wysoka materiałochłonność i energochłonność naszej gospodarki. Nie jest tajemnicą, że udział materiałów w produkcji globalnej przemysłu kształtuje się w granicach 52,0%-55,0%, podczas gdy w krajach rozwiniętych nie przekracza z reguły 20%.

W swoim opracowaniu podałem, że w naszej strategii rozwoju gospodarki nastawiamy się przede wszystkim na budowę nowych zakładów, natomiast lekceważymy tzw. inwestycje modernizujące na które przeznaczamy zaledwie ok. 10% nakładów /na zachodzie na modernizację wydaje się 60-70% nakładów inwestycyjnych w przemyśle/. Rozrzutność inwestycyjna wiąże się ze stałym obniżaniem wykorzystania potencjału produkcyjnego, czego dowodem jest spadek wskaźnika zmianowości w przemyśle z 1,5 w roku 1970 do 1,45 w roku 1977. Zwracam przy tym uwagę, że w Polsce występuje tendencja do gigantomanii, do budowania wielkich zakładów i daleko posuniętej koncentracji, gdy tymczasem szereg analiz dokonanych w skali światowej wskazuje na to, że w zależności od ilości zatrudnionych produktywność poszczególnych branż różnie się rozkłada, nie sprawdza się jednak teza o najwyższej produktywności wielkich zakładów.

Z gigantomanią w budowie zakładów wiąże się również specjalizacja w produkcji wysoko materiałochłonnej. Taka właśnie produkcja obok surowców jest głównym przedmiotem polskiego eksportu /przemysł stoczniowy, wagony, ciężki sprzęt budowlany/. Z tą wysokotonażową produkcją wiąże się transportochłonność naszej gospodarki, czego dowodem jest , że na 1 dolar dochodu narodowego w PRL przewozy towarów i surowców wynoszą ok. 2,3 tonokilometrów, gdy we Francji 0,91, w Szwecji 0,79, w RFN 0,78, a w USA 1,3.

Obrazując sytuację w rolnictwie zwracam uwagę, że wzrost zbiorów 4 zbóż na 1 mieszkańca w roku 1977 w stosunku do roku 1950 wzrósł zaledwie o 7%. Jeśli przy tym weźmiemy pod uwagę wprowadzenie nowych wydajnych gatunków zbóż i olbrzymie zwiększenie nawozów sztucznych, to efekty są zadziwiająco małe. W tym tkwi przyczyna, że od roku 1974 importujemy żywność per saldo. Podaję też, że efektywność gospodarki w PGR-ach jest o wiele mniejsza niż w gospodarce indywidualnej czego dowodem jest fakt że w roku 1970 dla uzyskania jednej złotówki dochodu narodowego w gospodarce indywidualnej na wsi wydatkowywano 0,45zł, a w PGR - 4,25zł. Podobnie było w produkcji zwierzęcej, gdzie rolnicy indywidualni za każdą złotówkę wydatkowaną na zakup pasz uzyskiwali 12,2 zł, a w PGR-ch tylko 2,6 zł. Obliczyłem przy tym, że w roku 1975 przemysł dostarczył tylko 10% swej produkcji

Ipn bu 00275/45/2

na produkcję żywnościową, a cała gospodarka żywnościowa partycypowała tylko w ok. 2% usług budowlanych.

Niebagatelną rolę w załamaniu się gospodarki hodowlanej na wsi ma moim zdaniem przejęcie w ostatnich latach przez państwo ok. 1 mln ha ziemi z rąk indywidualnych oraz zniesienie z dniem 1 stycznia 1975 roku obowiązkowych dostaw żywca.

W swym opracowaniu podałem też parę danych na temat budownictwa mieszkaniowego. Ustaliłem, że na przestrzeni lat 56 - 76 nakłady inwestycyjne na budownictwo mieszkaniowe w całości nakładów inwestycyjnych systematycznie maleją: 56-60 - 21,8%, 61-65 - 18,0%, 66-70 - 15,5% 71-75 - 13,0%, 1976 - 12,8%. Ta sytuacja stwarza dla ludzi młodych sytuację wręcz dramatyczną, powoduje wydłużanie się czasu oczekiwania na mieszkania i pesymistyczną perspektywę.

Po krótce scharakteryzowałem kwestię inflacji tym bardziej, że oficjalnie stwierdzony wzrost cen w roku 1978 o 8,1% nie odpowiada zupełnie społecznemu odczuciu, czego dowodem jest chociażby wprowadzenie na rynek serków typu "fromage" w cenie 125 za 1 kg.

Reasumując problemy gospodarcze stwierdziłem, że istniejąca sytuacja ekonomiczna charakteryzuje się daleko posuniętym rozprężeniem, brakiem równowagi rynkowej, wysoką stopą inflacji, co czyni codzienne życie niezwykle trudnym i stanowi podstawę do zaniku infrastruktury moralnej. Moim zdaniem rozwija się specyficzny typ cynizmu zaradnego obywatela, który wszystko załatwi dzięki swym chodom i układom.

e/ <u>problemy organizacji i metod zarządzania</u>

Zwracam uwagę, że chociaż planowanie globalne jest zasadą podstawową naszego systemu społeczno-gospodarczego, to w praktyce trudno jest nazwać nasz system systemem gospodarki planowej. Dowodem tego jest ciągłe zmienianie planów pięcioletnich i rocznych. Ewidentnym zaś przykładem jest sprawa budowy huty Katowice kosztem ok. 1 biliona złotych, której budowa w ogóle nie była ujęta planem 5-cioletnim. Powstaje więc fikcyjność planowania, brak zbilansowanych zadań i przewidywanie możliwych awarii i niezbędnych rezerw.

Podaję, że struktura centralnej administracji gospodarczej wykazuje coraz to większy stopień skomplikowania, zwiększa się ilość szczebli i zmniejsza rozpiętość kierowania. Występuje niejednorodna struktura /jednostki funkcjonalno-dyrektywne/, a zakres dyrektywności jest zmienny w określonych przedziałach czasowych. Sygnalizuję, że struktura organów centralnej administracji jest:

- przesadnie wieloszczeblowa /np. szczebel wicepremiera/
- niekonsekwe

nt

Ipn bu 00275/45/2

- niekonsewentna
- zbyt wyspecjalizowana w podziale na ministerstwa gospodarcze przy tendencji do wzrostu stanowisk kierowniczych

Po scharakteryzowaniu powyższych stwierdzeń podałem wgy wybrane założenia programu na lata 1980-90.

Sprowadzają się one do:

- zmiany procesu planowania przez:
  a/ zblinasowanie celów z dostępnymi środkami
  b/ przewidywania możliwych awarii i środków zabezpieczających
  c/ planowaniu określonych rezerw

  Prowadzić to winno do zmiany działań ponadplanowych i całkowitej likwidacji dodatkowych zobowiązań
- zwiększenia zakresu decentralizacji decyzji z ich podziałem na decyzje strategiczne, taktyczne i operacyjne przywiązane do określonych szczebli gospodarczych. Przy tej koncepcji niezbędnym jest opracowanie organizacyjnych form realizacji zasady kierowniczej roli Partii.
- likwidacji inflacji przepisów które powinny zmierzać do tego by istniały realne możliwości ich realizacji i kontrola ich realizacji.
- uproszczenia i wewnętrznej konsekwencji w organizacji centralnego aparatu administracyjnego
- zlikwidowania manii ciągłej reorganizacji na rzecz ewolucji
- weryfikacji kadry kierowniczej
- podjęcia zdecydowanej walki z korupcją na wszelkich szczeblach
- zwiększenia dyscypliny pracy na rzecz przekazania odpowiednich uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych
- w polityce gospodarczej należy zmierzać do:
  a. zapewnienia równowagi rynkowej przez:
     - radykalne zmiany w podziale dochodu narodowego
     - skupienie wysiłku inwestycjnego na: energetyce, karbochemii, przemysłu spożywczego i rolnictwa, budownictwie mieszkaniowym, produkcji precyzyjnej i niskotonażowej, komunikacji, łączności
  b. rozwinięcia inwestycji modernizujących i zmianowości
  c. zmiejszenia materiałochłonności i energochłonności

Ipn bu 00275/45/2

d. ograniczenia gigantomanii

e. doprowadzenia do pełnej samowystarczalności w produkcji żywności podstawowej poprzez tworzenie na bazie obecnej polityki w rolnictwie różnych form spółdzielczych i gospodarkę farmerską, udzielenie znacznej pomocy inwestycyjnej

f. wprowadzenie centralizacji systemu cenowego /odebranie uprawnień zjednoczeniom na tzw. ceny nowości/

"T A M I Z A"

Z a d a n i e

Aktualne z poprzedniego spotkania w sprawie relacji z pobytu za granicą. Spotkanie w dniu 26.07.79 godz. 14,oo

O m ó w i e n i e

Podczas spotkania tajny współpracownik zreferował mi główne tezy opracowania wykonanego przez niego na zlecenie redaktora naczelnego redakcji naukowo-oświatowej Polskiego Radia - Trzebiatowskiego. "Tamiza" nie wyklucza, że zbieranie podobnych opracowań może być wykorzystane przez określone osoby lub grupy dla swych własnych celów. Z tych też względów niezależnie od poinformowania nas o inicjatywie Trzebiatowskiego postanowił przekazać swoje opracowanie /odpis/ Przewodniczącemu CK SD.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

O inicjatywie Trzebiatowskiego poinformować Wydział IV Dep. III MSW.

Naczelnik Wydziału III KSMO

ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

3M

N-001806/79

Warszawa, dnia 19 lipca 1979 roku

t a j n e spec. znaczenia

egz. pojedyńczy

298

NACZELNIK WYDZIAŁU IV DEPARTAMENTU III
MINISTERSTWA SPRAW WEWNETRZNYCH

Uzyskano wiarygodną informację operacyjną, że redaktor naczelny redakcji oświatowo-naukowej Polskiego Radia - TRZEBIATOWSKI /b.d.b./ zwrócił się do 5-ciu samodzielnych pracowników naukowych z terenu Warszawy. /Nazwiska tych osób Trzebiatowski utrzymuje w tajemnicy/ z propozycją opracowania analizy obecnej sytuacji społeczno-ekonomicznej w Polsce i przedstawienia na tym tle programu działania na lata 1980 - 1990.

TRZEBIATOWSKI w przeprowadzonych rozmowach zachęca by opracowania te miały jak najbardziej szczery charakter i proponuje wypłacenie za nie wynagrodzenia według stawek autorskich obowiązujących w Polskim Radio nawet gdyby to opracowanie miało charakter anonimowy. Powołuje się przy tym, że jest to zapotrzebowanie Przewodniczącego Komitetu d/s Radia i Telewizji.

Możliwości pogłębienia uzyskanej informacji operacyjnej nie posiadamy.

Wyk. w 2-ch egz.
egz. nr 1 - adresat
egz. nr 2 - a/a
druk i opr. MA

ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 26 lipca 1979 roku

t a j n e - spec. znaczenia

Egz. pojedyńczy

Źródło: "Tamiza"
Przyjął: ppłk A. Maj
MK "Centrum"
26.07.g.14,oo-16,30

I n f o r m a c j a o p e r a c y j n a

/z e s ł ó w/

Na przełomie czerwca i lipca br. przez blisko 19 dni przebywałem za granicą odwiedzając kolejno Francję, Holandię i RFN. Podróż odbywałem swoim samochodem wraz z małżonką. Jej charakter był służbowo - prywatny. Posiadałem jednak paszport służbowy wystawiony na zlecenie Instytutu Doskonalenia Kadr Kierowniczy Administracji Państwowej.

Najpierw dotarłem do Paryża /przez NRD i RFN/ gdzie przeprowadziłem rozmowy oficjalne jako przedstawiciel delegującej mnie instytucji w Międzynarodowym Instytucie Administracji Publicznej podlegającym bezpośrednio premierowi rządu francuskiego. Instytut ten zajmuje się badaniami nad działalnością administracji francuskiej oraz badaniami porównawczymi w odniesieniu do innych administracji państwowych. W tym celu MIAP zaprasza do Paryża na tygodniowe kolokwia przedstawicieli nauki i administracji państwowej z innych krajów. Udało mi się uzgodnić, że w dniach 5-11 listopada do Polski przybędzie na tygodniowy staż 8-mioosobowa grupa francuska w składzie: 1 pracownik naukowy MIAP-u i 7 przedstawicieli administracji państwowej /prefekci, dyrektorzy departamentów w poszczególnych resortach/. Grupie tej mamy zamiar zaprezentować IDKKAP, ośrodek szkolenia Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie oraz pokazać Kraków i Oświęcim. W zamian za to do Paryża wyjedzie grupa dyrektorów gabinetów z poszczególnych resortów. Francuzi są gotowi przyjąć z Polski nawet na staże kilkunastotygodniowe wojewodów, ich zastępców, dyrektorów departamentów i dyrektorów zakładów, ale stawiają warunek znajomości przez stażystów języka francuskiego. Ten warunek prawdopodobnie będzie powodem, że do tak długich stażów nie dojdzie. Jest to zarówno moje zdanie

jak

Ipn bu 00275/45/2

jak i zdanie dyrektora IDKKAP ministra Ostapczuka. Podczas prowadzonych rozmów strona francuska wyrażała nieukrywane zainteresowanie rozwojem współpracy z Polską w zakresie nauki organizacji i zarządzania administracją państwową.

Również na terenie Paryża przeprowadziłem rozmowy na Uniwersytecie Paris ~~XI~~ V, na którym prowadzone są nauki w zakresie zarządzania. Zaproponowano mi przeprowadzenie jednomiesięcznego seminarium w nowym roku akademickim na temat "Zasady socjalistycznej organizacji i zarządzania" na prowadzonych seminariach doktoranckich. Wyraziłem na to zgodę, chociaż nie podobają mi się ludzie tam zatrudnieni. Jest bowiem wśród nich dużo lewaków, którzy stoją na stanowisku, że w Polsce nie ma żadnego ustroju socjalistycznego, a jest po prostu "czysty"kapitalizm państwowy "ubrany" we frazeologię socjalistyczną.

Po wyjeździe z Paryża udałem się na ~~XXP~~ kongres organizacji IGOS w Holandii w miejscowości Nordwijk aan Zee. Organizacja IGOS jest Europejskim Stowarzyszeniem Organizacji i Zarządzania. Na Kongresie dość licznie reprezentowana była strona Polska. "Szefem" delegacji polskiej był docent Doktór z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, który kieruje Pracownią Socjologii Organizacji. Obok niego obecnych było 6-ciu jego współpracowników. Wygłoszone referaty prezentowały wysoki poziom naukowy i zostały "ciepło" przyjęte przez zebranych. Polacy zachowywali się bardzo dobrze i nie zauważyłem by wchodzili w jakieś nieformalne związki z uczestnikami. Delegacja polska była jedyną z naszego obozu. Na kongresie doszło do małego incydentu, mianowicie Francuzi zażądali by obrady tłumaczone były również na język francuski /obowiązywał oficjalnie język angielski/. Ustalono, że następny Kongres IGOS odbędzie się w roku 1981 w Glasgow

Przez trzy dni byłem w RFN. Przebywałem w miejscowości Speyer koło Ludwigshafen. Znajduje się tam podobny do IDKKAP instytut zajmujący się kształceniem administratywistów i badaniami naukowymi nad działaniem administracji. Prowadzone są również w nim kursy dla pracowników administracji państwowej i zakładowej jednoroczne i 3-miesięczne. Obiekt jest doskonale wyposażony i zorganizowany. Biblioteka instytutu posiada 125 tysięcy tomów we wszystkich językach świata. Dość powiedzieć, że posiada nawet moje 4 prace /których zresztą nikt do tej pory nie wypożyczył/. Opiekował się mną prof. Zidentoph - zna on prawdopodobnie język polski ponieważ pochodzi z Ostrowca Wielkopolskiego, a jego matka do tej pory mówi dość poprawnie po polsku. Jest on bardzo zainteresowany w rozwijaniu współpracy z Polską - jest to zresztą ten-

Ipn bu 00275/45/2

dencja spotykana w RFN na każdym kroku - oczywiście poza rewizjonistycznymi ośrodkami. W Speyer wygłosiłem odczyt dla studentów w języku angielskim. Pytania dotyczyły wyłącznie tematu. W instytucie tym na rocznym stypendium /3 tysiące marek miesięcznie, a więc bardzo wysokie/ przebywa docent Wasilewski z Instytutu Organizacji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Przeprowadziłem z nim kilka rozmów i on też podkreślał tendencje do współpracy z Polską we wszystkich dziedzinach, z jednoczesną próbą olśnienia Polaków, że wszystko co niemieckie to najlepsze, najlepiej zorganizowane, wręcz bezkonkurencyjne. Doc. Wasilewski zwrócił mi uwagę na następujący problem:

- z Polski do RFN w ramach łączenia rodzin, emigracji itp. wyjeżdża co roku po kilka tysięcy osób,
- emigranci z Polski w RFN spotykają się z bardzo nieprzychylnym przyjęciem ze strony "tubylców" /brak znajomości języka, panujących stosunków, nawyki i przyzwyczajenia nabyte w Polsce, które w RFN są nieakceptowane itp/
- emigranci stykając się z taką rzeczywistością zaczynają myśleć o powrocie do Polski, ale faktycznie nie mają do czego i do kogo wracać i wtedy zaczynają zasilać różnego rodzaju ziomkostwa rewizjonistyczne. W ten sposób - może bezwiednie - sami zasilamy te ziomkostwa w "świeży narybek", gdyż w przeciwnym wypadku grozi im poprostu naturalne wymarcie.

Przy tej okazji Wasilewski wskazał, że tak też stało się z zasileniem polskiej emigracji przez "emigrantów pomarcowych", rosyjskiej tzw. "białej emigracji" przez emigrujących z ZSRR Żydów itp.

Po powrocie do Polski opracowałem na zlecenie Trzebiatowskiego z Polskiego Radia i Telewizji opracowanie na temat "Program 1980-90" oraz spotkałem się z prof. Zinowiewem z Paryża, który brał udział w spotkaniu uczonych polskiego pochodzenia zorganizowanym ostatnio w Warszawie z okazji 35-lecia PRL. Zinowiew jest przewodniczącym Instytutu Języka Francuskiego, którego zadaniem jest prowadzenie ofenzywy tego języka na całym świecie. Dopiero po rozmowie z nim zrozumiałem na czym polegał incydent w Nordwijk aan Zee. Zinowiew jest także za rozwijaniem współpracy z Polską, a jednocześnie przestrzegał mnie przed wiązaniem się z RFN. O Polsce wyrażał się w samych superlatywach.

Odnowił ze mną w ostatnich dniach znajomość emerytowany profesor Kochanowicz. Kiedyś przyjaźniliśmy się dość blisko. Zaprosił mnie do siebie do domu na kolację. Rozmawialiśmy na różne tematy i w

Ipn bu 00275/45/2

pewnej chwili powiedział dosłownie: "...widziałem się ze Szlachcicem, który pytał o Pana...". Wiem - mówił Kochanowicz - że między Wami były nieporozumienia, i że był Pan przez pewien czas na indeksie u Szlachcica, ale teraz to już historia i Szlachcic chciałby z Panem się spotkać i porozmawiać na temat nie tyle przeszłości co przyszłości. Byłem tą propozycją zaskoczony, nie udzieliłem żadnej wiążącej odpowiedzi, ale po przemyśleniu nie mam zamiaru nawiązywać ze Szlachcicem żadnych kontaktów.

W Komisji Planowania powołano zespół doradców do spraw zarządzania i organizacji. Na czele zespołu stanął prof. Sczaniecki z Krakowa. Nie jest to naukowiec o najlepszej reputacji wśród fachowców w twj dziedzinie.

"T A M I Z A"

Z a d a n i e

Z uwagi na wyjazd na urlop w sierpniu /t.w. będzie przebywał z żoną w Bułgarii i Grecji/ zadania nie otrzymał.

Termin spotkania ustalony zostanie w początkach września.

O m ó w i e n i e

Na spotkaniu "Tamiza" zrelacjonował swój pobyt za granicą we Francji, Holandii i RFN, Stwierdził, że nie zanotował ciekawszych spostrzeżeń mogących zainteresować Służbę Bezpieczeństwa. Nie miał żadnych kontaktów z policją. Niepochlebnie wyrażał się jedynie na temat odprawy celnej przez władze graniczne NRD przy wjeździe do RFN oraz na temat pracy celników czeskich na granicy z RFN. W obu przypadkach poddano szczegółowej rewizji jego bagaże mimo, że orzejeżdżał tranzytem.

Omawiając swoje plany urlopowe podał, że w dniu 6 sierpnia wyjeżdża na urlop do Bułgarii, a następnie na dwa tygodnie chce pojechać do Grecji na podstawie posiadanego konta "A".

W rozmowie powiedział mi, że w domu ma trudną sytuację ponieważ lekarze wykryli u jego małżonki chorobę wrzodową żołądka nie wykluczając, że może to być początek choroby nowotworowej.

P r z e d s i ę w z i ę c i a

W odniesieniu do otrzymanej informacji operacyjnej nie planuje się.

Naczelnik Wydziału III KSMO
ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Warszawa, dnia 17 września 1979 roku
t a j n e spec. znaczenia

Egz. pojedyńczy

Źródło: "Tamiza"
Przyjął: ppłk A. Maj
kawiarnia "Izabela"
17.09.1979 g.14,15,30

I n f o r m a c j a o p e r a c y j n a

/ z e s ł ó w /

W dniach 10 - 14 września 1979 roku uczestniczyłem w obradach Europejskiej Komisji Gospodarczej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych poświęconej problemom planowania i zarządzania przemysłu chemicznego. Konferencję ekspertów z tej dziedziny organizował Instytut Ekonomiki Przemysłu Chemicznego w Warszawie ul. Rydygiera 8. Obrady toczyły się w hotelu "Victoria" a ponadto odbył się wyjazd do Petrochemii w Płocku. W obradach uczestniczyli obok ekspertów europejskich amerykanie, japończycy, kanadyjczycy. Poziom obrad był bardzo wysoki pod względem naukowym, ale same obrady ~~xxxx~~ rozpoczęły się nieprzyjemnym zgrzytem ponieważ Minister przemysłu ~~xxxxxxxx~~ chemicznego na otwarcie konferencji spóźnił się 20 minut, a jej przewodniczący dosłownie bał się rozpocząć bez udziału Ministra. Fakt ten był złośliwie komentowany przez obcokrajowców. Interesujące były wypowiedzi w kuluarach i tak prof. Kreb z USA /jego ojciec był profesorem na Uniwersytecie Wileńskim z historii literatury polskiej w okresie międzywojennym/ wypowiadał się, że Polska preferując eksport węgla kamiennego za granicę ostatecznie zabrnęła w ślepy zaułek z którego obecnie nie ma wyjścia. Jego zdaniem wydobycie węgla kamiennego w PRL z roku na rok coraz drożej kosztuje, do tego dochodzą koszty transportu na wielkie odległości /np. do Japonii/ i per saldo faktyczne zyski z tego eksportu są wręcz minimalne. Gdyby - twierdził Kreb - w pierwszych latach po wojnie Polska nastawiła się na rozwój wielkiej syntezy chemicznej opartej na węglu kamiennym /a początki takiej syntezy były w zakładach chemicznych Oświęcim/ to dzisiaj nie trzeba byłoby importować kilkunastu milionów ton ropy a można byłoby eksportować produkty karbonizacji węglowej. Tak się jednak nie stało i "...Wasz kraj będzie półkolonią do wywozu prymitywnego bo nie przerobionego surowca jakim jest węgiel...".

Ipn bu 00275/45/2

Ten sam amerykanin - podobnie jak przedstawiciel jakiegoś dużego koncernu japońskiego - twierdzili, że w Polsce nie ma pieniędzy na inwestycje w dziedzinę karbochemii, a nikt z zachodu nie da nam na ten cel pieniędzy bojąc się poważnej konukrencji na przyszłość. Jednocześnie - mówił Japończyk - macie podobno rozpocząć budowę wielkich zakładów syntetycznych paliw na Syberii, "...ja z tego nic nie rozumiem".

Wszyscy cudzoziemcy z kk biorący udział w tej konferencji zwracali uwagę, że dla nich rzeczą absolutnie niezrozumiałą jest fakt że Polska, która pod względem produkcji przemysłowej zajmuje 10-11 miejsce w świecie nie posiada na rynku wewnętrznym żywności o czym świadczą kolejki przed sklepami.

W czasie zwiedzania Petrochemii w Płocku padały takie pytania jak:
- jaki jest dotychczasowy koszt budowy tego obiektu w dolarach?
Odpowiedź: ~~ok~~ nie została udzielona
- jaka jest roczna wartość produkcji tego obiektu w dolarach?
Odpowiedź: ok. 1,6 mld dolarów
- a jaka jest wartość produkcji Huty Katowice?
Odpowiedź: ok. 600 mln dolarów
Po tych pytaniach i odpowiedziach francuscy eksperci stwierdzili że jeśli koszty budowy Petrochemii w Płocku są niższe o 50% od kosztów budowy Huty Katowice, to jednocześnie wartość rocznej produkcji Petrochemii jest ~~wyższa~~ blisko 2,5 raza większa od produkcji tejże Huty. Ten fakt wyraźnie ~~wks~~ wskazuje na korzyści związane z budową obiektów chemicznych. Podkreślano przy tym, że ta kalkulacja byłaby jeszcze bardziej korzystną na rzecz Petrochemii gdyby jej produkcja opierała się na krajowym surowcu.

W czasie podróży do Płocka po minięciu Zakroczymia wszyscy cudzoziemcy obserwując przez okna krajobraz złośliwie stwierdzali, że znaleźliśmy się w XIX wieku, "...ale to nie jest prawda gdyż są linie elektryczne...".

Złośliwe uwagi na temat naszego kraju słyszałem również w czasie urlopu, który spędzałem w Grecji i w Bułgarii. W Grecji przypadkowo spotkałem na kampingu reemigranta z Polski, który powiedział, że chociaż w Polsce mieszkał przez 20 kilka lat, to teraz gdy powrócił do ojczyzny , mimo ogromnej sympatii dla naszego kraju, nie może zrozumieć dlaczego w Polsce jest tak źle. Również Bułgarzy z którymi się stykałem pytali jak to się dzieje, że w Polsce nie ma mięsa, wędlin, a jednocześnie "...jesteście tacy bogaci...".

W sprawie nastrojów mogę w tej chwili wypowiedzieć się tylko na temat środowisk naukowych. Generalnie panuje przekonanie o tym, że

Ipn bu 00275/45/2

w Polsce prowadzona jest od kilku lat woluntarystyczna polityka w każdej dziedzinie życia. Jako przykłady podaje się sprawę cen, eksportu, licencji, szkolnictwa wyższego, itp. Przykładem woluntaryzmu w sprawie cen i eksportu może być kwestia cukru, sklepów komercyjnych, rozwijania sieci sklepów "Pewex" w których sprzedaje się niejednokrotnie krajowe wyroby tekstylne z zachodnimi metkami itp.
Na tle tego wolunatryzmu w społeczeństwie rodzą się i znajdują podatny grunt wszelkiego rodzaju plotki, z których najbardziej popularne to plotki o podwyżkach cen żywności. Coraz też częściej słyszę opinie, że stopniowo ciężar "odpowiedzialności" za braki zaczyna przenosić się na doły administracyjno-gospodarcze. Dowodem tego mogą być takie fakty jak głośny komunikat PAP o zwolnieniu jakiejś dyrekcji w lubelskim za czyściwo, czy zwolnienie dyrekcji I Oddziału Miejskiego PKO w Warszawie za niedobór w kasie jakiejś kasjerki 14 tysięcy złotych.
Sądzę, że na tle tej sytuacji zrozumiałym staje się fakt dlaczego w środowiskach naukowych coraz częściej znajdują posłuch różne nielegalne inicjatywy polityczne podejmowane w imię rzekomego uzdrowienia czy to gospodarki czy to polityki naszego kraju.

" T A M I Z A "

Z a d a n i e

Scharakteryzować osobę Jadwigi Staniszkis i je pracę na terenie Instytutu Doskonalenia Kadr Kierowniczych. W dalszym ciągu zwracać uwagę na nastroje i opinie środowiska naukowego odnośnie sytuacji politycznej i ekonomicznej w kraju.
Spotkanie w dniu 2.10.br.

O m ó w i e n i e

Spotkanie odbyto po powrocie tajnego współpracownika z urlopu który spędzał na terenie Grecji i Bułgarii /20 dni/. Podczas pobytu nie zetknął się z żadnymi faktami indagacji przez policję grecką. W obu krajach mieszkał na kampingu. Opinie tajnego współpracownika dot. nastrojów w środowisku naukowym są oparte na jego spostrzeżeniach i rozmowach w czasie ostatnich 14 dni, gdy już znalazł się w Warszawie. Na konferencji EKG ONZ znalazł się jako doradca naukowy Instytutu Ekonomiki Przemysłu Chemicznego.
Ponieważ "Tamiza" stwierdził, że nie jadł obiadu spotkania nie odbyto w MK lech w kawiarni "Izabela", gdzie wydatkowałem sumę 182 zł /sto osiemdziesiąt dwa/ na konsumpcję.

Ipn bu 00275/45/2

P r z e d s i ę w z i ę c i a

1. do Wydziału III A-1 przekazać notatkę informacyjną dot. wypowiedzi naukowców na temat karbonizacji węgla w czasie obrad EKG ONZ.

Naczelnik Wydziału III KSMO

ppłk mgr Andrzej M A J

Ipn bu 00275/45/2

Kluboński

SZYFROGRAM OTRZYMANY Nr 8615
Z Biura C'
ROZSZYFROWANO 29 X 76 (data, godzina) 17⁰⁰

tajne
nr 21579
29.10.76 godz. 17.00

naczelnik wydz. iii ksmo w-wa

w odpowiedzi na szyfrogram nr 7895 informuje, ze macieja jan
w biurze c msw figuruje -
prosze potrozumiec sie z wydz. iv dep. i msw do nr 16708 - tow.
pruszynski tel. 4560 (pruszynski tel. 4560).
w/g cba imie matki jozefa zd. Włosiłow.-

naczelnik wydz. ii biura c msw kpt gutkiewicz
zaszyfrowal magalski dnia 2. 29.10.76 gdz. 17.15
rozszyfrowal+
kurman ++

Ipn bu 00275/45/2

317

Szyfrogram 7895 W-wa, dn. 28.X.76 r.

tajne

Otrzymują: N-k Wydz. VI-III „Biura C" MSW

KO... ...ECZNA
MIL... ...SKIEJ
25 L, dz. NB-01219/76

Uprzejmie proszę o udzielenie informacji przed rozpracowaniem o ob.:

- MACIEJA Jan s. Franciszka i Zofii
Łazło ur. 18.06.1932 r. Wola Gałecka, zam. W-wa ul. Polna 38 m 11.

NACZELNIK WYDZIAŁU III
K-dy Sto... ...Warszawie

H ppłk. mgr A. Maj.

Ipn bu 00275/45/2

t a j n e
nr.7895
28.10.1976r.godz.16.00
ldz.nb -01219/76

naczelnik wydziału vi i iii biura ,, c,, msw

uprzejmie proszę o udzielenie informacji przed rozpracowaniem
o ob.:
- macieja jan / macieja jan / s. franociszka i zofii ur.18.06.1932r
wola gałecka zam. warszawa ul polna 38 m 11.

naczelnik wydziału iii ksmo w warszawie
/-/ ppłk mgr ~~anf~~ andrzej maj

zaszyfrował: worch 28.10.1976r. godz.16.55
rozszyfrował:++ krzyształ ++

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ BUiAD KSZpNP

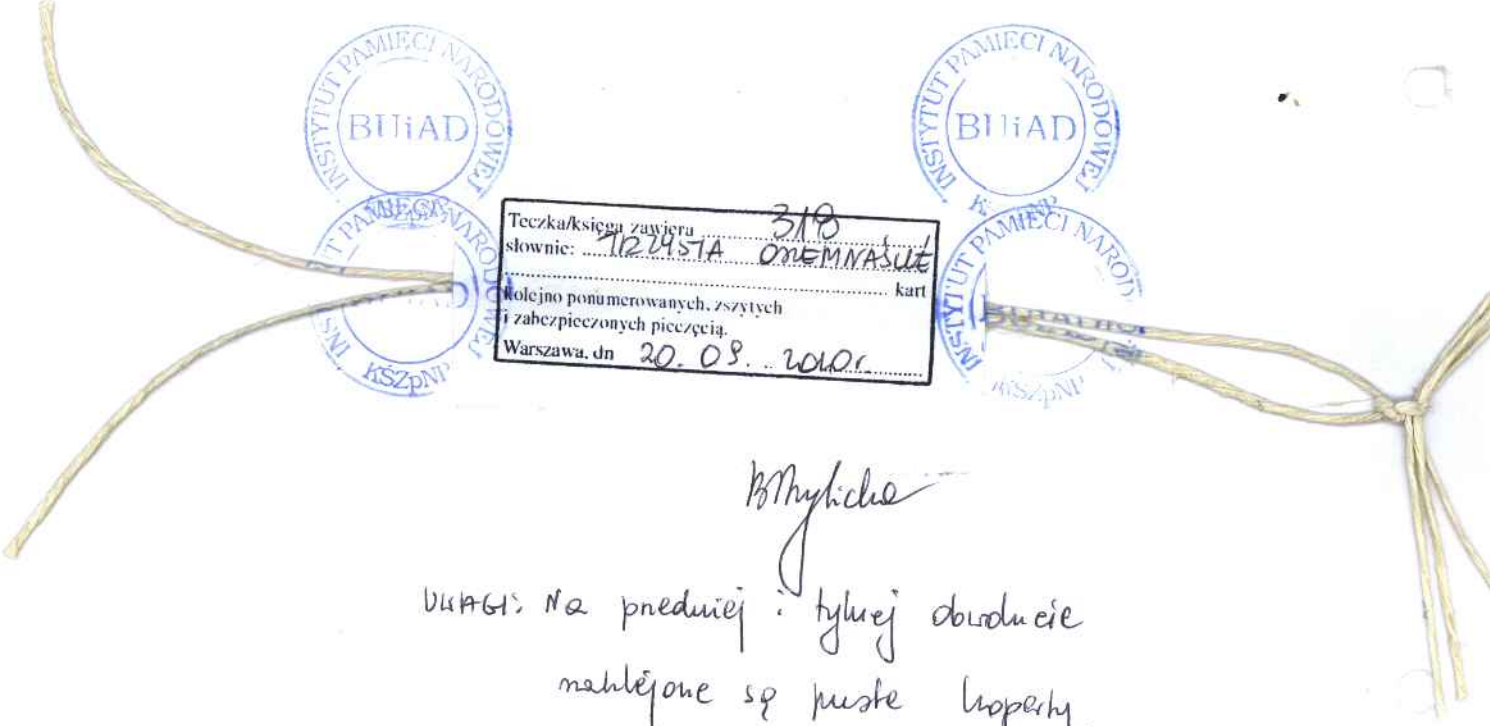

Teczka/księga zawiera 318
słownie: TRZYSTA OSIEMNAŚCIE
kart
kolejno ponumerowanych, zszytych
i zabezpieczonych pieczęcią.
Warszawa, dn 20. 09. 2010 r.

BMylicka

UWAGI: Na przedniej i tylnej okładce
naklejone są puste koperty.

KONIEC